

RATOS ÅRSREDOVISNING 2017

RATOS SKA VARA FÖRSTAHANDSVALET
SOM PARTNER FÖR ATT UTVECKLA BOLAG

VD-ORD **4**

10 AKTIVT ÄGANDE
I PRAKTIKEN

HÅLLBART
VÄRDESKAPANDE **14**

20 ORGANISATION

VÅRA
BOLAG **28**

Innehåll

VERKSAMHETSÖVERSIKT

- 1 Året i korthet
- 2 Detta är Ratos
- 3 Ratos portfölj
- 4 VD har ordet
- 6 2017 på 5 minuter
- 8 Vision, affärsidé, investeringsstrategi och mål
- 10 Ratos som ägare
- 14 Hållbart värdeskapande
- 20 Vi på Ratos
- 24 Ratos-aktien

BOLAG

- 27 Våra bolag – Innehåll
- 28 Bolagsöversikt
- 30 Aibel
- 31 airteam
- 32 Bisnode
- 33 Diab
- 34 Gudrun Sjödén Group
- 35 HENT
- 36 HL Display
- 37 Jøtul
- 38 Kvdbil
- 39 LEDiL
- 40 Oase Outdoors
- 41 Plantasjen
- 42 Speed Group
- 43 TFS

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 45 Finansiella rapporter – Innehåll
- 46 Förvaltningsberättelse
- 50 Ordföranden har ordet
- 51 Bolagsstyrningsrapport
- 60 Styrelse och VD
- 62 Koncernens resultaträkning
- 62 Koncernens rapport över totalresultat
- 63 Rapport över finansiell ställning för koncernen
- 64 Rapport över förändringar i koncernens eget kapital
- 65 Rapport över kassaflöden för koncernen
- 66 Moderbolagets resultaträkning
- 66 Moderbolagets rapport över totalresultat
- 67 Moderbolagets balansräkning
- 68 Förändringar i moderbolagets eget kapital
- 69 Moderbolagets kassaflödesanalys
- 70 Notförteckning
- 71 Noter till de finansiella rapporterna
- 116 Revisionsberättelse

YTTERLIGARE INFORMATION

- 120 Femårsöversikt, koncernen
- 121 Definitioner
- 122 GRI-Index
- 124 Hållbarhetsrapport
- 125 Aktieägarinformation

Året i korthet

2017 var ett händelserikt år för Ratos som lanserade en uppdaterad strategisk agenda, genomförde försäljningar av Nebula, Serena Properties och Sophion Bioscience (del av Biolin Scientific) samt sålde resterande aktieinnehav i Arcus som börsnoterades 2016. Utöver detta har viktiga aktiviteter bedrivits i våra portföljbolag. En inlösen av de utestående preferensaktierna skedde till en sammanlagd inlösenlikvid om 1 300 Mkr.

Under året genomfördes nedskrivningar av bokförda värden i Diab och HL Display om totalt 550 Mkr.

I december utsågs Jonas Wiström till ny VD och Per-Olof Söderberg till ny styrelseordförande.

Läs mer om det händelserika året på ► sid 4-5 samt om utvecklingen av vår bolagsportfölj på ► sid 6-7.

14 bolag med totalt
32 miljarder kr i omsättning,
1,6 miljarder kr i EBITA,
13 200 anställda och
4¹ bolagsförsäljningar

¹ Inkluderar försäljning av Nebula, Serena Properties, del av Biolin Scientific samt försäljning av resterande aktier i Arcus. Under 2016 tecknades avtal om försäljning av AH Industries, försäljningen slutfördes i mars 2017.

Utdelning*

2,0

kr/A- och B-aktie

* föreslagen utdelning för 2017

Avkastning (IRR)

12%

genomsnitt
per senaste 5 år

Exitresultat från bolag

596

Mkr

Resultat före skatt

658

Mkr

Resultatutveckling, Mkr

	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat före skatt	658	-890	892	1 367	1 083
varav Resultat/resultatandelar från bolag	679	295	664	392	602
varav Exitresultat portföljbolag	596	1 672	1 101	1 390	895
varav Nedskrivningar portföljbolag	-550	-1 895*	-565	-250	-308
Resultat per aktie efter utspädning	0,72	-1,79	1,29	3,22	2,13
Eget kapital (hänförligt till moderbolagets ägare)	9 660	11 283	12 882	14 027	13 778

* Hänförligt till moderbolagets ägare.

Detta är Ratos

Ratos är ett investeringsbolag som förvärvar, utvecklar och säljer onoterade nordiska bolag. Den gemensamma nämnaren för de bolag Ratos förvärvar är en tydlig utvecklingspotential med fokus på tillväxt- och lönsamhetsutveckling.

VISION

Ratos ska vara förstahandsvalet som partner för att utveckla bolag

INVESTERINGSSTRATEGI

Ratos investerar i onoterade medelstora nordiska bolag. Bolagen ska ha en bevisad affärsmodell där Ratos ser en tydlig utvecklingspotential. Målsättningen vid nya förvärv

är att bolaget ska ha potential att kunna växa till minst 0,5 miljarder kr i aktievärde de närmaste fem åren. Det högre investeringsintervallet uppgår till 2 miljarder kr i aktievärde.

RATOS AFFÄRSMODELL

FÖRVÄRV	UTVECKLING	FÖRSÄLJNING
Medelstora bolag med en tydlig utvecklingspotential, beprövade affärsmodeller och människor med starkt driv är intressanta investeringsmöjligheter för Ratos. Ratos investerar framförallt i onoterade bolag i Norden och gärna i partnerskap med entreprenörer och andra ägare som ser fördelen med vår flexibla ägarhorisont och aktiva ägarmodell.	Ratos mål är att skapa värde genom att utveckla framgångsrika bolag. Vi tillför innovationskraft, erfarenhet, kompetens, kontakter och kapital som krävs för att förverkliga potentialen i de bolag vi investerar i. Vårt främsta fokus är att tillsammans med bolagens ledningar öka tillväxten och förbättra lönsamheten. Att bolagen utvecklas med miljö- och klimatomfattig samt social hållbarhet är en förutsättning för långsiktigt ekonomiskt värdeskapande. 	Ratos har en flexibel ägarhorisont och kvarstår som ägare så länge vi bidrar till bolagens utveckling och uppfyller vårt avkastningsmål. Vi strävar efter att kombinera långsiktigt hållbar utveckling med högsta möjliga avkastning.

FINANSIELLT MÅL

Bolagsspecifikt avkastningsmål (IRR) om lägst 15%

RATOS VÄRDERINGAR

Entreprenöriella är vi för att stimulera nyskapande, nyfikenhet och för att ta vara på möjligheter, göra affärer och bygga bolag.

Engagerade och hängivna är vi i våra affärer, bolag och de människor som leder och arbetar på Ratos och i bolagen.

Ansvarsfulla är vi genom att ha höga krav på affäretik och väga in konsekvenserna för människa och miljö i de beslut vi tar.

Ratos portfölj

Ratos portfölj består av 14 nordiska medelstora bolag där största branscherna sett till omsättning är Industri, Bygg och Konsumentvaror/Handel. En utförlig beskrivning av respektive bolag finns på ► sid 28-43.

OMSÄTTNINGSFÖRDELNING PER BRANSCH

– INDUSTRI –

Aibel

Ledande norsk leverantör av underhålls- och ombyggnadstjänster samt nybyggnadsprojekt inom olja, gas och förnyelsebar energi.

Diab

Globalt företag inom tillverkning och utveckling av kärnmaterial till kompositkonstruktioner för bland annat vingar till vindkraftverk.

HL Display

En global leverantör av produkter och lösningar för butikskommunikation och varuexponering.

LEDiL

En ledande global leverantör av högkvalitativ sekundäroptik för LED-belysning.

– BYGG –

HENT

Norsk byggtreprenör som är inriktad på nybyggnation av offentliga och kommersiella fastigheter.

airteam

airteam erbjuder högkvalitativa och effektiva ventilationslösningar i Danmark.

– KONSUMENTVAROR / HANDEL –

Plantasjen

Nordens ledande kedja för försäljning av växter och växttillbehör med 136 butiker i Norge, Sverige och Finland främst inriktade mot konsumenter.

Gudrun Sjödén Group

Internationellt designföretag med unik färgstark design och tydlig hållbarhetsprofil.

Jøtul

En av Europas största tillverkare av braskaminer med global distribution genom egna säljbolag och via distributörer.

Oase Outdoors

Danskt bolag som utvecklar, designar och säljer högkvalitativ utrustning för camping och friluftsliv.

– TECHNOLOGY, MEDIA, TELECOM –

Bisnode

En av Europas ledande leverantörer av beslutsstöd. Genom att omvandla data till insikter hjälper Bisnode beslutsfattare att fatta smarta beslut.

Kvdbil

Sveriges största oberoende nätbaserade marknadsplats för förmedling av begagnade bilar.

– FÖRETAGSTJÄNSTER –

Speed Group

Svensk tjänsteleverantör inom bemanning samt lager- och logistikhantering med tilläggstjänster inom produktion, rekrytering och utbildning.

– HEALTH CARE –

TFS

Globalt tjänsteföretag som genomför kliniska studier på uppdrag av läkemedels-, bioteknik- och medicinteknikindustrin.

VD har ordet

Ett målmedvetet arbete utifrån Ratos styrkepositioner kommer ge resultat

2017 har kännetecknats av en svag utveckling i bolagsportföljen, bolagsförsäljningar, presentation av en uppdaterad strategi samt sänkta kostnader i Ratos AB. I december tillträdde jag, Jonas Wiström, tjänsten som VD för Ratos. Jag känner stor lust och engagemang över att vara tillbaka och jobba operativt igen.

Året som gått

År 2017 var ett år där bolagsportföljen som helhet utvecklats sämre än förväntat, särskilt under det andra halvåret. Detta trots en god konjunktur på de flesta marknader. Flera bolag har dock utvecklats positivt som exempelvis Bisnode, airteam och Gudrun Sjödén Group. Aibel, som verkar på en mycket tuff marknad, ökade också sitt resultat genom framgångsrika projektleveranser. Under året försattes vårt portföljbolag GS-Hydro i konkurs. Bolagets konkurrensposition och lönsamhet hade under många år försvagats, framtidsutsikterna var dystra och Ratos hade över ett antal år tillskjutit betydande kapitaltillskott. Ratos ledning och styrelse gjorde därmed bedömningen att det inte skulle vara ansvarsfullt att göra ytterligare kapitaltillskott i bolaget.

Under 2017 togs flera steg för att skapa ett starkare Ratos framöver. I juni presenterade vi en uppdaterad strategisk agenda som innebär att vi ska fokusera innehaven på färre sektorer, behålla vissa bolag längre och med en lägre skuldsättning över tid. Ratos-aktiens utdelningar skall i framtiden baseras på stabila kassaflöden från portföljbolag snarare än exitvinster. Vi har effektiviserat organisationen och därmed sänkt de centrala förvaltningskostnaderna samt löst in samtliga utestående preferensaktier.

I linje med inriktningen på färre sektorer, sålde vi fastighetsbolaget Serena Properties. Vi sålde även molntjänstleverantören Nebula. Både Serena Properties och Nebula var investeringar som överträffade våra avkastningsmål.

Ratos ett bolag i ständig förändring

Ratos är ett företag med en fantastisk historia, som har spelat och kommer att fortsätta spela en viktig roll i nordiskt näringsliv och samhällsutveckling.

Engagerade ägare har vandrat med företaget under hela denna långa historia. Ratos varumärke är starkt och vi möter ett stort intresse från omvärlden.

Vi har många bra exempel där Ratos som ägare har skapat stora värden via ett mycket bra arbete med innehaven. Det senaste exemplet som jag imponerats

av var Nebula som under året såldes som ett väsentligt starkare bolag än det vi en gång förvärvade.

Som ägare hjälper vi även bolagen att utveckla sitt arbete inom hållbarhet, vilket bidrar till långsiktigt värdeskapande. I år upprättar samtliga bolag en hållbarhetsrapport och en majoritet av dessa i enlighet med GRI. Hållbarhet innehåller tre viktiga komponenter: miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Jag har sällan sett någon konflikt mellan dessa. Snarare är de förutsättningar för varandra. Detta har vi med oss in i bolagsutvecklingen.

Tillbaka i VD-rollen

Jag känner en stor lust och engagemang över att vara tillbaka vid ratten och jobba operativt igen. Det är mindre än ett år sedan jag lämnade en operativ VD-roll. Jag har inte tagit jobbet av plikt känsla, utan för att jag tror på Ratos och brinner för bolagsutveckling.

Min första tid kommer jag att ägna till att mer i detalj förstå Ratos och våra portföljbolag och deras respektive marknad. Jag vill lära känna våra bolagsledningar och hur vi utövar vår ägarstyrning från Ratos. Min erfarenhet som företagsledare har lärt mig att man först måste förstå för att senare kunna göra sig förstådd och att svaren oftast finns att hitta i verksamheten. Under denna period kommer hela Ratos fokus att ligga på våra nuvarande portföljbolag.

Ledarskap och lönsamhet

Definitionen på en bra ledare är att han/hon gör ett bra resultat och gör det uthålligt. För att lyckas med det tror jag att man skall omge sig med ett team som representerar olika kompetenser men också olika infallsvinklar och personligheter. Kort sagt en heterogen grupp medarbetare som vågar säga vad de tycker men samtidigt är dedikerade till att genomföra beslut som kanske inte var deras förslag. En sådan öppen kultur gör att vi blir bättre på att lösa utmaningarna tillsammans. I sin tur gör det att vi utvecklas som individer och har kul på jobbet. Det är också viktigt.

Allt långsiktigt värdeskapande bygger i grunden på en förtroendefull relation. Dels aktiemarknaden i förhållande till Ratos men även förtroendet mellan en bolagsansvarig och ledning/styrelse i portföljbolaget. Förtroende skapas över tid men kan samtidigt försämrast snabbt.

Jag tror att vår enskilt viktigaste uppgift är att se till att vi har rätt personer på plats i portföljbolagens ledningar. Inget är så betydelsefullt för ett bolags framgång som dess ledning även om branschen som bolaget verkar i naturligtvis är viktig. För att citera Warren Buffett, "när en framgångsrik ledning möter en dålig bransch så är det oftast branschen som behåller sitt rykte intakt".

Vi måste bli ännu bättre på att förstå portföljbolagens förutsättningar på den marknad där de verkar.

Ratos framåt

Ratos har verkat i mer än 150 år. Det är oundvikligt att vi ibland ställs inför utmaningar. Det har hänt förr, och det kommer säkert att hända igen. Att leda Ratos vidare in i framtiden kommer att kräva mycket arbete.

Historiskt menar jag att vi sålt flera bra bolag för tidigt och behållit mindre framgångsrika för länge. Långsiktigheten ska inte misstas för långsamhet. Vi kommer snarare att behöva öka vårt tempo. Idag förändras marknader och omvärld mycket snabbt, därför menar jag att exekvering är av större betydelse än långsiktiga strategiplaner. Mitt uppdrag är tydligt: Att öka aktieägarevärdet.

Ratos har alla förutsättningar att vända lönsamhetstrenden. Vi har ett starkt varumärke ur många perspektiv, är finansiellt starka, har långsiktiga huvudägare och duktiga medarbetare. Ett fokuserat arbete som tar utgångspunkt i våra faktiska styrkepositioner kommer långsiktigt att ge resultat. Det är min övertygelse.

Jonas Wiström
Verkställande direktör

2017 på 5 minuter

Ett aktivt år

Under 2017 lanserade Ratos en uppdaterad strategisk agenda, genomförde fyra bolagsförsäljningar samt fortsatte arbetet med tillväxt- och förbättringsinitiativ i bolagen.

OMFINANSIERING AV LEDIL

I februari omfinansierades LEDiL och Ratos erhöll en utdelning om 18 MEUR för sin ägarandel om 66%. Omfinansieringen innebar att knappt 40% av Ratos initiala investering återbetalats vilket möjliggjorts genom lönsam tillväxt och god utveckling i LEDiLs verksamhet.

BISNODE STÄRKER ERBJUDANDET GENOM FÖRVÄRV

Bisnode fortsätter sin resa mot att bli den mest eftertraktade partnern för data och analys i Europa och i mars förvärvades Global Group, en tysk ledande leverantör av lösningar baserade på marknadsinformation. Därmed utökas Bisnodes erbjudande mot den tyskspråkiga marknaden samtidigt som tjänsterna bidrar till Bisnodes produktutvecklingsinitiativ inom marknadsföring.

FÖRSÄLJNING AV RESTERANDE INNEHAV I ARCUS

I mars sålde Ratos sitt resterande aktieinnehav om 23,6% i Arcus ASA (publ) ("Arcus") till Canica AS och Sundt AS. Canica AS, vilka redan var Arcus näst största ägare, är en investerare som Ratos ansåg vara väl lämpad som ny huvudägare till Arcus. Ratos börsnoterade Arcus i december 2016 på Oslo Børs och har därigenom genererat en total exitvinst om 1 437 Mkr (varav 33 Mkr under 2017), en årlig genomsnittlig avkastning (IRR) om 30% samt en money multiple om 5,7x i SEK (6,2x i NOK) till Ratos.

AIBEL TAR NYA PROJEKT

Under året blev Aibel tilldelat ett FPSO*-kontrakt för att färdigställa produktionsfartyget Petrojarl I för kunden Teekay. Arbetet innefattar bla testning av fartygets system ombord och uppdraget utförs i varvet i Haugesund. Aibel vann även ett större modifieringskontrakt på Snorre A-plattformen, en del av Statoils "Snorre Expansion Projekt". Kontraktet har ett totalt värde om 1,6 miljarder NOK och arbetet beräknas fortlöpa fram till hösten år 2021. Utöver de nya projekten genomfördes under året en framgångsrik sammansättning av Aibels tre moduler i Johan Sverdrup-projektet i Klosterfjorden norr om Haugesund utanför Aibels varv. Efter sammansättningen flyttades den sammansatta plattformen till varvet där de sista installationerna ska färdigställas. Sommaren 2018 överlämnas plattformen till Statoil för vidare transport till Nordsjön.

* FPSO; Floating production storage and offloading.

FÖRSÄLJNING AV NEBULA

I maj tecknade Ratos avtal om försäljning av Nebula till Telia Company, vilket gav en exitvinst om 515 Mkr. Försäljningen genererade en årlig genomsnittlig avkastning (IRR) om 37% och en money multiple om 3,3x. Under Ratos fyra år som aktiv ägare i Nebula har bolaget genomfört två synergiskapande tilläggsförvärv samt gjort viktiga investeringar i produktutveckling och i försäljnings- och marknadsföringsresurser.

PLANTASJEN BREDDAR SITT ERBJUDANDE GENOM FÖRVÄRV

Med förvärvet av SABA Blommor AB, en av de ledande leverantörerna av tjänster för blommor till butik i Sverige, utökar Plantasjen sitt erbjudande med ytterligare drygt 700 försäljningsställen inom dagligvaruhandeln från tidigare 40 trädgårdscenters. Genom att kombinera SABAs försäljningsställen och kompetens som en ledande leverantör av blommor till dagligvaruhandeln, med Plantasjens branschledande supply-chain och kunnande inom växter, ökar Plantasjens tillgängligheten för kunderna. Förvärvet är en viktig del i strategin att skapa ett unikt erbjudande med en överlägsen supply-chain och en stark marknadsnärvaro för att fler människor ska kunna njuta av livet med växter.

RATOS PRESENTERAR UPPDATERAD STRATEGISK AGENDA

I juni presenterade Ratos på sin kapitalmarknadsdag en uppdaterad strategisk agenda. Genom ökat värdeskapande och högre resultatnivåer i portföljbolagen vill Ratos på sikt lägga grunden för en till större del kassaflödesgenererad finansiering av Ratos-aktiens framtida utdelning.

Investeringsintervallen vid nya investeringar har även uppdaterats. Målsättningen vid nya förvärv är att det aktuella bolaget ska ha potentialen att kunna växa till minst 0,5 miljarder kr i aktievärde de närmaste fem åren. Det högre investeringsintervallet har sänkts från 5 miljarder kr till 2 miljarder kr i aktievärde för att skapa bättre balans och riskspridning i portföljen. Ratos har valt sex sektorer att fokusera sitt förvärvs- och bolagsutvecklingsarbete på framöver.

The Ratos way

Ratos ska vara
förstahandsvalet
som partner för att
utveckla bolag

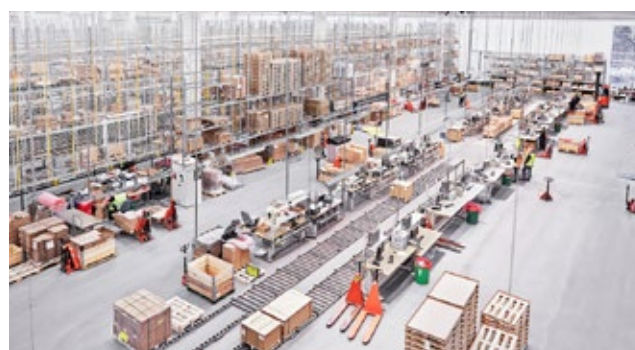
FÖRSÄLJNING AV SERENA PROPERTIES

I juni tecknade Ratos avtal om försäljning av Serena Properties till Fastighets AB Balder, vilket gav en exitvinst om 79 Mkr. Försäljningen genererade en årlig genomsnittlig avkastning (IRR) om 26% och en money multiple om 1,4x. Under Ratos knappt två år som ägare i Serena har bolaget utvecklats till ett fokuserat handelsfastighetsbolag. Serena har som fastighetsägare lyckats minska sina vakanser, etablerat goda relationer till nyckelhyresgäster, påbörjat utvecklingsprojekt av flera handelsplatser samt renodlat fastighetsportföljen genom försäljning av fastigheter som ligger utanför strategin.

SPEED INVESTERAR I AUTOSTORELÖSNING

Speed Group har tecknat ett samarbetsavtal med kunden Luna AB, del av B&B Tools, avseende logistikhantering, vilket innebär att Speed, som den första nordiska 3PL*-aktören, kommer att investera i en helautomatiserad lagerlösning från Autostore. Med denna moderna lösning kommer Speed Group att erbjuda Luna AB en kostnadseffektiv och framtids-säkrad logistiklösning med hög kvalitet och driftsäkerhet.

* 3PL; Tredjepartslogistiker.

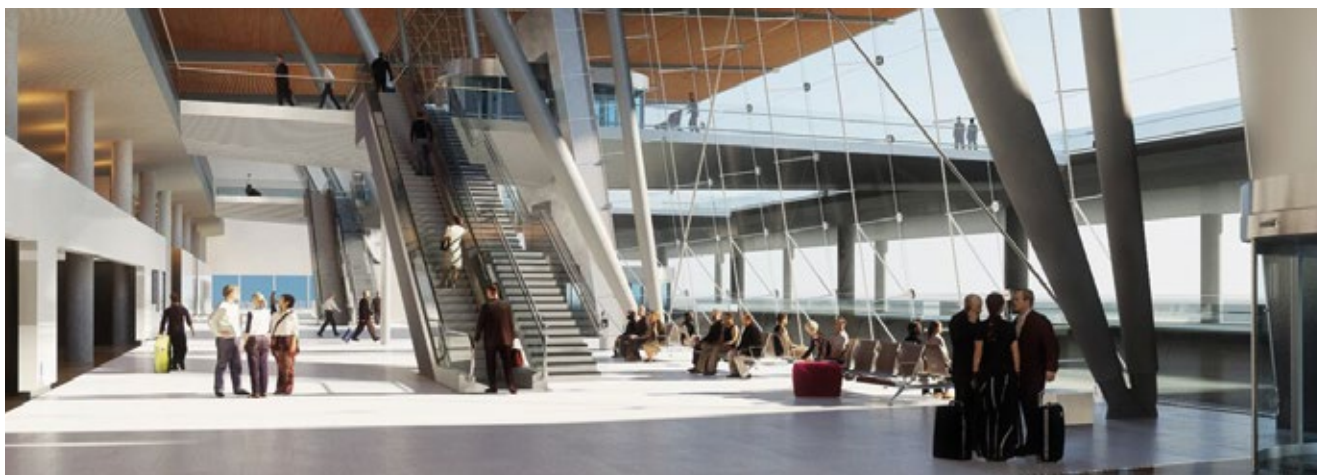

Vision, affärsidé, investeringsstrategi och mål

En nordisk bolagsutvecklare

Ratos är ett investeringsbolag som förvärvar, utvecklar och säljer medelstora onoterade bolag i Norden med en tydlig vision om att Ratos ska vara förstahandsvalet som partner för att utveckla bolag.

Ratos affärsmodell

Vision

Ratos ska vara förstahandsvalet som partner för att utveckla bolag.

Affärsidé

Ratos är ett investeringsbolag vars verksamhet består av förvärv, utveckling och försäljning av företrädesvis onoterade nordiska bolag. Ratos ska över tid skapa högsta möjliga avkastning genom att som aktiv ägare förverkliga potentialen i ett antal utvalda bolag och investeringsituationer.

Investeringsstrategi

Ratos investerar framförallt i onoterade medelstora nordiska bolag som har en tydlig utvecklingspotential. Bolagen ska ha en bevisad affärsmodell där Ratos tillsammans med bolagen kan identifiera och sedan realisera en potential.

Ägarandel och investeringsintervall

I normalfallet är Ratos största ägare i bolagen, men kan även äga en minoritet. Vår strävan är dock att alltid vara en engagerad partner som deltar i och kan påverka bolagens utveckling. Vi saminvesterar gärna med entreprenörer och andra ägare, och har som lägst en ägarandel om 20%. Målsättningen vid nya förvärv är att bolaget ska ha potentialen att kunna växa till minst 0,5 miljarder kr i aktievärde de närmaste fem åren. Det högre investeringsintervallet uppgår till 2 miljarder kr i aktievärde.

Geografiskt fokus

Ratos investerar i bolag med huvudkontor i Norden. Många av våra bolag har redan idag ett starkt internationellt

fotavtryck. För tilläggsförvärv till våra bolag finns inga geografiska begränsningar.

Branschoberoende

Ratos utvecklar bolag genom aktivt ägande. Oberoende av bransch tillför vi den innovationskraft, erfarenhet och kompetens, kontakter och kapital som krävs för att förverkliga potentialen i våra bolag.

Urvalsprocess

Ratos har fokus på egengenererat affärsflöde. Vi fokuserar vårt förvärvsarbete på sex sektorer, konsumentvaror/handel, bygg, industri, technology/telecom/media, företagstjänster och healthcare. Vår investeringsorganisation identifierar och analyserar bolag med utvecklingspotential som passar i Ratos bolagsportfölj. Ratos deltar också i processer som drivs av investmentbanker och andra rådgivare.

Ägarhorisont

Ratos har en flexibel ägarhorisont utan begränsningar i innehavstid. Bolagens avkastningspotential och Ratos möjlighet att bidra till deras utveckling bedöms kontinuerligt. Ratos kan vara kvar så länge värden skapas i bolagen som överträffar avkastningsmålet, vilket oftast är fem till tio år.

Finansiellt mål

Ratos har ett bolagsspecifikt avkastningsmål (årlig genomsnittlig avkastning på investerat kapital, IRR) som uppgår till lägst 15%. Under de senaste fem åren har Ratos avytttrat 14 bolag och under 2017 försattes ett bolag i konkurs. Genomsnittlig IRR under dessa år uppgår till 12%.

Engagerad och aktiv partner

Ratos mål är att utveckla framgångsrika bolag. Vi investerar i nordiska, framförallt onoterade bolag och är en engagerad och aktiv ägare. Varje investeringssituation är unik och även om bolagen agerar strategiskt, operativt och finansiellt oberoende av varandra finns det gemensamma nämnare för vårt agerande. Ratos fokus är att bidra till långsiktig och hållbar bolagsutveckling baserad på en gemensam värdegrund. Vår utvecklingsmodell bygger på fyra grundstenar.

1. Värdegrund

Ratos agerande är baserat på grundvärderingarna entreprenöriell, engagerad och ansvarsfull.

Entreprenöriell eftersom vi i våra bolag vill stimulera nyfikenhet, nyskapande och förändring samt förstärka viljan att tillvarata möjligheter.

Engagerad eftersom vi vill arbeta nära nyckelpersonerna i bolagen och utveckla idéer och agera tillsammans.

Ansvarsfull eftersom vi har högt ställda krav på affärsetik och alltid väger in konsekvenserna för människa och miljö i beslut vi medverkar till. De vi gör affärer med ska kunna lita på oss, vilja välja oss och återkomma.

2. Fokus på att skapa värde

I samband med att vi investerar i ett nytt företag tas det fram en väl genomarbetad och ambitiös strategi och affärsplan med tydliga verksamhetsmål för utveckling och finansiella effekter. Vi stöttar bolagens ledningar att skapa förutsättningar för ökad tillväxt och förbättrad lönsamhet.

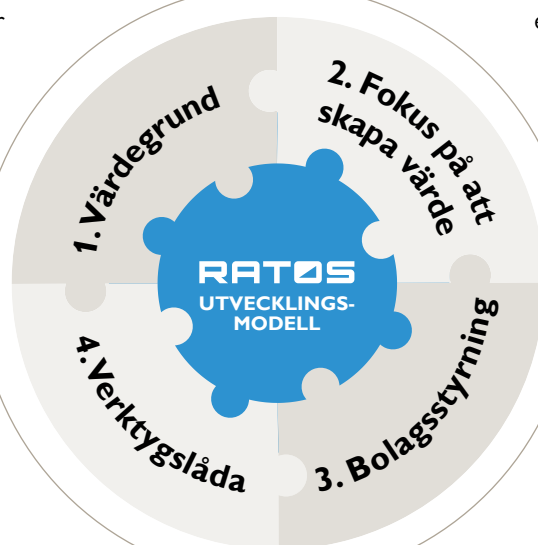
Ratos har en flexibel ägarhorisont, vilket oftast är fem till tio år. Vi strävar efter långsiktiga och bestående effekter i vårt arbete med bolagen och är med och driver hållbarhetsutvecklingen i de bolag som vi verkar i.

4. Verktygslåda

Ratos tillför via sin organisation och industriella nätverk erfarenhet av bolagsutveckling och även kapital till våra bolag. Det sker dels via styrelsearbete, dels via dagliga kontakter mellan nyckelpersoner i bolagen och Ratos medarbetare samt i forum som Ratos ordnar, där medarbetare i olika bolag träffas och utbyter erfarenheter. I Ratos organisation finns erfarenhet samlad inom bland annat strategiprocesser, affärsanalys, bolagsförvärv- och försäljning, finansiering, redovisning, kommunikation, inköp/sourcing som bidrar till bolagens utveckling.

3. Bolagsstyrning

I de bolag vi investerar i, införs alltid en tydlig och transparent struktur för bolagsstyrning. En styrelse tillsätts med personer som tillför strategisk kompetens och branscherfarenhet, med en externt rekryterad styrelseordförande. Bolagsledningen har ett tydligt och fullständigt operationellt mandat och ansvar. Parallellt med den formella bolagsstyrningen vill vi skapa ett nära samarbete och en gemensam agenda för bolagets utveckling. Det gör vi genom våra så kallade trojkor (VD, styrelseordförande och bolagsansvarig från Ratos) som på ett effektivt sätt bereder centrala frågor och löpande kan agera bollplank till VD.

Förvärvsmöjligheter

Ratos är ständigt på jakt efter intressanta bolag att investera i. Vi har valt att fokusera vårt förvärvsarbete på sex sektorer. Indelningen i dessa sektorer styr vårt arbete internt och genom detta tillvägagångssätt bygger vi upp kunskap och nätverk inom respektive sektor. Arbetet ger oss en bra syn över vilka sektorer och nischer vi vill investera i framöver. Vi arbetar även med industriella rådgivare med djup sektorexpertis som aktivt stöttar vårt förvärvsarbete både i att utvärdera investeringsteman och specifika förvärvsmöjligheter.

Ibland kommer förvärvsidéer direkt från andra ägare och entreprenörer som söker en partner för att förverkliga sina visioner. Kontakt etableras med ägare och ledning för intressanta bolag och vi följer ofta dessa bolag i flera år, även i de situationer där bolagen direkt inte är redo för en ny partner/ägare. Under ett år analyserar Ratos cirka 200 investeringsmöjligheter.

Ett förvärv är sällan ett annat likt och några få leder till en investering. Det är viktigt att bolaget uppfyller Ratos investeringskriterier, avkastningsmål och att det finns en tydlig potential att realisera. Andra viktiga förutsättningar är gemensamma prisförväntningar, tidpunkt och gemensam syn på värdegrund. Att redan tidigt i processen ha en tydlig syn på bolagets affärsplan, hur värdeskapande ska ske och hur avkastningsmålet ska kunna förverkligas är avgörande. En annan viktig del är en kartläggning av risker och möjligheter kopplade till hållbarhet, inklusive verksamheten och branschens långsiktiga hållbarhet. Analysen ger en grund för den handlingsplan som etableras för att utveckla hållbarhetsarbetet i bolagen under Ratos ägande. Ratos har även

exkluderingskriterier och investerar bland annat inte i bolag verksamma inom områdena vapen eller pornografi.

Konkurrensen på förvärvsmarknaden är hög. Tillgången på kapital, från såväl kreditgivare som investerare, gör att priserna stiger på bra bolag att investera i. Det är viktigt att hitta en optimal kapitalstruktur och en bolagsanpassad belåningsgrad som tillåter lönsam tillväxt. Ratos har agerat långsiktigt och ansvarsfullt på den nordiska marknaden under lång tid och har ett gott anseende. Vi har god tillgång till bankfinansiering till gynnsamma villkor.

Under 2017 var det fortsatt hög aktivitet och konkurrens på transaktionsmarknaden. Det goda marknadsklimatet samt tillgång på kapital från kreditgivare och investerare har lett till höga värderingar på förvärvsobjekten. Ratos har under året fortsatt sitt intensiva arbete att hitta bolag att förvärva som passar Ratos unika profil, flexibla exithorisont och investeringsstrategi. Men trots flera intressanta bolag och processer togs beslutet att inte göra något förvärv.

Värdeskapande bolagsutveckling

I partnerskap med bolagen skapas långsiktiga värden framförallt genom omsättningstillväxt och lönsamhetsförbättringar. Hur detta i praktiken går till skiljer sig från bolag till bolag. Som aktiv ägare kan vi bidra med att rekrytera nyckelpersoner, tillföra kapital som ger bolagen möjlighet att satsa på exempelvis produktutveckling, förbättrade kunderbudanden och att göra insteg på nya marknader. Vi erbjuder ett brett kontaktnät som kan bidra med kunskap och nya idéer för en

långsiktig bolagsutveckling. Det kan även innebära att göra tilläggsförvärv som ger intäkts- och kostnadssynergier eller investeringar i ny produktionsteknologi för att höja effektivitet och produktivitet.

Vi strävar alltid efter att ge ledning och styrelse nya perspektiv för tillväxt men även till exempel relaterat till hållbar utveckling, för att säkra att bolagen har långsiktigt hållbara strategier.

Ibland tas initiativ till förändringar som stöper om hela branscher. Ett bra exempel är Arcus som under Ratos ägo utvecklats från en i huvudsak norsk spritproducent till Nordens ledande leverantör av vin och sprit, en resa som innehållit alla typer av värdeskapande aktiviteter. Under 2016 genomfördes en börsnotering av Arcus och under 2017 såldes resterande del av Ratos aktieinnehav i bolaget.

Vårt enskilt viktigaste bidrag till värdeskapande är att tillsammans med ledning och styrelse lägga fast bolagens

strategier och vara tydliga kravställare för att säkra och följa upp att de genomförs och ger önskat resultat. Det är på så sätt investeringsidén bakom förvärvet förverkligas och bolagets utvecklingspotential realiserar.

HENT är ett bra exempel på hur ett bolag utvecklats i en spännande bransch (läs mer nedan).

Värdeutveckling mäts i avkastning

Vårt avkastningsmål är bolagsspecifikt och lägst 15% (IRR*), beroende på bolags- och marknadsspecifika faktorer. För att bedöma hur vi lyckas krävs en analys av de bolag vi hittills avyttrat. Under de senaste fem åren har vi sålt 14 bolag (exits). Under 2017 försattes ett bolag i konkurs. Den genomsnittliga årliga avkastningen (IRR) uppgår till 12%.

* IRR: Årlig genomsnittlig avkastning (Internal Rate of Return) – den årliga avkastningen på investerat belopp beräknat utifrån ursprunglig investering, slutligt försäljningsbelopp och övriga kassaflöden, med hänsyn tagen till när i tiden samtliga dessa betalningar skett till eller från Ratos.

HENT – från Norge till Norden

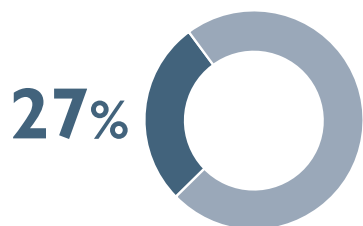
HENT

”Vi sökte en delägare som supportade men ej hade för avsikt att agera operativt i bolaget...en ägare som ville fortsätta professionalisera bolagets styrning och strategiarbete utifrån en fungerande stark affärsmodell och bolagskultur”

JAN JAHREN, ADM. DIR HENT

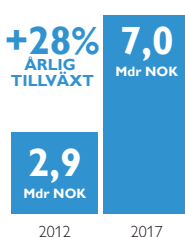
LEDNINGENS ANDEL I BOLAGET

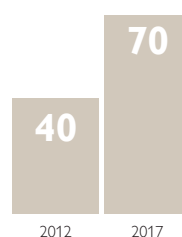
EBITA

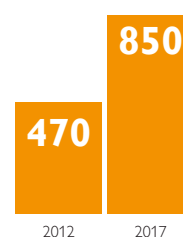
OMSÄTTNING

PROJEKT

ANSTÄLLDA

Försäljning av bolag

Ratos avyttrar ett bolag när vi genomfört de planer som lagts för att realisera bolagets utvecklingspotential eller när en annan ägare kan vara mer lämplig för bolagets framtida utveckling. Vi har ingen begränsning vad gäller innehavstid och kan vara kvar som ägare så länge vi kan skapa värde, vilket innebär att vi oftast är ägare mellan 5-10 år, ibland längre.

Ratos strävar efter att genomföra ansvarsfulla försäljningar där vi ska kombinera långsiktigt god fortlevnad med högsta möjliga avkastning. Under 2017 genomfördes både framgångsrika försäljningar samt en strategiskt viktig försäljning där investeringen inte gått enligt plan.

Försäljningen av delar av analysinstrumentföretaget Biolin Scientific (Sophion Bioscience) såldes utan att ge någon betydande exitresultateffekt. Försäljningen av Nebula, Finlands ledande leverantör av molntjänster till små och medelstora företag, samt Serena Properties, ett fastighetsbolag med ett bestånd av 21 kommersiella volymhandelsfastigheter i Finland är två exempel på bolagsförsäljningar som genererat god avkastning och där resultatet av värdeskapande aktiviteter syns. Sammantaget har årets försäljningar (även inkluderat försäljning av kvarvarande aktier i Arcus) genererat en exitvinst om 596 Mkr.

Nebula

"Jag sökte en partner till Nebula som kunde ta nästa steg med bolaget jag grundat då jag själv på sikt ville lämna min VD-roll. Som grundare och VD var det viktigt att den nya ägaren förstod det entreprenörsleda bolaget och våra utmaningar och möjligheter. Ratos var en perfekt partner för att ta bolaget till nästa steg"

VILLE SKOGBERG, GRUNDARE NEBULA

MÖJLIGHETEN

En stark marknadsledare i en väldefinierad nisch. En attraktiv affärsmodell.

VD/grundare som ville ta en annan roll framöver och behövde en partner som kunde stötta honom i generationsskiftet. Skalbar affärsmodell (låga marginalkostnader för nya kunder). Nebula befann sig på en tillväxtsresa och var marknadsledande i sin nisch. Det fanns en outnyttjad potential i bolaget, som var relativt ungt, i form av högre tillväxt genom förvärv, bygga vidare på goda kundrelationer, fokusera strategin med en aktivitetsbaserad affärsplan samt tydlig governance modell.

VÄRDESKAPANDET

Fortsatt tillväxt och lönsamhet. Stärkt marknadsposition med förbättrat kunderbudande. Förstärkt ledningsgrupp.

Ratos stöttade tre synergiskapande tilläggsförvärv vilka stärkte den marknadsledande ställningen bland små och medelstora bolag i Finland. Samtidigt fokuserades strategin mot molntjänster. Implementering av kommersiella och operativa verktyg för att öka verksamhetsförståelsen, samt för att kunna leverera hög kundnöjdhet, tillväxt och lönsamhet. Investeringar i både produktutveckling och i bolagets försäljnings- och marknadsföringsresurser, stärkte tillväxten och marknadspositionen.

RESULTATET

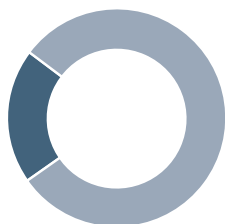
Ett välskött bolag med en bra position för vidare tillväxt. En strategisk tillgång för industriella spelare.

En tydlig underbyggd affärsplan och ökat strategiskt fokus. Minskat personberoende. Stark governance-modell. Nebula hade bibehållit och stärkt sin position som marknadsledare, mot små och medelstora bolag, med en branschledande lönsamhet. Kundbasen hade ökat 30% under Ratos tid som ägare och antalet medarbetare gått från 110 till 145. Ratos sålde bolaget 2017 till Telia Company, en köpare som kompletterar Nebula väl och där båda parter kan dra nytta av sina respektive styrkor.

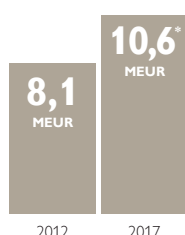
FINLANDS INTERNETTRAFIK

NEBULAS ANDEL CIRKA

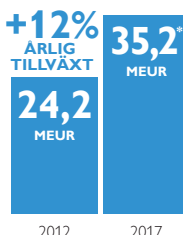
20%

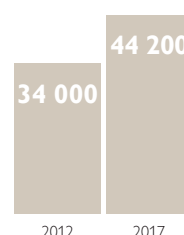
EBITA

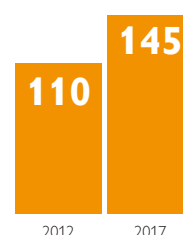
OMSÄTTNING

KUNDER

ANSTÄLLDA

* Rullande 12 månader per den 31 december 2017.

Hållbart värdeskapande

Ratos skapar värde genom att driva positiv utveckling i våra bolag. Vi är övertygade att det finns en stark koppling mellan hållbarhet och långsiktigt värdeskapande. Som ansvarsfull investerare och ägare är Ratos ambition att främja hållbar utveckling och medvetenhet kring hållbarhetsfrågor i den egna organisationen så väl som hos portföljbolagen.

För Ratos innebär ansvarsfullt ägande ett aktivt ägande som inkluderar hållbarhetsfrågor. Arbetet utgår från Global Compacts tio principer för hållbart företagande samt PRI, FN:s principer för ansvarsfulla investeringar som Ratos skrev under 2013. Ratos rapporterar sedan 2015 enligt GRI och årets rapport följer GRI Standards (se ► sid 122-123 för referensindex).

Väsentliga hållbarhetsfrågor och våra intressenter

Ratos mest väsentliga hållbarhetsfrågor identifieras genom omvärldsbevakning, branschanalys och en process där olika intressenters prioriteringar och frågor med hög relevans för verksamheten och värdeskapandet vägs in. Under 2016 genomfördes strukturerade intervjuer med intressenter och diskussioner i Ratos ledningsgrupp för att säkra rätt fokus. Kartläggningen ligger till grund för Ratos prioritering av väsentliga frågeställningar. Väsentlighetsanalysen bedöms fortsatt relevant, vilket bekräftats i informella intressentmöten under 2017.

Ratos viktigaste intressentgrupper är prioriterade efter deras påverkan på Ratos ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter och beskrivs i tabellen nedan.

Intressentgrupp	Metod för interaktion
Medarbetare på Ratos	<ul style="list-style-type: none">Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog 2016Personalmöten, medarbetarsamtalStrukturerade diskussionsgrupper med fokus på Ratos värderingar, företagskultur, arbetsmetoder och framtida utveckling
Medarbetare i Ratos bolag	<ul style="list-style-type: none">Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog 2016Möten inom Ratos årliga funktionella forum (VD, CFO, HR, Hållbarhet, etc)
Bolagens ledningsgrupper och styrelseledamöter	<ul style="list-style-type: none">Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog 2016Koncerngemensam utvärdering av styrelsearbetet
Ägare och investerare (se sid 25 för Ratos största ägare)	<ul style="list-style-type: none">Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog 2016Deltagande i enkäter från/eller dialog med organisationer som CDP, RobecoSAM, Vigeo och SustainalyticsBolagsstämmaDialog och enskilda möten
Övriga	<ul style="list-style-type: none">Ingen proaktiv dialog, tillgängliga för samtal vid behov

Notera: Med bolag syftas dotterbolag. I våra intressebolag har Ratos en annan möjlighet att påverka, varför kravställande och processer kan se annorlunda ut.

Hållbarhet för Ratos innebär *hållbar utveckling genom aktivt ansvarsfullt ägande*. Baserat på dialogen med intressenter och väsentlighetsanalys (se Ratos hemsida för presentation av väsentlighetsanalysen), har följande hållbarhetsfrågor högsta prioritet för Ratos:

- Göra affärer med god affärsetik, inklusive antikorrupktion
- Säkra god bolagsstyrning och transparens
- Utveckla och engagera våra medarbetare
- Driva ansvarsfullt företagande i bolagen, inkl. hantering av ESG-risker och möjligheter

Ratos arbete som ansvarsfull investerare och ägare har högsta prioritet, givet att vår direkta påverkan är liten i förhållande till portföljbolagens påverkan. Samtidigt är ägarbolagets (moderbolagets) egna hållbarhetsarbete en förutsättning för att kunna agera som ansvarsfull ägare och driva hållbarhetsagendan i Ratos bolag, där finansiell styrka och resiliens är viktiga grundstenar för att Ratos ska kunna bedriva verksamhet och utveckla bolag. För information om detta hänvisas till den ekonomiska rapporteringen.

Ansvar, styrning och uppföljning

Tydlig ansvarsfördelning och uppföljning är en förutsättning för Ratos aktiva ägande. Ratos VD har det övergripande ansvaret för Ratos strategi och arbete gällande hållbarhet. Ratos operativa arbete med hållbarhet definieras och samordnas av Hållbarhetskommittén, med representation från både investeringsorganisationen och affärsstöd. Respektive investeringsansvarig har ett särskilt ansvar att säkra att hållbarhet finns på respektive bolags lednings- och styrelseagenda.

Respektive bolags VD och företagsledning är operativt ansvariga för det egna hållbarhetsarbetet genom direkt delegering från Ratos ledning. En instruktion avseende bolagens arbete med hållbarhet, risk och compliance beskriver Ratos förväntningar. Respektive bolags styrelse har det yttersta ansvaret för att bolaget följer gällande lagar, riktlinjer och policyer gällande hållbarhet. Varje bolag har en etablerad process som möjliggör för styrelsen att följa upp hållbarhetsarbetet och alla bolag som Ratos ägt mer än ett år avger från och med 2014 en årlig hållbarhetsrapport.

Viktiga aktiviteter under 2017

- Utbildning för hållbarhetsansvariga i bolagen avseende hållbarhetsredovisning och GRI
- Lansering av Ratos vägledning avseende hållbarhetsredovisning för bolagen
- Ratos Hållbarhetsdag för hållbarhetsansvariga i bolagen

- Utbildning och stöd till compliance-ansvariga avseende GDPR
- Genomlysning av bolagens arbete avseende arbete med hållbarhet, compliance och risk (enkät).

Ratos som ansvarsfull ägare

Integrering av hållbarhetsfaktorer i investeringsprocessen och ägandet ger en bättre förståelse för samtliga risker och möjligheter som ett bolag är exponerat mot. Ett breddat perspektiv ger insikter avseende bolagets strategiska och operativa risker, till exempel avseende exponering mot tillgångar som riskerar att bli obsoleta, potentiell disruptiv industriförändring, etc. Förståelse för och analys av olika hållbarhetsaspekter kan också skapa större tilltro till ett bolags strategiska möjligheter, till exempel genom närvaro inom sektorer som kan förväntas ha positivt momentum och gynnas av hållbarhetstrender. För de bolag Ratos väljer att investera i, är ambitionen att bolagen över tid ska etablera en god standard för hållbarhet, kontinuerligt förbättra sitt hållbarhetsarbete och säkra en hållbar strategi.

Hållbarhet är en integrerad del av investeringsprocessen och det löpande ägarutövandet. Arbetet utgår från ett antal relevanta policyer och riktlinjer etablerade av Ratos styrelse (se uppförandekod, policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar samt miljöpolicy på Ratos hemsida).

Förvärv

Ratos gör alltid en utvärdering av möjliga förvärv i relation till våra etablerade exkluderingskriterier. Bedömningen av en möjlig investering inkluderar en genomlysning av bolagets position i relation till omställningen till en hållbar ekonomi, dvs. bolagets exponering mot långsiktiga trender som omställning till förnyelsebar energi, delningsekonomi, elektriska fordon, nya material, ökade krav på transparens, etc. Bolagets risker och arbete kopplat till väsentliga hållbarhetsområden kartläggs, vilket innebär identifiering av risker i bolagets verksamhet eller värdekedja kopplade till miljö- och klimatpåverkan, medarbetare, socialt ansvarstagande, respekt för mänskliga rättigheter samt affärsetik och motverkan av mutor och korruption. En bedömning av bolagets nuvarande arbete för att möta dessa

risker görs, där bolagets policyer, processer och aktiviteter utvärderas. Då mognaden avseende hållbarhetsfrågor bland medelstora bolag generellt sett är låg, är bedömningen av bolagets värderingar, kultur och ledning mycket viktig. En sammanfattad bedömning ingår i Ratos slutliga beslutsmaterial inför investeringsbeslutet samt utgör en rekommendation till det vidare ägararbetet.

Ratos exkluderingskriterier:

Ratos investerar inte i bolag som

- är verksamma inom vapenindustri
- bidrar till allvarlig miljöskada
- producerar eller aktivt tillhandahåller pornografi
- tillverkar tobaksprodukter

Ratos ställningstaganden:

Som vägledning vid bedömning av nya investeringar samt i arbetet med befintliga innehav har Ratos ställningstaganden gällande

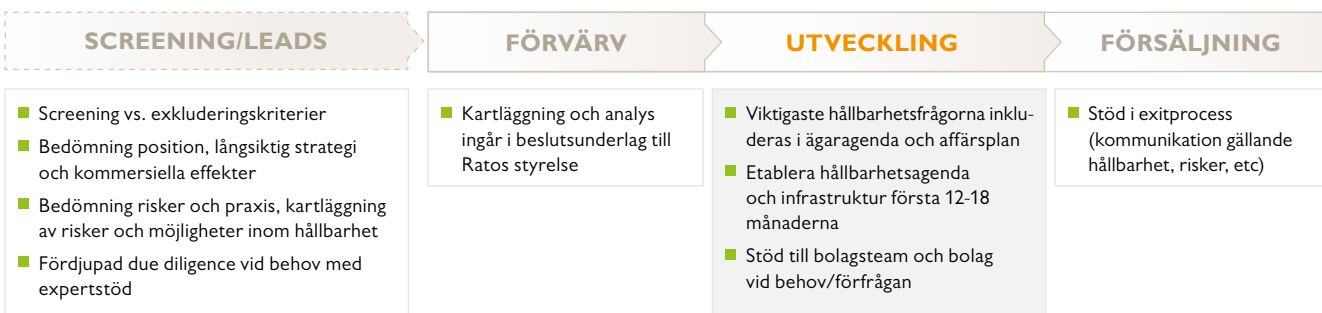
- brott mot internationella konventioner
- Ratos utövande av klimathänsyn

Ratos har under året applicerat negativ screening, dvs. utvärderat investeringsmöjligheter i förhållande till Ratos exkluderingskriterier. Inför samtliga slutbud under 2017 gjordes en bedömning av risker kopplat till hållbarhet som en del av bedömningen (due diligence), som utmynnade i rekommendation att gå vidare med förvärvet. Under 2017 slutfördes dock inga förvärv.

Utveckling

Ratos investerar inom flera industrier och våra bolag berörs av en mängd olika risker och möjligheter kopplat till hållbarhet. Vi arbetar därför med en gemensam förväntansbild för portföljen samt fokus på väsentliga frågor per bolag. Ratos förväntningar utgår från relevant lagstiftning, respekt för internationella konventioner och Global Compacts principer. Basen för bolagens hållbarhetsarbete ska utgöras av en identifiering av väsentliga hållbarhetsfrågor, en strategi och process för arbetet samt fastställda mål, förankrade i bolagets styrelse. Alla Ratos bolag lämnar årligen en hållbarhetsrapport till sin respektive styrelse och Ratos. Som ett led i arbetet med att vidareutveckla

HÅLLBARHET ÄR INTEGRERAT I RATOS VERKSAMHET

ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR RATOS ARBETE SOM ANSVARSFULL ÄGARE

Övergripande målsättningar	Status och aktiviteter 2017-2018
Ratos och bolagen ska vara attraktiva arbetsgivare i respektive målgrupper <ul style="list-style-type: none"> ■ Engagerade, motiverade medarbetare ■ Säker arbetsplats 	Ratos arbetar för att säkerställa att samtliga bolag följer upp och prioriterar detta. Medarbetarenkät infördes på Ratos 2017.
Alla nya investeringar genomgår före förvärv en hållbarhets- eller ESG-screening.	Etablerad process och verktyg finns. Inga genomförda förvärv 2017.
Alla Ratosbolag har ett etablerat hållbarhetsarbete (avser bolag Ratos ägt minst antal år) <ul style="list-style-type: none"> ■ Hållbarhetsagenda fastslagen med prioriterade frågor och aktiviteter (bolag > 1 år) ■ Hållbarhetsmål etablerade och följs upp (bolag > 2 år) ■ Årlig hållbarhetsrapport (bolag > 1 år) ■ Hållbarhetsredovisning enligt GRI (majoritetsägda större bolag) 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Av de bolag Ratos ägt > 1 år, har 93% en etablerad hållbarhetsagenda ▶ Av de bolag Ratos ägt > 2 år, har 90% hållbarhetsmål ▶ Av Ratos bolag hade 100% en hållbarhetsrapport för 2017 ▶ Av Ratos majoritetsägda större bolag rapporterade 100% enligt GRI
Styrelsen är ytterst ansvarig och involverad: alla bolags styrelser har fastställt målsättningar för och följer upp arbetet med hållbarhet minst en gång per år.	I 100% av bolagen vi ägt > 1 år har styrelsen fått framlagt och diskuterat bolagets hållbarhetsarbete under året.
För varje bolag minska klimatpåverkan och energianvändningen per omsättningskrona under innehavsperioden	Implementering av klimatredovisning pågår eller ska påbörjas i alla bolag som uppfyller storlekskravet i lagstiftningen. Det är en del av GRI, givet att det bedöms som relevant för det enskilda portföljbolaget i GRI-analysen.

bolagens arbete i linje med EU-direktivet och den svenska lagen avseende hållbarhetsrapportering, införde Ratos 2017 ett krav på hållbarhetsrapportering enligt GRI på alla större majoritetsägda bolag, se tabell ovan.

Ratos investerar primärt i medelstora företag, vilka generellt har en lägre mognad avseende hållbarhet och begränsad infrastruktur för ett strukturerat hållbarhetsarbete. Fokus för utvecklingsarbetet efter genomfört förvärv blir därför att identifiera väsentliga hållbarhetsfrågor och etablera styrdokument, ansvarsområden, resurser, processer och verktyg. För att stärka varje bolags hållbarhetsarbete under Ratos ägande för respektive bolagsteam och styrelse en kontinuerlig dialog med ledningen och hållbarhetsansvariga i bolagen och konkret stöd ges i utvalda frågor. Ratos ordnar årligen nätverksmöten för olika funktionella grupper där Hållbarhetsforum är en plattform för att dela kunskap och erfarenheter. För att underlätta bolagens arbete finns bland annat ramavtal avseende whistleblowing-system och klimatredovisningssystem. Av de 18 bolag som ingick i Ratos portfölj vid ingången av 2017 har Ratos under året interagerat med samtliga bolag (100%) gällande hållbarhet, förutom AH Industries som avyttrades under första kvartalet 2017.

Försäljning

Ratos har en aktiv exitstrategi vilket innebär att vi inte är en evig ägare. Vid försäljning av ett bolag vill vi säkra god fortlevnad för bolaget i fråga. 2017 ansökte styrelsen i Ratos dotterbolag GS-Hydro om konkurs, vilket aldrig tidigare hänt i Ratos historia. Det var ett svårt beslut som värderades noga, men grundat i Ratos ansvar gentemot sina aktieägare, och efter en noggrann utvärdering av situationen, blev slutsatsen att det inte vore ansvarsfullt att fortsätta investera kapital i bolaget.

Moderbolagets hållbarhetsarbete

På Ratos vill vi leva som vi lär samt vidareutveckla vårt goda anseende i marknaden, vilket kräver att vi gör affärer med god affärsetik, säkrar god bolagsstyrning samt utvecklar och engagerar våra medarbetare. Inom miljö- och klimatfrågor vill Ratos verka som en god förebild för bolagen, även om den direkta påverkan är begränsad.

Göra affärer med god affärsetik och affärskultur

God affärsetik är en förutsättning för Ratos anseende och möjlighet att göra bra affärer. Ratos interna policyer, såsom uppförandekod och riktlinjer för aktieaffärer, och processer för etik och regelefterlevnad är grundläggande för ett långsiktigt förtroende på marknaden. Ett aktivt arbete krävs för att säkra att bolagets värderingar och etiska regler genomsyrar all verksamhet och att alla medarbetare förstår och följer uppförandekoden som är antagen av Ratos styrelse. I samband med anställning får nya medarbetare utbildning i Ratos uppförandekod och andra relaterade policyer. Övriga medarbetare deltar i utbildning när behov uppstår, till exempel i samband med lag- eller regeländringar. Ratos hade inga incidenter av överträdelser av uppförandekoden och mottog inga böter eller andra sanktioner på grund av överträdelser av lag eller regler. Under året mottogs tre whistleblowing-rapporter, vilka hanterades i enlighet med Ratos whistleblowingprocess.

Säkra god bolagsstyrning och transparens

Ratos värderar och verkar för en hög transparens. Vi anser vidare att god bolagsstyrning är värdeskapande och en förutsättning för bra ägararbete. Ratos bolagsstyrning och kommunikation utvecklas löpande för att säkra hög kvalitet och långsiktigt förtroende på marknaden. Se ▶ sid 51-59 för mer information om Ratos bolagsstyrning.

Utveckla och engagera våra medarbetare

Ratos lägger stor vikt vid strategisk kompetensutveckling och kompetensförsörjning, ökad jämställdhet och mångfald samt god arbetsmiljö och hälsa, inklusive balans i yrkes- och privatliv.

Se ► sid 20-23 för mer information om Ratos medarbetare och hur Ratos arbetar med dessa frågor.

Klimatpåverkan

Omställningen till en klimatneutral värld, i linje med Parisavtalet, är en fråga som angår alla. I tillägg till att driva på bolagen i portföljen, strävar Ratos efter att ta ansvar för att minska den egna klimatpåverkan, som framförallt består av utsläpp genom affärsflyg. Det interna miljöarbetet utgår från Ratos miljöpolicy och miljöplan. Ratos moderbolag faller inte under någon specifik miljölagstiftning. Ansvarig för uppföljning är Ratos VD.

Ratos redovisar klimatpåverkan enligt GHG, Greenhouse Gas protocol. Genom att mäta och följa upp

utsläpp, skapas medvetenhet och möjlighet att minska användning av energi och förbrukningsvaror samt optimerade affärsresandet. Personliga möten och nätverkande är grunden för våra möjligheter att göra affärer, varför kritiska affärsresor fortsatt prioriteras. Sedan 2014 klimatkompenseras alla flygresor och Ratos använder sedan 2016 enbart el märkt bra miljöval. Ratos totala utsläpp från moderbolaget uppgår till 0 ton CO₂e för 2017 (46) efter klimatkompensation.

Totala utsläpp, ton CO ₂ e/år	2017	2016	2015
Tjänsteresor	232	254	248
varav flyg	216	230	207
Huvudkontoret (fastigheten)	16	20	27
varav elförbrukning	3	3	3
Övrigt (inkl. årsredovisning beräknad utifrån ett generellt LCA-perspektiv)	6	2	4
Totalt före klimatkompensation	255	276	279
Totalt efter klimatkompensation	0	46	72

HL Display – framtidssäkrat produktutbud

Genom samarbeten möjliggörs utveckling av miljöanpassade och mer hållbara produkter.

HL Display (HL) är en internationell leverantör av produkter och lösningar för butikskommunikation och varuexponering med bland annat dagligvaruhandel och varumärkesleverantörer som kunder. HLs huvudinsatsvara är plast, särskilt PVC. Givet att plast har olja som råvara och kan ha betydande miljöpåverkan, har HL lanserat flera strategiskt viktiga utvecklingsprojekt relaterade till råvaror. Projekten drivs tillsammans med expertorganisationer och syftar till att skapa mer hållbara och klimatanpassade produkter för HLs kunder.

För att identifiera hur existerande produkter kan förbättras ur hållbarhetsperspektiv, har HL tillsammans med IVL Svenska Miljöinstitutet gjort en livscykelanalys för att kartlägga miljö- och klimatpåverkan från HLs produkter från vaggla till grav. Med en tydlig bild av nuvarande situation blir det lättare att se till att bolagets utvecklingsval, som användningen av återvunnet material eller utvecklingen av

helt nya material, leder till de önskade förbättringarna ur ett hållbarhetsperspektiv.

I samarbete med KTH Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm utvecklas nya material med mindre miljöpåverkan för användning i bolagets produkter. Åtta nya material har identifierats för vidare tester och uppskalning i produktionen förväntas ske under 2019. HL har också stärkt samarbetet med Mittuniversitetet i Sundsvall. Tillsammans utforskas nya, mer hållbara material baserade på cellulosa.

”I arbetet med att utveckla helt nya material och produkter är det ovärderligt med tillgång till den expertkompetens som till exempel KTH och IVL besitter. Som företag idag är det svårt att ha specialistkunskap inom en bredd av frågor, varmed samarbeten blir allt viktigare. Tillsammans hittar vi nya lösningar snabbare och bidrar samtidigt till en mer hållbar värld”, säger Peder Clason, Group Marketing Director och ansvarig för hållbarhetsfrågor i HLs ledningsgrupp.

Ansvar gällande miljö- och klimatpåverkan

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar, som påverkar i stort sett alla stater, branscher och företag. Klimatförändringar kommer att få en ökande inverkan på olika tillgångars värden och företags möjlighet att växa och vara lönsamma långsiktigt. Att minska klimatpåverkan är en förutsättning för en stabil framtida ekonomisk utveckling.

Som ägare ska vi stödja våra bolag i utvecklingen av hållbara och "klimatsmarta" produkter och tjänster, samt verka för ökat fokus på energieffektivisering och minskning av växthusgasutsläpp. Vi har också ett ansvar att säkra att bolagen utvecklar hållbara strategier som omfattar och stödjer den omställning näringslivet kommer att gå igenom.

Ett antal av Ratos bolag har risker relaterat till miljö- och klimatfrågor, genom till exempel verksamhet i områden med ökande frekvens av extremväder (t ex översvämningar) eller verksamhet riktad till kunder inom utvinning av fossila bränslen. Se ► sid 30-43 för kommentarer om respektive bolags väsentliga hållbarhetsfrågor och risker samt hanteringen av dessa.

Alla Ratos bolag ska identifiera bolagets största miljöpåverkan och implementera en miljöpolicy/miljöplan. Respektive bolag har ett delegerat ansvar att följa relevant miljölagstiftning/standarder, säkerställa att miljötillstånd finns, etc. samt säkra adekvata processer och aktiviteter för att hantera de risker och den negativa påverkan som identifierats.

I bolagens hållbarhetsrapporter sammanställs bland annat energiförbrukning (kWh), relativ energiförbrukning, avfallshantering och vattenförbrukning. Att mäta och följa upp utsläpp av växthusgaser är ett viktigt verktyg för att minska klimatpåverkan. 40% av bolagen som Ratos ägt >2 år hade per 31 december implementerat ett system för rapportering av CO₂-fotavtryck enligt GHG-protokollet.

Andel bolag (>2 år) med CO₂-redovisning:

40%

Andel bolag (<1 år) med miljöcertifiering (ISO14001):

36%

Ansvar för medarbetare i våra bolag

samt risk för diskriminerande beteende. Vissa bolag har risker kopplat till framtida kompetensförsörjning. Se ► sid 30-43 för kommentarer om respektive bolags väsentliga hållbarhetsfrågor och -risker samt hanteringen av dessa.

God och säker arbetsmiljö, medarbetarengagemang, kompetensutveckling och jämställdhet är prioriterade frågor för Ratos, liksom respekt för mänskliga rättigheter och rimliga arbetsvillkor. Som ägare är Ratos tydliga med att internationella konventioner, mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter och villkor ska respekteras, vilket beskrivs i Ratos uppförandekod. Bolagen ska implementera en uppförandekod i linje med Ratos kod. Baserat på identifierade risker implementerar bolagen relevanta riktlinjer och säkrar processer och aktiviteter för implementering, inklusive ett förebyggande säkerhets- och hälsoarbete. I bolagens årliga hållbarhetsrapporter rapporteras bland annat sjukfrånvaro och andel kvinnor i ledande befattning.

I Ratos-koncernen arbetar 13 200 medarbetare, vilka alla bidrar till genomförandet av Ratos utvecklingsplaner i respektive bolag. En förutsättning för implementeringen av Ratos ägaragenda är kompetenta och engagerade medarbetare med god hälsa. Huvuddelen (90%) av de anställda arbetar i Norden och övriga Europa, 7% är anställda i Asien, primärt Kina.

Flera av Ratos bolag har verksamheter som innebär förhöjd risk för personskada för medarbetare. Andra risker relevanta för Ratos bolag innefattar psykosocial hälsa

Koncernens medarbetare per geografiskt område 2017

Socialt ansvarstagande, inklusive respekt för mänskliga rättigheter

Socialt ansvarstagande innefattar många områden, inklusive kravställande och uppföljning av underleverantörer, där respekt för mänskliga rättigheter, avsaknad av tvångsarbete och rimliga arbetsvillkor ingår.

Flera av Ratos bolag har leverantörer och samarbetspartners i länder med förhöjd risk avseende brott mot mänskliga rättigheter eller arbetstagares rättigheter, varmed dessa frågor är en prioriterad fråga även i bolagens värdekedjor. Andra risker inom socialt ansvarstagande kopplade till Ratos bolag inkluderar brister i kvalitet och säkerhet i produkter eller tjänster. Se ► sid 30-43 för kommentarer om respektive bolags väsentliga hållbarhetsfrågor och risker samt hanteringen av dessa.

Ratos uppförandekod beskriver tydligt att internationella konventioner, mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter och villkor ska respekteras. Dessa principer ska speglas i bolagens egna uppförandekod samt i arbetet och kravställandet gentemot leverantörer och andra parter i värdekedjan. Uppförandekoden inkluderar även andra aspekter av socialt ansvarstagande. Respektive bolag har ett delegerat ansvar att göra riskanalyser och due diligence, etablera policyer, processer och aktiviteter kopplat till väsentliga hållbarhetsfrågor och risker inom området.

God affärsetik, motverkan mutor och korrupktion

Det är Ratos övertygelse att goda etiska värderingar och regelefterlevnad skapar förutsättningar för långsiktig överlevnad. En bedömning av risker kopplat till korrupktion och oegentligheter görs regelbundet som en del i Ratos årliga riskkartläggning.

Cirka hälften av Ratos bolag anses ha en förhöjd risk för korrupktion baserat på närvaro i geografiska marknader med högre risk (enligt Transparency International) eller genom verksamhet i utsatta branscher. Se ► sid 30-43 för kommentarer om respektive bolags väsentliga hållbarhetsfrågor och -risker samt hanteringen av dessa.

Den uppförandekod Ratos bolag implementerar innefattar skrivningar gällande affärsetik och antikorrupktion. I Ratos Instruktion avseende arbete med hållbarhet, compliance och risk finns principer för bolagens arbete med antikorrupktion och utveckling av

antikorrupktionsprogram. Alla bolag ska göra riskanalyser avseende korrupktion som en del av den övergripande riskkartläggningen och ha förebyggande rutiner och processer för detta, anpassade till riskbilden. Det förebyggande arbetet inbegriper bland annat riktlinjer för anställda, utbildningsprogram för personer i riskställning samt kravställande och uppföljning av affärspartners. Ratos har under året stärkt de interna processerna för uppföljning av bolagens arbete med lagefterlevnad, inklusive antikorrupktionsarbetet.

Från och med 2016 är Ratos huvudregel att alla bolag ska ha ett externt opererat whistleblowing-system implementerat, för att säkra möjlighet till anonymitet och full integritet. 60% av bolagen som Ratos ägt >1 år hade per 31 december 2017 implementerat eller var i process att implementera ett sådant system.

Ratos – genom nätverksträffar och utbildning rustas portföljbolagen

Som en del i arbetet med att driva på utvecklingen av bolagens hållbarhetsarbete, har Ratos sedan tidigare ett krav på hållbarhetsrapportering till styrelse och ägare för bolagen. Flertalet av Ratos bolag faller under det nya EU-direktivet och svenska lagen om Företagens redovisning om hållbarhet, med krav på extern hållbarhetsredovisning för bolag av viss storlek, som tillämpas första gången för räkenskapsåret 2017.

För att underlätta för bolagen och säkra god kvalitet i rapporteringen, har Ratos under året erbjudit stöd och praktisk vägledning. I maj genomfördes en heldags workshop i hållbarhetsredovisning, med fokus på GRI som är

det mest praktiserade ramverket för hållbarhetsredovisning idag. Representanter från bolagen fick kunskap om den nya lagen, om hur en rapport sammanställs och vad den bör innehålla. Genom praktiska övningar och expertstöd arbetade deltagarna fram en plan för sitt bolags redovisning. På nätverksdagen för bolagens hållbarhetskoordinatorer i september hölls en uppföljande diskussion, där bolagen fick möjlighet att dela erfarenheter samt ställa frågor. Ratos har också sammanställt en skriftlig vägledning med exempel från andra bolag som stöd.

Människor gör skillnaden

Inom allt företagande är det människor som skapar värde. Att attrahera, utveckla och behålla duktiga medarbetare och talanger är en förutsättning för Ratos och för våra bolags förmåga att leverera och nå långsiktig framgång. Därför är vi angelägna om att vi och våra bolag är attraktiva arbetsgivare.

Ratos-koncernen har cirka 13 200 medarbetare världen över som arbetar i något av de 14 bolag som ingår i Ratos bolagsportfölj eller i Ratos egen organisation. I moderbolaget arbetar 24 medarbetare vid ingången av 2018, varav 13 personer i investeringsorganisationen med ansvar för utvecklingen av bolagen och för att hitta nya investeringsmöjligheter. Utöver detta finns 11 Industrial Advisors som är knutna till verksamheten. Ratos VD och ledningsgrupp är ansvariga för Ratos medarbetares arbetsituation och kompetensutveckling.

Rätt kompetens i fokus

I investeringsorganisationen arbetar personer med lång erfarenhet av bolagsutveckling och strategisk analys, personer som ofta har en bakgrund som management-konsulter eller från operativa roller. De arbetar löpande med investeringsprocesser och driver arbetet i bolagen tillsammans med respektive ledning och styrelse. I Ratos organisation finns också personer med specialistkompetens inom kommunikation, juridik, finansiering och redovisning.

Under året fortsatte investeringsorganisationen det arbete som påbörjats för att jobba i en mer sektorfokuserad organisation. Sektoruppdelningen ska bland annat leda till ett mer strukturerat angreppssätt vid förvärvsarbetet och består av sex olika sektorer, konsumentvaror/handel, bygg, industri, energi, technology/telecom/media och healthcare.

Styrka i teamarbete

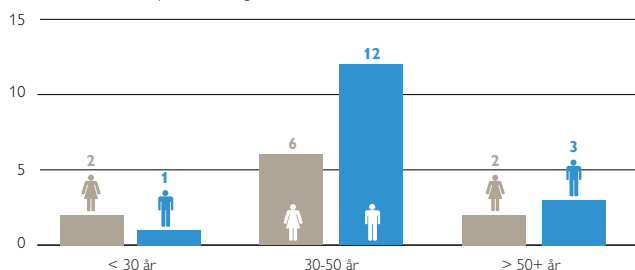
Varje bolag har ett team som oftast består av två Ratos-medarbetare, varav en är bolagsansvarig, och där en eller flera tar plats i bolagets styrelse. Teamets sammansättning och laganda utgör en viktig del i arbetet. Tillsammans med bolagens ledningar och styrelser utvecklar vi ambitiösa affärsplaner för att skapa tillväxt och lönsamhet och för att uppnå våra avkastningsmål.

Nätverk med nordisk näringslivserfarenhet

Våra Industrial Advisors agerar rådgivare i investeringsprocesser och under utvecklingsfasen av bolagen samt är ofta styrelseledamöter i bolagen och medlemmar av våra Advisory Boards. Utöver det arbetar vi med ett utvidgat nätverk av kvalificerade rådgivare med lång näringslivserfarenhet i hela Norden. För att ytterligare bredda och stärka våra kontaktytor i Norden har vi Advisory Boards i Danmark, Finland och Norge som består av personer med lång näringslivserfarenhet. De verkar som Ratos representanter och bidrar med kunskap om lokalt affärs- och med kontakter genom sina respektive nätverk då de nordiska länderna skiljer sig åt i flera avseenden, både vad gäller bolagsstruktur, branschfördelning och affärskultur.

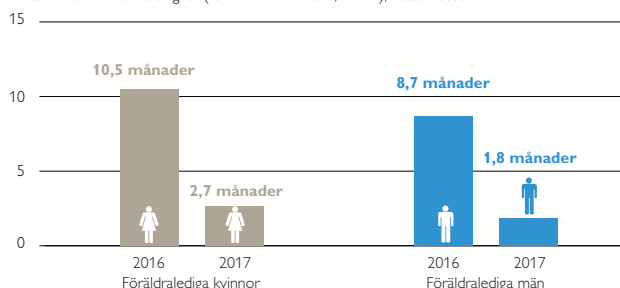
Åldersfördelning 2017

Antal tillsvidareanställda per ålderskategori, Ratos huvudkontor

Genomsnittlig föräldraledighet 2017

Antal månader föräldraledighet (rullande 12 månader, medel), Ratos huvudkontor

Ratos värderingar

Entreprenöriella är vi för att stimulera nyskapande, nyfikenhet och för att ta vara på möjligheter, göra affärer och bygga bolag.

Engagerade och hängivna är vi i våra affärer, bolag och de människor som leder och arbetar på Ratos och i bolagen.

Ansvarsfulla är vi genom att ha höga krav på affäretik och väga in konsekvenserna för människa och miljö i de beslut vi tar.

Anställda, form och funktion på Ratos huvudkontor per 31 december 2017

Antal och andel baserat på typ av anställning i relation till kön.
Nedanstående uppgifter har samlats in från Ratos lönesystem.

	Kvinnor	%	Män	%	<30 år	30-50 år	>50 år
Tillsvidareanställda ¹⁾	10	38%	16	62%	3	18	5
Ledningsgrupp	1	17%	5	83%		4	2
Investeringsorganisation ²⁾	2	18%	9	82%	1	9	
Affärsstöd	7	78%	2	22%	2	5	3
Totalt	10		16				
Ratos styrelse	3	43%	4	57%			7
Styrelser i bolagen, exklusive Ratos investeringsorganisation	18	31%	41	69%			
Anställda som slutat	10		6			12	4
Nyanställda	2		2		1	2	1

¹⁾ Samtliga anställda är heltidsanställda. Ratos har under året haft fyra praktikanter, med visstidsanställning om cirka sex månader.

²⁾ Vid början av 2018 har 2 personer slutat.

Som ekonomichef på Ratos har jag en mångfasetterad och engagerande roll. En stor bredd av frågor hamnar på mitt bord, allt ifrån finansiell rapportering och uppföljning av hur våra portföljbolag utvecklas i kombination med flertal specifika och komplexa redovisningsfrågor. Jag drivs av att få jobba med bredden av frågor som mitt jobb innebär, både internt på Ratos och ut mot våra portföljbolag. På det sättet jobbar jag strategiskt och långsiktigt men även med fokus på att lösa utmaningar på kortsiktig basis.

Jag stöttar bolagsteamerna vid transaktioner och i olika situationer där min finansiella kunskap och nischkompetens är behjälplig. Ratos har historiskt verkat under konstant utveckling och förändring vilket inneburit att vi som ekonomiavdelning behövt och behöver vara anpassningsbara och flexibla. Detta ställer ytterligare krav på oss som team, en utmaning som gör mitt jobb extra dynamiskt och spännande.

Carina Strid
Ekonomichef

Som Investment Director och bolagsansvarig på Ratos har jag en varierande och stimulerande roll. Tillsammans med styrelse och ledning i de bolag jag ansvarar för driver vi på bolagsutvecklingen. Ratos tillför erfarenhet, kompetens, nätverk och kapital för att skapa rätt förutsättningar för ökad tillväxt och förbättrad lönsamhet.

För att lyckas som ägare krävs ett ömsesidigt förtroende mellan ledning, styrelse och ägare. Min bild är att Ratos insats gör en stor skillnad i de bolag vi är engagerade i. Vi är ett aktivt, kravställande bollplank till våra bolag och ser till att det finns en genomarbetad strategi med ambitiösa verksamhetsmål för utveckling. Vi uppfattas som en pålitlig partner som utmanar status quo genom att bidra med nya perspektiv. Ratos kan ha en flexibel ägarhorisont, vilket jag tror är en förutsättning för att säkerställa en långsiktig och uthållig utveckling av ett företag.

Nebula är ett av vårt senaste exempel där Ratos som ägare lyckades väl med att fortsätta utveckla ett framgångsrikt entreprenörsdrivet företag och samtidigt skapa stora värden för våra aktieägare.

Johan Rydmark
Investment Director

Ratos-andan

Ratos arbete är baserat på våra grundvärderingar – att vara entreprenöriella, engagerade och ansvarsfulla. Genom god affärsetik säkerställer vi att de vi gör affärer med kan lita på oss, vill välja oss och återkomma. Dessa värderingar utgör grunden för hur vi arbetar och interagerar med varandra och med våra intressenter.

Attraktiv arbetsgivare

Inom allt företagande är det människor som skapar värde, därför är vi angelägna om att vi och våra bolag är attraktiva arbetsgivare. Vi arbetar aktivt med att bygga nätverk av individer med kompletterande och spännande kompetenser och ser till att hitta rätt person för rätt jobb.

Ratos arbetar strukturerat för att attrahera, utveckla och behålla duktiga medarbetare och talanger då det är en förutsättning för Ratos och för våra bolags förmåga att leverera och nå långsiktig framgång. Vi erbjuder spännande möjligheter till personlig utveckling genom intressanta och omväxlande arbetsuppgifter samt möjlighet att skapa värde och göra affärer.

Program för utveckling av kompetens och ledarskap erbjuds löpande baserat på identifierade individuella och kollektiva behov. All personal (100%) har årliga formaliserade utvecklingssamtal.

Sjukfrånvaron är generellt låg och var 2017:

0,3%

Ratos strävar efter att erbjuda bra balans mellan arbetsliv och privatliv. Samtliga Ratos medarbetare arbetar heltid, men andra alternativ erbjuds och egna önskemål styr. För att karriär och familjeliv ska kunna gå ihop, finns möjlighet till individuellt anpassad arbetstid och ökade möjligheter att arbeta hemifrån. Ratos uppmuntrar till föräldraledighet för både män och kvinnor och arbetar

aktivt för att ge en smidig och bra återgång till arbetet efter föräldraledighet. Från och med 2015 sammanställs och följs statistik över i vilken omfattning föräldraledighet utnyttjas. Under 2017 var, av de som var föräldralediga, kvinnor lediga i genomsnitt 2,7 månader och män 1,8 månader.

För att få tillgång till och ta till vara kompetens från en bred talangpool verkar Ratos för jämställdhet och mångfald. Ratos har historiskt varit relativt jämställt när det gäller dels det totala antalet medarbetare men även investeringsorganisationen relativt branschen, även om detta jämförelsetal är lägre i år.

På Ratos kontor finns normalt inga risker för allvarliga fysiska skador, men däremot för stressrelaterade sjukdomar. Ratos arbetar förebyggande genom att uppmuntra hälsofrämjande aktiviteter, till exempel genom friskvårdsbidrag, sjukvårdsförsäkring och förebyggande hälsoundersökningar.

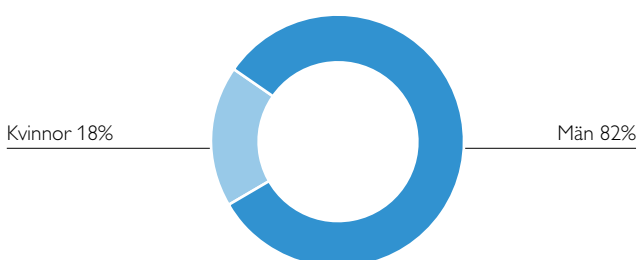
Erfarenhetsutbyten

Ratos genomför årligen ett antal initiativ för att stimulera till kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte mellan olika företag, branscher och medarbetare, som exempelvis Nätverksdagar, Ordförandeforum, CEO Summit, CFO Summit, CR Forum och HR Forum och Ratos Talent Award.

Engagerade i samhällsutveckling

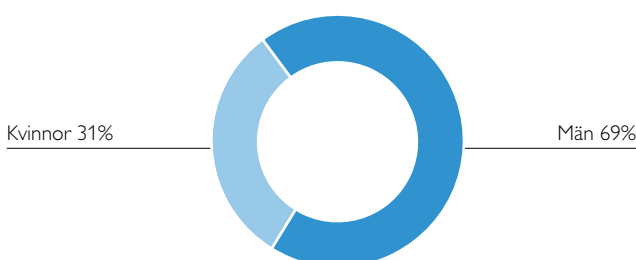
Ratos samhällsengagemang grundar sig i vår 150-åriga historia där långsiktigt ansvarstagande är en naturlig del av verksamheten. Ratos strävar efter att bidra till en värld där människor erbjuds möjlighet att göra skillnad genom att förändra och utveckla företag, branscher och samhälle. Genom etablerade samarbeten med Inkludera Invest, som genom att stärka sociala entreprenörer tar sociala innovationer till marknaden, Handelshögskolan och SNS fokuserar vi vårt samhällsengagemang på organisationer som är nära vår verksamhet och där vi får ett ömsesidigt utbyte.

Fördelning investeringsorganisation 2017

Fördelning bolagens styrelser 2017

(exklusive Ratos anställda och arbetstagarrepresentanter)

Ratos Talent Award

Ratos instiftade för sex år sedan Ratos Talent Award för att sätta fokus på de många talanger som finns i våra bolag. För att lyckas genomdriva ambitiösa planer i våra bolag krävs det både erfarenhet, kompetens och engagemang. Därför är HR och talangutveckling prioriterade frågor för oss som ägare.

Entreprenöriell, Engagerad och Ansvarsfull är Ratos värderingar och som vi anser viktiga i vårt arbete att bli bäst i Norden på att utveckla bolag. Vi är också övertygade om att det finns massor av medarbetare i Ratos bolag som är goda förebilder för dessa egenskaper varför de blev urvalskriterierna för årets Ratos Talent Award.

Årets pristagare är:

Nikolai Kolderup Finstad

i kategorin **Entreprenöriell**

Speed Group

“Already from start Niko has shown extreme commitment, skill and good business acumen. Niko was the one who was leading the Speed team to create the technical solution for Luna where Speed Group succeeded to be the first 3PL operator in the Nordics with an Autostore. The value of the contract period inclusive prolongation is estimated to a value of approx. 400 MSEK which makes it to one of the largest outsourcing bids in the Nordics during 2017. Niko has also in a very short time proven to be a popular colleague that respect other individuals in a very good way and always have time to help and support other people in the organization.”

Malin Höök i kategorin **Engagerad**

Bisnode

“Malin is a Bisnode knight. Through passion and dedication, she has led people all over Bisnode in our fight against our old legacy and make new clients join our new solutions. She has brought together people from Sales, Operations, Customer support and Product and made them act together - and reach results they are proud of. Especially in Sales, her never-ending love for selling and for winning with customers has been a key inspiration to new customer sales in segments where we used to have no new sales at all. Malin has consistently stepped up when others step down. She is a change agent for Bisnode's strategy and lead from the front.”

Juha Röyhkiö i kategorin **Ansvarsfull**

LEDiL

“Juha created the application team from the beginning that now is an industry differentiator, but he has also been elemental part of building an r&d process that ensure that the products are high quality and practical to use for the customer. Juha is an inquisitive and relentless researcher of new technologies and methods to make things better, constantly gaining more know-how, learning new ways to improve, and putting his knowledge to action. He does not ask too many questions, he's too busy giving answers. Besides being a beloved co-worker, Juha is a responsible multi-tasker with deep and wide expertise, and a great mentor for those who aren't.”

Ratos-aktien

Ratos-aktien utvecklades -17% med en totalavkastning (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) om -13% att jämföra med utvecklingen för SIX Return Index som var +9%.

KORTA FAKTA 2017

Aktienotering	Nasdaq Stockholm
Totalt antal aktier	324 140 896
Antal utestående aktier	319 014 634
Sista betalkurs, 2017-12-29	35,84 kr (Ratos B)
Högsta/lägsta notering	48,7/35,1 kr (Ratos B)
Börsvärde, 2017-12-29	12 miljarder kr

Aktiens utveckling

Kursutvecklingen för Ratos B-aktie var -17% att jämföra med OMXSPI som under samma period var +6%. Årets högsta kurs (48,7 kr) noterades i februari månad och den lägsta (35,1 kr) i december månad. Sista betalkurs den 29 december var 35,84 kr. Under 2017 uppgick totalavkastningen (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) för Ratos B-aktie till -13% att jämföra med SIX Return Index som under samma period var +9%.

Aktiens volatilitet

Under året omsattes cirka 222 miljoner Ratos-aktier (varav drygt 220 miljoner B-aktier) på Nasdaq Stockholm till ett värde av cirka 9 miljarder kr. I genomsnitt handlades cirka 883 000 aktier, varav cirka 878 000 B-aktier, per dag. Omsättnings hastigheten var 92% för Ratos B-aktie (93% 2016).

Utdelning

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 2,00 kr per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2017 och en total utbetalning om 638 Mkr. Baserat på sista betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 5,6%.

Under 2017 har utdelning på preferensaktier utbetalats med 18 Mkr i februari samt 21 Mkr i maj, varefter samtliga preferensaktier löstes in i juni i enlighet med styrelsebeslut i Ratos AB i maj 2017.

Ägarstruktur

De tio största ägarna svarade för 78% av rösterna och 44% av kapitalet. Andelen aktier som ägdes av fysiska eller juridiska personer utanför Sverige uppgick till 14%. Aktieägare i USA, Storbritannien och Luxemburg representerar den största andelen av det utländska ägandet.

Anställdas ägande i Ratos

Ratos nyckelpersoner uppmuntras till en samsyn med bolagets aktieägare genom väl avvägda optionsprogram. Läs mer i förvaltningsberättelsen på ► sid 46-49 och på Ratos hemsida.

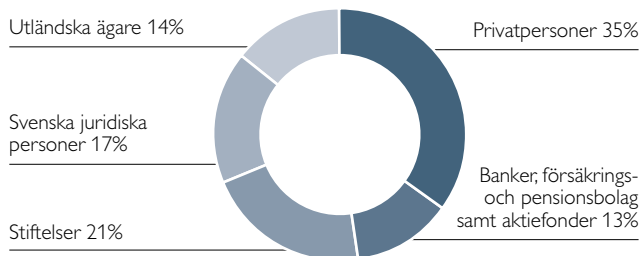
Aktieägarstatistik Storleksklasser	Antal aktieägare	Andel av kapital, %
1-500	34 536	1,85
501-1 000	9 164	2,31
1 001-5 000	12 123	8,95
5 001-10 000	1 918	4,42
10 001-15 000	604	2,35
15 001-20 000	336	1,88
20 001	845	78,24
Totalt	59 526	100

Uppdelning av aktieslag

Aktieslag	Antal aktier	% av röster	% av kapital
Serie A	84 637 060	77,9	26,1
Serie B	239 503 836	22,1	73,9
Totalt	324 140 896	100	100

Källa: Euroclear Sweden

Ägarfördelning, % av kapital

Källa: Euroclear Sweden

Inlösen av preferensaktier

Styrelsen i Ratos AB beslutade den 16 maj 2017 om obligatorisk inlösen av samtliga 830 000 preferensaktier av serie C. Sammanlagd inlösenlikvid uppgick, för de 707 408 utestående preferensaktierna av serie C, till 1 300 Mkr, motsvarande 1 837,50 kronor per preferensaktie. Utbetalning av inlösenbeloppet skedde den 16 juni 2017.

Återköp av egna aktier

Årsstämman 2017 gav styrelsen förnyat mandat att förvärva egna aktier. Innehavet av egna aktier får inte överstiga 7% av det totala antalet aktier i bolaget. Under 2017 har inga återköp av egna aktier skett. Ratos ägde vid årets slut 5 126 262 B-aktier (motsvarande 1,6% av totalt antal aktier) med ett genomsnittligt anskaffningsvärde om 68 kronor.

Emission av B-aktier och preferensaktier

Sedan årsstämman 2009 finns ett beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos – genom kvittning, apport eller mot kontant betalning. Detta mandat förnyades vid årsstämman 2017 och avser högst 35 miljoner B-aktier. Därutöver finns ett bemyndigande från styrelsen att emittera sammanlagt högst 1 250 000 preferensaktier av serie C och/eller serie D i samband med avtal om förvärv.

Analytiker som följer Ratos

En aktuell förteckning över de analytiker som följer Ratos finns på vår hemsida under Investor Relations/Aktien/Analytiker.

Data per aktie*	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat per aktie före utspädning, kr	0,72	-1,79	1,29	3,22	2,13
Utdelning per A- och B-aktie, kr	2,00 ¹⁾	2,00	3,25	3,25	3,00
Utdelning per C-aktie (preferensaktie), kr		100	100	100	100
Utdelning per A- och B-aktie i % av resultat	278 ¹⁾	neg.	252	101	141
Utdelning per A- och B-aktie i % av eget kapital	7 ¹⁾	6	9	8	8
Eget kapital, kr ²⁾	30	31	36	39	38
Börskurs vid årets slut, B-aktie, kr	35,84	43,14	48,83	47,07	58,15
Börskurs/eget kapital, %	118	139	135	121	153
Direktavkastning, B-aktie, %	5,6 ¹⁾	4,6	6,7	6,9	5,2
Totalavkastning, B-aktie, %	-13	-6	+9	-15	-2
P/E-tal	49,9	neg.	37,9	14,6	27,3
Högsta/lägsta betalkurs, B-aktie, kr	48,7/35,1	52,6/35,9	65/44,40	67,45/43,21	70/50,75

Nyckeltal*	2017	2016	2015	2014	2013
Börsvärde, Mkr ³⁾	11 723	16 252	17 563	17 103	20 508
Antal aktieägare	59 526	66 057	61 740	58 554	57 052
Antal utestående A- och B-aktier i genomsnitt före utspädning	319 014 634	319 014 428	319 012 617	319 009 126	319 005 200
Utestående antal A- och B-aktier vid årets slut	319 014 634	319 014 634	319 013 290	319 009 789	319 006 019
Genomsnittligt antal handlade Ratos-aktier/dag, (Nasdaq Stockholm)	883 000	790 000	774 000	768 000	690 000
Utdelning, Mkr ⁴⁾	638 ¹⁾	723	1 111	1 120	1 040

* Om inget annat anges avses B-aktien.

¹⁾ Föreslagen utdelning.

²⁾ Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut.

Jämförelseperioderna har justerats för utestående preferenskapital. Samtliga preferensaktier har lösts in vid utgången av 2017.

³⁾ Avser utestående aktier (inklusive preferensaktier under åren 2013-2016).

⁴⁾ Utdelning avser stamaktier och avseende 2013-2016 även preferensaktier.

Ratos aktieägare* 2017-12-30	Antal		Andel av	
	A-aktier	B-aktie	kapital, %	röster, %
Familjen Söderberg med bolag mm	46 050 562	13 699 011	18,4	43,7
Ragnar Söderbergs stiftelse	17 235 241	13 706 552	9,5	17,1
Torsten Söderbergs stiftelse	12 056 186	16 063 900	8,7	12,6
Spiltan fonder	0	9 047 092	2,8	0,8
Avanza Pension	78 396	6 686 335	2,1	0,7
Roosgruppen	0	4 009 625	1,2	0,4
NTC Various Fiduciary Capacit	0	3 269 962	1,0	0,3
JPM Chase NA	0	2 771 277	0,9	0,3
Håkansson, Björn	2 660 000	20 000	0,8	2,4
Uppsala Universitets Stift. Förv	0	2 591 838	0,8	0,2
Ratos innehav av egna aktier	0	5 126 262	1,6	0,5
Övriga	6 556 675	162 511 982	52,2	21,0
Totalt	84 637 060	239 503 836	100	100

RATOS

Våra bolag

RATOS

Bolagsöversikt	28
Aibel	30
airteam	31
Bisnode	32
Diab	33
Guðrun Sjöðén	34
HENT	35
HL Display	36
Jøtul	37
Kvdbil	38
LEDiL	39
Oase Outdoors	40
Plantasjen	41
Speed Group	42
TFS	43

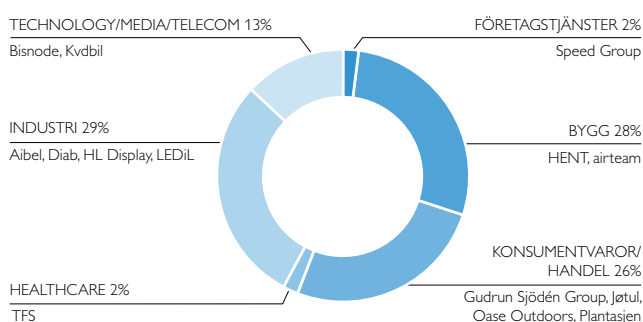
Bolagsöversikt

Ratos bolagsportfölj består av 14 bolag som tillsammans sysselsätter cirka 13 200 medarbetare och omsätter cirka 32 miljarder kr med en EBITA om cirka 1,6 miljarder kr på årsbasis, utan justering för Ratos ägarandel. Bolagen verkar i olika branscher och agerar strategiskt, operativt och finansiellt oberoende av varandra. Den gemensamma nämnaren är att det finns en tydlig bolagsspecifik utvecklingspotential som realiseras med fokus på långsiktigt värdeskapande. Information om bolagens verksamhet, marknadsposition, finansiella nyckeltal samt utvecklingspotential finns att läsa på ► sid 30-43.

Utveckling i bolagsportföljen

För helåret 2017 uppvisar bolagsportföljen en försämrad omsättning om -2% medan EBITA-resultatet ökade med 4% från 1 008 Mkr till 1 048 Mkr, pro forma och justerat för Ratos ägarandelar. Bisnode och Aibel har bidragit med störst resultatförbättringar i portföljen.

Omsättningsfördelning per bransch

Ratos bolag i sammandrag

Mkr	Portföljens nettoomsättning		Portföljens EBITA		Portföljens kassaflöde från rörelsen ^{A)}	Portföljens räntebärande nettoskulder	Ratos ägarandelar
	2017	2016	2017	2016	2017-12-31	2017-12-31	2017-12-31
Aibel	2 992	3 474	102	15	190	706	32
airteam ¹⁾	571	535	54	32	79	67	70
Bisnode	2 484	2 416	277	159	277	1 094	70
Diab	1 382	1 456	1	105	22	743	96
Gudrun Sjödén Group ²⁾	238	214	25	21	26	-31	30
HENT	5 300	5 829	190	174	99	-484	73
HL Display	1 424	1 397	42	66	48	496	99
Jøtul	875	832	-15	0	49	436	93
Kvdbil	346	321	30	37	20	141	100
LEDiL ³⁾	257	242	71	70	40	242	66
Oase Outdoors ⁴⁾	321	331	42	36	27	218	78
Plantasjen ⁵⁾	3 960	3 650	217	230	366	2 077	99
Speed Group	359	393	17	24	-2	-20	70
TFS	529	475	-4	38	7	23	60
Summa justerat för Ratos ägarandel	21 037	21 565	1 048	1 008	1 247	5 707	
Förändring		-2%		+4%			

Samtliga siffror i tabellen ovan utgår från Ratos ägda andelar. För att underlätta jämförelser mellan åren och ge jämförbar struktur, pro forma beräknas i tillämpliga fall vissa bolag. Genomförda pro forma beräkningar framgår nedan.

^{A)} Kassaflöde från rörelsen, exklusive betald skatt och betalda räntor, inklusive kassaflöde från investeringar och avyttringar av immateriella respektive materiella anläggningstillgångar.

¹⁾ airteams resultat för 2016 är pro forma avseende Ratos förvärv samt ny finansiering och koncernstruktur.

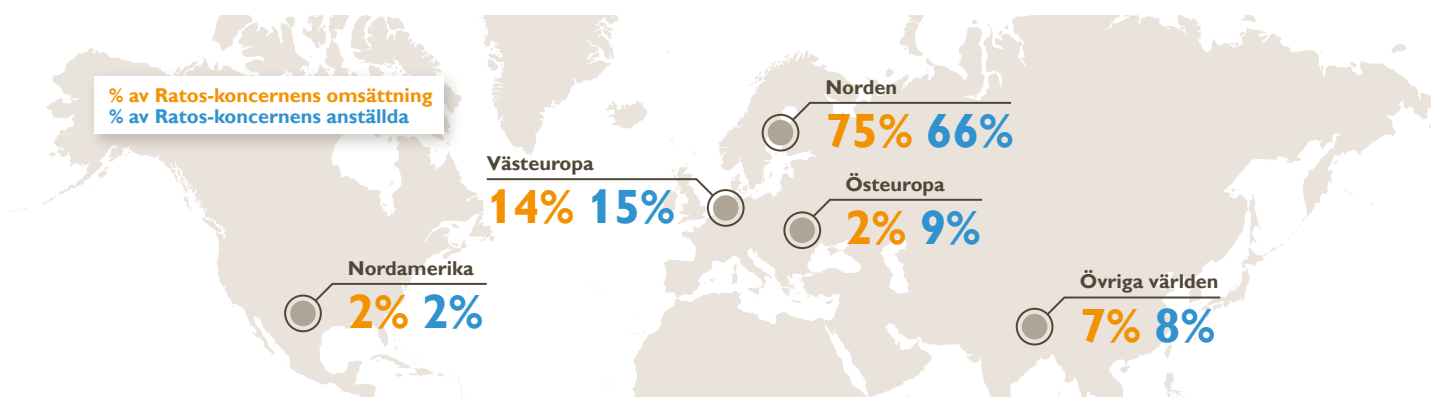
²⁾ Gudrun Sjödén Groups resultat 2016 är pro forma avseende Ratos förvärv.

³⁾ LEDiLs resultat för 2017 är pro forma avseende förändrad bedömning i enlighet med IFRS, vilken medfört att LEDiL aktiverar sina produktverktyg och därmed har ett förbättrat EBITA-resultat med 15 Mkr under 2017. Ingen pro forma beräkning har gjorts för 2016.

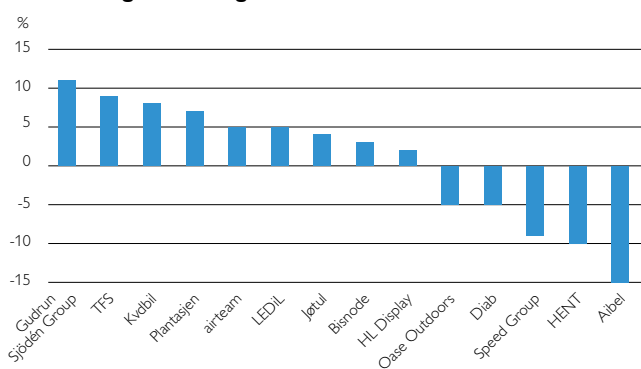
⁴⁾ Oase Outdoors resultat för 2016 är pro forma avseende Ratos förvärv samt ny finansiering och koncernstruktur.

⁵⁾ Plantasjens resultat för 2016 är pro forma avseende Ratos förvärv samt ny finansiering och koncernstruktur.

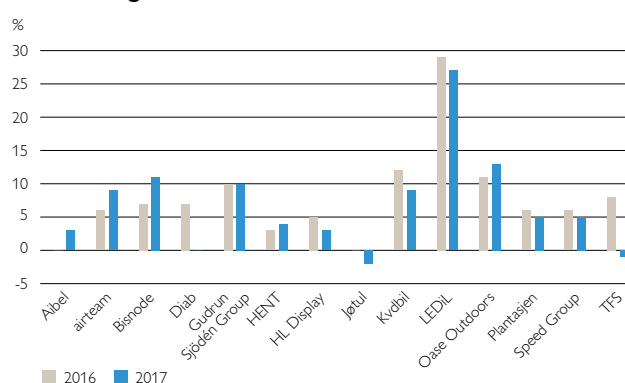
Omsättningsfördelning samt anställda per geografisk marknad

Omsättningsutveckling

EBITA-marginal

Hållbarhetsindikatorer

	Medelantal anställda	Andel kvinnor i styrelse	Andel produktionsenheter med ISO 14001	CO ₂ -rapportering	Uppförandekod i linje med Ratos	Externt whistleblowing-system	Hållbarhetsrapport förenlig med GRI-standards
	3 594	0%	100%	Ja	Ja	Ja	Ja
	193	25%	0%	Nej	Nej	Nej	Ja
	2 097	20%	0%	Ja	Ja	Ja	Ja
	1 373	25%	86%	Ja	Ja	Ja	Ja
	329	67%	0%	Ja	Ja	Nej	Nej
	877	33%	100%	Ja	Ja	Nej	Ja
	1 006	25%	75%	Nej	Ja	Ja	Ja
	534	33%	0%	Nej	Ja	Ja	Ja
	173	25%	0%	Ja	Ja	Ja	Nej
	113	20%	0%	Nej	Ja	Nej	Nej
	87	33%	0%	Nej	Nej	Nej	Ja
	1 368	50%	0%	Nej	Ja	Nej	Ja
	707	25%	70%	Nej	Ja	Ja	Ja
	738	33%	0%	Nej	Ja	Ja	Ja

13 189

Finansiell utveckling enligt IFRS

För 2017 var Ratos-koncernens nettoomsättning enligt IFRS 23 059 Mkr (25 228), en minskning om 9%, och rörelseresultatet 1 081 Mkr (-235). För att underlätta jämförelse mellan perioder och uppföljning av

utvecklingen i Ratos bolagsportfölj finns i Bolagsöversikten viss finansiell information, vilken inte finns definierad i IFRS. En avstämning/brygga mellan alternativa nyckeltal som används i denna rapport och närmast liggande IFRS-mått återfinns på www.ratos.se.

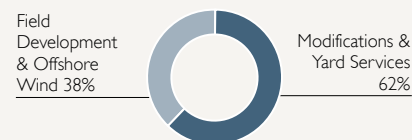

Stabil lönsamhet i nuvarande projektportfölj har bidragit till resultatförbättringen

Fortsatt avvaktande marknad inom Modifications and Yard

Tilldelning av modifikationskontrakt på Snorre A-plattformen, till ett värde om 1,6 miljarder NOK

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

OMSÄTTNING PER MARKNAD

Aibel är ett ledande serviceföretag inom olje och gasindustri, samt vindindustri offshore. Erbjudandet består av optimala och innovativa lösningar inom teknik, konstruktion, modifikationer och underhåll under hela livscykeln. Aibels kompetenta medarbetare finns nära kunderna på bolagets nio kontor i Norge, Danmark och Sydostasien. Dessutom driver Aibel två varv i Haugesund (Norge) och Laem Chabang (Thailand) med komplett prefabricering och konstruktionskapacitet. Aibel har en stark marknadsposition baserat på sin integrerade affärsmodell som täcker hela värdekedjan. Kunderna är främst stora oljebo-lag verksamma på den norska kontinentalsockeln.

Marknad

Marknaden för underhålls- och ombyggnadstjänster för olje- och gasutvinning har de senaste åren haft en kraftig nedgång, vilket lett till låga aktivitetsnivåer och behov av omstrukturering i branschen. Konkurrenter till Aibel inkluderar Aker Solutions för affärsområdet Field Development, Kvaerner, samt andra multinationella bolag och asiatiska varv.

Hållbarhet

Aibels mål är att skapa en balans mellan den ekonomiska hållbarheten och bolagets sociala och miljömässiga ansvar. Bolaget lägger fokus på hållbarhet genom att vara en attraktiv, säker och inspirerande arbetsplats för sina anställda, visa respekt för miljön och omgivningen, arbeta mot korruption i alla former samt skapa värde för ägare och kunder. Aibels CR-policy, uppförandekod och miljöpolicyer utgör dess främsta styrdokument.

Ökad effektivitet och konkurrenskraft

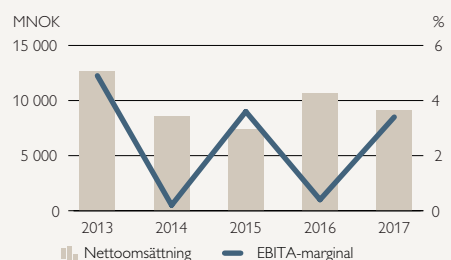
Mot bakgrund av den svaga marknadsutvecklingen har Aibel de senaste åren arbetat med att stärka sin konkurrenskraft. Fokus framöver är att fortsätta utveckla Aibels leveransmodell för ökad effektivitet och konkurrenskraft, säkerställa hög kvalitet i leveranser av befintlig projektportfölj, samt att vinna nya kontrakt inom både olja, gas och vindkraft. Aibel har en marknadsledande position, långsiktiga kundrelationer och kärnkompetenser, liksom en stark affärsmodell på en marknad med framtida tillväxtpotentialer.

FINANSIELLA FAKTA, MNOK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	9 081	10 679	7 385	8 554	12 645
EBITA	309	46	267	20	619
Rörelsens kassaflöde	575	1 041	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	2 211	2 453	4 060	4 553	3 589

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017	2016
Sjukfrånvaro	4,0%	3,6%
Antal allvarliga incidenter (per miljoner arbetstimmar)	0,6	0,5
Antal IDD (Integrity due diligence) genomförda hos leverantörer	281	341
Antal medarbetare som slutfört certifiering i uppförandekod	3 211	
Antal arbetsrelaterade olyckor	2	

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	32%
Meddelägare: Ferd 49%, Sjätte AP-fonden (repr. av Ratos) 17%, Företagsledning och styrelse 2%	68%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	2 040
Förvärvstillfälle	2013

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Aibel.

Bolagsansvarig: Henrik Lundh

www.aibel.com

Hög aktivitetsnivå
i marknaden

Starkare lönsamhet
som ett resultat av god
exekvering av projekt

airteam erbjuder högkvalitativa och effektiva ventilationslösningar i Danmark. Bolaget fokuserar på projektutveckling, projektledning och upphandling där projekten i stor utsträckning utförs av ett brett nätverk av kvalitets-säkrade underleverantörer. Dessutom erbjuder airteam underhåll och service av installerade ventilationslösningar. Kunderna är oftast stora byggtreprenörer inom både renovering och nybyggnation.

Marknad

Den danska byggmarknaden har strukturella tillväxt-möjligheter baserat på en ökad efterfrågan av effektiva och högkvalitativa ventilationslösningar. Det finns ett underliggande behov av omfattande renoveringsprojekt och nybyggnation där ventilation blir en allt viktigare del. Ökad reglering och specifika krav på energieffektivitet samt förbättrat inomhusklimat förväntas också driva nya affärsmöjligheter. Den danska ventilationsmarknaden är fragmenterad där airteam hör till de ledande aktörerna inom sin nisch samt konkurrerar bland annat med Bravida, Caverion och Kemp & Lauritzen.

Hållbarhet

airteams hållbarhetsagenda är förankrad i affärsverksamheten genom utvecklingen av miljömässigt hållbara, energieffektiva ventilationslösningar som bidrar till ett hälsosamt och förbättrat inomhusklimat. Följaktligen är energieffektiviteten hos bolagets produkter samt kundernas hälsa och säkerhet viktiga hållbarhetsfrågor för airteam. Medarbetarna är bolagets viktigaste tillgång och fokusområden i förhållande till bolagets anställda omfattar resultat och karriärutveckling, säkerhet på byggarbetsplatser samt arbetsmiljö och arbetsvillkor.

Organisk tillväxt och internationell expansion

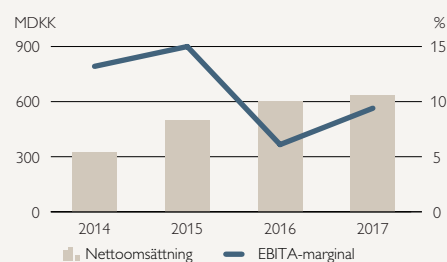
airteam är ett snabbväxande bolag med en ledande marknadsposition och en attraktiv affärsmodell samt en stark och kundfokuserad företagskultur med engagerade medarbetare. Det finns en stor potential att utveckla verksamheten vidare genom att växa organiskt på befintlig marknad samt genom att se över förvärvsmöjligheter och internationell expansion.

FINANSIELLA FAKTA, MDKK	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	633	604	501	322
EBITA	60	37	75	42
Rörelsens kassaflöde	88	39	-	-
Räntebärande nettoskuld	72	153	-	-53

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017
Antal arbetsplatsolyckor med frånvaro	3
Personalomsättning	22,3%
Sjukfrånvaro i procent (totalt antal timmars sjukfrånvaro i relation till möjligt antal arbetstimmar)	3,3%

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	70%
Meddelägare: Företagsledning och styrelse	30%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	332
Förvärvstillfälle	2016

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för airteam.

Bolagsansvarig: Robin Molvin

www.airteam.dk

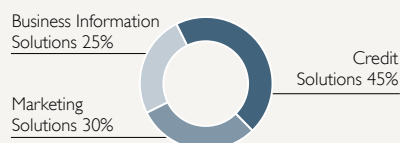

**Fortsatt förändrings-
arbete för att stärka
kärnverksamheten**

Förbättrad lönsamhet

**Tilläggsförvärv som
förstärker bolagets
tjänsteerbjudande inom
dataanalys**

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

OMSÄTTNING PER MARKNAD

Bisnodes kärnverksamhet är att, genom datadrivna produkter, stötta företags beslutsprocesser inom kredit-, affärs- och marknadsföring vilket gör det lättare för deras kunder att fatta smarta beslut. På Bisnode används lokal och global data av högsta kvalitet från över 550 datakällor. Med analys förvandlas abstrakt data till relevanta beslutsunderlag. Bisnode finns i 18 europeiska länder och genom deras strategiska partner Dun & Bradstreet levereras lokal och global kvalitetsdata till företag, myndigheter, organisationer och kommuner.

Marknad

Den europeiska marknaden för data och analys växer både inom B2B och B2C. Den totala marknaden i Europa uppskattas till cirka 7 miljarder USD. Den förväntas fortsätta växa i takt med att digitalisering, globalisering och nya tekniker möjliggör snabbare och mer kostnads-effektiv bearbetning av stora datamängder.

Hållbarhet

Bisnodes främsta hållbarhetsfrågor är affäretik och integritetsskydd. Kunderna har även successivt ökat sitt fokus på miljö- och klimatfrågor, varför Bisnode arbetar för att begränsa sin miljöpåverkan. Bolagets tjänster produceras och distribueras främst digitalt, vilket bidrar till reducerad pappers- och elförbrukning. Bisnode arbetar engagerat för att öka andelen kvinnor, framför allt inom ledande befattningar.

Digital transformation och tillväxtpotentialer

Bisnode har en stor potential i att fortsätta utveckla sin affärsmodell utifrån bolagets lokala expertis och globala resurser inom ett växande marknadsinformationssegment. Den digitala transformation som påbörjats kommer att vara viktig framöver. Fokus på att skapa skal fördelar och synergier i vad som kommer från en decentraliserad struktur och hög tillväxttakt historiskt är fortsatt prioritet. Vidare arbetar bolaget med strategiska initiativ som stärker organisationen, utvecklar erbjudandet och expanderar verksamheten för att öka konkurrenskraft och ta marknadsandelar.

FINANSIELLA FAKTA, MSEK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	3 555	3 458	3 535	3 502	3 540
EBITA	397	228	275	298	344
Rörelsens kassaflöde	397	177	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	1 566	1 745	1 896	1 983	1 862

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017	2016
Koldioxidutsläpp, CO ₂ e, 000 ton (scope 2 samt tjänsteresor)	6,1	6,2
Andel kvinnor bland medarbetare	46,2%	47,2%
CO ₂ /FTE, ton	3,0	

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	70%
Meddelägare: Bonnier	30%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	644
Förvärvstillfälle	2004

OMSÄTTNING OCH RESULTAT	2013	2014	2015	2016	2017
Nettoomsättning (MSEK)	3 540	3 502	3 535	3 458	3 555
EBITA-marginal (%)	9,7%	6,5%	7,8%	6,6%	11,1%

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Bisnode.

Bolagsansvarig: Mikael Norlander

www.bisnode.com

Försäljningsminskning på grund av svagare utveckling inom vindkraftsegmentet

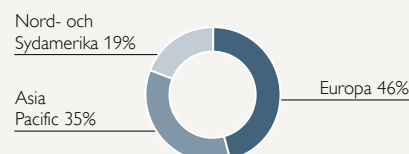
Svagt EBITA-resultat på grund av lägre försäljning samt kraftigt ökade råvarukostnader

Ett åtgärdsprogram för att möta den svaga marknadsutvecklingen har implementerats

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

OMSÄTTNING PER MARKNAD

Diab är ett globalt företag som utvecklar, tillverkar och säljer kärnmaterial till kompositkonstruktioner för bland annat fritidsbåtar, vingar till vindkraftverk och detaljer till flygplan, tåg, industriella applikationer och byggnader. Kärnmaterialen har en unik kombination av egenskaper såsom låg vikt, hög hållfasthet, isolationsförmåga och kemisk resistens.

Bolaget har produktionsenheter i Sverige, Italien, USA och Kina. Materialbearbetning sker utöver detta i Litauen och Ecuador.

Marknad

Marknaden för kärnmaterial växer på grund underliggande efterfrågan inom energieffektivitet vilket leder till ökat behov av lättviktslösningar till hög hållfasthet. Huvudanvändningsområdena för materialet är vindkraftverk, fritidsbåtar samt diverse applikationer där låg vikt till hög hållfasthet efterfrågas. Till Diabs konkurrenter hör bland annat 3A Composites och Gurit.

Hållbarhet

Diabs produkter, med konstruktionen av ett lättviktsmaterial, har en betydande positiv påverkan avseende klimatförändringar. Bolaget arbetar för att fastställa ett vetenskapligt baserat mål för en reduktion av de egna koldioxidutsläppen och har satt ett mål på noll utsläpp för 2050.

På Diab läggs stort fokus på säkerhet. När medarbetarna känner sig trygga kan bolaget uppnå en ökad produktivitet och generera högre kvalitet samt effektiva ledtider och leveranser till kunderna. Även etisk verksamhet är ett viktigt fokusområde för Diab. Därför har bolaget policyer, processer och åtgärder på plats för att hantera riskerna för korruption och bedrägerier.

Tillväxtpotential och lönsamhetsförbättringar

Diab har långsiktigt goda förutsättningar för tillväxt och lönsamhetsförbättringar. Bolagets tillväxtprofil är driven av behovet att bygga starkt och lätt med fokus på hållbarhet.

FINANSIELLA FAKTA, MSEK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	1 439	1 516	1 450	1 157	864
EBITA	1	109	154	-4	-50
Rörelsens kassaflöde	23	7	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	773	890	796	800	731

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017
CO ₂ /produkt (ton)	8
Lost Time Accident rate (per million worked hours)	14,3
Whistleblow-ärenden (antal utredda)	3

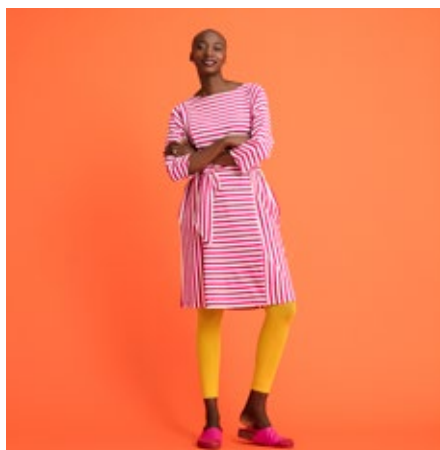
ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	96%
Meddelägare: Företagsledning och styrelse	4%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	1 014
Förvärvstillfälle	2001/2009

OMSÄTTNING OCH RESULTAT	2013	2014	2015	2016	2017
Nettoomsättning (MSEK)	864	1 157	1 450	1 516	1 439
EBITA-marginal (%)	-5,8%	-0,4%	10,3%	6,6%	0,1%

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Diab.

Bolagsansvarig: Henrik Lundh

www.diabgroup.com

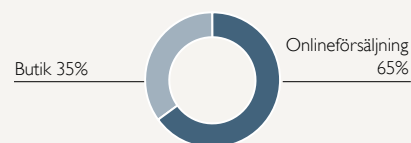

God tillväxt på samtliga marknader framförallt i USA, Storbritannien och Frankrike

Förbättrad lönsamhet

Fokus på global expansion och utveckling av e-handel

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

OMSÄTTNING PER REGION

Gudrun Sjödén Group är ett internationellt designföretag med unik färgstark design och tydlig hållbarhetsprofil. Varumärket Gudrun Sjödén säljs och marknadsförs globalt genom egna butiker, en egen global webbshop och postorder. Onlineförsäljning är bolagets största distributionskanal och står för cirka 65% av omsättningen. Kunderna nås genom den internationella onlineförsäljningen i över 50 länder, och genom egna butiker med Tyskland, Norden och USA som största marknader.

Marknad

Marknaden för Gudrun Sjödéns designade kläder och hemtextil växer i takt med en ökad efterfrågan på tidlösa modeller, hög kvalitet och hållbara material. Bolagets ålderslösa kund är värderingsstyrd med stort kulturellt och socialt engagemang. Kläderna har en unik egen stil, med få egentliga konkurrenter, som gillas av kvinnor runt hela världen.

Hållbarhet

Gudrun Sjödéns hållbarhetsarbete täcks in i flera olika områden. Ett sådant är att uppnå en tidlös och funktionell

design med "Gudruns Goda Fiber" och "Gudruns Goda Produktion", som omfattar användning av bra textilmaterial samt produktion vid kontrollerade certifierade fabriker. Bolaget har också återförsäljning av kläder i en "vintagehörna" i deras egna butiker. Gudrun Sjödén främjar aktivt en uppförandekod för alla leverantörer på riskmarknader genom BSCI¹⁾ och arbetar för att säkerställa att produktionen följer EU:s REACH-förordning²⁾.

Fokus på global expansion och tillväxt

Gudrun Sjödén Group har ett starkt varumärke som baseras på en unik tidlös design. Bolaget har en imponerande historik med mycket god tillväxt och lönsamhet, baserad på en internationell expansion i Europa och USA främst drivet av e-handel. Bolaget har dock fortfarande en relativt låg marknadsandel utanför Sverige, varför tillväxtpotentialen är stor. I partnerskap med bolaget finns en tydlig affärsplan att växa globalt och utveckla verksamheten.

¹⁾ BSCI, Business Social Compliance Initiative.

²⁾ REACH, EU-förordning om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

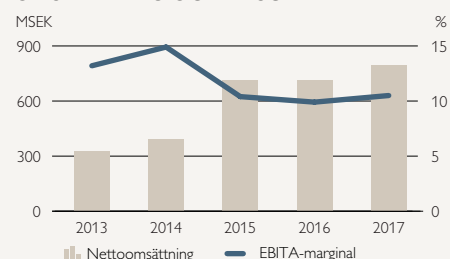
FINANSIELLA FAKTA, MSEK	2017	2016	2015*	2014	2013
Nettoomsättning	793	712	711	391	324
EBITA	83	70	74	58	43
Rörelsens kassaflöde	87	8	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	-105	-6	-	-108	-105

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017
Goda fiber	73%
God produktion	27%
Andel leverantörer i riskländer som är medlemmar i BSCI ¹⁾	77%

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	30%
Meddelägare: Bolagets grundare Gudrun Sjödén (vd)	70%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	160
Förvärvstillfälle	2016

* Den tyska verksamheten har inkluderats i sin helhet under perioden 2015.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Gudrun Sjödén.

Bolagsansvarig: Mikael Norlander

www.gudrunsjoden.com

Fortsatt bra orderingång

God lönsamhet driven av effektivt projektgenomförande

Fortsatt etablering av fastighetsutvecklingsverksamheten

OMSÄTTNING PER REGION

HENT är en ledande byggtreprenör som främst fokuserar på nybyggnation av offentliga och kommersiella fastigheter. HENT fokuserar på projektutveckling, projektledning och inköp. Projekten genomförs i stor utsträckning av ett brett nätverk av kvalitetssäkrade underentreprenörer. HENT är verksam med projekt över hela Norge, har expanderat till Sverige samt vunnit enstaka projekt i Danmark. HENT driver även en verksamhet fokuserad på fastighetsutveckling med fokus på bostadsprojekt i Norge.

och säkerhet, arbetsmiljö samt hur nöjda medarbetarna är och utvecklingsmöjligheter för de anställda. Att bidra till en etisk verksamhet i sin bransch är också en viktig prioritering och ett mål för HENT. Där ingår förhandskvalificering av leverantörer, rutiner för kvalitetshantering samt inspektioner på plats. Genom att minska miljöpåverkan i produktionen har HENT som mål att begränsa klimatpåverkan och samtidigt utnyttja de affärsmöjligheter som en produktion av hållbara byggnader innebär.

Marknad

Den totala byggmarknaden i Norge uppgår till cirka 310 miljarder NOK, varav offentlig och kommersiell nybyggnation står för cirka 50-60 miljarder NOK. Marknaden för nybyggnation är cyklisk men har historiskt visat god strukturell tillväxt. Den norska byggmarknaden är mycket fragmenterad, HENT hör till de ledande aktörerna och konkurrerar bland annat med Veidekke, Skanska, AF-Gruppen, NCC och Peab.

Hållbarhet

HENTs främsta tillgång – och dess viktigaste hållbarhetsfråga – är personalen. Fokus är därmed på frågor som hälsa

Långsiktiga tillväxtinitiativ

HENT har god kvalitet i projektgenomförande och en flexibel kostnadsstruktur som ger möjlighet att anpassa kostnaderna till efterfrågan och hantera fluktuationerna på den cykliska byggmarknaden. HENT har de senaste åren uppvisat stabil lönsamhet i sina projekt och kontinuerligt stärkt sin marknadsposition. Bolaget har expanderat till Sverige och etablerat en verksamhet inom fastighetsutveckling. Målet är att dessa verksamheter ska bidra till att stärka HENT långsiktigt. Tillsammans med företagsledningen vill vi utveckla bolaget vidare och skapa förutsättningar för fortsatt organisk tillväxt.

FINANSIELLA FAKTA, MNOK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	7 034	7 834	5 462	4 466	3 797
EBITA	253	234	180	146	108
Rörelsens kassaflöde	132	172	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	-663	-695	-504	-464	-397

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017
Frånvarodagar	329
Utsläpp av växthusgaser, ton	1 573
Total energiförbrukning inom organisationen, MWh	8 747

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	73%
Meddelägare: Företagsledningen	27%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	50
Förvärvstillfälle	2013

OMSÄTTNING OCH RESULTAT	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning (MNOK)	7 034	7 834	5 462	4 466	3 797
EBITA-marginal (%)	3.6%	3.0%	3.3%	3.3%	2.8%

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för HENT.

Bolagsansvarig: Märten Bernow

www.hent.no

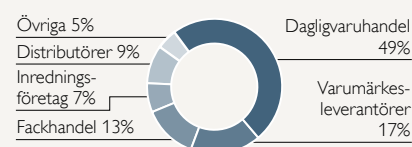

God tillväxt på samtliga marknader utom i Storbritannien

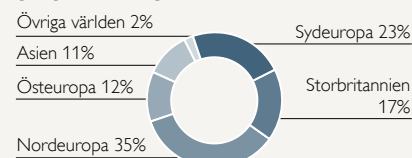
Breddning av erbjudandet

Fokus på lönsamhetsförstärkande åtgärder

OMSÄTTNING PER OMRÅDE

OMSÄTTNING PER MARKNAD

HL Display är en internationell leverantör av produkter och lösningar för butikskommunikation och varuexponeering. De tre viktigaste kundsegmenten är dagligvaruhandel, varumärkesleverantörer och fackhandel. HL Display hjälper sina kunder att skapa en attraktiv butiksmiljö, som ökar försäljningen och hjälper kunderna att reducera lönekostnader genom att höja effektiviteten i butik. Bolagets produktutbud omfattar bland annat hyllkantlister, hyllsystem, tryckt butikskommunikation, varuexponeeringsställ, affischramar, lösviktsbehållare, belysningsystem och digitala skyltar.

Marknad

Den globala och regionala utvecklingen i detaljhandeln är central för efterfrågan på HL Displays produkter. Nyetablering och omprofilering av butiker, lansering av nya butikskoncept samt förbättrad effektivitet och produktivitet i butik är viktiga tillväxt drivare, liksom kampanjer och profileringsambitioner hos varumärkesleverantörer. Bolaget verkar i en fragmenterad bransch med många lokala konkurrenter. HL Display är en av de största internationella aktörerna i sin nisch.

Hållbarhet

Den största miljöpåverkan i HL Displays produktion avser plastavfall, användning av plastråvara samt energiförbrukning. Bolagets hållbarhetsarbete är därför inriktat på att öka andelen återvunnet material som används, att utveckla nya material samt att minska vattenförbrukningen i bolagets verksamhet. Övriga mål innefattar säkra arbetsplatser med god arbetsmiljö. HL Display definierar även miljökrav för sina leverantörer i bolagets inköbspolicy.

Fokus på lönsam tillväxt

Sedan Ratos förvärv har HL Display sett över produktionsstrukturen, flyttat produktion till lågkostnadsländer samt genomfört kostnadsbesparingsprogram, vilket sammantaget ökat konkurrenskraften för HL Displays produktsortiment. Bolaget har under de senaste åren även jobbat aktivt med att skapa sin egen marknad genom konceptförsäljning, mer strukturerad bearbetning av globala kunder och fortsatt produktinnovation, vilket ledde till tillväxt under året. Fokus framåt är lönsamhetsförstärkande åtgärder.

FINANSIELLA FAKTA, MSEK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	1 445	1 417	1 488	1 509	1 596
EBITA	43	67	8	60	128
Rörelsens kassaflöde	49	70	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	503	569	627	635	296

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017	2016
Återvunnet icke-farligt avfall, ton	1 968	
Antal arbetsplatsolyckor med frånvaro	7	26
Andel affärspartners och betydande leverantörer som screenats avseende hållbarhet	100%	

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	99%
Meddelägare: Företagsledning och styrelse	1%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	472
Förvärvstillfälle	2001/2010

OMSÄTTNING OCH RESULTAT	2013	2014	2015	2016	2017
Nettoomsättning (MSEK)	1 596	1 509	1 488	1 417	1 445
EBITA-marginal (%)	8%	4%	0%	5%	3%

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för HL Display.

Bolagsansvarig: Lars Johansson

www.hl-display.com

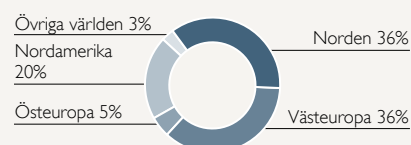

Stark försäljningsutveckling på huvudmarknaderna Frankrike och USA

Förbättrad lönsamhet. Fortsatt högt fokus på ökad kostnadseffektivitet

Ny VD sedan september 2017

OMSÄTTNING PER REGION

Jøtul tillverkar braskaminer, kassetter, omramningar och tillbehör till braskaminer. Koncernens viktigaste varumärken är Jøtul och Scan. Tillverkningen sker huvudsakligen i egen regi i Norge och Danmark, med mindre enheter i Frankrike och USA och till viss del via partners. Produkterna säljs globalt, dels via egna säljbolag, och dels via distributörer.

Marknad

Jøtuls marknadsandel i Norden är cirka 20%. Konkurrensen består i huvudsak av lokala aktörer på Jøtuls olika marknader, men huvudkonkurrenten i Norden, NIBE, har liksom Jøtul en internationell närvaro. Marknadstillväxten drivs i varierande grad av ett ökat intresse för renovering, den allmänna konjunkturutvecklingen och av kostnadsutvecklingen för alternativa uppvärmningskällor – el, olja och naturgas.

Hållbarhet

Miljöfrågor är ett prioriterat område för Jøtul. Allt gjutjärn som används i produktionen är tillverkat av återvunnet järnskrot och i tillverkningsprocessen används nästan enbart vattenkraft. Jøtuls produkter hör till de mest energieffektiva

på marknaden och har en mycket ren förbränningsteknologi. Produkterna är miljöklassade enligt lokala miljöcertifieringsnormer.

Genom systematiska förbättringar och riskkartläggningar inom hälsa, arbetsmiljö och säkerhet jobbar Jøtul med att minska bolagets olycksfrekvens och reducera sin sjukfrånvaro.

Effektivisering av verksamheten

Jøtul har en stark global marknadsposition. Marknadsefterfrågan är dock volatil och har utvecklats negativt sedan Ratoss förvärvade bolaget. Jøtul har ökat sina marknadsandelar men resultatutvecklingen har varit otillfredsställande. Fokus de senaste åren, och kommande år, är att ytterligare effektivisera verksamheten för att förbättra lönsamheten.

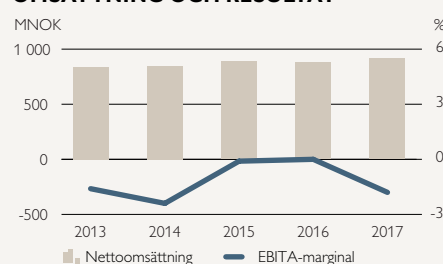
Förutom fortsatt optimering av inköp, produktion, logistik och distribution satsar Jøtul på produktutveckling för att ytterligare stärka sin globala marknadsposition.

FINANSIELLA FAKTA, MNOK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	914	880	888	845	838
EBITA	-16	0	0	-20	-13
Rörelsens kassaflöde	51	4	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	470	507	498	537	527

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017	2016
Avfall, återvinningsgrad	5,6%	4,4%
Andel farligt avfall	12,0%	0,0%
Olycksfrekvens (H-tal; arbetsplatsolyckor med sjukfrånvaro per en miljon arbetstimmar)	15	5
Sjukfrånvaro (Norge)	6,9%	7,9%

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	93%
Meddelägare: Företagsledning och styrelse	7%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	648
Förvärvstillfälle	2006

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Jøtul.

Bolagsansvarig: Johan Rydmark

www.jotulgroup.com

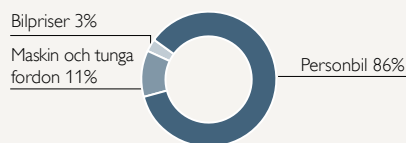

Försäljningstillväxt främst drivet av Privatbil

Satsningar inom IT och tjänsteutveckling för att öka kundnyttan på auktionssiterna pågår

Stabil lönsamhetsutveckling

OMSÄTTNING PER SEGMENT

Kvdbil är en av Sveriges största oberoende nätbaserade marknadsplats för värdering och förmedling av begagnade bilar (företagsbilar samt privatägda) samt försäljning av relaterade produkter och tjänster. Varje vecka säljs mer än 500 begagnade bilar på auktion på kvdbil.se. Kvdbil är en oberoende förmedlare som hanterar hela transaktionen från uppdragsgivare till slutkund och garanterar kvaliteten genom tester på de objekt som förmedlas. I Kvdbil-koncernen ingår även Sveriges ledande bilvärderingsbolag, bilpriser.se samt Kvdpro, som förmedlar maskiner och tunga fordon.

Marknad

Marknaden för företagsbilar är stabil, största konkurrerande kanal för försäljning till slutkund är bilhandlare. Kvdbils marknadsandel uppgår till cirka 10% i Sverige och är därmed marknadsledande. Marknadsandelen inom privatbil har hög tillväxt. Konkurrenter på förmedling av privatägda bilar är framförallt de traditionella bilhandlarna och privat försäljning till annan privatperson. Inom tunga fordon är marknadsandelen cirka 7%.

Hållbarhet

Kvdbils erbjudande innefattar en oberoende och väl fungerande marknadsplats för såväl en andrahands- som tredjehandsmarknad, vilket bidrar till effektivt resursanvändande och en hållbar samhällsutveckling. Kvdbils tillväxtambitioner är att skapa nöjda, återkommande kunder genom sin trygga och transparenta avyttringsprocess samt att erbjuda en attraktiv arbetsmiljö för sina medarbetare. Kunders rekommendationsvilja och medarbetares välbefinnande är därför viktiga faktorer för bolagets utveckling. Kvdbil vill minska miljöpåverkan i form av växthusgasutsläpp och har ett mål om 20 procents minskning från 2016 års nivåer till år 2020.

Digitala tillväxtsatsningar

Kvdbil har en konkurrenskraftig affärsmodell där vi framförallt ser en potential i att fortsätta växa inom privatägda bilar, då marknadsandelen är liten och tjänsten efterfrågas av både privata köpare och säljare. Fokus är även att utveckla strategiska partnerskap, automatisera processer, utveckla en bättre IT-plattform och kunna addera flera tilläggstjänster.

FINANSIELLA FAKTA, MSEK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	346	321	317	315	297
EBITA	30	37	29	44	44
Rörelsens kassaflöde	20	27	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	141	143	159	176	203

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017	2016
Rekommendationsvilja köpande kunder (skala -100 till +100)	32	35
Rekommendationsvilja säljande kunder (skala -100 till +100)	45	13
Koldioxidutsläpp, CO ₂ e ton (scope 1+2 samt tjänsteresor)	245	180
Koldioxidutsläpp, CO ₂ e ton/anställd (scope 1+2 samt tjänsteresor)	1,6	1,2

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	100%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	225
Förvärvstillfälle	2010

OMSÄTTNING OCH RESULTAT	
MSEK	%
2013	12
2014	12
2015	6
2016	12
2017	12

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Kvdbil.

Bolagsansvarig: Lars Johansson

www.kvd.se

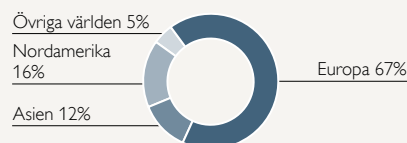

Tillväxt drivet av ökad efterfrågan på samtliga större marknader

Fortsatt god lönsamhet under ett år av investeringar i organisation och verksamhet

Tillväxstsatsningar inom produktutveckling och etablering på nya marknader

OMSÄTTNING PER MARKNAD

LEDiL utvecklar och säljer sekundäroptik, linser i plast som genom form och materialegenskaper bryter ljus från ljuskällan till LED-belysning. Bolaget har egenutvecklade produkter som säljs av egna säljare och via agenter och distributörer globalt, med tyngdpunkt på Europa, Nordamerika och Asien. Tillverkningen sker hos underleverantörer primärt i Finland och Kina. Produkterna återfinns uteslutande i kommersiella applikationer, bland annat i butiker, kontor och gatubelysning.

Marknad

Den globala belysningsmarknaden omsätter årligen cirka 850 miljarder kr där LED-penetrationen uppgår till cirka 20-25%. Den underliggande tillväxten drivs av ökande befolkning, urbanisering och ökat användande av belysning. LED-teknologin har revolutionerat belysningsmarknaden genom ljuskvalitet, designflexibilitet, lägre energiförbrukning, miljövänlighet och överlägsen livslängd. LEDiLs primära konkurrenter är tillverkare av specialutvecklade komponenter i plast så som LedLink, Bicom, Gaggione och Carclo.

Hållbarhet

För LEDiL betyder hållbarhet en ansvarsfull verksamhet genom hela värdekedjan. Bolagets uppförandekod och tillhörande policyer tillämpas i hela verksamheten samt även av bolagets underleverantörer, vilket lägger grunden till LEDiLs hållbarhetsresultat. Att förbättra LED-belysningens effektivitet och kapacitet, och därmed ytterligare minska belysningens miljöpåverkan är av stor vikt för LEDiL. Bolagets optiska lösningar bidrar till att tillhandahålla belysning som ökar människors välbefinnande, förbättrar säkerheten (genom lösningar för vägbelysning och utrymningsvägar) samt leder till mindre energianvändning inom trädgårdsodlingar.

Global expansion och organisk tillväxt

LEDiL är ett snabbväxande, lönsamt och innovationsfokuserat bolag som har skapat en stark marknadsposition inom sin nisch. Bolagets möjligheter till fortsatt organisk tillväxt inom flera applikationsområden och marknader tillsammans med den underliggande ökande efterfrågan på energieffektiv, miljövänlig och högkvalitativ LED-belysning, kommer att driva tillväxten de kommande åren. Satsningar genomförs genom etablering på nya marknader och förstärkningar av organisationen, bland annat inom produktutveckling och försäljning.

FINANSIELLA FAKTA, MEUR	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	40,3	38,6	31,7	26,8	19,7
EBITA	11,1	11,1	10,2	6,8	5,2
Rörelsens kassaflöde	6,2	9,9	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	37,1	12,8	19,9	19,9	-

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017	2016
Andel underleverantörer som har godkänt LEDiLs uppförandekod	67%	50%
Andel medarbetare som deltagit i hållbarhetsutbildning	97%	93%
Sammantagna energibesparingar per produkter sålda årligen, ton	2,8	

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	66%
Meddelägare: Bolagets grundare, företagsledning och styrelse	34%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	293
Förvärvstillfälle	2014

OMSÄTTNING OCH RESULTAT	2013	2014	2015	2016	2017
MEUR	19,7	26,8	31,7	38,6	40,3
%	26%	25%	32%	31%	31%

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för LEDiL.

Bolagsansvarig: Robin Molvin

www.ledil.com

Försäljningsutvecklingen påverkades negativt av valutaeffekter

Rekryteringar inom nyckelfunktioner, exempelvis affärsutveckling, inköp och försäljning

OMSÄTTNING PER MARKNAD

Oase Outdoors utvecklar, designar och säljer innovativ utrustning för camping och friluftsliv under tre starka varumärken Outwell®, Easy Camp® och Robens®. Oase Outdoors erbjuder ett brett produktsortiment som består främst av tält, campingmöbler, sovsäckar och annan friluftsutrustning. För de tre olika varumärkena finns en tydlig differentiering mot olika konsumentgrupper, så som familjer, nybörjare, festivalbesökare och äventyrare som med olika krav på kvalitet och pris vill njuta av friluftsliv med bra utrustning.

Marknad

Marknaden för campingutrustning och friluftslivsprodukter är attraktiv och stabilt växande med flera underliggande tillväxttrender. Trender som produktinnovation och nya materialteknologier samt konsumenters ökade intresse av naturnära upplevelser och rekreation utomhus ökar efterfrågan på högkvalitativ och användarvänlig utrustning. Andra stora aktörer är Kampa, Vango och North Face.

Hållbarhet

Givet att Oase Outdoors är verksamt på marknader med en så kallad förhöjd risk är förebyggande antikorrupsionsarbete samt initiativ för efterlevnad av sociala ramverk viktiga hållbarhetsfrågor. Oase Outdoors planerar att införa en antikorrupsionspolicy, utöka arbetet för efterlevnad av arbetsmiljöregler och socialt arbete samt utöka due diligence-processerna gällande bolagets affärspartners. Företagskultur och engagemang är också viktigt, vilket gör medarbetarnöjdhet till en viktig hållbarhetsfråga vilken mäts genom skraddarsydd medarbetarundersökningar.

Geografisk expansion och fortsatt produktutveckling

Oase Outdoors har en stark konsumentdriven företagskultur med fokus på innovation och kvalitet vilket lett till en positiv försäljningsutveckling under senare år och en stark marknadsposition i Europa. Ratos ser stora möjligheter till att fortsätta utveckla verksamheten både genom geografisk expansion, tillväxtsatsningar inom organisationen, tilläggsförvärv och fortsatt produktutveckling.

FINANSIELLA FAKTA, MDKK

	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	316	332	265	255
EBITA	41	37	29	29
Rörelsens kassaflöde	26	35	-	-
Räntebärande nettoskuld	210	220	-	45

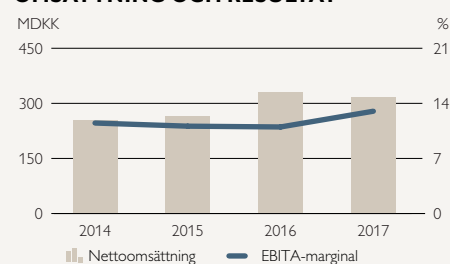
HÅLLBARHETSINDIKATORER

	2017
Andel anställda som har fått utbildning i anti-korruption	0%
Antal leverantörer som genomgått bedömning av miljöpåverkan	0
Antal leverantörer som genomgått bedömning av samhällspåverkan	0
Medarbetarnöjdhet – Trust Index för 2017	86%

ÖVRIGA NYCKELTAL

	2017
Ratos ägarandel	78%
Meddelägare: Bolagets VD Henrik Arens och ett antal nyckelpersoner	22%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	161
Förvärvstillfälle	2016

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Oase Outdoors.

Bolagsansvarig: Robin Molvin

www.oase-outdoors.dk

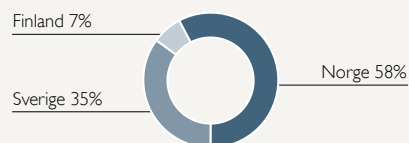

Stark försäljningsutveckling drivet av SABA- förvärvet samt nya butiksöppningar

Lägre lönsamhet på grund av fortsatta priskampanjer och för att hantera lagernivåerna

Ny VD sedan december 2017

OMSÄTTNING PER MARKNAD

Plantasjen är Nordens ledande kedja för försäljning av växter och växttillbehör med cirka 140 butiker i Norge, Sverige och Finland främst inriktade mot konsumenter.

Marknad

Marknaden för växter och växttillbehör har en stabil tillväxt och underliggande positiva trender i form av ökat intresse för odling, växter och heminredning. Den nordiska marknaden för växter och tillbehör uppskattas till cirka 3,3 miljarder EUR med en fortsatt tillväxt om cirka 2-3% per år. Andra stora aktörer är Blomsterlandet, Mester Grønn samt dagligvaruhandeln.

Hållbarhet

Plantasjens verksamhet, med inriktning på växtförsäljning, har en nära koppling till miljö och hållbarhet då växter förbättrar människors välbefinnande och bidrar till biologisk mångfald. Plantasjen vill ge människor möjlighet att öka sin livskvalitet med hjälp av växter. Som arbetsgivare vill Plantasjen skapa meningsfulla och stimulerande jobb för människor som har en passion för växter.

Bolagets mål är att integrera hållbarhetsarbetet i alla delar av verksamheten. Fokus är att säkerställa bra sociala villkor för de personer som arbetar med Plantasjens produkter således även för leverantörer i riskländer. Ett annat fokusområde är att minimera resursanvändning såsom energi och avfall i den operativa verksamheten, då främst i butiker.

Potential för ökad försäljning

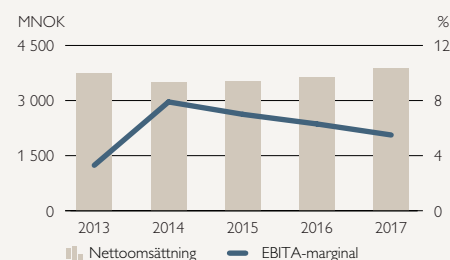
Plantasjens ledande marknadsposition, starka varumärke och industriledande supply chain på en icke-cyklisk marknad med stabil tillväxt är attraktivt. Ratos ser en fortsatt potential för ökad försäljning inom både nuvarande garden centers och den nya satsningen på nya kanaler till exempel mindre, mer centralt belägna butiker. Genom förvärvet av SABA Blommor blev Plantasjen en ledande leverantör av blommor till dagligvaruhandeln, vilket skapar ytterligare tillväxtpotentialer framöver. Bolaget arbetar idag med ett utökat fokus på produktsortimentet inom växter och tillbehör för att möta det ökande intresset för trädgård, odling och inredning med växter vilket vi ser som en framgångsrik strategi för fortsatt värdetillväxt.

FINANSIELLA FAKTA, MNOK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	3 881	3 624	3 517	3 503	3 740
EBITA	213	228	247	275	124
Rörelsens kassaflöde	359	264	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	2 100	2 262	-	2 560	5 724

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017
Försäljning av växtprodukter/total försäljning	54,9%
Employee Satisfaction Index, ESI, totalt	74
Employee Satisfaction Index, ESI, leadership index	75
Andel leverantörer* i riskländer** som har genomgått en bedömning av socialt ansvar	70,5%

ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	99%
Meddelägare: Företagsledning	1%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	1 384
Förvärvstillfälle	2016

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

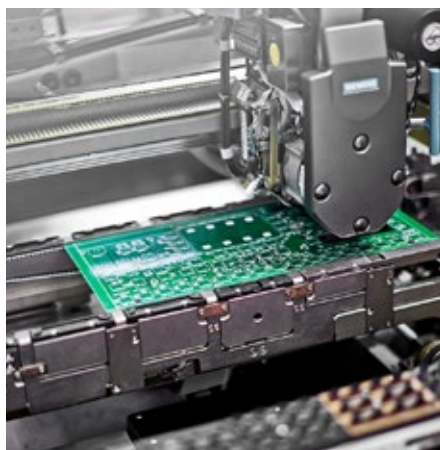

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Plantasjen.

Bolagsansvarig: Patrick Kortman

www.plantasjen.no

* leverantörer som producerar Plantasjens produkter under eget märke (private label) **definition av riskländer enligt BSCI, Business Social Compliance Initiative.

Förändrad kontraktsporfölj huvudsaklig orsak till lägre försäljning och låg marginal

Investering i helautomatiserad lagerlösning från Autostore

OMSÄTTNING PER SEGMENT

Bemannings-
tjänster 28%

Logistik och
produktions-
tjänster 72%

Speed Group är en svensk leverantör av logistik-, bemannings- och produktionstjänster, med komplement inom rekrytering och utbildning. Inom bemanning erbjuds uthyrning av både tjänstemän och lager- och produktionspersonal samt extern rekrytering av dessa personalgrupper. Logistik- och produktionstjänsterna innefattar fullskaligt övertagande av lagerhantering.

Marknad

Efterfrågan på effektiva logistik- och produktionstjänster ökar kontinuerligt i takt med den växande e-handeln, ökad outsourcing, centralisering av lager på strategiska platser samt ökad komplexitet i logistiksystemen. Kunderna har också ett ökat behov av flexibla lösningar med specialiserad och kompetent personal. Till Speed Groups konkurrenter hör till exempel Logent och Aditro Logistics. Marknaden för outsourcing av logistik har vuxit de senaste åren och förväntas fortsätta visa en årlig tillväxt om cirka 5-7%.

Hållbarhet

En god och säker arbetsmiljö är en viktig strategisk fråga för Speed Group. Bolaget arbetar systematiskt med att

minimera risker för arbetsskador och att förebygga arbetsrelaterad ohälsa.

Motiverade, engagerade och kompetenta medarbetare är en förutsättning för Speed Groups framgång. Därför vill bolaget bygga en hållbar och jämställd organisation, där Speed Group upplevs som en attraktiv arbetsgivare.

Speed Groups påverkan på miljö och klimat uppstår främst från energianvändning samt från avfall som inte kan återvinnas. Bolaget strävar därför efter att energieffektivera och miljöanpassa sina fastigheter och sin verksamhet.

Organisk tillväxt och effektiv produktion

Speed Groups kundfokuserade företagskultur och starka marknadsposition i Göteborgsregionen innebär en fortsatt utvecklingspotential att växa organiskt med befintliga kunder samt att öka marknadsandelen i sydvästra Sverige. Marknaden för effektiva logistiklösningar och behovet för flexibla lösningar är i fortsatt stark expansion. Speed Groups erbjudande inkluderar från 2017 även automatiserade lagerlösningar, vilket bolaget är ensamma om bland 3PL* i Sverige. Fokus framöver är att stärka och investera i interna processer och ökad effektivisering.

* Tredjepartslogistik

FINANSIELLA FAKTA, MSEK	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	513	562	536	413	337
EBITA	24	34	25	57	42
Rörelsens kassaflöde	-3	105	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	-28	-50	41	-	8

HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017	2016
Allvarliga arbetsrelaterade olyckor	3	2
Andel chefer som är kvinnor	23%	28%
Minskning av energikonsumtion	4,6%	

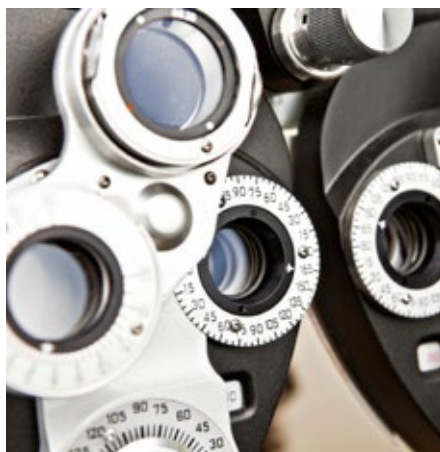
ÖVRIGA NYCKELTAL	2017
Ratos ägarandel	70%
Meddelägare: Bolagets grundare Jarl Ternander, Daniel Johansson och Jesper Andersson	30%
Nettoinvesterat belopp, MSEK	281
Förvärvstillfälle	2015

OMSÄTTNING OCH RESULTAT	2013	2014	2015	2016	2017
MSEK	337	413	536	562	513
%	5	10	5	10	5

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för Speed Group.

Bolagsansvarig: Christian Johansson Gebauer

www.speedgroup.se

Tillväxt påverkat av svag ordergång och avbokningar

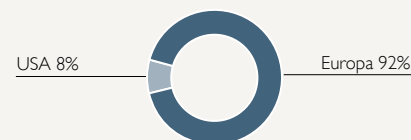
Lägre lönsamhet på grund av lägre omsättning

VD-byte och förstärkningar av ledningsgruppen

OMSÄTTNING PER SEGMENT

OMSÄTTNING PER REGION

TFS utför kliniska studier i human fas på uppdrag av läkemedels-, bioteknik och medicinteknikindustrin, samt närliggande branscher. TFS erbjuder bred medicinsk kompetens och nischad expertis som på global basis hjälper kunder att på ett reglerat och säkert sätt testa läkemedel kliniskt, en så kallad CRO (Contract Research Organisation). TFS har kontor i Europa och Nordamerika och bedriver studier i totalt 40 länder.

Marknad

Marknaden för CRO:s är global med ett uppskattat värde om cirka 35 miljarder USD. Marknaden växer i takt med att läkemedelsbolagen i allt större omfattning väljer att fokusera på sin kärnverksamhet (FoU), och genom att kraven och komplexiteten i de regulatoriska ramverken ökar. TFS har sin kärnkompetens i att betjäna små och medelstora läkemedels-, bioteknik- och medicinteknikbolag där man ser en växande outsourcingtrend av kliniska studier. Marknaden för CRO:s förväntas växa med cirka 6-8% per år.

Hållbarhet

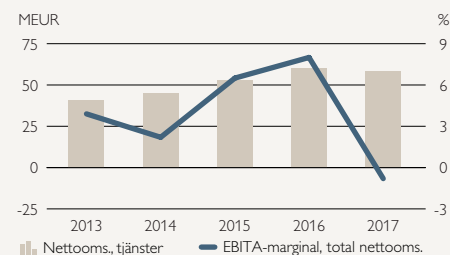
TFS främsta hållbarhetsfrågor omfattar lika möjligheter, talangutveckling, patientsäkerhet och dataintegritet, efterlevnad av lagar och regler, affärsetik samt antikorrup­tion. Patientsäkerhet och dataintegritet är TFS främsta prioriteringar och bolaget arbetar ständigt för att garantera efterlevnad av samtliga juridiska och regulatoriska krav i hela värdekedjan. TFS medarbetare är bolagets viktigaste resurs och för att kunna attrahera och behålla de bästa medarbetarna har TFS fokus på att skapa en arbetsmiljö som grundar sig på ömsesidig respekt och tillit, där människor kan utvecklas. TFS har nolltolerans för alla former av korruption och arbetar aktivt för att säkerställa att det inte förekommer någon korruption inom TFS-koncernen.

Tillväxtsatsningar och geografisk expansion

TFS har väletablerade och starka kundrelationer och har utvecklat en stabil internationell plattform i ett marknadssegment som växer i takt med att efterfrågan på dessa tjänstererbjudanden ökar. Fokus ligger därför på att fortsätta växa organiskt, samtidigt som vi ser en tydlig konsolideringstrend i branschen som öppnar för intressanta tilläggsförvärv.

FINANSIELLA FAKTA, MEUR	2017	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	91,6	83,7	73,7	58,8	56,2
- Tjänster	58,6	60,2	52,9	45,1	41,0
- Ersättningsbara utlägg	33,0	23,5	20,7	13,7	15,2
EBITA	-0,7	6,7	4,8	1,3	2,2
Rörelsens kassaflöde	1,2	1,4	-	-	-
Räntebärande nettoskuld	4,0	0,4	-	0,2	2,3
HÅLLBARHETSINDIKATORER	2017				
Procent medarbetare som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling	100%				
Procent kvinnor i organisationens ledningsgrupp	7,7%				
Andel anställda som har fått utbildning i anti-korruption	78%				
ÖVRIGA NYCKELTAL	2017				
Ratos ägarandel	60%				
Meddelägare: Bolagets grundare Daniel Spasic	40%				
Nettoinvesterat belopp, MSEK	259				
Förvärvstillfälle	2015				

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

På www.ratos.se finns utförlig beskrivning av historiska proformaeffekter, resultaträkning, rapport över finansiell ställning samt rapport över kassaflöden för TFS.

Bolagsansvarig: Mikael Norlander

www.tfscro.com

F&S
1939

Finansiella rapporter

RATOS

Förvaltningsberättelse	46
Ordföranden har ordet	50
Bolagsstyrningsrapport	51
Styrelse och vd	60
Koncernens resultaträkning	62
Koncernens rapport över totalresultat	62
Rapport över finansiell ställning för koncernen	63
Rapport över förändringar i koncernens eget kapital	64
Rapport över kassaflöden för koncernen	65
Moderbolagets resultaträkning	66
Moderbolagets rapport över totalresultat	66
Moderbolagets balansräkning	67
Förändringar i moderbolagets eget kapital	68
Moderbolagets kassaflödesanalys	69
Notförteckning	70
Noter till de finansiella rapporterna	71
Revisionsberättelse	116

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Ratos AB (publ) 556008-3585 får härmed avge årsredovisning för 2017 för moderbolaget och koncernen. Styrelsens säte är i Stockholm, Sverige.

Bolagets verksamhet

Ratos är ett investeringsbolag som äger och utvecklar onoterade medelstora företag i Norden. Ratos ska över tid skapa högsta möjliga avkastning genom att som aktiv ägare förverkliga potentialen i ett antal utvalda bolag och investeringssituationer.

Ratos har sitt ursprung i stålgrossisten Söderberg & Haak, Sveriges första grossist för järn och järnmanufaktur som bildades den 5 maj 1866. 1934 samlades tillgångarna i ett investmentbolag under namnet Ratos, som i Ragnar och Torsten Söderberg. Ratos börsintroducerades år 1954. Under årens lopp har affärsinriktningen förändrats, men som en röd tråd genom Ratos historia finns entreprenörskap, företagsutveckling och samhällsengagemang.

Vid ingången av 2018 arbetar 24 personer på Ratos huvudkontor.

Ratos äger per 2017-12-31 14 portföljbolag i Norden.

Portföljbolag	Ratos ägarandel 2017-12-31
Aibel	32%
airteam	70%
Bisnode	70%
Diab	96%
Gudrun Sjödén Group	30%
HENT	73%
HL Display	99%
Jøtul	93%
Kvdbil	100%
LEDiL	66%
Oase Outdoors	78%
Plantasjen	99%
Speed Group	70%
TFS	60%

Uppdaterad strategisk agenda

I juni presenterade Ratos på sin kapitalmarknadsdag en uppdaterad strategisk agenda. Genom ökat värdeskapande och högre resultatnivåer i portföljbolagen vill Ratos på sikt lägga grunden för en till större del kassaflödesgenererad finansiering av Ratos-aktiens framtida utdelning. Investeringsintervallen vid nya investeringar har även uppdaterats. Målsättningen vid nya förvärv är att det aktuella bolaget ska ha potentialen att kunna växa till minst 0,5 miljarder kr i aktievärde de närmaste fem åren. Det högre investeringsintervallet har sänkts från 5 miljarder kr till 2 miljarder kr i aktievärde för att skapa bättre balans och riskspridning i portföljen.

Ratos har valt sex sektorer att fokusera sitt förvärvs- och bolagsutvecklingsarbete på framöver.

Genom interna effektiviseringar sänks de centrala förvaltningskostnaderna.

Investeringsstrategi

Ratos investerar framförallt i onoterade medelstora nordiska företag som har en tydlig utvecklingspotential. Företagen ska ha en bevisad affärsmodell där Ratos tillsammans med bolagen kan identifiera och sedan realisera en potential.

Ägarandel och investeringsintervall

I normalfallet är Ratos största ägare i bolagen, men kan även äga en minoritet. Vår strävan är dock att alltid vara en engagerad partner som deltar i och kan påverka bolagens utveckling. Vi saminvesterar gärna med entreprenörer och andra ägare, och har som lägst en ägarandel

om 20%. Målsättningen vid nya förvärv är att bolaget ska ha potentialen att kunna växa till minst 0,5 miljarder kr i aktievärde de närmaste fem åren. Det högre investeringsintervallet uppgår till 2 miljarder kr i aktievärde.

Geografiskt fokus

Ratos investerar i företag med huvudkontor i Norden. Många av våra bolag har redan idag ett starkt internationellt fotavtryck. För tilläggsförvärv till våra bolag finns inga geografiska begränsningar.

Branschberoende

Ratos utvecklar bolag genom aktivt ägande. Oberoende av bransch tillför vi den innovationskraft, erfarenhet och kompetens, kontakter och kapital som krävs för att förverkliga potentialen i våra bolag.

Urvalsprocess

Ratos har fokus på egengenererat affärsflöde. Vi fokuserar vårt förvärvsarbete på sex sektorer, konsumentvaror/handel, bygg, industri, technology/telecom/media, företagstjänster och healthcare. Vår investeringsorganisation identifierar och analyserar företag med utvecklingspotential som passar i Ratos bolagsportfölj. Ratos deltar också i processer som drivs av investmentbanker och andra rådgivare.

Ägarhorisont

Ratos har en flexibel ägarhorisont utan begränsningar i innehavstid. Bolagens avkastningspotential och Ratos möjlighet att bidra till deras utveckling bedöms kontinuerligt. Ratos kan vara kvar så länge värden skapas i bolagen som överträffar avkastningsmålet, vilket oftast är fem till tio år.

Finansiella mål

Ratos har ett bolagsspecifikt avkastningsmål (årlig genomsnittlig avkastning på investerat kapital, IRR) som uppgår till lägst 15%. Under de gångna fem åren har Ratos avyttrat 14 bolag och under 2017 försattes GS Hydro i konkurs. Genomsnittlig IRR under dessa år uppgår till 12% per år.

Händelser under året

Ratos styrelse utsåg i december styrelseordförande Jonas Wiström till ny VD från den 13 december 2017. Styrelsen har inom sig utsett Per-Olof Söderberg till ny styrelseordförande, och Jan Söderberg till en ny post som vice styrelseordförande.

Förvärv

Ratos har inte förvärvat något portföljbolag under 2017.

Avyttringar

I juni slutfördes avyttringen av Sophion Bioscience, det kvarvarande affärsområdet i Ratos dotterbolag Biolin Scientific. Försäljningen omfattades av 16 kap aktiebolagslagen (de sk Leo-reglerna) och godkändes på Ratos extra bolagsstämma den 14 juni. Försäljningen gav ingen betydande exitresultateffekt för Ratos.

I maj tecknade Ratos avtal om försäljning av dotterbolaget Nebula till Telia Company, affären slutfördes i juli. Försäljningspriset för 100% av aktierna (equity value) uppgick till 110 MEUR (cirka 1,1 miljarder kr) och företagsvärdet (enterprise value) till 165 MEUR. Ratos andel av equity value är 78 MEUR (752 Mkr) och exitvinsten uppgick till totalt 515 Mkr. Försäljningen genererade en årlig genomsnittlig avkastning (IRR) om 37% och en money multiple om 3,3x.

I juni tecknade Ratos avtal om att sälja samtliga aktier i Serena Properties, ett joint venture, till Fastighets AB Balder för 206 MEUR (cirka 2 miljarder kr) (enterprise value). Ratos erhöll 50,4 MEUR (481 Mkr) för sin andel av aktierna. Försäljningen gav en exitvinst om 79 Mkr, en årlig genomsnittlig avkastning (IRR) om 26% och en money multiple om 1,4x. Försäljningen slutfördes i september.

I mars sålde Ratos sitt resterande aktieinnehav om 23,6% i Arcus till Canica AS och Sundt AS. Arcus börsnoterades i december 2016 på Oslo Børs och har genererat en total exitvinst om 1 437 Mkr, en årlig genomsnittlig avkastning (IRR) om 30% samt en money multiple om 5,7x i SEK (6,2x i NOK).

I mars avyttrade Ratos hela sitt innehav om 70% i AH Industries, i enlighet med det avtal som tecknades i december 2016. Avyttringen medförde en exitförlust om -32 Mkr.

GS-Hydro försatt i konkurs

GS-Hydro Holding Oy och dess dotterbolag GS-Hydro Oy försattes i konkurs efter att bolagets styrelse i september 2017 lämnade in en konkursansökan till Egentliga Tavastlands (Kanta-Häme) tingsrätt efter samråd med Ratos och GS-Hydros långgivare. Bolagets situation var främst en följd av svag utveckling och betydande prispress på offshoremarknaden i kombination med att bolaget inte hade en tillräckligt konkurrenskraftig marknadsposition. Konkursen medförde en resultatpåverkan om 68 Mkr. I juli tillsköt Ratos ett tidigare utfäst kapitaltillskott till GS-Hydro om 2 MEUR.

Omfinansieringar

I februari omfinansierades LEDiL. Ratos erhöll en utdelning om 18 MEUR för sin ägarandel om 66%.

Kapitaltillskott/tilläggsköpeskilling

I juni tillsköt Ratos 55 Mkr till HL Display för att skapa utrymme för fortsatt expansion.

I mars tecknade Bisnode avtal om förvärv av Global Group Dialog Solutions AG. Förvärvet slutfördes i april. Ratos tillsköt i samband med transaktionen 54 Mkr motsvarande sin ägarandel.

Tilläggsköpeskilling om 8,3 MEUR har erlagts avseende TFS.

I december tillsköt Ratos 130 Mkr till Diab.

Miljöpåverkan

Inom vissa dotterföretag bedrivs tillståndspliktig verksamhet enligt miljöskyddslagen. Tillstånden avser miljöpåverkan i form av utsläpp av lösningsmedel till luft samt stoft, avloppsvatten och buller. Ratos direkta miljö- och klimatpåverkan är begränsad.

Hållbarhet

Hållbarhet, dvs att ta ansvar för företagets påverkan på omgivning och intressenter, är en viktig del i arbetet att förvalta och utveckla det förtroendekapital som Ratos etablerat i nordiskt näringsliv och samhälle under 150 år. Som ansvarsfull ägare skapar Ratos värde genom att driva hållbarhetsagendan i våra bolag. Hållbarhet är en integrerad del av ägarutövandet under hela vår ägandetid – från beslutsprocessen inför ett förvärv till en ansvarsfull försäljning. Långsiktig hållbarhet, inklusive klimatpåverkan, är en integrerad del av bedömningen av nya investeringar, och investeringsorganisationen arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor i varje bolag, baserat både på gemensamma krav för alla bolag och med en bolagsanpassad ansats, för att säkra att fokus är på varje bolags mest väsentliga hållbarhetsfrågor.

Ratos CR-ramverk förtydligar förväntningar och krav på bolagen gällande styrning och framdrift av hållbarhetsarbetet samt bolagens agerande gällande mänskliga rättigheter, arbetsrätt, affärsetik och antikorrupcion samt miljö. Det innehåller samma huvudområden som FN:s Global Compact's tio principer samt aspekter gällande strategi och styrning av hållbarhetsarbetet. VD och företagsledning

för respektive bolag är operativt ansvariga för bolagets hållbarhetsarbete.

Respektive styrelse har det yttersta ansvaret för att bolaget följer Ratos och bolagets policyer och riktlinjer. Respektive bolags styrelse säkerställer vidare att bolagen uppfyller Ratos krav gällande hållbarhet och genomför en årlig översyn av arbetet med frågorna. I de bolag som är intresseföretag har Ratos en annan möjlighet att påverka, varför kravställande och processer kan se annorlunda ut. Ratos hållbarhetsarbete har diskuterats i Ratos styrelse under 2017. För mer information, se ► sid 124 för sidhänvisningar till den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med ÅRL.

Koncernens resultat

Ratos-koncernens resultat före skatt (se not 2) uppgick till 658 Mkr (-890).

Resultat/resultatandelar från bolag exklusive exitresultat och nedskrivningar uppgår till 679 Mkr (295). Förbättringen är hänförlig till en förändrad bolagsportfölj med resultat från de under 2016 förvärvade bolagen airteam, Gudrun Sjöden Group, Oase Outdoors och Plantasjen, förbättrat resultat i Bisnode samt lägre jämförelsestörande poster. I resultatet ingår nedskrivningar om sammanlagt 550 Mkr (2 504 Mkr), vilka är hänförliga till portföljbolagen Diab (200 Mkr) och HL Display (350 Mkr). Nedskrivningarna är en följd av svag resultatutveckling i kombination med att bolagens åtgärder för förbättrad lönsamhet förväntas ta längre tid än tidigare beräknat har de bokförda värdena skrivits ned. I resultatet för 2017 ingår även exitvinster om 596 Mkr (1 672). Ratos operativa förvaltningskostnader uppgick till -153 Mkr (-261). Kostnader om 12 Mkr har tagits avseende tidigare VD Magnus Agervald för lön, sociala avgifter, semesterersättning och pensionspremier motsvarande 12 månaders uppsägningstid enligt avtal. Kostnader för 2016 inkluderar organisatoriska förändringar inklusive vd-byte. Operativa förvaltningskostnader motsvarar cirka 1,3% (1,6) av börsvärdet per 2017-12-31. De senaste fem åren har operativa förvaltningskostnader uppgått till i genomsnitt 204 Mkr per år. I övriga poster inklusive transaktionskostnader ingår realisationsresultat om 40 Mkr hänförligt till avyttring av ett fastighetsutvecklingsprojekt i Aalborg, Danmark.

Finansiell ställning

Likvida medel i koncernen uppgick vid årets slut till 3 881 Mkr (4 389). Koncernens räntebärande nettoskuld uppgick vid årets slut till 3 324 Mkr (3 939). Koncernen räntebärande skulder till kreditinstitut uppgick till 5 860 Mkr (7 371). Räntebärande nettoskuld för intresseföretag är inte inkluderad. Koncernens soliditet uppgick till 46% (45).

Likvida medel i moderbolaget uppgick vid årets slut till 2 226 Mkr (2 677). Moderbolagets skulder avser främst interna skulder till centralt administrerade dotterföretag. Moderbolaget har en rullande långfristig kreditfacilitet på 2,2 miljarder kr inklusive checkräkningskredit. Syftet med faciliteten är att dels kunna använda den vid behov av överbyggnadsfinansiering vid förvärv, dels kunna finansiera utdelning och löpande driftskostnader under en period med få eller inga avyttringar.

Moderbolaget ska i normalfallet vara obelånat. Vid periodens slut var kreditfaciliteten outnyttjad. Därutöver finns bemyndiganden för styrelsen från årsstämman 2017 att i samband med avtal om förvärv fatta beslut om nyemission av högst 35 miljoner Ratos B-aktier samt ett bemyndigande att emittera sammanlagt högst 1 250 000 preferensaktier av serie C och/eller serie D i samband med avtal om förvärv. Mandaten är outnyttjade och gäller fram till årsstämman 2018.

Moderbolagets resultat

Rörelseresultatet uppgick till -172 Mkr (-266). 2016 var påverkat av högre personalkostnader pga organisationsförändringar. Moderbolagets resultat före och efter skatt uppgick till 1 491 Mkr (-312), varav nedskrivning från aktier i dotterföretag -533 Mkr (-2 467).

Händelser efter balansdagen

I februari tecknade Ratos avtal om att sälja samtliga aktier i dotterföretaget Jøtul A/S (Jøtul), till OpenGate Capital till ett företagsvärde om cirka 360 MNOK (enterprise value). Försäljningen ger en beräknad positiv resultat effekt om cirka 40 Mkr. Investeringen har medfört en negativ genomsnittlig årlig avkastning (IRR).

Framtida utveckling

Under 2017 togs flera steg till ett starkare Ratos framöver. I juni presenterade Ratos en uppdaterad strategisk agenda som innebär att fokusera innehaven på färre sektorer, behålla vissa bolag längre och med en lägre skuldsättning över tid. Ratos-aktiens utdelningar skall i framtiden baseras på stabila kassaflöden från portföljbolag snarare än exitvinster. Ratos har effektiviserat organisationen och därmed sänkt de centrala förvaltningskostnaderna samt löst in samtliga utestående preferensaktier. Ratos har en kassa om 2,2 miljarder kr vid utgången av 2017 och har bra förutsättningar att utveckla portföljbolagen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ratos värde och avkastning på investerat kapital är beroende av utvecklingen i de bolag som Ratos förvärvat och förmågan att realisera värdet av dessa bolag. Bolagens framgång och värdeutveckling är beroende av hur skickliga investeringsansvariga och respektive bolags ledningsgrupper och styrelser är på att genomföra förbättringar. Värdet är också beroende av externa faktorer såsom allmänt makroekonomiskt klimat samt hur de marknader som bolagen är verksamma på utvecklas. Om utveckling inte motsvarar förväntan riskerar värdet på enskilda investeringar att sjunka, vilket kan få till konsekvens att avkastningen blir sämre än förväntat. Ratos genomför årligen en kartläggning och bedömning av risker och riskhantering för bolagen och Ratos moderbolag som aggregeras, sammanställs och diskuteras av Ratos ledning och styrelse. Riskarbetet har ett brett perspektiv och inkluderar externa, strategiska, finansiella, operationella risker samt risker relaterat till compliance och hållbarhet. Se vidare Ratos Bolagsstyrningsrapport.

Det är även väsentligt att Ratos har förmåga att attrahera och behålla medarbetare med rätt kompetens, erfarenhet och värderingar. Hög kompetens kring verksamhetsutveckling, transaktioner och finansiering är nödvändig i Ratos verksamhet.

Ratos och portföljbolagen är från tid till annan part i juridiska processer, vars utfall inrymmer osäkerhet. Aktuella tvister, och därtill hänförliga avsättningar, bevakas och följs upp löpande av Ratos revisionsutskott.

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker relaterade till kundfordringar, leverantörsskulder, lån och derivatinstrument. De finansiella riskerna består av finansieringsrisk, ränterisk, kreditrisk och valutarisk. Ratos styrelse fastställer den finansiella strategin för moderbolaget medan dotterföretagens styrelser fastställer respektive företags finansiella strategier. Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicy. I koncernen finns inte någon central finansavdelning, däremot bistår koncernens Debt Manager dotterföretagen i övergripande finansiella frågor. Dotterföretagens finanspolicy fastställs av respektive företags styrelse. För ytterligare information hänvisas till not 26 Finansiella risker och riskpolicy.

Redogörelse för styrelsearbetet

I bolagsstyrningsrapporten finns en redogörelse för styrelsearbetet, se ► sid 51-59.

Styrelsens förslag till beslut om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare till årsstämma 2018

Styrelsen föreslår att årsstämman fattar beslut om att, för tiden fram till årsstämman 2019, anta följande riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Den väsentliga skillnaden mellan de föreslagna riktlinjerna och föregående års riktlinjer är att det långsiktiga incitamentssystemet bestående av ett köpoptionsprogram och ett syntetoptionsprogram föreslås ersättas med ett teckningsoptionsprogram samt ett konvertibelprogram. I övrigt är riktlinjerna i huvudsak överensstämmande med de riktlinjer som beslutades på årsstämman 2017.

Incitamentssystem för bolagets affärsorganisation är av stor strategisk betydelse för Ratos. Mot denna bakgrund har ett ersättnings- och incitamentssystem tagits fram som ska erbjuda konkurrenskraftiga villkor samtidigt som bolagets medarbetare motiveras att verka i aktieägarnas intresse.

Incitamentssystemet består av ett antal komponenter – fast lön, rörlig kontant lön, pensionsavsättningar, teckningsoptioner samt konvertibler – och vilar på fem grundläggande principer.

- Ratos medarbetare ska erbjudas konkurrenskraftiga villkor i en bransch där konkurrensen kring kvalificerade medarbetare är hård.
- Såväl individuella insatser som gruppens prestationer ska gå att koppla till av styrelsen tydligt uppsatta mål.
- Rörlig kontant lön som utbetalas till ledande befattningshavare ska kopplas till gemensamma och individuella årligen fastställda mål. Målen är både kvantitativa och kvalitativa och syftar till att uppfylla Ratos långsiktiga strategi och den resultatutveckling som kommer aktieägarna till godo.
- Styrelsen fastställer årligen ett tak för den sammantagna rörliga lönen, vilken maximalt ska uppgå till cirka 0,6 procent av bolagets eget kapital vid ingången av verksamhetsåret.
- Ratos nyckelpersoner ska uppmuntras till en samsyn med bolagets aktieägare vilken åstadkoms genom rimligt avvägda incitamentsprogram där medarbetarna tar del av kursstegringar.

Såvitt avser kostnaderna för föreslagna incitamentsprogram hänvisas till styrelsens förslag avseende teckningsoptioner och konvertibler.

Pensionsförmånerna ska så långt möjligt vara avgiftsbestämda pensionslösningar, men vissa pensionsförmåner som följer ITP-planen är förmånsbestämda. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

För VD gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex (6) månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag.

Vid uppsägning från bolagets eller ledande befattningshavares sida gäller normalt en uppsägningstid om tre (3) till sex (6) månader. Det finns inga avtal om avgångsvederlag.

Samtliga tidigare beslutade ersättningar som ännu inte utbetalats håller sig inom de riktlinjer som tidigare beslutats.

Styrelsen ska ha rätt att frånga dessa riktlinjer om särskilda skäl föreligger i ett enskilt fall.

Ratos-aktien

Totalt antal A-aktier vid årets slut	84 637 060
Totalt antal B-aktier vid årets slut	239 503 836
Totalt antal aktier	324 140 896

Aktier av serie A berättigar till en röst per aktie och aktier av serie B till en tiondels röst per aktie. A-aktier kan högst utges till ett antal som motsvarar 27% av aktiekapitalet, B-aktier till ett antal som motsvarar 100%, C-aktier till ett antal som motsvarar 10% och D-aktier till ett antal som motsvarar 10%. Familjen Söderberg med bolag ägde vid årsskiftet aktier motsvarande 18,4% av kapitalet och 43,7% av rösterna. Ragnar Söderbergs stiftelse ägde 9,5% av kapitalet och 17,1% av rösterna. Torsten Söderbergs Stiftelse hade 8,7% av kapitalet och 12,6% av rösterna.

Det finns inga för bolaget kända avtal mellan aktieägare som kan medföra begränsningar i rätten att överföra aktierna.

Innehav av egna aktier

Årsstämman 2017 förnyade styrelsens mandat att genomföra återköp av aktier av serie A, aktier av serie B, preferensaktier av serie C och preferensaktier av serie D som kan komma att utges under tiden fram till nästa årsstämma. Förvärv får ske vid ett eller flera tillfällen före nästa årsstämma. Förvärv ska ske på Nasdaq Stockholm till ett pris inom det vid var tid gällande kursintervallet. Högst så många aktier får förvärvas att bolagets innehav vid var tid inte överstiger 7% av totalt antal utgivna aktier i bolaget.

Återköp av egna aktier genomförs i syfte att ge styrelsen ökat handlingsutrymme i dess arbete att skapa värde för bolagets aktieägare. Häre ingår bland annat säkring av köpoptioner utställda inom ramen för Ratos incitamentsprogram.

Under 2017 har inga A- eller B-aktier återköpts. Vid årets utgång innehar företaget 5 126 262 B-aktier, motsvarande 1,6% av totalt antal aktier, med ett kvotvärde om 3,15 per aktie. Totalt har 355 Mkr erlagts i köpeskilling för dessa till en genomsnittlig kurs om 68 kr.

Styrelsen i Ratos AB beslutade den 16 maj 2017 om obligatorisk inlösen av samtliga preferensaktier av serie C. I enlighet med inlösenförbehållet i Artikel 6, punkt 5 i bolagsordningen beslutades även om minskning av bolagets aktiekapital med 2 614 500 kronor i samband med inlösen av de 830 000 preferensaktierna. Sammanlagd inlösenlikvid uppgick, för de 707 408 utestående preferensaktierna av serie C, till 1 300 Mkr, motsvarande 1 837,50 kronor per preferensaktie. Utbetalning av inlösenbeloppet skedde den 16 juni 2017. Innan inlösen har utdelning avseende preferensaktier av serie C utbetalts enligt följande: Med avstämningsdag den 15 februari 2017 betalades 18 Mkr den 20 februari 2017. Med avstämningsdag den 15 maj 2017 betalades 21 Mkr den 18 maj 2017.

Förslag till vinstdisposition

	Kr
Överkursfond	128 695 169
Fond för verkligt värde	6 648 659
Balanserat resultat	5 828 590 168
Årets resultat	1 491 461 239
Totalt	7 455 395 235

Styrelsen föreslår följande vinstdisposition:

Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 2,00 kr/aktie ¹⁾	638 029 268
Balanseras i ny räkning	6 817 365 967

¹⁾ Baserat på antalet utestående aktier den 28 mars 2018. Antalet återköpta aktier per detta datum är 5 126 262 st och kan förändras fram till avstämningsdagen för utdelning.

Ordföranden har ordet

Ratos omorientering som startade under 2016 har fortsatt under 2017. Den önskade förändringstakten har under året inneburit ytterligare ett ledningsskifte i form av ny VD. Styrelsen beslöt att Ratos behövde ett annat typ av ledarskap för att komma till rätta med våra utmaningar och genomföra förändringar mot våra utvalda sektorer med längre innehavstider av bolagen. Glädjande nog har Jonas Wiström tagit på sig rollen som VD. Vi har nu en erfaren VD med bred industriell och operativ bakgrund och ett bevisat starkt ledarskap.

Resultatmässigt lägger vi ännu ett mediokert år bakom oss. Kortsiktigt är fokus på att höja lönsamheten i vår bolagsportfölj. Några av bolagen utvecklas bra sett till omsättning och resultat medan allt för många har haft en svag utveckling under en längre tid.

I framtiden ser jag ett Ratos som är ett mer industriellt drivet ägarbolag med fokus på affären. Ett företag där vi tar tillvara på utvecklingskraften i innehaven, på människorna, ledarna och de som vill vara med att bygga för framtiden.

När jag ser tillbaka på Ratos 150-åriga historia har det funnits perioder av både upp- och nedgång. Bolaget har vid nedgångar skiftat inriktning och hämtat ny kraft. Jag ser nu att vi är på väg mot en ny tid. Jag och Jonas har varit på våra nya befattningar bara två veckor under 2017 men är båda fast beslutna om att vända utvecklingen.

Genom att satsa på utvalda sektorer bygger vi också värdefull kunskap inom organisationen och ett nätverk som kan främja fortsatt tillväxt. Tillväxt som kan komma både organiskt men till stor del också genom tilläggsförvärv inom de existerande bolagen och sektorerna.

Målet är skapa ett supereffektivt, modernt drivet ägarbolag, där vi opererar logiskt och fokuserar på värdeutvecklingen i våra innehav.

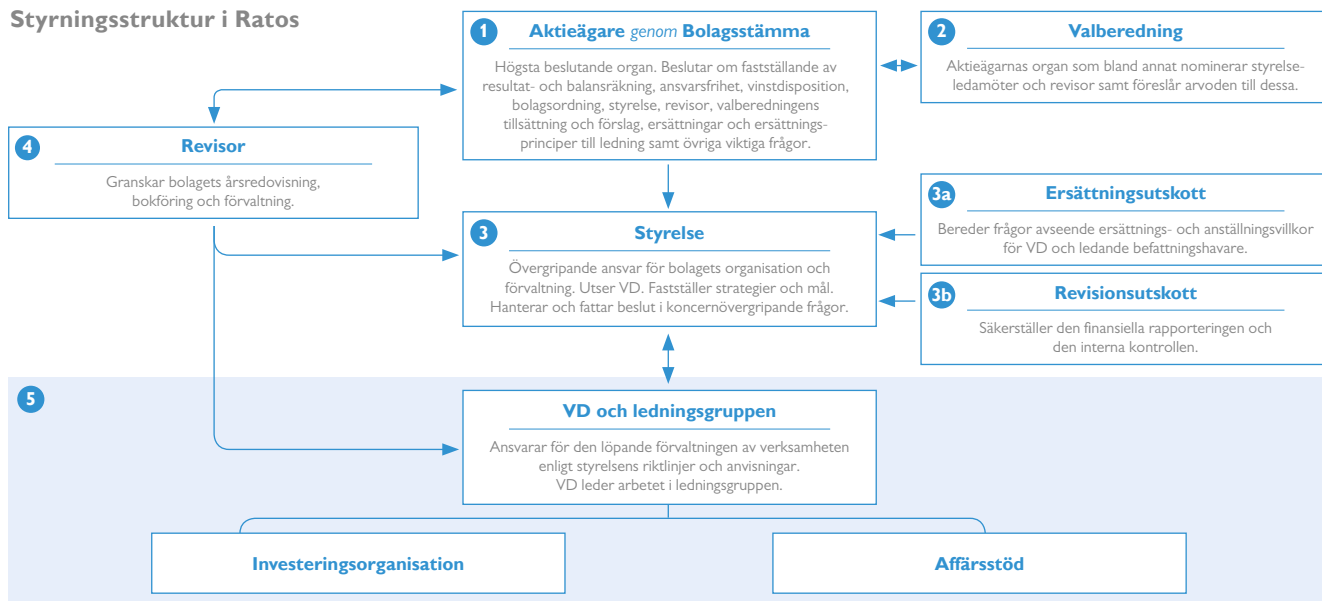
Vi skall ha Norden som bas men kunna växa globalt. Vi skall vara relevanta i den tid vi lever i.

Jag hoppas att jag om ett år kan få komma tillbaka och berätta om allt det spännande som har hänt under 2018.

Per-Olof Söderberg
Styrelseordförande

Bolagsstyrningsrapport

Styrningsstruktur i Ratos

Bolagsstyrning inom Ratos

Ratos AB är ett publikt aktiebolag och till grund för styrningen av Ratos ligger både externa och interna regelverk. I syfte att fastställa riktlinjer för bolagets drift har styrelsen utarbetat och fastslagit policydokument. I dessa lämnas en vägledning för organisationen och medarbetarna baserad på de grundläggande värderingar och principer som ska präglade verksamheten och uppförande.

Ratos tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden") och redovisar inte några avvikelser från koden för räkenskapsåret 2017, förutom vad avser valberedningens sammansättning (se Valberedning på ► sid 53)

Denna bolagsstyrningsrapport strävar efter att undvika upprepningar av information som följer av tillämpliga regelverk och att i första hand beskriva bolagsstyrning för Ratos AB.

Bolagets revisorer har utfört en lagstadgad genomgång av bolagsstyrningsrapporten.

Viktiga externa regelverk

- Svensk aktiebolagslag
- Redovisningslagstiftning och rekommendationer
- Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter
- Svensk kod för bolagsstyrning

Viktiga interna regelverk och dokument

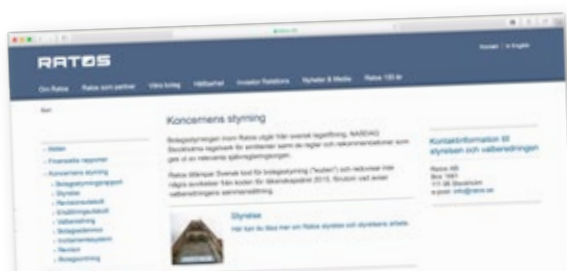
- Bolagsordning
- Styrelsens- och styrelseutskottens arbetsordningar
- Beslutsordningar/attestinstruktioner
- VD-instruktion och rapporteringsinstruktion
- Interna riktlinjer, policydokument och manualer som ger vägledning för koncernens verksamhet och medarbetare, till exempel Ratos kommunikationspolicy, ägarpolicy, uppförandekod, insiderpolicy och policy för hållbarhet, corporate responsibility och ansvarsfulla investeringar

1 Aktieägare och bolagsstämmor

Aktiekapital och aktieägare

Ratos är sedan 1954 noterat på Nasdaq Stockholm. Aktiekapitalet uppgick vid årsskiftet till cirka 1 021 Mkr fördelat på totalt 324 140 896 aktier, varav 84 637 060 A-aktier och 239 503 836 B-aktier. Ratos styrelse beslutade den 16 maj 2017 att lösa in samtliga preferensaktier (C-aktier) varför det för närvarande inte finns några utgivna preferensaktier i bolaget. Bolagets A-aktier ger rätt till en röst per aktie medan B- och preferensaktier ger rätt till en tiondels röst per aktie. A- och B-aktier medför samma rätt till andel av bolagets tillgångar samt berättigar till lika stor utdelning. Utdelningen på preferensaktier regleras i bolagsordningen och medför företrädesrätt framför A- och B-aktier till bolagets tillgångar. Bolagsstämman beslutar om utdelning.

Vid årsskiftet hade Ratos totalt 59 526 aktieägare enligt statistik från Euroclear Sweden. De tio största ägarna svarade för 78,5% av rösterna och 46,2% av kapitalet. Mer information om Ratos-aktien och aktieägare finns på ► sid 24-25.

Läs mer om Ratos bolagsstyrning

Läs mer om Ratos bolagsstyrning på vår hemsida under Investor Relations/Koncernens styrning:

- Tidigare års bolagsstyrningsrapporter
- Bolagsordning
- Information från tidigare års bolagsstämmor
- Valberedning
- Styrelsen och dess utskott
- Incitamentssystem
- Revisor

Bolagsstämmor

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i Ratos och det är genom deltagande på den som Ratos aktieägare utövar sitt inflytande i företaget. Normalt hålls bolagsstämma en gång per år, årsstämman, som sammankallas i Stockholm före juni månads utgång. Kallelse sker genom publicering i Post- och Inrikes Tidningar och på Ratos hemsida. Att kallelse skett annonseras i Svenska Dagbladet. Samtliga stämmodokument publiceras på Ratos hemsida på svenska och engelska.

Aktieägare med minst en tiondel av rösterna i Ratos har rätt att begära en extra bolagsstämma. Även styrelsen och Ratos revisor kan kalla till extra bolagsstämma.

Aktieägare som vill få ett ärende behandlat vid en årsstämma ska skicka en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till årsstämman, normalt cirka sju veckor före årsstämman. Uppgift om senaste tidpunkt för en sådan begäran finns på Ratos hemsida.

59 526

aktieägare i Ratos

Aktieägare som är registrerad i Euroclear Swedens aktieägarregister och som i tid har anmält sitt deltagande har rätt att delta i bolagsstämman, personligen eller genom ombud, och rösta för sitt innehav. Biträde till aktieägare får närvara om aktieägaren anmäler detta.

Årsstämmans uppgift är bland annat att fatta beslut om:

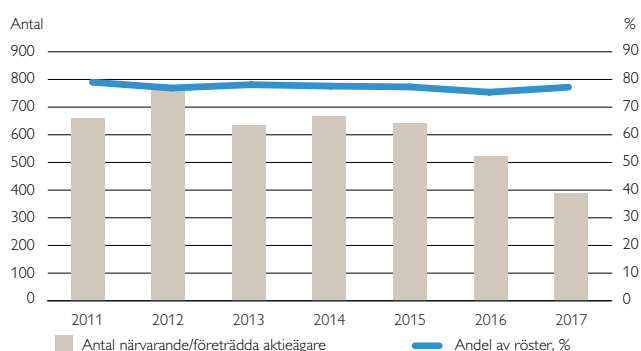
- fastställande av resultat- och balansräkning
- ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören
- disposition av företagets vinst eller förlust
- fastställande av arvode till styrelse och revisor
- val av styrelse och revisor
- riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- ändringar av bolagsordningen

Årsstämma 2017

Årsstämman 2017 avhölls den 6 april på Skandiascenen, Cirkus, Stockholm. Vid årsstämman var 388 aktieägare, ombud och biträden närvarande vilka sammantaget representerade 77,2% av rösterna och 46,7% av kapitalet.

Samtliga styrelseledamöter som valdes på årsstämman var närvarande, liksom Ratos VD och revisor. Protokoll och information om årsstämman 2017, både på svenska och engelska, samt vd:s anförande, finns publicerade på www.ratos.se.

Närvaro vid årsstämman

Årsstämma 2018

Årsstämman 2018 kommer att avhållas den 3 maj kl 14.00 på Skandiascenen, Cirkus, Stockholm.

För ärenden till valberedningen och årsstämman hänvisas till Ratos hemsida. För ytterligare information om årsstämman se ► sid 125.

Extra bolagsstämma under 2017

Ratos avhöll den 14 juni 2017 en extra bolagsstämma i Sibeliusalen, Finlandshusets konferens, Stockholm. Bolagsstämman avsåg försäljningen av Sophion Bioscience, del av Ratos tidigare dotterbolag Biolin Scientific, till bland andra bolagets VD, varför försäljningen omfattades av 16 kap aktiebolagslagen (de sk. Leo-reglerna). Vid stämman var 137 aktieägare, ombud och biträden närvarande vilka sammantaget representerade 64,7% av rösterna och 35,6% av kapitalet.

En majoritet av styrelsens ledamöter, inklusive styrelsens ordförande, liksom Ratos VD var närvarande vid den extra bolagsstämman. Protokoll och information om den extra bolagsstämman, både på svenska och engelska, finns publicerade på www.ratos.se.

Årsstämman 2017 fattade bland annat beslut om följande:

- Utdelning med 2 kr/aktie av serie A och B, totalt 638 Mkr. Utdelning på preferensaktier av serie C utgivna 19 juni 2013 om 30 kr/aktie per kvartal, dock högst 120 kr/år, totalt 85 Mkr
- Arvode om 1 450 000 kr till styrelsens ordförande och 485 000 kr till varje styrelseledamot samt ersättning till revisor
- Omval av styrelseledamöterna Ulla Litzén, Annette Sadolin, Charlotte Strömberg, Jan Söderberg, Karsten Slotte, Per-Olof Söderberg samt Jonas Wiström. Omval av Jonas Wiström som styrelsens ordförande
- Omval av revisionsfirma PricewaterhouseCoopers AB (PwC)
- Fastställande av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- Erbjudande till nyckelpersoner i Ratos om förvärv av köpoptioner i Ratos och av syntetiska optioner avseende investeringar i bolagen
- Ändring av bolagsordningen för att möjliggöra nyemission av preferensaktier av serie C och/eller D
- Bemyndigande för styrelsen att förvärva Ratosaktier upp till 7% av samtliga aktier
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om nyemission av högst 35 miljoner aktier av serie B i samband med företagsförvärv
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om nyemission av sammanlagt högst 1 250 000 preferensaktier av serie C och/eller serie D i samband med företagsförvärv

2 Valberedningen

Årsstämman 2016 beslutade om principerna för hur valberedningen ska utses, vilka principer ska gälla tills vidare tills annat beslutas av bolagsstämman. Valberedningen ska bestå av minst fem ledamöter, jämte styrelseordföranden. Valberedningens ledamöter ska utses av de till röstetalet största aktieägarna, eller grupp av aktieägare som ägargrupperats i Euroclear Sweden systemet (sådan grupp anses som en aktieägare), baserat på aktieägarstatistik hos Euroclear Sweden AB per den 31 augusti året före årsstämman. Om någon aktieägare avstår från sin rätt att utse ledamot, ska den aktieägare som därefter är den till röstetalet största ägaren erbjudas utse en ledamot. Majoriteten av valberedningens ledamöter ska vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Valberedningens mandatperiod sträcker sig intill dess ny valberedning utsetts. Om en ledamot avgår ur valberedningen ska den ägare som utsett ledamoten ha rätt att utse ersättare. I de fall en ägare som utsett ledamot i valberedningen väsentligt reducerat sitt aktieinnehav i bolaget, kan valberedningen erbjuda annan aktieägare att utse ersättare.

Valberedningens sammansättning meddelades på Ratos hemsida samt offentliggjordes genom pressmeddelande den 25 oktober 2017. Som en följd av att Ratos styrelse utsett Jonas Wiström till ny VD och Per-Olof Söderberg till ny styrelseordförande ingår Per-Olof Söderberg i Ratos valberedning istället för Jonas Wiström från och med den 19 december 2017, vilket meddelades på Ratos hemsida samt offentliggjordes genom pressmeddelande den 19 december 2017. Efter denna ändring består valberedningen av:

- Ragnar Söderberg, utsedd av Ragnar Söderbergs stiftelse, samt närstående innehav, valberedningens ordförande
- Jan Söderberg, eget och närstående innehav
- Maria Söderberg, utsedd av Torsten Söderbergs Stiftelse, samt eget innehav
- Erik Brändström, utsedd av Spiltan Fonder AB
- Håkan Roos, utsedd av Roosgruppen AB
- Per-Olof Söderberg, ordförande i Ratos styrelse

Tillsammans representerar valberedningen 59,8% av röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

Valberedningens arbete

I valberedningens uppgifter ingår att:

- utvärdera styrelsens sammansättning och arbete
- framarbete förslag till årsstämman avseende val av styrelse och styrelseordförande
- i samarbete med bolagets revisionsutskott framarbete förslag till årsstämman avseende val av revisor
- framarbete förslag till årsstämman avseende arvode till styrelse, uppdelat mellan ordförande och övriga ledamöter samt eventuell ersättning för utskottsarbete, och revisor
- framarbete förslag till årsstämman avseende ordförande för årsstämman
- i förekommande fall framarbete förslag till ändring av principer för tillsättande av kommande valberedning

Valberedningens arbete inför årsstämman 2018

Valberedningen har inför årsstämman 2018 hållit fem protokollförda sammanträden och däremellan haft löpande kontakt. Valberedningen har för sitt arbete tagit del av den interna utvärdering av styrelsens arbete som utförts, tagit del av styrelseordförandens redogörelse för styrelsearbetet och vd:s redogörelse för bolagets strategi. Valberedningens ordförande har därutöver intervjuat enskilda styrelseledamöter.

Ratos är ett investeringsbolag som investerar i, äger och utvecklar företrädesvis onoterade bolag i Norden. Under 2017 har Ratos också tagit fram en ny strategisk inriktning som är under genomförande. Det ställs mot denna bakgrund höga krav på att styrelsen kan värdera såväl

förvärvs- och försäljningsmöjligheter som medverka till att driva och utveckla bolag i olika branscher och i olika utvecklingsfaser, i kombination med en kontinuitet för genomförandet av den nya strategiska inriktningen. Valberedningen bedömer att de ledamöter som föreslås till omval har en bred och kompletterande erfarenhet som väl uppfyller dessa krav och bedömer att fortsatt kontinuitet i styrelsearbetet är av stor betydelse i det skede bolaget nu befinner sig i. Valberedningen har därför inte sett anledning att i detta skede välja in någon ytterligare styrelseledamot, utan anser att den föreslagna sammansättningen med sex ledamöter, dvs en minskning med en, är lämplig och ändamålsenlig, samt att Jonas Wiström, som utsetts till ny VD i slutet av 2017, kvarstår som styrelseledamot.

Kraven på oberoende bedöms också vara uppfyllt.

Valberedningen har fortsatt diskuterat kraven på mångfald, bland annat utifrån bolagsstyrningskodens krav att ange hur mångfaldspolicyn har tillämpats och har valt att som mångfaldspolicy använda bolagsstyrningskodens avsnitt 4.1 som anger att styrelsen ska präglas av mångsidighet och bredd avseende kompetens, erfarenhet och bakgrund, samt har en jämn könsfördelning eftersträvat. Utifrån valberedningens överväganden som nämnts ovan om styrelseledamöternas bakgrund och erfarenhet, samt vikten av kontinuitet för det fortsatta styrelsearbetet konstateras att könsfördelningen kommer att bli mindre jämn än föregående år, eftersom de till omval föreslagna ledamöterna är två kvinnor och fyra män, vilket ger en könsfördelning om 33,3%/66,7% i den föreslagna styrelsen vilket, enligt valberedningens uppfattning är förenligt med kravet på jämn könsfördelning.

Förslagen till arvoden för styrelsen, liksom ersättning för utskottsarbete, har beretts av de fyra ledamöter i valberedningen som inte ingår i Ratos styrelse.

Aktieägarna har informerats om att förslag till årsstämman kan lämnas till valberedningen.

Valberedningens förslag, redogörelse för valberedningens arbete inför årsstämman 2018 samt kompletterande information om föreslagna styrelseledamöter offentliggörs i samband med kallelsen till årsstämman och redogörs även för på årsstämman 2018.

Avvikelser/överträdelser

Ratos följer koden förutom vad avser kodens regel 2.4, andra stycket, som anger att om mer än en styrelseledamot ingår i valberedningen, får högst en av dem vara beroende i förhållande till bolagets större aktieägare. Per-Olof Söderberg (också styrelsens ordförande) respektive Jan Söderberg ingår i valberedningen och är båda att betrakta som beroende i förhållande till bolagets större ägare. Mot bakgrund av dessa personers långa medverkan i styrelsearbetet, deras djupa kunskap om Ratos och förankring i huvudägarkretsen samt deras nätverk i svenskt näringsliv har det bedömts vara gynnsamt för bolaget att på denna punkt avvika från koden. Inga överträdelser av Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter eller god sed på aktiemarknaden har förekommit.

3 Styrelse

Styrelsens sammansättning

Ratos styrelse ska bestå av lägst fyra och högst nio ledamöter, med högst tre suppleanter. Styrelsen utses av aktieägarna vid varje årsstämma. Mandatperioden är därmed ett år.

Årsstämman 2017 beslutade att styrelsen ska bestå av sju ledamöter och ingen suppleant. Omval skedde av styrelseledamöterna Ulla Litzén, Annette Sadolin, Charlotte Strömberg, Karsten Slotte, Jan Söderberg Per-Olof Söderberg och Jonas Wiström. Omval skedde av Jonas Wiström som styrelsens ordförande.

Fram till och med den 12 december 2017 ingick VD inte i styrelsen men närvarade vid styrelsemöten. Sedan den 13 december 2017 ingår VD i styrelsen. Styrelsens sammansättning och en bedömning av varje styrelseledamots oberoende presenteras närmare på ► sid 60-61.

Styrelsens ansvar och uppgifter

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Ratos organisation och förvaltning, i så väl bolagets som aktieägarnas intresse. Styrelsen fastställer finansiella mål och beslutar om bolagets strategi, affärsplan, säkerställer god intern kontroll, riskhantering och ett adekvat hållbarhetsarbete. Styrelsens arbete regleras av bland annat aktiebolagslagen, bolagsordningen, koden och styrelsens arbetsordning. Styrelsens övergripande ansvar kan inte delegeras men styrelsen kan utse utskott med uppgift att bereda och utvärdera frågor inför beslut i styrelsen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för styrelsearbetet som ska tillse att bolagets operativa arbete och bolagets ekonomiska förhållanden kontrolleras på ett betryggande sätt. I arbetsordningen beskrivs styrelseordförandens särskilda roll och uppgifter, beslutsordningar, instruktioner för Ratos VD och rapportering, samt ansvarsområden för utskotten. Därutöver fastställer styrelsen också årligen ett antal policydokument för bolagets verksamhet och säkerställer att det finns en tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar, regler och interna riktlinjer. Styrelsen säkerställer nämnda efterlevnad bland annat genom Ratos årliga riskhanteringsprocess och assurance mapping, där ansvar för och validering av interna processer kopplade till identifierade risker tydliggörs samt genom att kommittéer bestående av ledande befattningshavare, som bildats under 2017, adresserar ett antal viktiga frågor, såsom insiderfrågor, hållbarhetsfrågor samt personuppgiftsfrågor.

Styrelseordförandens främsta uppgift är att leda styrelsearbetet och se till att styrelseledamöterna fullgör sina respektive uppgifter. Övriga ansvarsområden är bland annat följande:

- ansvara för att styrelsens arbete utförs effektivt
- säkerställa att beslut fattas i erforderliga frågor samt att protokoll förs
- ansvara för att kalla till sammanträde och tillse att erforderligt beslutsmaterial tillsänds styrelsen
- vara kontaktperson och hålla löpande kontakt med VD och företagsledning
- vara kontaktperson med ägare i ägarfrågor
- hålla löpande kontakt med revisorn och tillse att revisorn kallas till sammanträde i samband med bokslut per juni och årsskiftet
- tillse att styrelsen fortlöpande uppdaterar och fördjupar sina kunskaper om verksamheten
- tillse att styrelsens arbete årligen utvärderas

Styrelsens arbete under 2017

Under 2017 har sammanlagt 13 protokollförda styrelsemöten hållits: åtta ordinarie och ett konstituerande, samt fyra extra styrelsemöten. Styrelsemötena har en återkommande struktur med bestämda huvudpunkter. Informationsmaterial och beslutsunderlag inför styrelsemötena utsänds i regel cirka en vecka före varje möte. Extern styrelsesekreterare har varit protokollförare i styrelsen fram till och med styrelsemötet den 16 augusti 2017 och därefter har Ratos chefsjurist tagit över rollen som protokollförare i styrelsen.

Extra styrelsemöten behandlar vanligtvis förvärvs- och avyttringsfrågor samt finansiering och hålls när dessa beslutsärenden uppkommer. 2017 har varit ett år med stor aktivitet med försäljningar av bolag, uppdatering av Ratos strategi, inlösen av preferensaktier samt behandlat frågorna om vd-byte. Ledande befattningshavare i Ratos har deltagit i styrelsens möten såsom föredragande i särskilda frågor.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen utvärderar årligen styrelsens arbete i en strukturerad process där ledamöterna har möjlighet att ge sin syn på arbetsformer och effektivitet, styrelsematerial, ledamöternas insatser samt uppdragets omfattning för att utveckla styrelsens arbetsformer. För verksamhetsåret 2017 gjordes utvärderingen internt genom att styrelseledamöterna besvarat ett anonymt frågeformulär och resultatet av utvärderingen har föredragits av styrelseordföranden med efterföljande diskussion i styrelsen. Därutöver har valberedningens ordförande haft enskilda samtal med respektive styrelseledamot. Resultatet av utvärderingen har redovisats för valberedningen. Av utvärderingen framgår att styrelsearbetet bedömdes fungera väl.

Utskott

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott för att strukturera, effektivisera och kvalitetssäkra arbetet och bereda styrelsens beslut inom dessa områden. Utskottens ledamöter utses årligen vid det konstituerande styrelsemötet.

3a

Ersättningsutskottets arbete

Inom Ratos har ett strukturerat arbete med ersättningsprinciper pågått under lång tid. Ersättningsutskottet har dels en rådgivande (uppföljning och utvärdering), dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING

Namn	Invald år	Oberoende av bolaget	Oberoende av större aktieägare	Totalt arvode ¹⁾ , tkr	Mötesnärvaro under 2017		
					Ersättningsutskottsmöten	Revisionsutskottsmöten	Styrelsemöten
Per-Olof Söderberg ²⁾	2000	Ja	Nej	535	13/13	–	13/13
Jan Söderberg ³⁾	2000	Ja	Nej	535	13/13	–	13/13
Ulla Litzén	2016	Ja	Ja	585	–	5/5	12/13
Annette Sadolin	2007	Ja	Ja	485	–	–	13/13
Karsten Slotte	2015	Ja	Ja	485	–	–	12/13
Charlotte Strömberg	2014	Ja	Ja	635	–	5/5	13/13
Jonas Wiström ⁴⁾	2016	Ja	Ja	1 200	13/13	4/5	12/13
Summa				4 460			

¹⁾ Avser arvodet för bolagsstämмоåret 2017/2018.

²⁾ Ordinarie styrelseledamot till och med den 12 december 2017 och därefter styrelsens ordförande, ersättningsutskottets ordförande samt ledamot i revisionsutskottet utan påverkan på uppbyggt arvode.

³⁾ Vice styrelseordförande från och med den 13 december 2017 utan påverkan på uppbyggt arvode.

⁴⁾ Styrelsens ordförande, ersättningsutskottets ordförande samt ledamot i revisionsutskottet till och med den 12 december 2017 och därefter ordinarie styrelseledamot. Jonas Wiström uppstår 75% av de på årsstämman 2017 beslutade arvoden för uppdragen som styrelseordförande i bolaget samt arbetet i bolagets utskott. Vidare uppstår Jonas Wiström inte något arvode för uppdraget som ordinarie styrelseledamot.

Följande frågor handläggs bland annat i ersättningsutskottet:

- VD:s anställningsvillkor och villkor för bolagsledningen och medarbetare som direktrapporterar till vd
- följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen
- ärenden av principiell karaktär rörande pensionsavtal, avgångsvederlag, uppsägningstid, bonus/tantiem, arvoden, förmåner med mera
- bereda frågor kring Ratos och bolagens incitamentsystem för styrelsens och/eller bolagsstämmas beslut
- styrelsens förslag till årsstämman avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Ersättningsutskottet arbetar enligt fastställd arbetsordning. Normalt görs under tidig höst en genomgång av om det finns några större principiella ersättningsrelaterade frågor att förbereda. Om sådana finns behandlas dessa inför ett slutligt förslag vid det ordinarie mötet i januari. Under 2017 har ersättningsutskottet gjort en grundlig utvärdering av Ratos ersättningsstruktur och incitamentsprogram, vilken resulterat i förslag från utskottet att ändra beräkningar och kriterier för rörlig kontantlön för 2017, samt att föreslå årsstämman ett nytt långsiktigt incitamentsprogram i form av ett tecknings- samt konvertibeloptionsprogram istället för de syntet- samt köptionsprogram som föreslagits tidigare år. Vissa justeringar i ersättningsriktlinjerna inför årsstämman 2018 beslut föreslås. Ersättningsutskottet förbereder och behandlar även riktlinjer för hur den generella löneutvecklingen bör se ut under kommande år och gör en årlig utvärdering av Ratos långsiktiga incitamentsystem, som Ratos styrelse lämnar en redovisning av senast tre veckor före årsstämman på bolagets hemsida (www.ratos.se).

Under 2017 har Jonas Wiström (styrelsens ordförande, tillika ordförande i ersättningsutskottet), Jan Söderberg och Per-Olof Söderberg ingått i utskottet. Som en följd av att Jonas Wiström den 13 december 2017 tillträdde som VD och Per-Olof Söderberg tillträdde som styrelsens ordförande har Per-Olof Söderberg övertagit ordföranderollen i utskottet. Ersättningsutskottet består från och med den 13 december 2017 av Per-Olof Söderberg (ordförande) samt Jan Söderberg.

Ersättningsutskottet har hållit 13 protokollförda möten under 2017 och har däremellan haft löpande kontakt. I utskottet har styrelsens förre detta sekreterare, advokat Ingrid Westin Wallinder varit protokollförare fram till och med mötet den 5 september 2017 och därefter har Ratos chefsjurist tagit över rollen som protokollförare. Ersättningsutskottet lämnar fortlöpande muntliga rapporter till styrelsen och lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut. Protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. VD och ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredragande i vissa frågor.

3b

Revisionsutskottets arbete

Under 2017 har Charlotte Strömberg (ordförande), Jonas Wiström och Ulla Litzén ingått i utskottet. Som en följd av att Jonas Wiström den 13 december 2017 tillträdde som VD och Per-Olof Söderberg tillträdde som styrelsens ordförande har Per-Olof Söderberg övertagit rollen som ledamot i utskottet. Revisionsutskottet består från och med den 13 december 2017 av Charlotte Strömberg (ordförande), Per-Olof Söderberg och Ulla Litzén. Bolagets revisor har deltagit vid fem revisionsutskottsmöten under 2017. Revisionsutskottet har hållit fem protokollförda möten. Styrelsens förre detta sekreterare, advokat Ingrid Westin Wallinder, har varit protokollförare i utskottet fram till och med mötet den 14 augusti 2017 och därefter har Ratos ekonomichef tagit över rollen som protokollförare.

Revisionsutskottet har dels en rådgivande, dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

Revisionsutskottet fastställer årligen en årscykel över de arbetsuppgifter och områden som revisionsutskottet ansvarar för. Under 2016 reviderades revisionsutskottets årscykel samt arbetsordning med anledning av nya regelverk, varför någon ytterligare revidering inte varit nödvändig

under 2017. Utskottet ansvarar för och följer enligt ett fastställt schema upp bland annat redovisning och rapportering, revision, intern kontroll, bolagsstyrning, riskhantering, inköp av icke-revisionstjänster, betalning av skatter, moderbolagets garanti- och kapitalåtaganden, IT-säkerhet, hållbarhet, försäkring, tvister och strategiska redovisningsfrågor samt efterlevnad av lagar och regler och vissa policydokument beslutade av Ratos styrelse. Vidare upprätthåller revisionsutskottet tillsyn av Ratos externt opererade visuellblåsarsystem. Sedan 2016 har revisionsutskottet också förändrat sitt arbete så att det närmare följer Ratos kvartalsrapportering och omstrukturerat arbetet med värderingsfrågor och nedskrivningsprövningar, vilket medfört en plan med fem ordinarie möten varje år samt att revisorn deltar i samtliga utskottsmöten. Frågor som särskilt behandlats under 2017 var bland annat värderings- och nedskrivningsfrågor, uppföljning av bankvillkor och åtaganden om kapitaltillskott samt tvister. VD och ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredraganden.

Revisionsutskottets övergripande uppgifter innefattar bland annat att:

- övervaka bolagets finansiella rapportering samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet
- med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering
- överväga värderingsfrågor och andra bedömningar i boksluten
- hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen och Revisorsnämndens kvalitetskontroll samt granska revisionsprocessen
- granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster
- utfärda riktlinjer för tjänster förutom revision som tillhandahålls av revisorn och i tillämpliga fall godkänna sådana tjänster i enlighet med sådana riktlinjer
- biträda vid upprättandet av förslag till bolagsstämmas beslut om revisorsval liksom beslut rörande arvodering till revisorerna
- säkerställa att koncernens sexmånadersrapport översiktligt granskas av koncernens revisor
- diskutera och bereda styrelsebeslut gällande risk och hållbarhet och intern kontroll

Revisionsutskottet lämnar fortlöpande muntliga rapporter till styrelsen och lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut. Protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. Utskottets ordförande har dessutom löpande kontakt med bolagets revisor.

Utvärdering av behovet av internrevision

Ratos är ett investeringsbolag som förvärvar, utvecklar och säljer nordiska bolag. Vid utgången av året hade Ratos 14 bolag vilka verkar inom olika branscher med olika risker. Ratos bolagsportfölj och dess sammansättning uppvisar betydande olikheter över tid.

För Ratos har behovet av internrevision därmed bedömts lämpligare att diskutera och besluta för varje enskilt bolag utifrån behov, storlek och komplexitet än från moderbolags- eller koncernnivå.

Ratos årliga riskgenomgång och assurance mapping utgör ett underlag som förstärker styrelsens förståelse för verksamhetens riskhantering och uppföljning.

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i bolagen sammanfattas och diskuteras i Ratos ledning, revisionsutskott och styrelse. Processen syftar till att ge Ratos ledning, revisionsutskott och styrelse en förståelse för koncernens största risker. Respektive bolags VD och ledning är operationellt ansvariga för att en ändamålsenlig riskprocess finns och är godkänd av respektive bolags styrelse. Sedan 2016 har Ratos utökat riskhanteringsprocessen med en assurance mapping, dvs ett tydliggörande av ansvar för och validering av interna processer kopplade till identifierade risker. Ratos ledning och revisionsutskott kan med denna som grund identifiera behov av

fördjupning/utveckling av vissa områden, möjlighet att identifiera områden som behöver centraliseras/stärkas, samt ge vägledning för revisionsutskott vid revisionsprioriteringar för portföljbolagen.

Därutöver är de revisionsåtgärder som utförs av moderbolagets och koncernens revisorer, inklusive revision av intern kontroll, viktiga instrument för att identifiera brister och ge underlag för fördjupade insatser/uppföljning och underlag för beslut om kommande revisionsprioriteringar för portföljbolagen.

Moderbolaget Ratos AB med 24 anställda vid början av 2018 är ett relativt litet bolag och har inga komplexa funktioner som är svåra att genomlysas. Behovet av att införa en internrevisionsfunktion för moderbolaget Ratos AB måste därför betraktas som litet. Revisionsutskottet har därför, i likhet med föregående år, beslutat att inte inrätta en internrevisionsfunktion varken på koncernnivå eller för moderbolaget Ratos AB.

Ersättning till styrelsens ledamöter

Årsstämman 2017 beslutade att ersättning till styrelsens ordinarie ledamöter ska utgå med 485 000 kr per ledamot och år. Ersättning till styrelsens ordförande ska utgå med 1 450 000 kr per år. Till ordförande i revisionsutskottet beslutades att därutöver utbetala 150 000 kr per år och till övriga utskottsledamöter 100 000 kr per år. Till ordförande i ersättningsutskottet beslutades utbetala 50 000 kr per år och till övriga utskottsledamöter 50 000 kr per år.

4 Revisor

Revisor i Ratos utses årligen av årsstämman. Nominering sker av valberedningen. Revisorn har till uppgift att på aktieägarnas vägnar granska bolagets årsredovisning och koncernredovisning, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt bolagsstyrningsrapporten. Granskningsarbetet och revisionsberättelsen föredras på årsstämman.

Vid årsstämman 2017 valdes PricewaterhouseCoopers till revisionsbyrå intill nästa årsstämma. PwC har utsett Peter Clemedtsen till huvudansvarig revisor. Utöver uppdraget i Ratos är Peter Clemedtsen huvudansvarig revisor i bland annat Nordea, SKF och Volvo.

Ersättning till revisor

Arvode till bolagets revisor utgår enligt särskild därom träffad överenskommelse, i enlighet med beslut på årsstämman. För specifikation av revisionsarvode och kostnader för andra uppdrag, se not 8. Revisionsutskottet antog under 2016 en policy för inköp av icke-revisionstjänster, som började tillämpas den 1 januari 2017. Denna policy följs kontinuerligt upp av revisionsutskottet som även utvärderar innehållet i såväl revisions- som konsulttjänster.

5 Styrning i Ratos Ratos principer för aktivt ägande och utövande av ägarrollen

Ratos är ett investeringsbolag vars verksamhet består av förvärv, utveckling och försäljning av företrädesvis onoterade nordiska företag. Ratos ska över tid skapa högsta möjliga avkastning genom att som aktiv ägare förverkliga potentialen i ett antal utvalda bolag och investerings-situationer. I Ratos ägarpolicy finns vissa strategiska fundament som ligger till grund för hur vi väljer att agera som ägare och hur vi ser på bolagsstyrning. Ett av dessa fundament är att Ratos bolag ska vara oberoende av varandra, både strategiskt, som operativt och finansiellt. Ratos som ägare ska addera värde men värdeskapande och styrning är därmed inte detsamma i alla situationer. Att ha en tydlig ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och VD är viktigt för styrningen av Ratos bolag såväl som för moderbolaget Ratos AB och är därför en viktig del av affärsmodellen och för Ratos framgång som ägare. Mer om Ratos utövande av ägarrollen går att läsa på ► sid 10-13.

Investeringsbeslut och utvärdering av befintliga bolag

I beslutsordningen för Ratos styrelse och VD rörande investeringsverksamheten fastställs att alla väsentliga förvärv av, och tilläggsinvesteringar i, bolag som ska ingå i Ratos bolagsportfölj ska beslutas av styrelsen. Detta gäller även försäljning, helt eller delvis, av ett bolag. Varje år genomförs en utvärdering av samtliga bolag där bland annat en analys av innehavsstrategi, resultat och prognoser inför kommande år presenteras. Utvärderingarna för utvalda portföljbolag föredras styrelsen av bolagsansvarig i samband med styrelsemötet i februari.

REKOMMENDERAD RISKHANTERINGSPROCESS FÖR RATOS DOTTERBOLAG

1 IDENTIFIERING: Ratos rekommenderar en bred ansats, där samtliga relevanta operationella, strategiska, finansiella samt legala områden täcks, för att identifiera bolagens största risker. Respektive bolag bör fånga upp och diskutera risker på lämplig nivå i organisationen i en bolagsanpassad process.

2 KLASSIFICERING: Klassificering och rangordning av identifierade risker, baserat på sannolikhet, påverkansgrad, typ av risk och tidsaspekt.

3 HANTERING: En plan för hur identifierade risker ska hanteras tas fram med aktiviteter och medel för att eliminera/minska/bevaka risken, samt vem som är ansvarig för respektive aktivitet.

4 RAPPORTERING: Riskbedömningen och handlingsplaner presenteras och diskuteras i respektive bolags styrelse åtminstone en gång per år.

5 ÄGARRAPPORTERING: En rapport som summerar Ratos och bolagens största risker sammanställs och diskuteras i Ratos styrelse årligen.

VD och ledningsgruppen

VD utses av styrelsen och ansvarar tillsammans med ledningsgruppen för den dagliga verksamheten i Ratos i enlighet med styrelsens instruktioner. VD ger styrelsen löpande uppdateringar om verksamheten och tillser att den får information för att fatta väl avvägda beslut.

Sedan den 14 november 2016 fram till och med den 12 december 2017 var Magnus Agervald VD på Ratos. Magnus Agervald ersattes av Jonas Wiström, som sedan den 13 december 2017 är nytillträdd VD på Ratos.

Ledningsgruppen i Ratos bestod inledningsvis under 2017 av VD, vice VD, tre Senior Investment Directors, Head of Strategic HR, ekonomichef samt (från och med april 2017) chefsjurist. I samband med organisationsförändringar under året består ledningsgruppen vid inledningen av 2018 av VD, tre Senior Investment Directors, ekonomichef samt chefsjurist. Ledningsgruppens roll är att förbereda och implementera strategier, hantera bolagsstyrnings- och organisationsfrågor samt följa upp Ratos finansiella utveckling och hållbarhetsarbete.

Händelseutvecklingen i bolagen samt uppdatering av pågående investeringsprocesser avhandlas vid veckovisa möten i en bredare grupp bestående av i huvudsak VD, investeringsorganisationen samt övriga ledande befattningshavare.

Idéer till förvärv analyseras av investeringsorganisationen och diskuteras också i en intern nyinvesteringsgrupp, vars främsta roll är att ge inspel på bud Ratos lämnar i samband med investeringsprocesser. Under och efter genomförd due diligence skickas beslutsunderlag till Ratos styrelse, inför beslut om eventuell investering. (Mer att läsa om utvecklingsmodellen finns i avsnittet Ratos som ägare.)

Ersättning till ledande befattningshavare

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare godkändes på årsstämman 2017. Mer information om fast och rörlig ersättning finns i not 7 på ► sid 86-90.

Intern kontroll

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att det internt på Ratos finns en effektiv och adekvat riskhantering och intern kontroll. Syftet är att ge en rimlig försäkran att verksamheten drivs ändamålsenligt

och effektivt, att den externa rapporteringen är tillförlitlig och att lagar såväl som interna regler och policydokument följs. Detta sker genom ett strukturerat styrelsearbete samt genom att uppgifter delegeras till ledningen, revisionsutskottet och andra medarbetare. Därutöver sker en dialog med koncernens revisorer avseende deras löpande observationer samt den årliga revisionen av intern kontroll, som genomförs under tredje kvartalet och avrapporteras av Ratos revisorer till revisionsutskottet, som fattar beslut om lämpliga åtgärder baserat på i rapporten identifierade brister. Ansvar och befogenheter definieras även i Ratos assurance mapping, vilket utgör en del av Ratos riskhanteringsprocess, samt i instruktioner för attesträtt, policydokument och manualer som anger riktlinjer och handledning för koncernens verksamhet och medarbetare. Med start 2017 skickar Ratos, som ett komplement till portföljbolagens finansiella rapportering och hållbarhetsrapportering, även ut en årlig complianceenkät till samtliga portföljbolags finansdirektörer, vars slutsatser sammanställs och avrapporteras av chefsjuristen till revisionsutskottet bland annat som underlag för beslut om kommande revisionsprioriteringar för portföljbolagen.

Vidare har respektive dotterbolags styrelse ansvar för att bolaget i fråga följer lagar och regler samt för efterlevnad av interna policydokument och riktlinjer. Under åren har en rutin successivt implementerats för att stärka uppföljningen av dessa.

Ratos riskhanteringsprocess

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i den egna verksamheten och bolagen sammanfattas och diskuteras i Ratos ledning, revisionsutskott och styrelse.

Som en del av god bolagsstyrning förväntas bolagen ha en kontinuerlig process för att identifiera, bedöma och hantera sina risker. Respektive bolags VD och ledning är operationellt ansvariga för att en ändamålsenlig riskhanteringsprocess finns, godkänd av bolagets styrelse. Alla dotterbolags styrelseordförande ombeds årligen bekräfta till Ratos VD att bolaget i fråga implementerat en ändamålsenlig process för hantering av bolagets risker.

Ratos arbetar löpande med att stärka den interna och dotterbolagens riskprocesser. Sedan 2016 har Ratos utökat riskhanteringsprocessen med en assurance mapping, dvs ett tydliggörande av ansvar

RATOS INTERNA RISKPROCESS

I Ratos interna riskprocess beaktas ett brett spektrum av risker såsom externa händelser, strategiska, operationella, finansiella risker samt risker relaterade till brott mot lagar och regler, inklusive interna policydokument (compliance och hållbarhetsfrågor).

Q1
JAN-MAR

- Insamling av riskrapporter från dotterbolag, förankrade och godkända av respektive dotterbolags styrelse, bekräftade av styrelseordföranden till Ratos vd
- Respektive bolagsteam analyserar och diskuterar dotterbolagens riskanalys

Q2
APR-JUN

- En övergripande koncernrapport över risker aggregeras och sammanställs
- Diskussion och fastställande av slutlig riskrapport i Ratos ledningsgrupp
- Riskrapporten föredras och diskuteras därefter i Ratos revisionsutskott

Q3
JUL-SEP

- Diskussion och fastställande av riskrapport av Ratos styrelse
- Uppföljning av punkter från styrelsediskussion
- Relevanta punkter förs vid behov in i Ratos så väl som dotterbolagens strategidiskussioner
- Översyn av riskprocessen baserat på inspel från styrelse och revisionsutskottet

Q4
OKT-DEC

- Kort uppdatering till revisionsutskottet gällande koncernens största risker
- Fokus på större förändringar och statusuppdatering av hanteringsplan för koncernrisker

och validering av interna processer och identifierade risker. Ratos största risker finns sammanfattade i förvaltningsberättelsen på ► sid 46-49.

Ratos stödjer dotterbolagen med upplägg, modeller, etc. för arbetet med riskhantering, se figur ► sid 57.

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgår från hur verksamheten bedrivs och hur Ratos organisation är uppbyggd. Varje bolag är oberoende av andra bolag ägda av Ratos och har ett dedikerat bolagsteam som vanligen består av två Ratosmedarbetare, där en är bolagsansvarig. Teamen arbetar aktivt i bolagens styrelser.

Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utformas för att vara ändamålsenlig i Ratos AB, liksom i bolagen, och utvärderas och beslutas av respektive styrelse och ledning.

Befogenheter och ansvar inom Ratos kommuniceras och finns dokumenterade i bland annat interna riktlinjer, policydokument och manualer. Det gäller till exempel arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD och övriga organ som styrelsen inrättar, instruktioner för at- testrätt samt redovisnings- och rapporteringsinstruktioner. Detta tjänar även till att minska risken för oegentligheter och otillbörligt gynnande av annan part på företagets bekostnad.

Ratos bolagsteam utvärderar inrapporteringen från bolagen ur analytisk synvinkel. Utvecklingen och risker som identifieras kommuniceras månadsvis av bolagsansvarig till VD, som i tillämpliga fall i sin tur rapporterar till styrelsen. Inför förvärv genomförs en så kallad due diligence (genomlysning) av bolaget, där även redovisningsmässiga effekter analyseras och en genomgång av kapitalstruktur och en finansiell riskanalys sker.

Bolagens IFRS-tillämpning i rapporteringen och hur den ansluter till de principval som Ratos har gjort följs upp löpande.

Redovisning av förvärv och avyttringar, liksom större transaktioner och redovisningsfrågor, diskuteras och stäms löpande av med Ratos revisor. En nedskrivningsprövning av varje bolag utförs under fjärde kvartalet, vilken även granskas av Ratos revisorer.

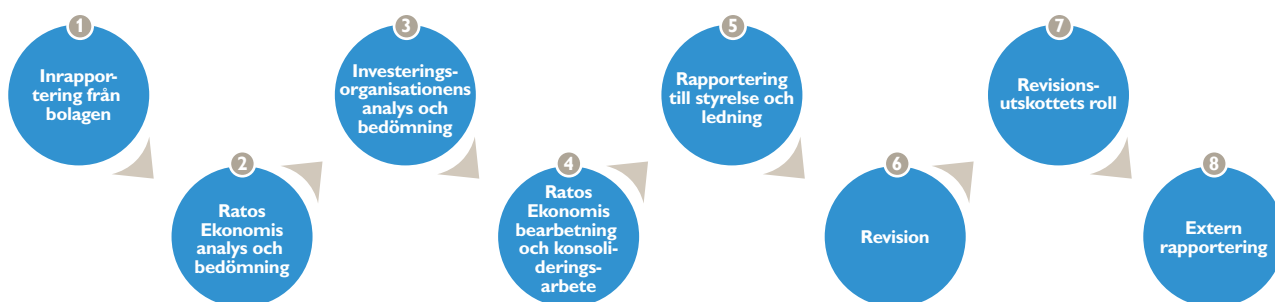
Säkerställandet av kvaliteten i den finansiella rapporteringen

Det är styrelsens uppfattning att kvaliteten i ett bolags finansiella rapportering i första hand styrs av organisationens kompetens i redovisningsfrågor samt hur ekonomi-, redovisnings- och finansfunktionerna är bemannade och organiserade. Inom Ratos är hela investeringsorganisationen djupt involverad i rapporteringen från bolagen. Detta innebär att kvaliteten i bolagens redovisning och rapportering kontinuerligt granskas och utvecklas. Styrelsen övervakar genom revisionsutskottet den interna kontrollen samt den finansiella rapporteringens tillförlitlighet och utvärderar rekommendationer till förbättringar. Revisionsutskottet lämnar fortlöpande muntliga rapporter till styrelsen samt lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut.

Ratos ekonomifunktion är organiserad och bemannad utifrån behovet av att säkerställa att koncernen upprätthåller en hög redovisningsstandard samt följer IFRS och övrig normgivning inom redovisningsområdet. I arbetsuppgifterna ingår att upprätta löpande redovisning i huvudsak för moderbolaget samt att upprätta bokslut för både moderbolag och koncern. Sammantaget består Ratos Ekonomi av fem personer under ledning av bolagets ekonomichef. Medarbetarna har relevant yrkeserfarenhet från rapportering och redovisningsfrågor. Inom funktionen Debt Management arbetar en person med mångårig erfarenhet av bank- och finansfrågor.

I Ratos affärsidé ingår att investera i och utveckla hel- eller delägda bolag. Avsikten är inte att system- och rapporteringsmässigt integrera dessa bolag i Ratoskoncernen, utan resurser läggs på uppföljning och utveckling av dotter- och intresseföretagens rapportering. Ratos ambition är att, som en del i det värdeskapande arbetet med bolagen, skapa självständiga och högkvalitativa organisationer med en rapporteringskvalitet som motsvarar den för noterade bolag.

PROCESS FÖR FINANSIELL RAPPORTERING

1 INRAPPORTERING FRÅN BOLAGEN

Bolagen rapporterar enligt fastslagen tidplan månadsvis en resultat- och balansräkning och kvartalsvis ett utökad rapportpaket. I samband med årsbokslutet lämnas kompletterande information inom ett flertal områden.

Inrapporteringen utgör underlag både till den legala koncernredovisningen och till Ratos analys av samtliga portföljbolag. I normalfallet är det samma finansiella information, men i vissa fall rapporterar bolagen ett justerat resultat, så kallat proforma, för att uppnå jämförbara perioder och jämförbara resultat.

Den finansiella rapporteringen är utarbetad för att följa gällande lagar och regelverk såsom IFRS. Rapporteringen sker i ett gemensamt koncernredovisningssystem. Ratos har andra stödjande instruktioner och dokument avsedda som stöd för bolagen vid rapportering. Bolagens ekonomi- och finansfunktioner erbjuds en gång per år att delta i ett av Ratos anordnat seminarium som behandlar framförallt rapportering av bokslut, annan finansiell information och övrig rapportering till Ratos, men även kommande redovisningsförändringar och andra relevanta och aktuella ämnen.

2 RATOS EKONOMIS ANALYS OCH BEDÖMNING

Ratos Ekonomi agerar som financial controllers vid analys och bedömning av respektive bolags inrapportering. Det inrapporterade materialet från bolagen granskas analytiskt och utvärderas med avseende på fullständighet och rimlighet samt att Ratos redovisningsprinciper följs. Ratos Ekonomi har en aktiv dialog med respektive bolag. Eventuella avvikelser som uppmärksammas i den legala och operativa uppföljningen samt analys- och avstämningsarbetet korrigeras efter dialog med berört bolag både i den legala koncernredovisningen och i den information som presenteras på bolagsnivå.

3 INVESTERINGSORGANISATIONENS ANALYS OCH BEDÖMNING

Investeringsorganisationen agerar som business controllers vid analys och bedömning av respektive bolags inrapportering.

Parallellt med Ratos Ekonomis arbete analyseras inrapporterat material utifrån den kunskap som finns om respektive bolag, bland annat utifrån information som lämnas till bolagens styrelser, för att förstå respektive bolags finansiella utveckling. Investeringsorganisationen skriver månatligen en rapport per bolag där aktiviteter i bolagen och bolagens utveckling beskrivs och analyseras. Rapporten lämnas till Ratos ledning månatligen och till Ratos styrelse kvartalsvis.

4 RATOS EKONOMIS BEARBETNING OCH KONSOLIDERINGSARBETE

Ratos Ekonomi upprättar både en legal koncernredovisning enligt IFRS och olika analyser av Ratos portföljbolag sammantaget, såsom till exempel bolagstabellen som återfinns på ► sid 28-29.

Konsolideringsprocessen innehåller ett antal avstämningskontroller, bland annat av bidrag till totalt eget kapital per bolag och att förändringarna i eget kapital är i enlighet med genomförda transaktioner.

5 RAPPORTERING TILL STYRELSE OCH LEDNING

Ratos Ekonomi utarbetar månatligen en rapport till ledningen och styrelsen avseende utvecklingen i Ratos portföljbolag sammantaget, med fokus på utveckling av omsättning, EBITA, operativ EBITA och EBITA-marginaler samt ett formellt resultat för Ratos-koncernen, i enlighet med IFRS.

Styrelsen erhåller utöver ovan kvartalsvis en uppföljning av utveckling för varje enskilt portföljbolag.

6 REVISION

Bolagets revisorer avger revisionsberättelse per december gällande koncernredovisning och förvaltning av Ratoskoncernen.

Revisorerna genomför även en översiktlig granskning av delårsrapport samt innehavens bokslut vilken från och med räkenskapsåret 2017 utförs per juni istället för per september som varit fallet tidigare år.

Revisionen sker i enlighet med aktiebolagslagen, International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige.

7 REVISIONSUTSKOTTETS ROLL

Revisionsutskottet erhåller en revisionsrapport från Ratos revisor både i samband med andra kvartalets bokslut och årsbokslutet. Ratos revisorer föredrar då även muntligen revisionsrapporten för revisionsutskottet och då finns möjlighet för Ratos revisionsutskott att ställa kompletterande frågor. Vid dessa möten deltar Ratos VD samt ekonomichef. Från och med bolagsstämman 2016 deltar revisorerna vid samtliga revisionsutskottsmöten.

8 EXTERN RAPPORTERING

Ratos offentliggör delårs- och bokslutsrapporter samt årsredovisning genom pressmeddelande och publicering på hemsidan. Historiska rapporter kan laddas ner från hemsidan. Årsredovisningen finns att tillgå på svenska och engelska samt trycks på svenska och skickas till dem som så önskar. Därutöver publiceras finansiell information avseende bolagen på Ratos hemsida.

Styrelse och VD

Styrelsens och VD's innehav per 31 december 2017

Per-Olof Söderberg, ordförande*

Beroende (av större aktieägare) styrelseordförande sedan december 2017. Civilekonom HHS. MBA Insead. Född 1955, svensk.

Styrelseordförande i Söderberg & Partners, Stockholms Stadsmission och Inkludera Invest. Vice ordförande i Stockholms Handelskammare samt styrelsemedlem i Handelshögskolan i Stockholm med flera.

Aktier i Ratos (eget och närståendes): 16 705 964 A-aktier, 18 000 B-aktier, 90 preferensaktier

* ny ordförande sedan 13 dec 2017 – dessförinnan Jonas Wiström sedan 2016.

Ulla Litzén

Oberoende styrelseledamot sedan 2016.

Civilekonom och MBA. Född 1956, svensk.

Styrelseledamot i Alfa Laval, Electrolux, Husqvarna och NCC.

Tidigare VD för W Capital Management AB (helägt av Wallenbergstiftelserna).

Ledande befattningar och medlem av ledningsgruppen i Investor AB.

Aktier i Ratos (eget): 20 000 B-aktier

Optioner i Ratos utställda av Ratos huvudägare: 85 000

Annette Sadolin

Oberoende styrelseledamot sedan 2007.

Jur. kand. Född 1947, danska.

Styrelseordförande i Østre Gasværk Teater. Styrelseledamot i Blue Square Re NL, DSB, DSV, Ny Carlsberg Glyptotek och Topdanmark.

Tidigare vVD GE Frankona Ruck 1996-2004, VD GE Employers Re International 1993-96, vVD GE Employers Re International 1988-93.

Aktier i Ratos (eget): 8 264 B-aktier

Optioner utställda av Ratos huvudägare i Ratos: 42 500

Karsten Slotte

Oberoende styrelseledamot sedan 2015.

Civilekonom. Född 1953, finsk.

Styrelseledamot i bland annat Onvest, Royal Unibrew och Scandi Standard.

Tidigare VD och koncernchef Karl Fazer-gruppen 2007-2013.

VD för Cloetta-Fazer 2002-2006.

Aktier i Ratos (eget): 8 600 B-aktier

Optioner i Ratos utställda av Ratos huvudägare: 42 500

Charlotte Strömberg

Oberoende styrelseledamot sedan 2014.

Civilekonom. Född 1959, svensk.

Styrelseordförande i Castellum. Styrelseledamot i Bonnier Holding, Clas Ohlson, Skanska och Sofina S.A. Ledamot i Aktiemarknadsnämnden.

Tidigare VD i Jones Lang LaSalle Norden. Ledande befattningar i Carnegie Investment Bank och Alfred Berg/ABN AMRO.

Aktier i Ratos (eget och närståendes): 11 500 B-aktier

Optioner i Ratos utställda av Ratos huvudägare: 85 000

Jan Söderberg, vice ordförande*

Beroende (av större aktieägare) vice styrelseordförande sedan december 2017.

Civilekonom. Född 1956, svensk.

Styrelseordförande i Söderbergföretagen. Styrelseledamot i Blinkfyrar, Elisolation, Henjo Plåtteknik, NPG, ProVia, SEAB Nordic och Min stora Dag. Medlem av rådgivande kommittén i Ekonomihögskolan vid Lunds universitet.

Aktier i Ratos (eget och närståendes): 14 975 580 A-aktier, 2 047 800 B-aktier

* ny vice ordförande sedan 13 dec – ny position som ingen har haft tidigare.

Jonas Wiström, VD*

VD och oberoende styrelseledamot sedan december 2017.

Civilingenjör. Född 1960, svensk.

Vice ordförande i Business Sweden, Teknikföretagen och IVAs näringslivsråd. Styrelseledamot i ICC och Tieto.

Aktier i Ratos (eget): 40 000 B-aktier

Optioner utställda av Ratos huvudägare i Ratos: 260 000

* ny VD sedan 13 dec – dessförinnan Magnus Agervald sedan november 2016.

REVISOR

Vid 2017 års ordinarie bolagsstämma valdes revisionsbyrån Price-waterhouseCoopers AB. Peter Clemetson, auktoriserad revisor, har utsetts till huvudansvarig revisor för tiden till och med ordinarie bolagsstämma 2018.

STYRELSESEKRETERARE

Magnus Stephensen, Chefsjurist, Ratos.

Finansiella rapporter

Koncernens resultaträkning

Mkr	Not 2, 4	2017	2016
Nettoomsättning	3	23 059	25 228
Övriga rörelseintäkter		79	88
Förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning		-16	7
Aktiverat arbete för egen räkning		70	90
Råvaror och förnödenheter		-12 123	-13 695
Kostnader för ersättning till anställda	7, 23	-6 098	-6 807
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	11, 12	-1 163	-1 441
Övriga kostnader	8, 27	-3 467	-3 539
Realisationsresultat vid försäljning av koncernföretag	5	559	1 678
Nedskrivningar och realisationsresultat för investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden		161	-1 692
Andelar av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden ¹⁾	6, 13	19	-152
Rörelseresultat		1 081	-235
Finansiella intäkter	9	77	96
Finansiella kostnader	9	-500	-751
Finansnetto		-423	-655
Resultat före skatt		658	-890
Skatt	10	-234	-198
Andel av skatt från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden ¹⁾	10	-17	18
Årets resultat		407	-1 071
<i>Hänförligt till</i>			
Moderbolagets ägare		268	-500
Innehav utan bestämmande inflytande		139	-570
Resultat per aktie, kr	22		
- före utspädning		0,72	-1,79
- efter utspädning		0,72	-1,79

¹⁾ Skatt hänförlig till andelar av resultat före skatt från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden presenteras på egen rad.

Koncernens rapport över totalresultat

Mkr	Not	2017	2016
Årets resultat		407	-1 071
Övrigt totalresultat			
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen	23		
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner, netto		8	-70
Skatt hänförlig till poster som inte ska återföras i resultaträkningen	10	2	18
		10	-51
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen	20		
Årets omräkningsdifferenser		-29	312
Årets förändring av säkringsreserv		-1	-54
Skatt hänförlig till poster som senare kan återföras till resultaträkningen	10	0	9
		-30	268
Årets övrigt totalresultat		-20	216
Årets summa totalresultat		387	-854
<i>Årets summa totalresultat hänförligt till</i>			
Moderbolagets ägare		248	-388
Innehav utan bestämmande inflytande		139	-466

Rapport över finansiell ställning för koncernen

Mkr	Not 4	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Goodwill	11	11 583	12 990
Övriga immateriella anläggningstillgångar	11	1 841	1 844
Materiella anläggningstillgångar	12	1 827	1 970
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	13	1 204	1 964
Aktier och andelar	16	10	11
Finansiella fordringar	16	84	340
Övriga fordringar		25	57
Uppskjutna skattefordringar	10	478	594
Summa anläggningstillgångar		17 053	19 771
Omsättningstillgångar			
Varulager	18	1 136	1 389
Skattefordringar		73	70
Kundfordringar	16, 26	2 432	2 757
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		303	267
Finansiella fordringar	16	34	27
Övriga fordringar	34	411	650
Likvida medel	16, 31	3 881	4 389
Tillgångar som innehas för försäljning	32		485
Summa omsättningstillgångar		8 270	10 034
Summa tillgångar		25 323	29 805
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Aktiekapital	19, 20	1 021	1 024
Övrigt tillskjutet kapital		417	1 842
Reserver		-374	-364
Balanserat resultat inklusive årets resultat		8 596	8 780
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		9 660	11 283
Innehav utan bestämmande inflytande	21	1 886	2 003
Summa eget kapital		11 546	13 286
Skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	16, 26	5 819	6 953
Övriga långfristiga skulder		179	216
Finansiella skulder	16	177	366
Avsättningar för pensioner	23	486	487
Övriga avsättningar	24	61	99
Uppskjutna skatteskulder	10	500	501
Summa långfristiga skulder		7 222	8 623
Kortfristiga räntebärande skulder	16, 26	1 019	1 228
Finansiella skulder	16	4	189
Leverantörsskulder	16	2 284	2 300
Skatteskulder		126	201
Övriga skulder	34	1 098	1 431
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 369	1 508
Avsättningar	24	656	553
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	32		485
Summa kortfristiga skulder		6 555	7 896
Summa skulder		13 777	16 519
Summa eget kapital och skulder		25 323	29 805

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 28.

förändringar i koncernens eget kapital

Mkr	Not 19, 20, 21	Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare					Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
		Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserat resultat, inkl. årets resultat	Summa		
Ingående eget kapital 2016-01-01		1 024	1 842	-523	10 540	12 882	2 419	15 302
Justering ¹⁾				9	-44	-35	-10	-46
Justerat eget kapital		1 024	1 842	-514	10 495	12 847	2 409	15 256
Årets resultat					-500	-500	-570	-1 071
Årets övrigt totalresultat				151	-38	113	104	216
Årets totalresultat				151	-538	-388	-466	-854
Utdelning					-1 108	-1 108	-22	-1 131
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott och nyemission							494	494
Nettoeffekt, återköp av egna aktier					-61	-61		-61
Optionspremier					2	2		2
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande					-4	-4	-38	-42
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					-6	-6	-55	-60
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande							0	0
Innehav utan bestämmande inflytande vid förvärv							8	8
Innehav utan bestämmande inflytande i avyttrat företag							-63	-63
Justering innehav utan bestämmande inflytande							-264	-264
Utgående eget kapital 2016-12-31		1 024	1 842	-364	8 780	11 283	2 003	13 286
Ingående eget kapital 2017-01-01		1 024	1 842	-364	8 780	11 283	2 003	13 286
Justering ²⁾				16	-17	0	0	0
Justerat eget kapital		1 024	1 842	-348	8 764	11 283	2 004	13 286
Årets resultat					268	268	139	407
Årets övrigt totalresultat				-27	7	-20	0	-20
Årets totalresultat				-27	275	248	139	387
Utdelning					-659	-659	-90	-749
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott, nyemission och nedsatt kapital							27	27
Nettoeffekt, återköp/inlösen av egna aktier		-3	-1 425		128	-1 300		-1 300
Optionspremier					1	1		1
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande					-3	-3	-2	-5
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					-1	-1	-6	-6
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande					1	1	6	6
Innehav utan bestämmande inflytande i avyttrat företag							-101	-101
Justering innehav utan bestämmande inflytande					91	91	-91	0
Utgående eget kapital 2017-12-31		1 021	417	-374	8 596	9 660	1 886	11 546

¹⁾ Avser justering av förvärvsanalys från 2013 i Arcus (31 Mkr) och justering av princip för periodiserade kostnader i Bisnode (13 Mkr).

²⁾ Avser justering av omräkningsreserv i Bisnode.

kassaflöden för koncernen

Mkr	Not 31	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		1 081	-235
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		522	1 784
		1 602	1 549
Betald inkomstskatt		-251	-232
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 351	1 317
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/Minskning (+) av varulager		-26	-47
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		232	-118
Ökning (+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-258	299
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 299	1 451
Investeringsverksamheten			
Förvärv, koncernföretag		-365	-2 242
Avyttring, koncernföretag		709	1 757
Förvärv, investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden		-16	-585
Avyttring, investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden		1 065	
Förvärv, övriga immateriella/materiella anläggningstillgångar		-578	-548
Avyttring, övriga immateriella/materiella anläggningstillgångar		6	19
Investeringar, finansiella tillgångar		0	-261
Avyttringar, finansiella tillgångar		288	4
Erhållna räntor		25	13
Kassaflöde från investeringsverksamheten		1 135	-1 844
Finansieringsverksamheten			
Innehav utan bestämmande inflytandes andel i emission/kapitaltillskott		41	298
Återköp/inlösen av egna aktier		-1 300	-62
Inlösen av optioner		-24	-11
Inbetald optionspremie		19	66
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande		0	-96
Utbetald utdelning		-677	-1 109
Utbetald utdelning, innehav utan bestämmande inflytande		-90	-28
Upptagna lån		662	3 376
Amortering av lån		-1 199	-3 903
Betalda räntor		-330	-284
Amortering av finansiella leasingkulder		-30	-41
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-2 928	-1 794
Årets kassaflöde		-494	-2 187
Likvida medel vid årets början		4 389	6 455
Kursdifferens i likvida medel		-46	138
Likvida medel klassade som tillgångar till försäljning		32	-17
Likvida medel vid årets slut		3 881	4 389

Moderbolagets resultaträkning

Mkr	Not	2017	2016
Övriga rörelseintäkter		10	2
Övriga externa kostnader	8	-81	-81
Personalkostnader	7, 23	-98	-184
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	12	-3	-4
Rörelseresultat		-172	-266
Resultat från andelar i koncernföretag	5	883	-8
Resultat från andelar i intresseföretag	5	778	
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	24	14
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-21	-52
Resultat efter finansiella poster		1 491	-312
Skatt	10		
Årets resultat		1 491	-312

Moderbolagets rapport över totalresultat

Mkr	Not 20	2017	2016
Årets resultat		1 491	-312
Årets totalresultat		1 491	-312

Moderbolagets balansräkning

Mkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	12	61	64
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	30	8 267	9 068
Andelar i intresseföretag	14		3
Fordringar på koncernföretag	15, 16	12	
Andra långfristiga värdepappersinnehav	16, 17	0	0
Finansiella fordringar	16		4
Summa anläggningstillgångar		8 340	9 139
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar på koncernföretag	15,16	2	1
Övriga fordringar		11	47
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2	3
Kassa och bank	16, 31	2 226	2 677
Summa omsättningstillgångar		2 240	2 728
Summa tillgångar		10 581	11 867
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
	19, 20		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (antal A-aktier 84 637 060, antal B-aktier 239 503 836)		1 021	1 024
Reservfond		289	286
Fritt eget kapital			
Överkursfond		129	1 556
Fond för verkligt värde		7	7
Balanserat resultat		5 829	6 671
Årets resultat		1 491	-312
Summa eget kapital		8 765	9 232
Långfristiga avsättningar			
Övriga avsättningar	24		11
Summa långfristiga avsättningar			11
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	306	2 254
Finansiella skulder	16	30	39
Ej räntebärande skulder			
Övriga skulder		18	34
Summa långfristiga skulder		354	2 327
Kortfristiga avsättningar			
Övriga avsättningar	24	140	117
Summa kortfristiga avsättningar		140	117
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	13	16
Ej räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	1 250	
Leverantörsskulder	16	7	11
Övriga skulder		7	42
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	46	112
Summa kortfristiga skulder		1 322	181
Summa eget kapital och skulder		10 581	11 867

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 28.

Förändringar i moderbolagets eget kapital

Mkr	Not 19, 20	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital				Totalt eget kapital
		Aktie-kapital	Reserv-fond	Överkurs-fond	Fond för verkligt värde	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2016-01-01		1 024	286	1 556	7	7 251	587	10 711
Övriga vinstdispositioner						587	-587	
Årets resultat							-312	
Årets totalresultat							-312	-312
Utdelning						-1 108		-1 108
Återköp av C-aktier (preferensaktier)						-61		-61
Optionspremier						2		2
Utgående eget kapital 2016-12-31		1 024	286	1 556	7	6 671	-312	9 232
Ingående eget kapital 2017-01-01		1 024	286	1 556	7	6 671	-312	9 232
Övriga vinstdispositioner						-312	312	
Årets resultat							1 491	1 491
Årets totalresultat							1 491	1 491
Utdelning						-659		-659
Inlösen av C-aktier (preferensaktier)		-3	3	-1 428		128		-1 300
Optionspremier						1		1
Utgående eget kapital 2017-12-31		1 021	289	129	7	5 829	1 491	8 765

Moderbolagets kassaflödesanalys

Mkr	Not 31	2017	2016
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		1 491	-312
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		-1 463	143
		27	-169
Betald inkomstskatt		-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		27	-169
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		-19	-4
Ökning (+)/Minskning (-) av rörelseskulder		-69	-28
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-61	-201
Investeringsverksamheten			
Investering, aktier i dotterföretag		-422	-3 198
Avyttring, aktier i dotterföretag			1 196
Skuld till koncernföretag ¹⁾		1 228	1 364
Avyttring, aktier i intresseföretag		781	
Förvärv, materiella anläggningstillgångar		0	-1
Investeringar, finansiella tillgångar			-4
Kassaflöde från investeringsverksamheten		1 587	-643
Finansieringsverksamheten			
Återköp/inlösen av egna aktier		-1 300	-62
Inbetald optionspremie		4	6
Inlösen optioner		-16	
Utbetald utdelning		-677	-1 109
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 989	-1 165
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		2 677	4 677
Kursdifferens i likvida medel		12	9
Likvida medel vid årets slut		2 226	2 677

¹⁾ Skuld till centralt administrerat koncernföretag som uppkommit vid avyttring av koncernföretag.

Notförteckning

RATOS

Not 1	sid 71	Redovisningsprinciper
Not 2	sid 80	Rörelsesegment
Not 3	sid 82	Intäkternas fördelning
Not 4	sid 82	Förvärvade och avyttrade verksamheter
Not 5	sid 86	Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden
Not 6	sid 86	Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden
Not 7	sid 86	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar
Not 8	sid 90	Arvode och kostnadsersättning till revisorer
Not 9	sid 91	Finansiella intäkter och kostnader
Not 10	sid 92	Skatter
Not 11	sid 93	Immateriella anläggningstillgångar
Not 12	sid 97	Materiella anläggningstillgångar
Not 13	sid 98	Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden
Not 14	sid 100	Specifikation av moderbolagets andelar i intresseföretag
Not 15	sid 100	Fordringar på koncernföretag
Not 16	sid 101	Finansiella instrument
Not 17	sid 103	Andra långfristiga värdepappersinnehav
Not 18	sid 103	Varulager
Not 19	sid 103	Eget kapital
Not 20	sid 104	Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande
Not 21	sid 105	Innehav utan bestämmande inflytande
Not 22	sid 106	Resultat per aktie
Not 23	sid 106	Pensioner
Not 24	sid 107	Avsättningar
Not 25	sid 108	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Not 26	sid 108	Finansiella risker och riskpolicy
Not 27	sid 111	Leasing
Not 28	sid 111	Ställda säkerheter och eventalförpliktelser
Not 29	sid 111	Närståenderelationer
Not 30	sid 112	Andelar i koncernföretag
Not 31	sid 113	Kassaflödesanalys
Not 32	sid 114	Tillgångar som innehas för försäljning
Not 33	sid 114	Viktiga uppskattningar och bedömningar
Not 34	sid 114	Entreprenadavtal
Not 35	sid 114	Händelser efter balansdagen
Not 36	sid 115	Uppgifter om moderbolaget

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Ratos koncernredovisning har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554), RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar till standarderna (IFRIC) så som de antagits av EU. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper" sid 79.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller förändrade IFRS

Det har under 2017 inte tillkommit några nya standarder eller ändringar i standarder som har krävt någon förändring av redovisnings- eller värderingsprinciper. Nedan förändring har gjorts avseende presentationsform samt ny upplysning i enlighet med förändring av IAS 7.

Förändrad presentationsform i

Rapport över kassaflöden för koncernen

För att på ett tydligare sätt särskilja det kassaflöde som uppkommer i den bedrivna verksamheten och det kassaflöde som avser finansiering av denna, har erhållna och betalda räntor, vilka tidigare inkluderats i den löpande verksamheten, flyttats till finansieringsverksamheten (betalda räntor) respektive investeringsverksamheten (erhållna räntor). Med anledning av detta utgår kassaflödet från rörelseresultatet istället för som tidigare från resultat före skatt.

Förändring i IAS 7

Inom ramen för projektet "Discosure initiative" har IASB utfärdat en förändring av IAS 7, vilken antagits av EU och gäller för räkenskapsår som inleds 1 januari 2017. Förändringen innebär att företag ska lämna upplysning om förändringar i skuldsättningen där kassaflöden redovisas i finansieringsverksamheten. Ratos har kompletterat upplysningarna i Not 31 Kassaflödesanalys med en avstämning mellan ingående och utgående balans avseende aktuella skulder med information om förändringar som härrör från kassaflöden i finansieringsverksamheten samt andra icke-kassaflödespåverkande förändringar.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Flera nya standarder, ändringar och förbättringar i befintliga standarder samt tolkningar har ännu inte trätt i kraft för räkenskapsåret 2017 och har därmed inte tillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Nya standarder som förväntas ha inverkan på Ratos finansiella rapporter när de träder i kraft, eller som i övrigt bedömts viktiga att kommentera, följer nedan.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 ska tillämpas från 2018 och behandlar redovisningen av intäkter från kontrakt med kunder och försäljning av vissa icke-finansiella tillgångar. Den kommer att ersätta IAS 11 Entreprenadavtal och IAS 18 Intäkter samt tillhörande tolkningar. Ratos dotterföretag har sin verksamhet i skilda branscher och berörs olika av de nya reglerna. Under 2016 påbörjade portföljbolagen en genomgång av sina respektive intäktslag samt analys av huruvida det förändrade regelverket i IFRS 15 skulle påverka intäktsredovisningen vid ikraftträdandet. Detta arbete har fortsatt under 2017. Ratos har valt att tillämpa full retro-

aktivitet vid övergången med användning av standardens praktiska lösningar. Bolagen har utifrån detta applicerat den nya standarden på 2017 års intäkter för att identifiera eventuella skillnader, i redovisningen av dessa, i förhållande till IAS 11 och IAS 18 som tillämpats i årsredovisningen 2017. Inga väsentliga skillnader har identifierats. Baserat på detta, samt därtill genomförda analyser av de förutsättningar som föreligger för intäkterna från den befintliga verksamheten i respektive bolag, har samtliga av Ratos portföljbolag kunnat konstatera att IFRS inte får någon väsentliga påverkan på intäktsredovisningen i det specifika bolaget. Därmed har den tidigare preliminära slutsatsen, att övergången till IFRS 15 inte kommer att medföra några väsentliga effekter på Ratos-koncernens finansiella resultat och ställning, slutligen fastställts under kvartal 4 2017.

IFRS 9 Finansiella Instrument

IFRS 9 kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden ska tillämpas från 2018. Den ändrade standarden berör Ratos-koncernen främst avseende redovisning av kundförluster. Koncernens kundförluster har varit, och förväntas vara, mycket små. Dessutom tillämpar ett flertal av portföljbolagen redan en nedskrivningsmodell som i stort överensstämmer med kraven i IFRS 9, varför effekten från den nya redovisningsstandardens inte kommer att vara väsentlig. Eventuella mindre effekter från övergången kommer att redovisas som en justering av ingående balans i eget kapital i första kvartalet 2018. Inte heller de nya reglerna för säkringsredovisning kommer att få någon väsentlig effekt på Ratos-koncernens finansiella ställning och resultat, se vidare not 16 Finansiella instrument och not 26 Finansiella risker och riskpolicy för beskrivning av de säkringar som finns inom Ratos-koncernen.

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal, ersätter IAS 17 Leasingavtal och IFRIC 4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller ett leasingavtal och relaterade regler. Standarden ska tillämpas från 2019. Den nya standarden innebär att leasetagare ska redovisa alla kontrakt som uppfyller definitionen av ett leasingkontrakt (utom kontrakt om maximalt 12 månader och kontrakt av individuellt lågt värde) som tillgång ("right-of-use asset") och skuld i rapport över finansiell ställning. Avtal som i dag utgör operationella leasingavtal kommer således att rapporteras i balansräkningen med följden att nuvarande rörelsekostnad, motsvarande periodens leasingavgift, ersätts med avskrivning och räntekostnad i resultaträkningen. De finansiella rapporterna för Ratos kommer i stort att påverkas enligt följande: Förbättrat rörelseresultat, ökad balansomslutning, kassaflöde från leasingkontrakt kommer att flyttas från den löpande verksamheten till finansieringsverksamheten (amortering och betald ränta).

IFRS 16 berör Ratos portföljbolag i olika utsträckning och per utgången av 2017 har respektive bolag tagit fram en plan för övergången, vilken bland annat inkluderar inventering och analys av befintliga leasingkontrakt samt andra ställningstaganden kring materialitet, diskonteringsränta och behov av systemstöd.

Förutsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvaluta för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Belopp anges i miljoner kronor (Mkr) om inte annat framgår. Avrundningar kan förekomma i tabeller och räkningar, vilka får till följd att angivna totalbelopp inte alltid är en exakt summa av de avrundade delbeloppen.

Värdering av tillgångar och skulder sker utifrån historiska anskaffningsvärden med undantag för följande tillgångar och skulder som värderas på annat sätt:

- Finansiella tillgångar och skulder värderas antingen till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde.
- Intresseföretag och joint ventures redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden.
- Värdering av uppskjutna skattefordringar och skatteskulder baseras på hur redovisade värden på tillgångar och skulder förväntas realiseras eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av aktuell skattesats.
- Tillgångar som innehas för försäljning redovisas till det lägsta av det tidigare redovisade värdet och det verkliga värdet med avdrag för försäljningskostnader.
- Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde.
- Avsättningar värderas till det belopp som krävs för att reglera en förpliktelse, med eventuell nuvärdesberäkning.
- Nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner värderas till nuvärdet av en uppskattning av den framtida ersättning som är intjänad av de anställda med avdrag för eventuella förvaltningstillgångar som är kopplade till respektive pensionsplan, värderade till verkligt värde.

Koncernens redovisningsprinciper, som återges i sammandrag nedan, tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter. Principerna tillämpas även konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag och intresseföretag.

Bedömningar och uppskattningar

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs.

Bedömningar vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna, liksom gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter, beskrivs närmare i not 33.

Klassificering

Anläggningstillgångar består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen medan omsättningstillgångar i allt väsentligt består av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Långfristiga skulder utgörs i allt väsentligt av belopp som Ratos koncernen har en ovillkorad rätt att välja att betala längre bort i tiden än tolv månader efter rapportperiodens slut. Föreligger inte en sådan rätt per rapportperiodens slut eller förväntas skuld regleras inom den normala verksamhetscykeln – redovisas skuldbeloppet som kortfristigt skuld.

Konsolideringsprinciper och rörelseförvärv

Koncernredovisning upprättas i enlighet med IFRS 10 Koncernredovisning och IFRS 3 Rörelseförvärv. Dotterföretag konsolideras med tillämpning av förvärvsmetoden. Intresseföretag och joint ventures konsolideras med tillämpning av kapitalandelsmetoden.

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som Ratos har ett bestämmande inflytande över. Bestämmande inflytande innehas när koncernen exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt bestämmande inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen.

Potentiella rösträtter

Konsolidering görs i normalfallet utifrån aktuell ägarandel. Med potentiella rösträtter avses röster som kan tillkomma efter utnyttjande av exempelvis konvertibler och optioner. Röstberättigade aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras beaktas vid bedömningen om betydande eller bestämmande inflytande föreligger. Förekomsten av samtliga sådana potentiella rösträtter beaktas, dvs inte bara moder- eller ägarföretagens.

Förvärvsmetoden

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Vid förvärv av rörelse finns två alternativa metoder för redovisning av goodwill, antingen proportionell andel eller full goodwill. Full goodwill innebär att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde. Val mellan dessa två metoder görs individuellt för varje förvärv.

Förvärvsrelaterade kostnader, med undantag av kostnader som är hänförliga till emission av eget kapitalinstrument eller skuldinstrument, redovisas direkt i årets resultat. Vid förvärv som sker i steg fastställs goodwill den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Om företaget sedan tidigare ägt en andel i det förvärvade dotterföretaget omvärderas denna till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på tidigare ägd andel överstiger verkligt värde på förvärvade tillgångar och övertagna skulder, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, benämnt "Förvärv till lågt pris", redovisas skillnaden direkt i årets resultat. Betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser ingår inte i förvärvsanalysen utan redovisas i resultatet. Villkorade köpeskillningar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Om den villkorade köpeskillningen klassificeras som en finansiell skuld omvärderas denna till verkligt värde vid varje rapporttillfälle. Omvärderingen redovisas i årets resultat. Om den villkorade köpeskillningen däremot klassificeras som eget kapitalinstrument görs ingen omvärdering, och reglering redovisas inom eget kapital.

Förvärv och avyttringar i dotterföretag där det bestämmande inflytandet är oförändrat

Förvärv och avyttringar av andelar i dotterföretag där Ratos har, ett av transaktionen opåverkat bestämmande inflytande, redovisas som en transaktion inom eget kapital, dvs mellan moderbolagets ägare och Innehav utan bestämmande inflytande.

Säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande

Säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande avser avtal som ger denne rätt att sälja andelar i dotterföretaget till ett fast eller verkligt värde vid en framtida tidpunkt. Det belopp som kan komma att betalas om optionen utnyttjas redovisas initialt till nuvärdet av inlösenpriset, som gäller vid den tidpunkt då optionen först kan utnyttjas, som finansiell skuld med ett motsvarande belopp direkt i eget kapital. Ratos har valt att redovisa mot i första hand Innehav utan bestämmande inflytandes eget kapital och om detta inte är tillräckligt mot eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare. Skulden justeras till inlösenpris som gäller vid den tidpunkt då optionen först kan utnyttjas. Om optionen löper ut utan att utnyttjas, bokas skulden bort och en motsvarande justering av eget kapital görs.

Avyttring av dotterföretag

Dotterföretag exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Med exitresultat avses det realisationsresultat som uppstår då ett dotterföretag avyttras, vilket inträffar när koncernen inte längre har ett bestämmande inflytande. Vid denna tidpunkt värderas varje kvarstående innehav till verkligt värde. Värdeförändring redovisas i årets resultat. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång. Alla belopp avseende det avyttrade dotterföretaget som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, redovisas som om koncernen direkt avyttrat de hänförliga tillgångarna eller skulderna, vilket medför att belopp som tidigare redovisats i övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

Intresseföretag och joint venture – kapitalandelsmetod

Intresseföretag är företag som Ratos har ett betydande inflytande över. Betydande inflytande innebär möjlighet att delta i beslut som rör företagets finansiella och operativa strategier, men innebär inte ett bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande. I normalfallet innebär ett ägande motsvarande lägst 20% och högst 50% av rösterna att ett betydande inflytande innehas. Omständigheter i det enskilda fallet kan ge ett betydande inflytande även vid ett ägande under 20% av rösterna.

Ett joint venture är ett samarbetsarrangemang genom vilket parterna som har gemensamt bestämmande inflytande över arrangemanget har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. Gemensamt bestämmande inflytande föreligger när det i avtal är reglerat ett gemensamt utövande av det bestämmande inflytandet över en verksamhet. Det existerar endast när det krävs att de parter som delar det bestämmande inflytandet måste ge sitt samtycke vid beslut avseende verksamheterna.

Intresseföretag och joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens eget kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter finansiella intäkter och kostnader samt avskrivningar på koncernmässiga övervärden och upplösning av koncernmässiga undervärden. Koncernens andel i intresseföretagens redovisade skatter redovisas på separat rad. Erhållna utdelningar från intresseföretag minskar redovisat värde.

Förvävsrelaterade kostnader, med undantag av kostnader som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, inkluderas i anskaffningsvärdet.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte

koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Om ägarandelen i ett joint venture eller intresseföretag minskas men gemensam kontroll (JV) eller betydande inflytande (intresseföretag) kvarstår, omklassificeras endast ett proportionellt belopp av den vinst eller förlust som tidigare redovisades i övrigt totalresultat till resultatet.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer vid transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet.

Orealiserade vinster som uppkommer vid transaktioner med intresseföretag elimineras i en utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i bolaget. Orealiserade förluster elimineras på motsvarande sätt, men endast i den utsträckning det inte finns någon indikation på ett nedskrivningsbehov.

Utländsk valuta

Transaktioner

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen.

Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen.

Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningar redovisas i årets resultat. Värdeförändringar som beror på valutaomräkning avseende rörelserelaterade tillgångar och skulder redovisas i rörelseresultatet.

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar som redovisas till verkliga värden omräknas till funktionell valuta baserat på den kurs som föreligger vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas till svenska kronor till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av kurserna vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i omräkningsreserven i eget kapital.

I det fall den utländska verksamheten inte är helägd fördelas omräkningsdifferensen till Innehav utan bestämmande inflytande utifrån dess proportionella ägarandel. Vid avyttring av en utlandsverksamhet realiseras de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, varvid de omklassificeras från omräkningsreserven till årets resultat. I de fall avyttring sker men bestämmande inflytande kvarstår överförs proportionell andel av ackumulerade omräkningsdifferenser från övrigt totalresultat till Innehav utan bestämmande inflytande.

Nettoinvestering i en utlandsverksamhet

Monetära långfristiga fordringar på en utlandsverksamhet för vilken reglering inte är planerad eller troligen inte kommer att ske inom överskådlig framtid, är i praktiken en del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten. En valutakursdifferens som uppstår på den monetära långfristiga fordringen redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i omräkningsreserv i eget kapital.

När en utlandsverksamhet återbetalar monetära långfristiga fordringar eller lämnar utdelning och moderbolaget har samma ägarandel som tidigare, har Ratos valt att inte omföra de ackumulerade

forts. Not 1

omräkningsdifferenserna från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat. Vid avyttring av en utlandsverksamhet omklassificeras de ackumulerade valutakursdifferenserna hänförliga till monetära långfristiga fordringar från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat.

Intäktsredovisning

Intäktsredovisning sker när väsentliga risker och förmåner som är förknippade med företagets varor övergår till köparen och det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillfalla bolaget. Bolaget behåller därefter inte något engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägandet. Därutöver sker intäktsredovisning först när intäkten och de utgifter som uppkommit eller förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Intäkter från tjänsteuppdrag redovisas i resultatet när det ekonomiska utfallet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkter och kostnader redovisas i resultatet i förhållande till uppdragets färdigställandegrad.

Entreprenadkontrakt

När utfallet av entreprenadkontrakt kan beräknas på ett tillförlitligt sätt redovisas uppdragsinkomsterna och uppdragsutgifterna vilka är hänförliga till uppdraget som intäkt respektive kostnad i koncernens resultaträkning i förhållande till uppdragets färdigställandegrad, så kallad successiv vinstavräkning. Färdigställandegraden fastställs genom att beräkna förhållandet mellan nedlagda uppdragsutgifter för utfört arbete på balansdagen och beräknade totala uppdragsutgifter.

Operationell leasing

Kostnader avseende operationella leasingavtal redovisas i resultatet linjärt över leasingperioden. Förmåner erhållna i samband med tecknandet av ett avtal redovisas i resultatet som en minskning av leasingavgifterna linjärt över leasingavtalets löptid. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer.

Finansiella intäkter och kostnader

I finansnettot redovisas bland annat utdelning, ränta samt kostnader för att uppta lån, beräknad med tillämpning av effektivräntemetoden samt valutakursförändringar avseende finansiella tillgångar och skulder. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla utdelning fastställts. Realisationsresultat vid avyttring av finansiella tillgångar och nedskrivningar av finansiella tillgångar redovisas i finansnettot, liksom orealiserade och realiserade värdeförändringar avseende finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, inklusive derivatinstrument som på grund av säkringsredovisning inte redovisas i övrigt totalresultat.

Därutöver fördelas betalningar avseende finansiella leasingkontrakt mellan räntekostnad och amortering. Räntekostnaden redovisas som finansiell kostnad.

Valutakursvinster och valutakursförluster redovisas netto.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill värderas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill skrivs inte av utan prövas årligen för nedskrivningsbehov eller när indikation uppkommer som tyder på att tillgången minskat i värde. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag eller joint ventures inkluderas i det redovisade värdet för andelarna.

Forskning och utveckling

Utgifter för forskning redovisas som kostnad då de uppkommer. I koncernen redovisas utgifter för utveckling som immateriell tillgång

endast under förutsättning att produkten eller processen är tekniskt och kommersiellt användbar, och förutsättningar finns att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja tillgången samt utgifterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Det redovisade värdet inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter, till exempel för material och tjänster, ersättningar till anställda samt registrering av en juridisk rättighet. Avskrivning påbörjas när produkten tas i bruk och fördelas linjärt över den tid produkten ger ekonomiska fördelar. Övriga utvecklingsutgifter kostnadsförs i den period de uppkommer.

Övriga immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella anläggningstillgångar som förvärfvas av koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar samt, om tillgången har en bestämbar nyttjandeperiod, ackumulerade avskrivningar.

Nedlagda kostnader för internt genererad goodwill och internt genererade varumärken redovisas i resultatet när kostnaden uppkommer.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i Rapport över finansiell ställning endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställas. I första hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången. I andra hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på generella lån, som inte är specifika för någon annan kvalificerad tillgång.

Avskrivning

Avskrivningar redovisas i resultatet linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioderna omprövas årligen alternativt vid behov.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. De beräknade nyttjandeperioderna är:

Antal år	Koncernen
Varumärken	20
Databaser	5-10
Kundrelationer	2-20
Affärssystem	3-10
Övriga immateriella tillgångar	3-10

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Redovisat värde för en materiell anläggningstillgång tas bort ur Rapport över finansiell ställning vid utrangering eller avyttring eller

forts. Not 1

när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde, med avdrag för direkta försäljningskostnader, redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Leasade tillgångar

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren, om så inte är fallet är det fråga om operationell leasing.

Tillgångar hänförliga till finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i Rapport över finansiell ställning och värderas initialt till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna vid ingången av avtalet. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna skrivs av över respektive tillgångs nyttjandeperiod medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Tillgångar som hyrs enligt operationella leasingavtal redovisas inte som tillgång i Rapport över finansiell ställning. Operationella leasingavtal ger inte heller upphov till en skuld.

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. I första hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången. I andra hand aktiveras låneutgifter som uppkommit på generella lån, som inte är specifika för någon annan kvalificerad tillgång.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras.

Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod per komponent. Mark skrivs inte av.

Antal år	Koncernen	Moderbolaget
Byggnader	10-50	20-100
Inventarier	3-10	3-10

Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i Rapport över finansiell ställning inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kundfordringar, aktier och andelar samt finansiella fordringar. På skuldsidan återfinns leverantörsskulder, finansiella skulder och räntebärande skulder.

Redovisning i och borttagande från Rapport över finansiell ställning

En finansiell tillgång eller en finansiell skuld tas upp i Rapport över finansiell ställning när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran tas upp när bolaget presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Kundfordringar tas upp i Rapport över finansiell ställning när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Finansiella tillgångar och skulder kan värderas till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde.

En finansiell tillgång tas bort från Rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från Rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i Rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången, förutom i de fall bolaget förvärvar eller avyttrar noterade värdepapper, då likvidationsredovisning tillämpas.

Klassificering och värdering

Initialt värderas finansiella tillgångar och skulder till anskaffningsvärde motsvarande verkligt värde med tillägg för transaktionskostnader. Undantag är finansiella tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde via resultatet, som initialt värderas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

Verkligt värde på noterade finansiella tillgångar motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, till exempel nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknas vid anskaffningstidpunkten. Effektivräntan är den ränta som diskonterar de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under ett finansiellt instruments förväntade löptid till den finansiella tillgångens eller skuldens redovisade nettovärde. Beräkningen innefattar alla avgifter som erlagts eller erhållits av avtalsparterna som är en del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra över- och underkurser.

En indelning av finansiella tillgångar och skulder görs till någon av nedan nämnda kategorier. En kombination av avsikt med innehavet vid ursprunglig anskaffningstidpunkt samt typ av finansiell tillgång eller skuld är avgörande vid indelningen. Kategoriindelningen framgår inte av Rapport över finansiell ställning, däremot av not 16.

Likvida medel består av kassamedel och omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader vilka är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

– Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori (enligt den så kallade fair value option). Värdering sker löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i årets resultat. I den första undergruppen ingår derivat med

forts. Not 1

positivt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. Syftet med ett derivatinstrument, som inte klassificeras som säkringsinstrument, avgör om värdeförändringen redovisas i finansnettot eller i rörelseresultatet.

– Lånefordringar och kundfordringar

I kategorin ingår kundfordringar, finansiella fordringar och likvida medel. Kundfordringar redovisas till det belopp varmed de förväntas inflyta, efter avdrag för individuell bedömning av osäkra fordringar. Nedskrivningar av kundfordringar redovisas i rörelsens kostnader.

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar med fasta betalningar eller med betalningar som går att fastställa, och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknas vid anskaffningstidpunkten. Kundfordringar har kort återstående löptid och värderas därför till nominellt belopp utan diskontering.

– Finansiella tillgångar som kan säljas

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag eller intresseföretag redovisas här. Aktier och andelar klassificerade som tillgångar som kan säljas, som inte är noterade på en aktiv marknad och vars verkliga värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, värderas till anskaffningsvärde.

– Klientmedel

Klientmedel, vilka redovisas som tillgångar och skulder i Rapport över finansiell ställning, innefattar erhållen betalning för en specifik fordran för en klients räkning och ska utbetalas till klienten inom en viss period. Klientmedel är likvida medel med begränsad dispositionsrätt, varför samma belopp redovisas som skuld.

– Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella skulder som innehas för handel samt andra finansiella skulder som företaget valt att klassificera i denna kategori (fair value option), se beskrivning på denna sida under "Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet". I den första kategorin ingår derivatinstrument med negativt värde som inte klassificeras som säkringsinstrument i samband med säkringsredovisning. Dessa värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i årets resultat. Syftet med ett derivatinstrument avgör om värdeförändringen redovisas i finansnettot eller i rörelseresultatet. Värdeförändring på finansiella skulder hänförliga till utfärdade syntetiska optioner där marknadsmässiga premier har erlagts redovisas inom finansnettot.

– Andra finansiella skulder

Lån samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Leverantörsskulder, som har en kort förväntad löptid, värderas till nominellt belopp utan diskontering.

Derivatinstrument och säkringsredovisning

Koncernens derivatinstrument har anskaffats för att säkra de risker för ränte- och valutaexponeringar koncernen är utsatt för. För att säkra risken används olika typer av derivatinstrument såsom terminer och swappar.

Samtliga derivatinstrument redovisas till verkligt värde i Rapport över finansiell ställning. Transaktionskostnader belastar resultatet initialt. De värdeförändringar som uppstår vid omvärdering redovisas på olika sätt, beroende på om säkringsredovisning tillämpas eller ej.

För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten genom effektivitetsmätning kan visas vara tillräckligt. Säkringarnas utfall redovisas i årets resultat vid samma tidpunkt som vinster och förluster redovisas för de poster som säkrats.

Om säkringsredovisningen avbryts innan derivatinstrumentets förfallodag återgår derivatinstrumentet till att klassificeras som finansiell tillgång eller skuld värderad till verkligt värde via resultatet, och derivatinstrumentets framtida värdeförändringar redovisas därmed direkt i årets resultat.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

För säkring av en fordran eller skuld med valutakursrisk används valutaterminer. I dessa fall tillämpas inte säkringsredovisning eftersom en ekonomisk säkring avspeglas i redovisningen genom att både den underliggande fordran eller skulden och säkringsinstrumentet redovisas till balansdagens valutakurs och valutakursförändringarna redovisas över årets resultat.

Valutakursförändringar avseende rörelserelaterade fordringar och skulder redovisas i rörelseresultatet medan valutakursförändringar avseende finansiella fordringar och skulder redovisas i finansnettot.

Kassaflödessäkringar

Säkring av prognostiserade inköp och försäljningar i utländsk valuta
De valutaterminer som används för säkring av framtida kassaflöden och prognostiserade inköp och försäljningar i utländsk valuta redovisas i Rapport över finansiell ställning till verkligt värde. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas periodens värdeförändringar i övrigt totalresultat och de ackumulerade värdeförändringarna i säkringsreserven inom eget kapital till dess att det säkrade flödet redovisas i årets resultat, varvid säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar omklassificeras till årets resultat för att där möta och matcha resultateffekterna från den säkrade transaktionen.

Tillämpas inte säkringsredovisning redovisas periodens värdeförändring direkt i årets resultat.

Säkring av framtida ränteflöden

För säkring av osäkerheten i framtida ränteflöden avseende lån till rörlig ränta används ränteswappar, där företaget erhåller rörlig ränta och betalar fast ränta. Ränteswapparna värderas till verkligt värde i Rapport över finansiell ställning. I årets resultat redovisas räntekupongdelen löpande som räntekostnad. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas orealiserade förändringar i verkligt värde på ränteswappen i övrigt totalresultat och ingår som en del av säkringsreserven till dess den säkrade posten påverkar årets resultat och så länge som kriterierna för säkringsredovisning och effektivitet är uppfyllda. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas i årets resultat.

Tillämpas inte säkringsredovisning redovisas periodens värdeförändring direkt i årets resultat.

Nedskrivningar

Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning av huruvida det föreligger någon indikation på att en tillgång minskat i värde. Om en indikation på värdenedgång finns beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Bedömning av redovisat värde sker på annat sätt för vissa tillgångar. Detta gäller varulager, tillgångar som innehas för försäljning, förvaltningstillgångar som används för finansiering av ersättningar till anställda samt uppskjutna skattefordringar, se respektive rubrik nedan. IAS 36 tillämpas avseende nedskrivning av andra tillgångar än finansiella tillgångar vilka redovisas enligt IAS 39.

forts. Not 1

Nedskrivning av goodwill, immateriella och materiella anläggningstillgångar

I Ratos-koncernen hänförs goodwill och immateriella anläggningstillgångar med obestämbar nyttjandeperiod till ett bolag, dvs ett dotter- eller intresseföretag, då varje bolag utgör en kassagenererande enhet. En prövning av redovisat värde, inklusive värdet på goodwill och immateriella tillgångar som är hänförliga till bolaget i fråga, görs per bolag. Prövningen sker årligen genom att ett återvinningsvärde beräknas oavsett om en indikation på värdenedgång föreligger eller ej. Däremellan prövas värdet om en indikation på värdenedgång föreligger.

En nedskrivning belastar återresultatet och redovisas när redovisat värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivning fördelas i första hand till goodwill.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. För utförlig beskrivning, se not 11.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar. Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas, se not 16.

Fordringarnas nedskrivningsbehov fastställs utifrån historiska erfarenheter av förluster på liknande fordringar. Kundfordringar med nedskrivningsbehov redovisas till nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden.

Nedskrivningar på finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i finansnettot.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar på goodwill återförs inte.

Nedskrivningar på andra tillgångar återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En nedskrivning återförs endast i den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts, med beaktande av de avskrivningar som då skulle ha gjorts.

Nedskrivningar av investeringar som hålles till förfall eller lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om de tidigare skälen till nedskrivningar inte längre föreligger och att full betalning förväntas. Nedskrivningar av egetkapitalinstrument som är klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, vilka tidigare redovisats i årets resultat, återförs inte via årets resultat utan i övrigt totalresultat. Det nedskrivna värdet är det värde från vilket efterföljande omvärderingar görs, vilka redovisas i övrigt totalresultat. Nedskrivningar av räntebärande instrument, klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, återförs över årets resultat om det verkliga värdet ökar och ökningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter det att nedskrivningen gjordes.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförvärdet.

Anskaffningsvärdet innefattar alla kostnader för inköp, kostnader för tillverkning samt andra kostnader för transport av lagertillgångarna till deras nuvarande plats och skick. Anskaffningsvärdet för varor som inte är utbytbara, samt för varor och tjänster som produceras för och hålls åtskilda för särskilda projekt, fastställs med utgångspunkt i de specifika kostnader som är hänförliga till respektive produkt.

För andra varor beräknas anskaffningsvärdet enligt först in-/först ut-principen eller genom metoder som bygger på vägda genomsnitt.

Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i

den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade färdigställande och försäljningskostnader.

Tillgångar som innehas för försäljning

Tillgångar klassificeras som Tillgångar som innehas för försäljning då det är mycket sannolikt att försäljning kommer att ske. Det kan vara en enskild tillgång, en grupp av tillgångar och därtill hänförliga skulder, eller ett bolag, dvs ett dotter- eller intresseföretag. Tillgångar klassificerade som Tillgångar som innehas för försäljning särredovisas som omsättningstillgång. Skulder hänförliga till Tillgångar som innehas för försäljning särredovisas som kortfristiga skulder i Rapport över finansiell ställning. Omedelbart före klassificering som Tillgångar som innehas för försäljning, bestäms det redovisade värdet av tillgångarna och skulderna (och alla tillgångar och skulder i en avyttringsgrupp) i enlighet med tillämpliga standarder. Därefter redovisas Tillgångar som innehas för försäljning till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Värdeförändringar redovisas i resultatet.

Eget kapital

Återköp av egna aktier

Förvärv av egna aktier redovisas som en minskning av eget kapital.

Likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning av eget kapital. Eventuella transaktionskostnader redovisas direkt mot eget kapital.

Preferensaktier

Ratos redovisar preferensaktier som eget kapital i enlighet med IAS 32, då Ratos inte har något åtagande att lösa in utestående preferensaktier. Ratos styrelse har möjlighet att fatta beslut om inlösen av preferensaktier. Utdelning till preferensaktieägare kräver stämmobeslut.

Utdelningar

Utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman fattat beslut om utdelningen.

Ersättning till anställda

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där företagets förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuella risken och investeringsrisken. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan är hittills inte tillgänglig.

Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan.

Förmånsbestämda planer

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Ersättningen diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används i stället marknadsräntan på

forts. Not 1

statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade projected unit credit-metoden.

När villkoren i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i årets resultat. Omvärderingar som uppkommer till följd av förmånsbestämda planer omfattar även avkastning på förvaltningstillgångar (exklusive ränta) och effekten av tillgångstak (om någon, exklusive ränta). Dessa redovisas omedelbart i övrigt totalresultat. Alla andra kostnader relaterade till förmånsbestämda planer redovisas under personalkostnader i resultaträkningen. Koncernen redovisar ränta på förmånsbestämda förpliktelser under finansnettot i resultaträkningen. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till nettot av oredovisade aktuariella förluster och oredovisade kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder och nuvärdet av framtida återbetalningar från planen eller minskade framtida inbetalningar till planen.

Övriga långfristiga ersättningar

Den del av rörlig ersättning till anställda som endast utbetalas om den anställda kvarstår i tjänst redovisas under Övriga långfristiga skulder. Ersättningen diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan fastställs på samma grunder som för förmånsbestämda pensionsplaner.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnader när de relaterade tjänsterna erhålls.

Incitamentsprogram

Ratos AB:s köpoptionsprogram säkras genom återköp av egna aktier. Återköp av egna aktier redovisas som en minskning av eget kapital. Optionerna har förvärvats till marknadsmässigt pris och optionspremien redovisas direkt mot eget kapital. Vid ett eventuellt framtida utnyttjande av optionerna kommer lösenpriset att inbetalas och öka det egna kapitalet.

Erhållen premie redovisas som finansiell skuld. Det har initialt inte inneburit någon kostnad för företaget då en värdering av optionernas verkliga värde motsvarar den premie företaget har erhållit.

Skulden omvärderas löpande till verkligt värde genom tillämpning av en optionsvärderingsmodell, med beaktande av gällande villkor. Värdeförändringar under optionens löptid redovisas som en finansiell post.

Om en syntetisk option utnyttjas av innehavaren regleras den finansiella skulden. Realiserat resultat ingår i resultatet som en finansiell post. Om de syntetiska optionerna förfaller värdelösa intäktsförs den redovisade skulden.

I de fall en marknadsmässig premie inte har erlagts redovisas och värderas dessa i enlighet med IFRS 2. Grundläggande för IFRS 2 är att företaget bär den kostnad det har inneburit att inte erhålla en marknadsmässig premie. Kostnaden som initialt motsvaras av marknadsvärdet på skulden redovisas som ersättningar till anställda. I vissa fall periodiseras kostnaden över en intjänandeperiod. Skulden omvärderas löpande till verkligt värde och värdeförändringar redovisas i årets resultat.

Resultat per aktie

Resultat per aktie baseras på årets resultat i koncernen hänförligt till moderbolagets aktieägare reducerat med periodens utdelning till preferensaktieägare dividerat med genomsnittligt utestående stamaktier.

Utspänningseffekten av optionsprogrammen beror på utestående köpoptioner under året. Beräkningen av antalet aktier utgår från skillnaden mellan lösenpriset för alla utestående köpoptioner och genomsnittlig börskurs för motsvarande antal aktier. Skillnaden motsvarar, med hänsyn till genomsnittlig börskurs på Ratos-aktien, ett visst antal aktier. Dessa aktier, tillsammans med nuvarande antal aktier, ger ett beräknat antal aktier som används för att erhålla utspänningseffekten.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen.

En avsättning redovisas i Rapport över finansiell ställning när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av vad som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med avsättningen.

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när fördelarna som koncernen förväntas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelserna enligt kontraktet.

En avsättning för garantier redovisas när de underliggande produkterna eller tjänsterna säljs. Avsättningen baseras på historiska data om garantier och en sammanvägning av tänkbara utfall i förhållande till de sannolikheter som utfallen är förknippade med.

Omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd, utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Skatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultatet utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Till aktuell skatt hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i skillnaden mellan redovisat och skattemässigt värde på tillgångar och skulder, om återvinning respektive reglering av skillnaden är sannolik. En värdering görs baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller aviserats per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

forts. Not 1

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Även av Rådet för finansiell rapportering utgivna uttalanden för noterade företag tillämpas. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag från och tillägg till IFRS som ska göras.

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Klassificering och uppställningsformer

Moderbolagets resultaträkning och balansräkning är uppställda enligt årsredovisningslagens scheman, medan Rapport över totalresultat, Rapport över förändringar i eget kapital och Rapport över kassaflöden baseras på IAS 1 Utformning av finansiella rapporter respektive IAS 7 Rapport över kassaflöden. De skillnader mot koncernens rapporter som gör sig gällande i moderbolagets resultat- och balansräkningar utgörs främst av redovisning av finansiella intäkter och kostnader, anläggningstillgångar, eget kapital samt förekomsten av avsättningar som egen rubrik i balansräkningen.

Finansiella instrument

Moderbolaget tillämpar reglerna i årsredovisningslagen 4 kap 14 § a-e som tillåter värdering av vissa finansiella instrument till verkligt värde.

Anteciperade utdelningar

Anteciperad utdelning från dotterföretag redovisas i de fall moderbolaget ensamt har rätt att besluta om utdelningens storlek och detta har beslutats innan moderbolaget publicerat sina finansiella rapporter.

Intresse- och dotterföretag

Andelar i intresse- och dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden.

Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag och intresseföretag. I koncernen däremot redovisas transaktionsutgifterna för dotterföretag direkt i resultatet.

Villkorade köpeskillingar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillingen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättningen/forbran ökar/reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillingar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

I de fall moderbolaget lämnar aktieägartillskott aktiveras dessa som aktier och andelar i den mån nedskrivning inte erfordras.

Moderbolaget kan varken ge eller ta emot koncernbidrag på grund av dess skattemässiga status, se Skatt nedan.

Skatt

Moderbolaget beskattas enligt reglerna för investmentbolag. Det innebär att uppkomna kapitalvinster på aktier och andra delägarätter inte är skattepliktiga. Kapitalförluster är inte avdragsgilla.

Bolaget deklarerar en schablonintäkt på 1,5% av marknadsvärdet på noterade aktier som vid årets ingång innehafvs mindre än ett år eller där ägarandelen (röstetalet) understiger 10% av rösterna. Mottagna utdelningar och ränteutgifter redovisas som skattepliktig intäkt. Räntekostnader och omkostnader är avdragsgilla liksom lämnad utdelning. Dessa regler leder till att moderbolaget normalt inte betalar någon inkomstskatt. Ratos koncernmässiga skattekostnad utgörs därför så gott som uteslutande av intresse- och dotterföretagens skatt.

Not 2 Rörelsesegment

Ratos är ett investeringsbolag vars verksamhet består av förvärv, utveckling och försäljning av företrädesvis onoterade nordiska företag. Ratos ska över tid skapa högsta möjliga avkastning genom att som aktiv ägare förverkliga potentialen i ett antal utvalda bolag och investeringssituationer. Ratos erbjuder därmed en unik investeringsmöjlighet för aktiemarknadens aktörer.

Ratos ledning och styrelse, Ratos-koncernens "högsta verkställande beslutsfattare", följer upp verksamheten utifrån utvecklingen i Ratos samtliga bolag. Nettoomsättning, EBITA, operativ EBITA, EBT samt koncernmässigt värde följs upp för bolagen, individuellt och sammantaget. Ledning och styrelse följer även upp verksamheten utifrån hur väl det bolagsanpassade avkastningsmålet uppnås.

Mkr	Nettoomsättning		Avskrivningar ¹⁾		Ränteintäkter		Räntekostnader ²⁾		EBT ³⁾		Räntebärande nettofordran (+) / nettoskuld (-) ⁴⁾	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Bolag												
Aibel									-24	-198		
Bisnode	3 555	3 458	-153	-148	1	1	-75	-86	280	47	-1 566	-1 745
DIAB	1 439	1 516	-72	-65	1	0	-34	-36	-41	84	-773	-890
HENT	7 266	7 991	-9	-7	5	3	-7	-9	250	191	664	733
HL Display	1 445	1 417	-36	-36	0	0	-25	-30	17	43	-503	-569
Jøtul	944	898	-48	-49	1	1	-23	-23	-46	-10	-471	-534
Kvdbil	346	321	-8	-6	0	0	-4	-5	27	31	-141	-143
LEDiL	388	365	-7	-1	0	0	-9	-10	93	91	-365	-123
Speed Group	513	562	-22	-31	0	0	-2	-2	10	11	28	50
TFS	882	793	-32	-30	0	1	-2	-2	-30	6	-39	-3
Summa bolag i portföljen alla redovisade perioder	16 778	17 320	-388	-373	9	7	-181	-203	535	296	-3 166	-3 224
airteam ⁵⁾	820	601	-36	-26	0	0	-7	-5	37	14	-96	-197
Gudrun Sjödén ⁶⁾									23	8		
Oase Outdoors ⁷⁾	409	14	-7	-2	0	0	-9	-3	40	-44	-278	-284
Plantasjen ⁸⁾	4 009	280	-115	-7	1	-1	-142	-7	51	-37	-2 103	-2 384
Summa bolag förvärvade under redovisade perioder	5 239	895	-158	-36	2	-1	-158	-15	151	-59	-2 477	-2 865
AH Industries	265	1 059		-35			-3	-20	-2	19		
Arcus		2 294		-48		7		-71	0	4		
Biolin Scientific		186		-15		0		-5		-28		-56
Euromaint		1 061		-20		0		-16		9		
GS-Hydro	542	886	-15	-24	0	1	-9	-19	-79	-149		-368
Mobile Climate Control		1 194		-13		0		-16		77		
Nebula	177	332	-15	-27	0	0	-8	-19	40	71		-440
Serena Properties									33	56		
Summa bolag avyttrade under redovisade perioder	985	7 013	-29	-182	0	8	-21	-167	-7	58	0	-865
Summa bolag i portföljen	23 001	25 228	-575	-591	10	15	-359	-384	679	295	-5 642	-6 954

Tabellen fortsätter på nästa sida.

¹⁾ Avskrivningar på immateriella och materiella anläggningstillgångar.

²⁾ Inklusivt aktieägarlånarentor.

³⁾ Dotterföretagens resultat ingår med 100% i koncernens resultat och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden ingår med ägd andel före skatt.

⁴⁾ Exklusivt aktieägarlån.

⁵⁾ airteam ingår som dotterföretag från och med april 2016.

⁶⁾ Gudrun Sjödén Group ingår som intresseföretag med en ägarandel om 30% från och med september 2016.

⁷⁾ Oase Outdoors ingår som dotterföretag från och med september 2016.

⁸⁾ Plantasjen ingår som dotterföretag från och med december 2016.

forts. Not 2

Mkr	Nettoomsättning		Avskrivningar ¹⁾		Ränteintäkter		Räntekostnader ²⁾		EBT ³⁾		Räntebärande nettofordran (+) / nettoskuld (-) ⁴⁾	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Bolag												
Exit AH Industries										-32		
Exit Arcus										33	1 403	
Exit Euromaint											0	
Exit Mobile Climate Control											268	
Exit Nebula										515		
Exit Serena Properties										79		
Exitresultat										596	1 672	
Nedskrivning AH Industries											-135	
Nedskrivning Aibel											-1 692	
Nedskrivning Biolin Scientific											-314	
Nedskrivning Diab										-200		
Nedskrivning Euromaint											-122	
Nedskrivning och resultat från konkurs GS-Hydro										68	-160	
Nedskrivning HL Display										-350		
Nedskrivning Jøtul											-81	
Resultat från bolag	23 001	25 228	-575	-591	10	15	-359	-384	792	-538	-5 642	-6 954
Poster hänförliga till moderbolag och centrala bolag												
Operativa förvaltningskostnader			-9	-4					-153	-261		
Övriga intäkter och kostnader, inkl. transaktionskostnader	58	0							34	-56		
Kostnader, vilka kommer att belasta portföljbolagen									0	-9		
Finansiella poster					26	32	-1	0	-16	-27		
Övrigt/elimineringar					-7	-10	7	10			2 318	3 015
Koncernen totalt	23 059	25 228	-584	-594	29	36	-353	-374	658	-890	-3 324	-3 939

Ratos resultat

Resultat före skatt för helåret 2017 uppgick till 658 Mkr (-890), varav nedskrivningar av portföljbolag 550 Mkr (2 504). I resultatet för 2017 ingår exitresultat om totalt 596 Mkr (1 672). Resultat/resultatandelar från bolagen ingår med 679 Mkr (295). Förbättringen är hänförlig till en förändrad bolagsportfölj med resultat från de under 2016 förvärvade bolagen airteam, Gudrun Sjöden Group, Oase Outdoors och Planta-sjen, förbättrat resultat i Bisnode samt lägre jämförelsestörande poster.

Ratos operativa förvaltningskostnader uppgick till -153 Mkr (-261). I kostnaderna ingår 12 Mkr avseende 12 månaders uppsägningstid för tidigare VD Magnus Agervald, inkluderat lön, sociala avgifter, semesterersättning och pensionspremier. Kostnader för 2016 inkluderar organisatoriska förändringar inklusive vd-byte. I övriga intäkter och kostnader inklusive transaktionskostnader ingår exitresultat vid avyttring av ett fastighetsutvecklingsprojekt i Aalborg, Danmark med ett reareultat om 40 Mkr.

Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Mkr	2017	2016
Aibel	-24	-198
Arcus	0	3
Gudrun Sjöden Group	23	8
Serena Properties	18	36
Redovisat i portföljbolag	3	
Moderbolaget och centrala bolag	-1	-1
	19	-152

Nettoomsättning per geografisk område

Ratos-koncernen har tonvikten gentemot den nordiska marknaden vilket avspeglas i att andelen av nettoomsättningen i de nordiska länderna uppgår till cirka 72% (68%). Övriga Europa är den näst största marknaden och utgör cirka 21% (19%) och resterande del är jämnt fördelad mellan Nordamerika och övriga världen.

Ingen enskild kund svarar för mer än 10% av de totala intäkterna.

forts. Not 2

Mkr	Koncernmässigt värde ¹⁾	
	2017-12-31	2016-12-31
Aibel	679	587
airteam	383	356
Arcus		729
Bisnode	1 929	1 606
Diab	623	770
GS-Hydro		0
Gudrun Sjödén Group	183	166
HENT	410	298
HL Display	566	840
Jøtul	-34	4
Kvdbil	376	356
LEDiL	418	530
Nebula		283
Oase Outdoors	155	137
Plantasjen	1 275	1 303
Serena Properties		398
Speed Group	297	296
TFS	239	168
Summa	7 497	8 825
Övriga nettotillgångar i moderbolaget och centrala bolag ²⁾	2 163	2 458
Eget kapital (hänförligt till moderbolagets ägare)	9 660	11 283

¹⁾ Innehaven visas till koncernmässiga värden, vilket motsvaras av koncernens andel i innehavens eget kapital, eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. Därutöver inkluderas även aktieägarlån.

²⁾ Varav likvida medel i moderbolaget 2 226 Mkr (2 677).

Not 3 Intäkternas fördelning

Koncernen

Mkr	2017	2016
<i>Nettoomsättningens fördelning</i>		
Varuförsäljning	10 001	11 504
Tjänsteuppdrag	4 655	4 624
Entreprenaduppdrag	8 086	8 877
Ersättningsbara utlägg	318	223
	23 059	25 228

Not 4 Förvärvade och avyttrade verksamheter

Under 2017 Avyttrade dotterföretag

Kassaflödeseffekt från avyttrade företag återfinns i not 31.

Avyttring av AH Industries

I mars 2017 avyttrade Ratos hela sitt innehav om 70% i AH Industries, i enlighet med det avtal som tecknades i december 2016. Avyttringen medförde en exitförlust om -32 Mkr.

Avyttring av Nebula

I maj 2017 tecknade Ratos avtal om att sälja samtliga sina aktier i Nebula till ett försäljningspris (equity value) motsvarande 110 MEUR (cirka 1 100 Mkr) för 100% av aktierna. Försäljningen avslutades i juli 2017. Ratos andel av försäljningspriset är 78 MEUR (752 Mkr) och exitvinsten uppgick till 515 Mkr.

Avyttring av Sophion Bioscience

I juni 2017 avyttrade Ratos Sophion Bioscience, den kvarvarande delen av det tidigare portföljbolaget Biolin Scientific. Ratos avyttrade den större delen av verksamheten inom Biolin Scientific redan i december 2016 genom försäljningen av affärsområdet Analytical Instruments. Avyttringen av Sophion Bioscience, som redovisats som en övrig nettotillgång i Ratos, medförde en mindre exitresultateffekt för Ratos då innehavet sedan tidigare skrivits ner till förväntat exitvärde.

Avyttrade företag redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Avyttring av kvarvarande andel i Arcus

I december 2016 noterades Ratos tidigare dotterbolag Arcus på Oslo Børs, varpå bolaget övergick till att vara ett intresseföretag till Ratos. I mars 2017 avyttrade Ratos sin kvarvarande andel om 24% till ett pris uppgående till 762 MNOK, motsvarande 47,40 NOK per aktie. Försäljningen medförde en exitvinst om 33 Mkr. Total exitvinst för försäljningen av Arcus uppgår till 1 437 Mkr varav 1 403 Mkr ingick i resultatet för 2016.

Avyttring av Serena Properties

I juni 2017 tecknade Ratos avtal om att sälja samtliga sina aktier i Serena Properties till ett försäljningspris (equity value) om 90 MEUR (cirka 0,9 miljarder kr), varav Ratos andel uppgick till 50,4 MEUR (481 Mkr). Försäljningen slutfördes under tredje kvartalet 2017 och exitvinsten uppgick till 79 Mkr.

GS-Hydro försatt i konkurs

Under september 2017 har Ratos dotterbolag GS-Hydro Holding Oy och dess dotterbolag GS-Hydro Oy ansökt om konkurs. Egentliga Tavastlands tingsrätt fattade beslut om att försätta bolagen i konkurs under samma månad och en konkursförvaltare tog därmed över kontrollen över portföljbolaget GS-Hydro. Då Ratos inte längre har

forts. Not 4

något inflytande över GS-Hydro konsolideras portföljbolaget inte längre i Ratos-koncernen. Innehavet klassificeras istället, från september 2017, som en finansiell tillgång och värderas till marknadsvärde. Eftersom Ratos inte förväntar sig att erhålla något i konkursen uppgår marknadsvärdet per sista december 2017 till noll. Ratos har heller inte några utestående åtaganden gentemot GS-Hydro.

Då det bokförda värdet på GS-Hydro var negativt vid tidpunkten för omklassificering från dotterbolag till finansiell tillgång uppstod en positiv resultat effekt i koncernen, vilken uppgick till 68 Mkr och redovisas på raden Realisationsresultat från koncernföretag i koncernens resultaträkning.

Justerad förvärvsanalys i Plantasjen

Ratos förvärvade 99% av aktierna i Plantasjen i november 2016. Den preliminära förvärvsanalysen justerades under andra kvartalet 2017 i enlighet med nedan, vilket påverkat koncernens rapport över finansiell ställning. Den justerade förvärvsanalysen har inte inneburit några väsentliga förändringar i koncernens resultaträkning.

Plantasjen Mkr	Preliminär förvärvsanalys	Justerad förvärvsanalys
Varumärke	624	715
Kundrelationer	40	44
Övriga tillgångar	1 821	1 821
Innehav utan bestämmande inflytande	-11	-11
Uppskjuten skatteskuld	-148	-172
Övriga skulder	-3 486	-3 486
Netto identifierbara tillgångar och skulder	-1 159	-1 087
Goodwill	2 391	2 319
Överförd ersättning	1 232	1 232

Förvärv inom dotterföretag

Nebula slutförde förvärvet av web-hostingleverantören Sigmatic Oy under andra kvartalet, innan Ratos sålde hela Nebula-koncernen till Telia Company. Under andra kvartalet slutförde också Bisnode förvärvet av Global Group Digital Solutions AG, en tysk ledande leverantör av lösningar baserade på marknadsinformation. Plantasjen har utökat sitt erbjudande genom sitt förvärv av SABA Blommor AB med ytterligare 700 försäljningsställen inom dagligvaruhandeln från tidigare 40 trädgårdscenters.

De förvärvade bolagen utgör dotterföretag i sina respektive koncerner. De dotterföretag som ingår i Ratos-koncernen vid årets slut och vars förvärv haft störst påverkan på Ratos finansiella rapporter presenteras nedan.

Förvärv av koncernföretag – koncernen Mkr	Inom Bisnode	Inom Plantasjen
Immateriella anläggningstillgångar	-1	16
Materiella anläggningstillgångar	5	1
Uppskjuten skattefordran	4	
Omsättningstillgångar	15	57
Likvida medel		8
Uppskjuten skatteskuld		-4
Kortfristiga skulder	-17	-65
Netto identifierbara tillgångar och skulder	6	13
Goodwill	73	7
Överförd ersättning	79	20

Förvärv 2016

Förvärv av dotterföretag

Plantasjen

I slutet av november 2016 förvärvade Ratos 99% av aktierna i Plantasjen i enlighet med det avtal som tecknats i september samma år. Köpeskillingen (equity value) uppgick till 1,2 miljarder NOK motsvarande ett enterprise value om 2,8 miljarder NOK, justerat för estimerad nettoskuld vid affärens slutförande. Ratos har erlagt 1,4 miljarder SEK. Förvärvet genomfördes via det helägda dotterbolaget Blomster Intressenter AB som tecknade 99% av aktierna i Plantasjen Holding AS, vilket förvärvade 100% av aktierna i Plant Topco AS via sitt helägda dotterbolag Plantasjen Group AS.

Plantasjen grundades 1986 i Norge och är Nordens ledande kedja för försäljning av växter och växttillbehör med totalt 124 butiker i Norge, Sverige och Finland, främst inriktade mot konsumenter. Plantasjen har cirka 1 200 medarbetare.

Sammanlagd överförd ersättning för förvärvet av aktierna i Plantasjen uppgår till 1 232 Mkr. Goodwill uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 2 391 Mkr och utgörs främst av tillväxt, affärsmodell samt en organisation med stark kultur. Plantasjen ingår i Ratos-koncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 280 Mkr och ett resultat före skatt om -37 Mkr. För perioden januari till december uppgick nettoomsättningen till 3 696 Mkr och resultat före skatt till 56 Mkr. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgår till 24 Mkr.

Preliminär förvärvsanalys

Plantasjen

	Mkr
Varumärke	624
Kundrelationer	40
Övriga immateriella anläggningstillgångar	4
Materiella anläggningstillgångar	841
Finansiella anläggningstillgångar	21
Uppskjuten skattefordran	230
Omsättningstillgångar	528
Likvida medel	198
Innehav utan bestämmande inflytande	-11
Uppskjuten skatteskuld	-148
Långfristiga skulder och avsättningar	-3 027
Kortfristiga skulder	-459

Netto identifierbara tillgångar och skulder -1 159

Goodwill	2 391
Överförd ersättning	1 232
varav kontant utbetald	1 222
via apportemission	10

Oase Outdoors

I september 2016 förvärvade Ratos 79% av aktierna i danska Oase Outdoors, i enlighet med det avtal som tecknades i juni samma år. Köpeskillingen (enterprise value) för 100% av bolaget uppgick till 380 MDKK, varav Ratos erlagt 126 MDKK. Förvärvet genomfördes via det helägda dotterbolaget Outdoor Intressenter AB, som tecknade 79% av aktierna i Sunrise TopCo ApS, vilket sedan förvärvade 100% av aktierna i Oase Outdoors ApS via sitt dotterbolag Sunrise BidCo.

Oase Outdoors är ett familjeägt bolag som utvecklar, designar och säljer innovativ utrustning för camping och friluftsliv under tre starka varumärken, Outwell®, Easy Camp® och Robens®. Produkterna distribueras globalt till mer än 40 marknader via återförsäljare.

Sammanlagd överförd ersättning för förvärvet av aktierna i Oase Outdoors uppgår till 423 Mkr. Goodwill uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 223 Mkr och utgörs främst av tillväxt, affärsmodell samt en organisation med stark kultur. Oase Outdoors ingår i Ratos-koncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 14 Mkr

forts. Not 4

och ett resultat före skatt om -44 Mkr. För perioden januari till december uppgick nettoomsättningen till 422 Mkr och resultat före skatt till 37 Mkr. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgår till 8 Mkr.

Preliminär förvärvsanalys

Oase Outdoors	Mkr
Varumärke	165
Kundrelationer	6
Immateriella anläggningstillgångar	0
Materiella anläggningstillgångar	5
Finansiella anläggningstillgångar	1
Omsättningstillgångar	91
Likvida medel	13
Uppskjuten skatteskuld	-39
Kortfristiga skulder	-43
Netto identifierbara tillgångar och skulder	200
Goodwill	223
Överförd ersättning	423
varav kontant utbetalad	359
varav revers	64

airteam

Ratos förvärvade 70% av aktierna i airteam under april 2016, i enlighet med det avtal som tecknades i februari samma år. Köpeskillingen (enterprise value) för 100% av bolaget uppgick till 575 MDKK, varav Ratos tillfört 272 MDKK. Förvärvet genomfördes genom att Ratos via det helägda dotterbolaget Vento Intressenter AB tecknade 70% av emitterade aktier i det nybildade danska ägarbolaget Airteam TopCo ApS, som i sin tur via Airteam Holding ApS förvärvade 100% av aktierna i Airteam A/S.

airteam erbjuder högkvalitativa och effektiva ventilationslösningar i Danmark och har sitt huvudkontor i Århus. airteam fokuserar på projektutveckling, projektledning och upphandling där projekten i stor utsträckning utförs av ett brett nätverk av kvalitetssäkrade underleverantörer. Dessutom erbjuder airteam underhåll och service av installerade lösningar.

Sammanlagd överförd ersättning för förvärvet av aktierna i airteam uppgår till 740 Mkr. Villkorad köpeskillning är avhängig utfall av kundgarantier i det förvärvade bolaget och kan maximalt uppgå till 37 Mkr, vilket överensstämmer med det bokförda värdet. Goodwill uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 664 Mkr och utgörs främst av tillväxt, affärsmodell samt en organisation med stark kultur. airteam ingår i koncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 601 Mkr och ett resultat före skatt om 14 Mkr, efter avskrivningar på förvärvsrelaterade immateriella tillgångar om 25 Mkr.

Preliminär förvärvsanalys

airteam	Mkr
Varumärke	15
Kundrelationer	57
Materiella anläggningstillgångar	2
Finansiella anläggningstillgångar	2
Omsättningstillgångar	135
Likvida medel	42
Uppskjuten skatteskuld	-47
Långfristiga skulder och avsättningar	-7
Kortfristiga skulder	-122
Netto identifierbara tillgångar och skulder	76
Goodwill	664
Överförd ersättning	740
varav kontant utbetalad	703
varav villkorad köpeskillning	37

För perioden januari till december uppgick nettoomsättningen till 769 Mkr och resultat före skatt till 14 Mkr. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgår till 7 Mkr.

Förvärv redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Serena Properties

Ratos förvärvade under januari 2016 56% av aktierna i Serena Properties, ett nybildat fastighetsbolag med kommersiella volymhandelsfastigheter i Finland, i enlighet med det avtal som tecknades i november 2015. Köpeskillingen (enterprise value) för 100% av bolaget uppgick till 191,5 MEUR, varav Ratos erlagt 39 MEUR (359 Mkr). Förvärvet genomfördes genom att Ratos, via det helägda dotterbolaget Aneres Properties AB tecknade aktier i det nybildade ägarbolaget Serena Properties AB, som i sin tur förvärvade ett flertal finska fastighetsbolag. Det tillförda beloppet inkluderar utlåning till Serena Properties-koncernen från Aneres Properties. Serena Properties är ett joint venture där Ratos har gemensamt bestämmande inflytande och bolaget redovisas därmed enligt kapitalandelsmetoden i koncernen.

Serena Properties äger och förvaltar handelsfastigheter spridda över 14 medelstora städer i Finland. Fastigheterna är belägna på etablerade handelsplatser med attraktiva hyresgäster som till största delen består av dagligvaruhandel och lågprishandel. Fastigheterna ägdes tidigare till 100% av Varma som kvarstår med 43% av ägandet via Serena Properties. Redito anlitas som förvaltare av fastighetsportföljen och innehar 1% av aktierna.

Gudrun Sjödén Group

Ratos förvärvade i september 2016 30% av aktierna i Gudrun Sjödén Group, i enlighet med det avtal som tecknades i juli samma år. Köpeskillingen (enterprise value) för 100% av bolaget uppgick till 725 Mkr, varav Ratos erlagt 152 Mkr motsvarande ägarandelen om 30%, efter justering för nettoskuld. Ratos har också avtalat om en option att öka ägarandelen med ytterligare 40% år 2018.

Gudrun Sjödén Group är ett familjeägt, svenskt designföretag med unik färgstark design och en tydlig hållbarhetsprofil. Varumärket Gudrun Sjödén säljs och marknadsförs globalt genom 21 egna butiker i sju länder, global webbshop och postorder samt med onlineförsäljning som största distributionskanal. Kunderna finns i över 50 länder, med Tyskland och Sverige som största marknader. Gudrun Sjödén Group redovisas från förvärvstidpunkten enligt kapitalandelsmetoden i Ratos-koncernen.

Förvärv inom dotterföretag

TFS har under året stärkt sin marknadsposition i Tyskland genom förvärvet av dermatologispecialisten SCIDerm GmbH. Bisnode har förvärvat danska NN Markedsdata ApS, belgiska Swan Insights NV samt tre bolag för att stärka sin position i Centraleuropa. airteam har förvärvat Ventek Ventilation A/S. De förvärvade bolagen utgör dotterföretag i sina respektive koncerner. De dotterföretag som ingår i Ratos-koncernen vid årets slut och vars förvärv haft störst påverkan på Ratos finansiella rapporter presenteras nedan.

forts. Not 4

Mkr	Inom Bisnode	Inom TFS
Immateriella anläggningstillgångar	57	2
Materiella anläggningstillgångar	1	4
Omsättningstillgångar	15	37
Likvida medel	7	0
Uppskjuten skatteskuld	-8	-1
Långfristiga skulder	0	
Kortfristiga skulder	-45	-28
Netto identifierbara tillgångar och skulder	27	14
Goodwill	101	23
Överförd ersättning	128	37
varav kontant utbetalad	120	15
varav villkorad köpeskilling	8	22

Fastställande av förvärvsanalys i Speed Group och TFS

Under 2016 har de tidigare preliminära förvärvsanalyserna för förvärvet av Speed Group i september 2015 och förvärvet av TFS i oktober 2015 fastställts, och immateriella tillgångar i form av varumärke och kundkontrakt har värderats. Som en konsekvens därav har tidigare redovisad goodwill minskat. De kompletta slutliga förvärvsanalyserna per förvärvstidpunkten återfinns nedan. Identifierade kundkontrakt skrivs av från förvärvstidpunkten och över kontraktens löptid. Avskrivningar av kundkontrakt i Speed Group har belastat periodens resultat med 17 Mkr, netto efter effekt från uppskjuten skatt. Avskrivningar av kundkontrakt i TFS har belastat periodens resultat med 21 Mkr, netto efter effekt från uppskjuten skatt.

Speed Group Mkr	Preliminär förvärvsanalys	Slutlig förvärvsanalys
Varumärke		5
Kundrelationer		64
Materiella anläggningstillgångar	20	20
Omsättningstillgångar	201	201
Likvida medel	25	25
Uppskjuten skatteskuld	-1	-16
Kortfristiga skulder	-289	-289
Netto identifierbara tillgångar och skulder	-44	10
Goodwill	342	289
Överförd ersättning	299	299

TFS Mkr	Preliminär förvärvsanalys	Slutlig förvärvsanalys
Varumärke		21
Kundrelationer		55
Materiella anläggningstillgångar	7	7
Finansiella anläggningstillgångar	3	3
Omsättningstillgångar	177	177
Likvida medel	36	36
Innehav utan bestämmande inflytande	-150	-150
Uppskjuten skatteskuld		-17
Långfristiga skulder och avsättningar	-1	-1
Kortfristiga skulder	-216	-216
Netto identifierbara tillgångar och skulder	-145	-86
Goodwill	370	311
Överförd ersättning	225	225

Avyttringar 2016

Kassaflödeseffekt från avyttrade företag återfinns i not 31.

Euromaint

I november 2016 avyttrade Ratos 100% av aktierna i dotterbolaget Euromaint i enlighet med det avtal som tecknades i oktober samma år. Försäljningspriset uppgick till cirka 650 Mkr (enterprise value). Avyttringen gav inte någon exitresultateffekt då innehavet skrevs ned till nettoförsäljningsvärde under kvartal tre.

Mobile Climate Control

I november 2016 avyttrade Ratos 100% av aktierna i dotterbolaget Mobile Climate Control i enlighet med det avtal som tecknades samma månad. Försäljningspriset uppgick till 1 373 Mkr och gav upphov till ett exitresultat om 268 Mkr.

Börsnotering av Arcus

Den 1 december 2016 noterades dotterbolaget Arcus på Oslo Børs till en kurs om 43 NOK per aktie. Ratos avyttrade i samband med noteringen aktier till ett sammanlagt värde om 1 194 Mkr. Då Arcus genom transaktionen övergått från att vara ett dotterföretag till att vara ett intresseföretag till Ratos har, i enlighet med IFRS, hela innehavet i samband med övergången omvärderats till verkligt värde, baserat på noteringskursen. Exitvinsten, vilken baseras på både realiserade aktier och omvärdering av de aktier som behålls, uppgick till 1 403 Mkr.

Försäljning av Analytical Instruments, en del av Biolin Scientific

Biolin Scientific har i december avyttrat affärsområdet Analytical Instruments. Försäljningen gav en mindre exitresultateffekt för Ratos. Kvarvarande verksamhet kommer framöver bedrivas under namnet Sophion och redovisas som övrig nettotillgång i Ratos.

Avtal om försäljning av AH Industries

I december tecknade Ratos avtal om försäljning av samtliga aktier i AH Industries till ett enterprise value om 240 MDKK för 100% av bolaget. Ratos ägarandel uppgår till 70%. Försäljningen förväntas inte ge någon betydande exit-resultateffekt vid affärens slutförande under första kvartalet 2017.

Avyttring inom dotterföretag

Ratos dotterföretag Bisnode avyttrade under året Bisnode Campaign AS. Ratos dotterföretag Euromaint, tecknade i december 2015 avtal om att sälja samtliga aktier i sitt tyska dotterföretag. Avyttringen slutfördes under det första kvartalet 2016.

Not 5 Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen		
Realisationsresultat vid försäljning av koncernföretag		
Mkr	2017	2016
Arcus		1 403
Nebula	515	
GS-Hydro (resultat från konkurs)	68	
AH Industries	-32	
Euromaint		0
Mobile Climate Control		268
Företag inom det tidigare portföljbolaget		
Biolin Scientific	7	9
Företag inom Bisnode-koncernen	1	11
Företag inom Euromaint-koncernen		-13
	559	1 678

Realisationsresultat vid försäljning av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden		
Mkr	2017	2016
Företag inom HENT-koncernen	8	
Serena Properties	79	
Arcus	33	
Aalborg Real Estate	40	
	161	0

Moderbolaget		
Resultat från andelar i koncernföretag		
Mkr	2017	2016
Utdelning	572	
Resultat vid försäljning av aktier	844	2 459
Nedskrivning	-533	-2 467
	883	-8

Resultat från andelar i intresseföretag		
Mkr	2017	2016
Resultat vid försäljning av aktier	778	
	778	0

Not 6 Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen		
Resultatandelar		
Mkr	2017	2016
Aibel	-24	-198
Gudrun Sjödén	23	8
Serena Properties	18	36
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, ägda av koncernföretag	2	2
	19	-152
Andel av skatt från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-17	18
	2	-134

Not 7 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar

Medelantalet anställda

	2017		2016	
	Totalt	Varav kvinnor, %	Totalt	Varav kvinnor, %
Moderbolaget	36	46	47	53
Koncernföretag	9 957	41	11 189	31
Koncernen totalt	9 993		11 236	
Varav i:				
Sverige	2 626	44	3 233	29
Norge	2 035	35	1 783	21
Finland	541	39	511	30
Danmark	585	30	701	23
Australien	9	22	10	30
Belgien	166	33	176	33
Bosnien-Hercegovina	2	50	1	100
Ecuador	126	7	114	8
Estland	50	94	47	94
Frankrike	147	54	145	44
Förenade Arabemiraten	7	29	7	29
Indien	10	40	11	36
Indonesien	8	63	8	50
Italien	291	13	233	18
Japan	3	39	4	43
Kanada	3	67	334	11
Kina	556	31	729	30
Kroatien	42	60	37	61
Lettland			17	12
Litauen	224	31	173	28
Nederländerna	53	50	62	47
Polen	553	60	694	52
Rumänien	11	45	10	42
Ryssland	21	43	23	43
Schweiz	99	36	103	36
Serbien	26	73	26	85
Singapore	8	13	14	21
Slovakien	32	84	38	21
Slovenien	100	58	97	58
Spanien	358	68	419	65
Storbritannien	266	31	280	28
Sydkorea	55	20	76	18
Thailand	13	62	14	64
Tjeckien	109	62	119	44
Tyskland	448	46	428	44
Ungern	85	58	88	57
USA	246	24	379	28
Österrike	74	54	84	49
Andra länder	1	0	10	20
	9 987		11 236	

forts. Not 7

Könsfördelning i styrelse och bland ledande befattningshavare

	2017-12-31 Andel kvinnor	2016-12-31 Andel kvinnor
Styrelse		
Moderbolaget	43%	43%
Koncernen totalt	18%	21%
Företagsledning		
Moderbolaget	17%	0%
Koncernen totalt	28%	20%

Koncernen – Löner och andra ersättningar

Mkr	Styrelse och ledande befattningshavare	Övriga anställda	Summa
2017			
Koncernen, totalt (varav tantiem)	273 (27)	4 318	4 590 (27)
Varav i Sverige (varav tantiem)	112 (11)	1 150	1 261 (11)
Varav i övriga länder (varav tantiem)	161 (16)	3 168	3 329 (16)
Antal personer	224		
2016			
Koncernen, totalt (varav tantiem)	376 (54)	4 694	5 070 (54)
Varav i Sverige (varav tantiem)	131 (26)	1 433	1 564 (26)
Varav i övriga länder (varav tantiem)	245 (28)	3 261	3 506 (28)
Antal personer	302		

Sociala kostnader

Mkr	2017	2016
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	1 258 (332)	1 452 (415)

Av koncernens pensionskostnader avser 36 Mkr (36) styrelse och ledande befattningshavare i koncernens företag. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 14 Mkr (10).

Moderbolaget – Löner och andra ersättningar

Mkr	2017	2016
Ledande befattningshavare, VD och vVD		
Antal personer ¹⁾	6	5
Löner och andra ersättningar ²⁾ (varav tantiem)	34 (3)	40 (12)
Löner och andra ersättningar, övriga anställda	31	80
Summa	65	120

¹⁾ Per balansdagen 2016-12-31 var antalet 4 personer.

²⁾ Exklusive semesterersättning.

Sociala kostnader

Mkr	2017	2016
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	35 (17)	58 (19)

Av moderbolagets pensionskostnader avser 4,2 Mkr (4,4) VD och vVD.

Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare

Riktlinjer och principer för ersättning till ledande befattningshavare

De riktlinjer för ersättnings- och incitamentssystem för ledande befattningshavare som redogörs för nedan beslutades av årsstämman 2017. Riktlinjerna har tillämpats under hela 2017.

Incitamentssystem för bolagets affärsorganisation är av stor strategisk betydelse för Ratos. Mot denna bakgrund har ett ersättnings- och incitamentssystem tagits fram som ska erbjuda konkurrenskraftiga villkor samtidigt som bolagets medarbetare motiveras att verka i aktieägarnas intresse.

Incitamentssystemet består av ett antal komponenter – fast lön, rörlig lön, pensionsavsättningar, köpoptioner samt syntetiska optioner – och vilar på fem grundläggande principer.

- Ratos medarbetare ska erbjudas konkurrenskraftiga villkor i en bransch där konkurrensen kring kvalificerade medarbetare är hård och samtidigt uppmuntras att stanna kvar inom Ratos.
- Såväl individuella insatser som gruppens prestationer ska gå att koppla till av styrelsen tydligt uppsatta mål.
- Rörlig kontant lön som utbetalas till ledande befattningshavare ska kopplas till gemensamma och individuella årligen fastställda mål. Målen är både kvantitativa och kvalitativa och syftar till att uppfylla Ratos långsiktiga strategi och den resultatutveckling som kommer aktieägarna till godo.
- Styrelsen fastställer årligen ett tak för den sammantagna rörliga lönen, vilken maximalt ska uppgå till cirka 0,6 procent av bolagets eget kapital vid ingången av verksamhetsåret.
- Ratos nyckelpersoner ska uppmuntras till en samsyn med bolagets aktieägare vilken åstadkoms genom rimligt avvägda optionsprogram där medarbetarna dels tar del av kursstegringar alternativt realiserade värdeökningar, men även tar en personlig risk genom att betala en marknadsmässig premie för optionerna.

Pensionsförmånerna ska så långt möjligt bestå av avgiftsbestämda pensionslösningar, men vissa pensionsförmåner som följer ITP-planen är förmånsbestämda.

Styrelsen ska ha rätt att frånga dessa riktlinjer om särskilda skäl föreligger i ett enskilt fall.

Rörlig kontantlön till ledande befattningshavare

Den rörliga kontantlönen är knuten till gemensamma och individuella årligen fastställda mål. Målen är både kvantitativa och kvalitativa och syftar till att uppfylla Ratos långsiktiga strategi. Under 2017 har förändringar skett av kriterierna för och beräkningarna av utfallet av rörlig kontantlön. Exempel på mål har varit ökningen av EBITA i portföljbolag samt ökning av värdet av underliggande portföljbolag.

Rörlig kontantlön utbetalas över två år och fördelas med 50% per år. Kostnaden för respektive års rörliga lön bokförs dock i sin helhet det år ersättningen intjänats. Ett tak har fastställts i förhållande till respektive ledande befattningshavares fasta lön och kan för 2017 maximalt uppgå till 130% av fast lön.

Uppföljning och utvärdering av rörlig kontantlön görs kring årsskiftet. Måluppfyllelsen för den verkställande direktören och bolagsledningen följs upp och utvärderas av Ersättningsutskottet och fastställs sedan av styrelsen efter förslag av Ersättningsutskottet.

Köpoptionsprogram

Årsstämmorna från 2001 och framåt har beslutat om köpoptionsprogram riktade till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner inom Ratos. Styrelseledamöter i Ratos omfattas inte av erbjudandet. Medarbetarna har erlagt marknadsmässig premie för köpoptionerna i samtliga program. Förvärv av köpoptioner subventioneras genom att köparen erhåller kontant extra ersättning motsvarande högst 50% av

forts. Not 7

optionspremier efter avdrag för 55% schablonskatt, varvid ersättningen fördelas till lika delar över fem år. Utbetalning av ersättningen är i normalfallet villkorad av fortsatt anställning samt fortsatt innehar från Ratos förvärvade optioner eller aktier förvärvade genom optionerna. Köpoptionerna är utställda på återköpta aktier och har en löptid om drygt 4 år.

Syntetiska optioner

Årsstämman 2017 beslutade, i likhet med årsstämmorna sedan 2007, om ett kontantavräknat optionsprogram relaterat till Ratos investeringar i bolagen. Programmet genomförs genom utgivande av syntetiska optioner som överläts till marknadspris. Programmet ger VD och andra nyckelpersoner inom Ratos möjlighet att ta del av investeringsutfallet

i de enskilda bolagen. Optionerna relaterade till en enskild investering har endast ett värde om Ratos årliga avkastning på investeringen överstiger 8%. Det sammanlagda värdet av utställda optioner enligt 2017 års optionsprogram vid sluttidpunkten är högst 5% av skillnaden mellan faktiskt realiserat värde för Ratos investering vid sluttidpunkten och lösenpriset uppräknat med 8% per år. Förvärv av syntetiska optioner subventioneras genom att optionsköparen erhåller kontant extra ersättning motsvarande högst 50% av optionspremier upp till 5% av Ratos totala investering i det aktuella portföljbolaget efter avdrag för 55% schablonskatt, varvid ersättningen fördelas till lika delar över fyra år och förutsätter i normalfallet att vederbörande är fortsatt verksam i Ratos-koncernen och fortsatt innehar från Ratos förvärvade optioner.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare

2017 Mkr	Styrelsearvode/ grundlön ¹⁾	Rörlig ersättning ²⁾	Övriga förmåner ³⁾	Pensions- kostnad	Summa	Pensions- förpliktelser
Per-Olof Söderberg, styrelsens ordförande ⁴⁾	0,5	-	-	-	0,5	-
Jonas Wiström, fd styrelsens ordförande ⁵⁾	1,2	-	-	-	1,2	-
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,5	-	-	-	0,5	-
Annette Sadolin, styrelseledamot	0,5	-	-	-	0,5	-
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,5	-	-	-	0,5	-
Charlotte Strömberg, styrelseledamot ⁶⁾	0,6	-	-	-	0,6	-
Ulla Litzén, styrelseledamot ⁶⁾	0,6	-	-	-	0,6	-
Jonas Wiström, VD ⁷⁾	-	-	-	-	-	-
Magnus Agervald, VD ⁸⁾	13,2	1,6	-	4,1	18,9	-
Bo Jungner, vVD tom 2017-02-28 ⁹⁾	2,3	-	-	0,1	2,4	-
Andra ledande befattningshavare ¹⁰⁾	9,9	4,0	0,1	3,6	17,6	-

¹⁾ Grundlön exklusive semesterersättning. Styrelsearvodet avser arvode för stämмоåret april 2017 till och med maj 2018. ²⁾ Rörlig ersättning avser bonus hänförlig till 2017. Utbetalning sker med 50% under 2018 och 50% under 2019. Rörlig ersättning inkluderar även subventioner på köpoptioner och syntetiska optioner för under året förvärvade optioner. Utbetalning sker under 5 respektive 4 år. ³⁾ Bilförmån. ⁴⁾ Per-Olof Söderberg tillträdde som styrelsens ordförande 2017-12-13. Ersättning betalas enligt stämmobeslut 2017, utan förändring. ⁵⁾ Jonas Wiström var styrelsens ordförande fram till 2017-12-12 och är därefter styrelseledamot och VD. Styrelsearvode erhålls endast för mandatperioden från årsstämman fram till och med 31 december. ⁶⁾ Fakturerat arvode med hänsyn tagen till sociala avgifter. ⁷⁾ Jonas Wiström tillträdde som VD 2017-12-13. Ingen ersättning i rollen som VD har utgått under 2017. ⁸⁾ Magnus Agervald lämnade som VD i Ratos 2017-12-12. Grundlön omfattar även ersättning för uppsägningstid om 12 månader. Ersättningen betalas ut under 12 månader och avräknas mot eventuell erhållen ersättning från annan part. Uppsägningstid är semesterlöne- och pensionsgrundande. ⁹⁾ Grundlön omfattar även ersättning under uppsägningstid. Denna ersättning är ej semesterlöne- eller pensionsgrundande. ¹⁰⁾ Omfattar sex personer som ingått i ledningsgruppen under 2017, två av dem under delar av året. Per 2017-12-31 uppgår antalet till fem. Beloppen omfattar även ersättning under uppsägningstid för ledningsperson som slutat under året.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare

2016 Mkr	Styrelsearvode/ grundlön ¹⁾	Rörlig ersättning ²⁾	Övriga förmåner ³⁾	Pensions- kostnad	Summa	Pensions- förpliktelser
Jonas Wiström, styrelsens ordförande ⁵⁾	1,2	-	-	-	1,2	-
Arne Karlsson, styrelsens ordförande ⁶⁾	0,3	-	-	-	0,3	-
Annette Sadolin, styrelseledamot	0,5	-	-	-	0,5	-
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,5	-	-	-	0,5	-
Per-Olof Söderberg, styrelseledamot	0,5	-	-	-	0,5	-
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,5	-	-	-	0,5	-
Charlotte Strömberg, styrelseledamot ⁴⁾	0,6	-	-	-	0,6	-
Ulla Litzén, styrelseledamot ^{4) 5)}	0,5	-	-	-	0,5	-
Staffan Bohman, styrelseledamot ^{4) 6)}	0,2	-	-	-	0,2	-
Susanna Campbell, VD ⁸⁾	16,4	0,1	0,1	2,0	18,5	-
Magnus Agervald, VD ⁹⁾	0,9	1,3	-	0,3	2,5	-
Bo Jungner, vvd	3,3	4,1	-	0,6	8,0	-
Henrik Blomé, vVD ⁷⁾	1,5	0,1	0,1	0,2	1,8	-
Lars Johansson, tf VD ¹⁰⁾	3,7	3,8	-	0,8	8,3	-
Andra ledande befattningshavare ¹¹⁾	2,7	2,6	0,1	0,5	5,8	-

¹⁾ Grundlön exklusive semesterersättning. ²⁾ Inklusive subventioner på köpoptioner och syntetiska optioner. ³⁾ Bilförmån. ⁴⁾ Fakturerat arvode med hänsyn tagen till sociala avgifter. ⁵⁾ Från och med årsstämman 2016. ⁶⁾ Till och med årsstämman 2016. ⁷⁾ Henrik Blomé har ingått i ledningsgruppen fram till och med 2016-06-30 och har därefter ej varit ledande befattningshavare. Bonus avser syntetiska optionssubventioner tilldelade under tiden som vVD.

⁸⁾ Susanna Campbell lämnade som VD i Ratos den 2016-07-01. Grundlön omfattar även ersättning för uppsägningstid om 6 månader och avgångsvederlag motsvarande en och en halv årslön. Avgångsvederlaget utbetalas under 2017 och 2018 och avräknas mot eventuell erhållen ersättning från annan part.

⁹⁾ VD från och med 2016-11-14. ¹⁰⁾ Lars Johansson har ingått i ledningsgruppen hela 2016. Under perioden 2016-07-01 – 2016-11-13 som tf VD.

¹¹⁾ Övriga 2 personer som ingått i ledningsgruppen under 2016 men under olika perioder.

forts. Not 7

Ersättningar till VD ¹⁾

Rörlig ersättning

Den rörliga ersättningens storlek beslutas diskretionärt av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet och inom ramen för den totala rörliga ersättningen till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner. Förvärv av köpoptioner och syntetiska optioner subventioneras inom ramen för optionsprogram för ledande befattningshavare.

Pensionsvillkor

Pensionspremie uppgår till 30% av den fasta lönen. Pensionen är avgiftsbestämd. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets eller vds sida gäller en uppsägningstid om sex (6) månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag.

¹⁾ Villkor avser nuvarande VD Jonas Wiström. Villkoren är detsamma som för tidigare VD med undantag för uppsägningstid där tidigare VD hade en uppsägningstid om tolv (12) månader vid uppsägning från bolagets sida.

Andra ledande befattningshavare

Rörlig ersättning

För ersättning till övriga ledande befattningshavare, se tabell på föregående sida.

Pensionsvillkor

Pensionsförmånerna består av avgiftsbestämda pensionslösningar fr o m 1 maj 2017, då bolaget övergick till en avgiftsbestämd lösning och lämnade ITP-planen. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från Bolagets eller ledande befattningshavares sida gäller en uppsägningstid om tre (3) till tolv (12) månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag.

Köpooptioner

	2013	2014	2015	2016	2017	Förmån
Innehav 2017-12-31 ¹⁾	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	
Styrelsens ordförande ²⁾	-	-	-	-	-	-
Övriga styrelseledamöter ²⁾	-	-	-	255 000	-	-
Jonas Wiström, VD (fr o m 2017-12-13) ^{2) 3)}	-	-	-	260 000	-	-
Andra ledande befattningshavare	48 000	140 000	66 100	110 000	87 500	-
Innehav 2016-12-31 ¹⁾	2012	2013	2014	2015	2016	Förmån
Styrelsens ordförande ²⁾	-	-	-	-	260 000	-
Övriga styrelseledamöter ²⁾	-	-	-	-	255 000	-
Magnus Agervald, vd	-	-	-	-	100 000	-
Bo Jungner, vvd	117 300	90 000	50 000	46 500	50 000	-
Andra ledande befattningshavare	39 000	22 500	80 000	37 500	70 000	-

¹⁾ Avser eget och närståendes innehav, inkl. övertilldelning.

²⁾ Optioner i Ratos utställda av Ratos huvudägare. Förvärv har skett till marknadsvärde. Värdering har utförts enligt sedvanlig värderingsmodell (Black & Scholes). Köpooptionerna löper till och med den 18 mars 2021. Utnyttjande av köpooptionerna för köp av aktier i Ratos kan ske under perioden 1 oktober 2019 - 19 mars 2021. Varje köpooption ger rätt att köpa en B-aktie i Ratos av utställarna. Lösenpriset skall motsvara 125 procent av genomsnittet av den för varje handelsdag under perioden 12-16 september 2016 framräknade volymvägda betalkursen för Ratos B aktie på Nasdaq Stockholm, med hänsyn tagen till utdelning. Programmet har utarbetats av huvudägarna tillsammans med externa rådgivare.

³⁾ Jonas Wiströms innehav avser optioner utställda av huvudägare förvärvade under tiden som styrelsens ordförande.

Syntetiska optioner

Mkr	2017			2016		
	Inbetald premie	Erhållen likvid vid inlösen	Förmån	Inbetald premie	Erhållen likvid vid inlösen	Förmån
Styrelsen	-	-	-	-	-	-
VD och andra ledande befattningshavare	1,0	1,5	-	0,8	-	-

Köpooptioner utställda av Ratos

	2017-12-31		2016-12-31	
	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
Utestående vid periodens ingång	3 224 700	3 259 176	3 411 700	3 442 392
Utställda	242 500	242 500	453 000	453 000
Omräkning på grund av utdelning				22 984
Förfallna ¹⁾	-1 149 200	-1 183 676	-640 000	-659 200
Utestående vid periodens utgång	2 318 000	2 318 000	3 224 700	3 259 176

¹⁾ Lösenpris 72,0 kr per aktie (154,6), aktiekurs då optionerna förföll 42,35 kr (51,55).

forts. Not 7

Upplysningar om utställda köpoptioner under perioden

Varje option berättigar till inköp av en aktie.

	2017	2016
Förfallotidpunkt	2022-03-18	2021-03-19
Lösenpris per aktie vid utställandet, kr	47,10	48,70
Sammanlagda optionspremieinbetalningar, Mkr	1,1	2,2
Sammanlagda inbetalningar till Ratos om aktierna förvärvas, Mkr	11,4	22,1

Optionsvillkor för utestående köpoptioner

Förfallotidpunkt	Optionspris kr/option	Lösenpris kr/aktie	Rätt att köpa antal aktier	2017-12-31		2016-12-31	
				Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
2017-03-20	4,70	72,00	1,03			1 149 200	1 183 676
2018-03-20	11,50	56,90	1,00	585 900	585 900	585 900	585 900
2019-03-20	7,30	51,80	1,00	574 500	574 500	574 500	574 500
2020-03-20	6,50	55,50	1,00	462 100	462 100	462 100	462 100
2021-03-19	4,80	45,00	1,00	453 000	453 000	453 000	453 000
2022-03-18	4,50	47,10	1,00	242 500	242 500		
				2 318 000	2 318 000	3 224 700	3 259 176
Maximal utökning av antalet aktier i förhållande till utestående aktier vid periodens slut					0,7%		1,0%

Kontantbelopp som bolaget kan erhålla vid lösen av utestående optioner uppgår till 121 Mkr (203).

Incitamentsprogram i Ratos dotterföretag

Ratos arbetar aktivt för att en incitamentsstrategi ska finnas för styrelsen och ledande befattningshavare i de bolag som Ratos investerar i. Det förekommer olika typer av incitamentsprogram, som omfattar aktier, aktieägarlån, teckningsoptioner, syntetiska optioner och syntetiska aktier. Investering genomförs på marknadsmässiga villkor, med vissa undantag.

Dessa undantag har inte haft någon betydande inverkan på Ratos-koncernens resultat- och balansräkning.

Sammanlagt uppgår finansiella skulder avseende syntetiska optioner i Ratos-koncernen till 159 Mkr (158). Under året påverkades koncernens resultat med -9 Mkr (-173) avseende syntetiska optionsskulder.

Not 8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Mkr	2017		2016	
	Koncernen	Moderbolaget	Koncernen	Moderbolaget
Huvudansvarig revisor PwC				
Revisionsuppdrag	19	2	18	2
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	1	0	1	
Skatterådgivning	2	0	1	
Andra uppdrag	2	1	2	1
Övriga revisorer				
Revisionsuppdrag	10		13	
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0		1	
Skatterådgivning	0		1	
Andra uppdrag	0		2	
	35	3	38	3

Koncernen

Av revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser 1 Mkr PwC Sverige, av arvoden för skatterådgivning avser 0 Mkr PwC Sverige och av andra uppdrag avser 1 Mkr PwC Sverige.

Moderbolaget

För moderbolaget avser revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget 0 Mkr PwC Sverige, av arvoden för skatterådgivning avser 0 Mkr PwC Sverige och av andra uppdrag avser 1 Mkr PwC Sverige.

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd's förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat avser uppdrag utöver revisionsuppdraget.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader

Koncernen Finansiella intäkter Mkr	Verkligt värde via resultatet - Innehas för handel		Låne- och kundfordringar		Finansiella tillgångar som kan säljas		Övriga finansiella skulder		Total	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ränteintäkter			29	36					29	36
Utdelning					2	26			2	26
Resultat vid avyttring					0	1			0	1
Värdeförändring, syntetiska optioner	21	14							21	14
Värdeförändring villkorade köpeskillingar	0	10							0	10
Värdeförändring, derivat										
-säkringsredovisade	15								15	
- ej säkringsredovisade	9	8							9	8
Övriga finansiella intäkter			0	1					0	1
	46	32	29	38	2	27			77	96
Finansiella kostnader										
Räntekostnader							-353	-374	-353	-374
Värdeförändring, syntetiska optioner	-31	-187							-31	-187
Värdeförändring villkorade köpeskillingar	-22	-43							-22	-43
Värdeförändring, derivat										
-säkringsredovisade	-9	-1							-9	-1
- ej säkringsredovisade	-6	-4							-6	-4
Övriga finansiella kostnader							-53	-78	-53	-78
Netto, valutakursförändring							-19	-23	-19	-23
Nedskrivningar							-32			-32
	-68	-234					-32	-425	-475	-741
Pensioner, räntekostnad									-7	-9
									-500	-751

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till 29 Mkr (36). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till 353 Mkr (374). I årets resultat har redovisats 7 Mkr (6) som avser ineffektivitet i kassaflödessäkringar. Koncernen har inga verkligt värdesäkringar.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Mkr	2017	2016
Kundfordringar	34	40
Övriga finansiella tillgångar		32
Totala nedskrivningar	34	72

Kundfordringar har skrivits ned med hänsyn till kundernas betalningsförmåga.

Moderbolaget Finansiella intäkter Mkr	Verkligt värde via resultatet - Innehas för handel		Låne- och kundfordringar		Finansiella tillgångar som kan säljas		Övriga finansiella skulder		Total	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ränteintäkter			0	1					0	1
Utdelning					2				2	
Värdeförändring, syntetiska optioner	10	2							10	2
Värdeförändring villkorade köpeskillingar		1								1
Netto, valutakursförändringar			12	10					12	10
	10	3	12	11	2				24	14
Finansiella kostnader										
Räntekostnader							0		0	
Värdeförändring, syntetiska optioner	-13	-33							-13	-33
Värdeförändring villkorade köpeskillingar		-11								-11
Övriga finansiella kostnader							-8	-8	-8	-8
	-13	-44					-8	-8	-21	-52

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till 0 Mkr (1 Mkr). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till 0 Mkr (0 Mkr).

Not 10 Skatter

Redovisat i resultaträkningen

Mkr	2017	2016
Periodens skattekostnad	-180	-324
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	-2	7
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-32	90
Uppskjuten skattekostnad på grund av ändrade skattesatser	7	0
Uppskjuten skatteintäkt i under året aktiverat skattevärde i underskottsavdrag	16	92
Uppskjuten skattekostnad till följd av utnyttjande av tidigare aktiverat skattevärde i underskottsavdrag	-43	-63
	-234	-198
Andel i intresseföretags skatt	-17	18
Totalt redovisad skattekostnad i koncernen	-251	-180

Avstämning effektiv skatt, koncernen

Mkr	2017	2016
Resultat före skatt	658	-890
Avgår resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-19	152
	639	-738
Skatt enligt gällande skattesats, 22%	-140	162
Effekt av särskilda skatteregler för investmentbolag	14	156
Effekt av andra skattesatser i andra länder	-9	-30
Ej avdragsgilla kostnader	-177	-706
Ej skattepliktiga intäkter	171	446
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-107	-245
Nedskrivning av tidigare aktiverade underskottsavdrag	-2	-14
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	7	5
Aktivering av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	8	15
Skatt hänförlig till tidigare år	-2	7
Effekt av ändrade skattesatser / och skatteregler	13	1
Övrigt	-8	6
Redovisad effektiv skatt	-234	-198

Skatteposter som redovisats i övrigt totalresultat

Mkr	2017	2016
Uppskjuten skatt hänförlig till säkringsreserv	0	9
Uppskjuten skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsåtaganden	2	18
	2	27

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder

Mkr	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld	
	2017	2016	2017	2016
Immateriella anläggnings-tillgångar	11	10	357	331
Materiella anläggnings-tillgångar	13	22	66	80
Finansiella anläggnings-tillgångar	46	47	1	5
Varulager	15	25	2	4
Kundfordringar	5	8	1	0
Räntebärande skulder	11	13	3	1
Avsättningar pensioner	79	75	0	2
Övriga avsättningar	162	131		
Övrigt	3	69	254	255
Underskottsavdrag	310	367		
Periodiseringsfonder	17	15	12	11
Skattefordringar/skatteskulder	674	782	696	689
Kvittningar	-196	-188	-196	-188
Skattefordringar/skatteskulder, netto	478	594	500	501

Av redovisade uppskjutna skattefordringar förfaller 6 Mkr (42) inom ett år och 380 Mkr (523) saknar förfallodag. Av redovisade uppskjutna skatteskulder förfaller 44 Mkr (66) inom ett år och 441 Mkr (406) saknar förfallodag.

Ej redovisade temporära skillnader

Mkr	2017	2016
Avdragsgilla temporära skillnader	138	48
Underskottsavdrag	15 568	15 011
	15 706	15 059

Av ej redovisade underskottsavdrag hänför sig 197 Mkr (82) till av Ratos centralt administrerade dotterföretag. 505 Mkr (491) av de skattemässiga underskotten förfaller under de närmaste tio åren. Resterande del har ej fastställda förfallodagar. Ovanstående ej redovisade avdragsgilla temporära skillnader och skattemässiga underskott motsvarar ett skattemässigt värde uppgående till 3 500 Mkr (3 419). Det är inte sannolikt att de ej redovisade skattefordringarna kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden varför de ej åsätts något värde.

Moderbolaget

Moderbolaget beskattas enligt reglerna för investmentbolag¹⁾. Detta leder normalt till att moderbolaget inte betalar någon inkomstskatt. Moderbolagets skattekostnad 2017 uppgår till 0 Mkr (0). Ratos AB har ackumulerade underskott som vid utgången av 2017 uppgick till cirka 14 miljarder kr (14).

¹⁾ För närmare beskrivning av dessa regler, se not 1 Redovisningsprinciper.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen	Förvärvade anläggningstillgångar						Internt genererade immateriella anläggningstillgångar				Totalt
	Goodwill	Varu- märken	Kund- relationer	Data- baser	Affärs- system	Övriga tillgångar	Data- baser	Affärs- system	Övriga tillgångar	Pågående projekt	
Mkr											
Akkumulerade anskaffningsvärden											
Ingående balans 2016-01-01	14 543	925	367	258	404	524	266	103	234	117	17 741
Rörelseförvärv	3 394	806	80		15	113			3		4 411
Investeringar		33		8	49	30	12	1	5	116	253
Avyttrade företag	-2 938	-779			-212	-90			-56	-12	-4 088
Avyttringar		-2			-3	-9	-4	0	-1	0	-20
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning					-3						-3
Omklassificering	-995	26	3	118	-95	107	14	5	36	-69	-850
Årets valutakursdifferenser	520	80	18	13	25	28	7	0	5	2	696
Utgående balans 2016-12-31	14 522	1 087	469	396	179	703	294	109	226	154	18 139
Ingående balans 2017-01-01	14 522	1 087	469	396	179	703	294	109	226	154	18 139
Rörelseförvärv	124		16		0			1	-3		138
Investeringar					25	45	11	6	12	122	221
Avyttrade företag	-493				0	-70			-80	-10	-654
Avyttringar		0			-4	-20	-4	-19	-38	0	-85
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning ¹⁾	-846				-7	-22					-875
Omklassificering	-68	86	3	-182	-96	-279	237	144	301	-104	40
Årets valutakursdifferenser	-66	-32	3	2	1	4	6	0	6	-2	-77
Utgående balans 2017-12-31	13 172	1 141	492	216	99	360	544	242	422	160	16 848
Akkumulerade av- och nedskrivningar											
Ingående balans 2016-01-01	-1 872	-77	-275	-232	-211	-421	-198	-52	-108		-3 447
Rörelseförvärv		-2			-9	-50			-1		-63
Årets avskrivningar		-8	-13	-32	-37	-107	-26	-12	-29		-266
Årets nedskrivningar	-812			-6	-6	-2	-13		-7		-847
Akkumulerade av- och nedskrivningar i avyttrat företag	602	50			106	82			33		873
Avyttringar		2			2	8	5		1		18
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning					3						3
Omklassificering	631		0	-62	57	8	-4		-52		579
Årets valutakursdifferenser	-81	-6	-14	-11	-17	-21	-6	0	-1		-156
Utgående balans 2016-12-31	-1 533	-41	-302	-343	-111	-505	-243	-64	-165		-3 306
Ingående balans 2017-01-01	-1 533	-41	-302	-343	-111	-505	-243	-64	-165		-3 306
Rörelseförvärv									1		1
Årets avskrivningar		-3	-29	-4	-14	-87	-49	-25	-35		-246
Årets nedskrivningar	-550					-13	-4		-11		-578
Akkumulerade av- och nedskrivningar i avyttrat företag	469				0	60			71		601
Avyttringar					4	13	3	18	42		80
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning ¹⁾					4	15					19
Omklassificering				135	86	252	-156	-81	-237		0
Årets valutakursdifferenser	24	1	-4	-2	0	-2	-6	-1	-4		5
Utgående balans 2017-12-31	-1 589	-43	-335	-214	-32	-266	-454	-153	-337		-3 424
Redovisat värde enligt Rapport över finansiell ställning:											
Per 2017-12-31	11 583	1 098	157	2	66	93	90	89	85	160	13 424
Per 2016-12-31	12 990	1 046	167	53	68	198	51	45	61	154	14 833

¹⁾ Avser Nebula, vilket är avyttrat under 2017.

Nedskrivningar och prövning av goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod

Goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod uppgick per den 31 december 2017 till ett bokfört värde om 12 656 Mkr (14 009). Nedan framgår hur beloppet fördelats mellan kassagenererande enheter, vilka utgörs av respektive portföljbolag.

Mkr	2017 Immateriella anläggnings- tillgångar ¹⁾		2016 Immateriella anläggnings- tillgångar ¹⁾	
	Goodwill		Goodwill	
Bisnode	4 173		4 071	
Plantasjen	2 185	671	2 350	612
HL Display	718		1 068	
HENT	871		917	
LEDiL	939		912	
Nebula			802	
Diab	573		773	
airteam	729	16	700	15
	10 190	687	11 594	628
Portföljbolag utan enskilt betydande värden	1 394	386	1 396	391
	11 583	1 073	12 990	1 019

¹⁾ Avser varumärken med obestämbar nyttjandeperiod som därmed inte skrivs av. Varumärken med obestämbar nyttjandeperiod avser nyckeltillgångar för de dotterföretag som har värderat dessa tillgångar. Arbete med att förbättra och utveckla varumärkena sker fortlöpande. Nettokassaflöden som varumärkena genererar förväntas inte upphöra inom en överskådlig framtid. Varumärkena anses därför ha obestämbara nyttjandeperioder.

Ratos bedömer löpande om det föreligger en indikation på att något portföljbolag minskat i värde. För det fall att sådan indikation skulle föreligga beräknas bolagets återvinningsvärde. Goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod prövas också årligen, oavsett om det finns en indikation på en värdeminskning eller ej. Prövning av redovisade värden sker genom att återvinningsvärdet beräknas för respektive portföljbolag. Återvinningsvärdet, vilket utgörs av det högsta av nyttjandevärde och verkligt värde minskat med försäljningskostnader, jämförs med det redovisade värdet. Om återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. I första hand skrivs goodwill ned.

Beräkning av nyttjandevärde

Nyttjandevärde för ett portföljbolag baseras på Ratos andel av nuvärdet av portföljbolagets framtida beräknade kassaflöden, vilka utgår från en resultatprognos som omfattar maximalt fem år. Resultatprognosen är baserad på senast fastställda budgetar och prognoser samt rimliga och verifierbara antaganden som utgör Ratos bästa uppskattningar av de ekonomiska förhållanden som beräknas råda under prognosperioden. Utgångspunkt för att skatta värden för dessa är tidigare erfarenheter samt externa källor.

Efter prognosperioden uppskattas ett slutvärde. Från och med räkenskapsåret 2017 görs detta med hjälp av ett antagande om stabil tillväxt i nominella termer för respektive bolag som matchar antagen långfristig tillväxttakt för relevanta produkter, branscher, länder och marknader. I nedskrivningsprövningarna för 2017 uppgår denna tillväxttakt till 2-3 procent. För 2016 uppskattades istället ett slutvärde på portföljbolaget baserat på en multipelvärdering.

Andra viktiga antaganden vid beräkning av nyttjandevärde är bland annat diskonteringsränta, försäljningstillväxt, brutto- och EBITA-marginaler. Antaganden som används är anpassade för respektive portföljbolag då varje bolag i sig är en oberoende enhet med unika förutsättningar. Viktiga antaganden beskrivs vidare nedan

under rubrikerna Diskonteringsränta samt Nedskrivningsprövning i portföljbolag med betydande goodwill-poster.

Diskonteringsränta

Framtida kassaflöden har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta. Ratos har använt en diskonteringsfaktor efter skatt, då beräknade framtida kassaflöden även omfattar skatt. Ratos har utifrån det faktiskt använda avkastningskravet efter skatt (WACC) gjort en översättning till ett estimat motsvarande avkastningskrav före skatt genom att dividera med ett minus skattesats.

Diskonteringsfaktorn återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de specifika risker som är knutna till tillgången. Nedan framgår de diskonteringsräntor som använts för beräkning av nyttjandevärden i portföljbolag med betydande goodwillposter.

%	Diskonteringsränta efter skatt		Diskonteringsränta före skatt	
	2017	2016	2017	2016
AH Industries		8		10
airteam	7	7	10	9
Bisnode	8	10	10	12
Diab	8	8	10	10
HL Display	9	6	11	8
Plantasjen	9		12	

Beräkning av verkligt värde

Beräkning av verkligt värde utgår från tre nivåer. I nivå ett beräknas verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader utifrån ett pris som finns i ett bindande avtal mellan oberoende parter. I nivå två kan verkligt värde, i avsaknad av bindande avtal, utgöras av marknadspris under förutsättning att tillgången omsätts på en aktiv marknad. Närmast föregående transaktion kan också ge ett underlag från vilket värdet kan fastställas när aktuella köpkurser saknas. Om även detta saknas, utgörs verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader i nivå tre, av det pris som beräknas kunna uppnås vid försäljning av tillgången mellan parter som är oberoende av varandra, välinformerade och har ett intresse av transaktionen. När värdet fastställs beaktas resultatet från avyttringar av andra bolag som nyligen gjorts inom samma bransch. Det beräknade värdet baseras inte på en tvångsförsäljning.

Nedskrivning av goodwill

Nedskrivning av goodwill under 2017

Baserat på nedskrivningsprövningar under 2017, fastställda av styrelsen i Ratos AB, genomfördes nedskrivningar av goodwill hänförliga till portföljbolagen Diab och HL Display.

HL Display

Till följd av svag resultatutveckling i kombination med att bolagets åtgärder för förbättrad lönsamhet förväntas ta längre tid än tidigare beräknat har Ratos koncernmässigt redovisade värde på HL Display skrivits ned med 350 Mkr. Efter nedskrivningen uppgår det redovisade värdet för HL Display till 566 Mkr. Värdet motsvarar det återvinningsvärde som fastställts baseras på nyttjandevärde.

Diab

Till följd av den svaga utvecklingen under 2017 i kombination med att bolagets åtgärder för förbättrad lönsamhet förväntas ta längre tid än tidigare beräknat har Ratos koncernmässigt redovisade värde på Diab skrivits ned med 200 Mkr. Efter nedskrivningen uppgår det redovisade värdet för Diab till 623 Mkr. Värdet motsvarar det återvinningsvärde som fastställts som baseras på nyttjandevärde.

forts. Not 11

Nedskrivning av goodwill under 2016

Baserat på nedskrivningsprövningar under 2016, fastställda av styrelsen i Ratos AB, genomfördes nedskrivningar av goodwill hänförliga till portföljbolagen AH Industries, Biolin Scientific, Euromaint, GS-Hydro samt Jøtul. Sammantaget påverkade nedskrivningarna Ratos rörelseresultat med 812 Mkr. Boilin Scientific, Euromaint samt AH Industries har sedermera avyttrats under 2016 och 2017. GS-Hydro försattes i konkurs under 2017.

Nedskrivning om 81 Mkr i Jøtul var främst hänförlig till en fortsatt svag efterfrågan av braskaminer och låga försäljningsvolym, som inneburit att tidigare prognoser inte infriats. Per sista december 2017 uppgår bokfört värde på Jøtul -34 Mkr.

Nedskrivningar

Mkr	2017	2016
AH Industries		135
Diab	200	314
Biolin Scientific		314
HL Display	350	314
Euromaint		122
GS-Hydro		160
Jøtul		81
	550	812

Nedskrivningsprövning i portföljbolag med betydande goodwill-poster 2017

Nedan beskrivs genomförda nedskrivningsprövningar och viktiga antaganden, som använts vid beräkning av återvinningsvärde, för portföljbolag där goodwill vid utgången av 2017 bedömts vara av betydande storlek. Goodwill hänförlig till övriga portföljbolag är var för sig inte betydande i förhållande till Ratos-koncernens totala goodwill.

Återvinningsvärde fastställt genom beräkning av nyttjandevärde

För portföljbolagen Bisnode, Diab, HL Display, Plantasjen och airteam har återvinningsvärde fastställts genom beräkning av nyttjandevärde. Viktiga antaganden utöver diskonteringsränta (se separat tabell på sid 94), är omsättningstillväxt och operativ EBITA-marginal.

Känslighetsanalys av beräkningarna har genomförts, för ett antagande åt gången, där långsiktigt tillväxttakt har sänkts med en procentenhet, diskonteringsräntan har höjts med en procentenhet respektive att prognostiserat kassaflöde har reducerats med tio procent.

Bisnode

Prognostiserade kassaflöden i Bisnode innefattar antagande om en något högre tillväxt nästkommande år. Därefter beräknas tillväxten återgå till den något lägre historiska nivån. En växande marknad för krediter, en ändamålsenlig produktportfölj samt lansering av nya produkter inom affärsområdet Marketing Solutions driver tillväxten. Förbättrad EBITA-marginal baserat på skalfördelar och realisering av kostnadsbesparande initiativ antas i nästkommande år och förväntas därefter plana ut på denna något högre nivå. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. Känslighetsanalys har inte medfört att återvinningsvärde understiger bokfört värde.

Plantasjen

Plantasjen förvärvades i november 2016. Under 2017 har kallare väder och därmed en svag vårsäsong påverkat försäljningsutveckling och EBITA-marginalen negativt under 2017. Prognosen för nästkommande år innefattar accelererande satsningar på butiksexpansion samt e-handel, vilket förväntas driva långsiktig tillväxt och lönsamhet. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. Känslighetsanalys har inte medfört att återvinningsvärde understiger bokfört värde.

HL Display

Prognostiserade kassaflöden baseras på att bolaget är marknadsledande i Europa och har en god strategisk position med diversifierad kundexponering. Omsättningstillväxten antas ligga på en stabil låg nivå de närmaste åren. Pågående förbättringsinitiativ och kostnadseffektiveringar antas förbättra EBITA-marginalen under prognosperioden. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2%.

Känslighetsanalys ger ett ytterligare nedskrivningsbehov om, 100 Mkr vid sänkning av långsiktigt tillväxttakt med en procentenhet, 120 Mkr vid höjning av diskonteringsränta med en procentenhet samt 100 Mkr vid reduktion av prognostiserat kassaflöde med tio procent.

Diab

Den svagare utvecklingen i Diab under 2017 förväntas inte påverka den långsiktiga potentialen i verksamheten. Bolagets åtgärder för förbättrad lönsamhet förväntas ta längre tid än tidigare beräknat. Framtida tillväxt drivs av en fundamental efterfrågan på lättviktsmaterial (att bygga starkt och lätt) med fokus på hållbarhet. Diab opererar i en tillväxtmarknad där vind-segmentet förväntas driva betydande tillväxt, likväl som kommande applikationer inom segmentet för transport, industri och aerospace. Givet att Diab har en operativ hävstång förväntas ökat kapacitetsutnyttjande samt den genomförda investeringen i produktionsanläggning i Kina framåt bidra till förbättrade EBITA-marginaler.

Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 3%. Marknaden för kärnmaterial växer med den underliggande produktionsvolymen för kunderna, till exempel antalet vindkraftverk och båtar, och genom en ökad användning av sandwichkonstruktioner i befintliga och nya applikationer. Ökningen drivs av en strävan att uppnå konstruktioner med högre hållfasthet och lägre vikt.

Känslighetsanalys ger ett ytterligare nedskrivningsbehov om, 180 Mkr vid sänkning av långsiktigt tillväxttakt med en procentenhet, 230 Mkr vid höjning av diskonteringsränta med en procentenhet samt 140 Mkr vid reduktion av prognostiserat kassaflöde med tio procent.

airteam

Genom sin marknadsledande position i Danmark förväntas airteam fortsätta överträffa tillväxten i marknaden. Antagen tillväxt är emellertid lägre än den historiskt höga tillväxten, som ett resultat av att bolaget antar en mer restriktiv hållning för nya projekt med ett större lönsamhetsfokus, vilket förväntas medföra att bolaget återgår till en något högre EBITA-marginal. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2,5 procent. Den danska byggmarknaden har strukturella tillväxtnöjligheter baserat på en ökad efterfrågan av effektiva och högkvalitativa ventilationslösningar. Känslighetsanalys har inte medfört att återvinningsvärde understiger bokfört värde.

Återvinningsvärde fastställt genom beräkning av verkligt värde

För portföljbolagen HENT och LEDiL har återvinningsvärde fastställts genom beräkning av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Verkligt värde har fastställts i enlighet med nivå tre i värderinghierarkin. För samtliga nämnda bolag visar beräkningarna att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga. Viktiga antaganden vid värderingen är vinstmultipl och prognos på EBITA. Använda vinstmultiplar är i nivå med noterade jämförbara bolag. Känslighetsanalys av beräkningarna har genomförts, för ett antagande åt gången, där EBITA-multipl har justerats ned med 1% respektive EBITA-prognos justerats ned med 10%. Ingen av känslighetsanalyserna för portföljbolagen nedan har medfört att återvinningsvärdet understiger bokfört värde.

HENT

HENT har haft en stabil utveckling under 2017. Omsättningen har minskat, vilket var enligt förväntan, men god utveckling i projekten har stärkt EBITA-marginalen. Utvecklingen inom byggbranschen har

forts. Not 11

varit stabil, dock något svagare vinstmultiplar framförallt hänförligt till osäkerhet på norska- och svenska bostadsmarknaden, vilket beaktats vid beräkning av verkligt värde. Prognosen för nästkommande år är baserad på nuvarande orderbok och försäljningsprognos.

LEDiL

LEDiL prognostiserar en fortsatt omsättningstillväxt under de närmaste åren baserat på marknadstillväxt, expansion till nya marknader samt lansering av nya produkter. Lönsamheten förväntas vara stabil under de närmast kommande åren som en funktion av omsättningstillväxt samt fortsatta investeringar i organisation och expansion.

Nedskrivningsprövning i portföljbolag med betydande goodwillposter 2016

Nedan beskrivs genomförda nedskrivningsprövningar och viktiga antaganden, som använts vid beräkning av återvinningsvärde, för portföljbolag där goodwill vid utgången av 2016 bedömts vara av betydande storlek. Goodwill hänförlig till övriga portföljbolag är var för sig inte betydande i förhållande till Ratos-koncernens totala goodwill.

Plantasjen

Plantasjen förvärvades i november 2016 och ingen indikation på att bolaget skulle ha minskat i värde har uppstått under årets sista månad. Något återvinningsvärde har därmed ej beräknats för Plantasjen.

Återvinningsvärde fastställt genom beräkning av nyttjandevärde

För portföljbolagen Bisnode, HL Display, Diab och airteam har återvinningsvärde fastställts genom beräkning av nyttjandevärde. För samtliga nämnda bolag visar beräkningarna att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga. Viktiga antaganden utöver diskonteringsränta (se separat tabell på sid 94), är omsättningstillväxt och operativ EBITA-marginal samt vinstmultipl. Uppskattad vinstmultipl har tagits fram baserat på data från jämförbara bolag.

Bisnode

Prognostiserade kassaflöden för Bisnode innefattar en successiv omsättningsökning under de närmaste åren, baserat på marknadstillväxt inom kredit, produkt-rationaliseringar, lansering av nya produkter samt tillväxt från förvärvet av NN Marketdata. EBITA-marginalen förväntas också öka under de närmast kommande åren som en funktion av ökad omsättning samt realisering av kostnadsrationaliserande åtgärder som är del i bolagets strategiplan. Inga rimliga möjliga förändringar i viktiga antaganden leder till att det beräknade nyttjandevärdet för Bisnode understiger redovisat värde.

HL Display

De prognostiserade kassaflödena för HL Display baseras på att bolaget är marknadsledande i Europa och har en god strategisk position med diversifierad kundexponering. Omsättningstillväxten antas ligga på en stabil nivå de närmaste åren med försäljningsökningar inom ett antal definierade områden. EBITA-marginalen, ett viktigt antagande för HL Display, antas uppvisa en viss ökning till följd av skalfördelar samt kostnadseffektiviseringar. Rimliga möjliga förändringar i EBITDA-marginal respektive omsättningstillväxt skulle indikera ytterligare nedskrivningsbehov, där 2 procentenheters minskning av omsättningstillväxten respektive 2 procentenheters minskning av EBITDA-marginalen indikerar ett nedskrivningsbehov om 296 Mkr respektive 202 Mkr.

Diab

För Diab innefattar prognostiserade kassaflöden försäljningstillväxt främst inom verksamhetsområdena Vindkraft samt TIA (Transport, Industri och Aerospace). Givet en operativ hävstång förväntas tillväxten i omsättning leda till marginalförbättringar. Inga rimliga möjliga förändringar i viktiga antaganden leder till att det beräknade nyttjandevärdet understiger redovisat värde.

airteam

airteam förvärvades i april 2016 och bolaget har i stort utvecklats i enlighet med förväntan med en stark försäljningstillväxt och fortsatt god operativ lönsamhet. I de prognostiserade kassaflödena har beaktats ett visst avtagande i den historiska tillväxttakten. Den långsiktiga EBITA-marginalen har förväntats vara relativt stabil utifrån historiska nivåer. Inga rimliga möjliga förändringar i viktiga antaganden leder till att det beräknade nyttjandevärdet understiger redovisat värde.

Återvinningsvärde fastställt genom beräkning av verkligt värde

För portföljbolagen HENT, LEDiL och Nebula har återvinningsvärde fastställts genom beräkning av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader. Verkligt värde har fastställts i enlighet med nivå tre i värderinghierarkin. För samtliga nämnda bolag visar beräkningarna att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga. Viktiga antaganden vid värderingen är vinstmultipl vid exit. Använda vinstmultiplar är i nivå med noterade jämförbara bolag.

HENT

HENT har haft en mycket stark försäljningstillväxt under ett flertal år, drivet av stark orderingång och god utveckling i projekten. Den starka försäljningstillväxten har kombinerats med stabil marginal drivet av effektivt projektgenomförande. Orderingången har varit fortsatt god under 2016. Inga rimliga förändringar i viktiga antaganden skulle medföra att det beräknade återvinningsvärdet understiger det bokförda värdet.

LEDiL

Bolaget har präglats av stark försäljningstillväxt drivet av ökad efterfrågan på samtliga större marknader, Europa, Nordamerika och Asien, vilket också medfört ökad EBITA. Inga rimliga möjliga förändringar i viktiga antaganden skulle medföra att det beräknade återvinningsvärdet understiger det bokförda värdet.

Nebula

Portföljbolaget Nebula avyttrades i maj 2017.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen

Mkr	Byggnader och mark	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans 2016-01-01	646	4 607	157	5 410
Investeringar	8	182	128	318
Avyttringar	-5	-155	-1	-161
Tillgångar i förvärvat företag	1 012	842		1 854
Tillgångar i avyttrat företag	-69	-1 336	-21	-1 427
Överfört från anläggning under uppförande	2	93	-100	-5
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning	-78	-427		-505
Omklassificering	2	12	-22	-8
Årets valutakursdifferenser	-2	218	6	222
Utgående balans 2016-12-31	1 517	4 034	148	5 699

Ingående balans 2017-01-01	1 517	4 034	148	5 699
Investeringar	27	234	101	362
Avyttringar	-7	-210		-217
Tillgångar i förvärvat företag		12		12
Tillgångar i avyttrat företag	-8	-319	-4	-331
Överfört från anläggning under uppförande	1	111	-112	
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning ¹⁾		-216		-216
Omklassificering	0	10	-31	-21
Årets valutakursdifferenser	-21	-48	-4	-73
Utgående balans 2017-12-31	1 510	3 607	98	5 215

Akkumulerade av- och nedskrivningar

Ingående balans 2016-01-01	-278	-3 343		-3 621
Årets avskrivningar	-25	-303		-329
Akkumulerade avskrivningar i förvärvat företag	-337	-663		-1 000
Akkumulerade avskrivningar i avyttrat företag	16	850		866
Avyttringar	3	140		143
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning ¹⁾	52	299		351
Omklassificering		0		0
Årets valutakursdifferenser	-3	-136		-139
Utgående balans 2016-12-31	-573	-3 157		-3 729

Ingående balans 2017-01-01	-573	-3 157		-3 729
Årets avskrivningar	-67	-271		-338
Årets nedskrivningar		-2		-2
Akkumulerade avskrivningar i förvärvat företag		-3		-3
Akkumulerade avskrivningar i avyttrat företag	5	263		268
Avyttringar	7	205		212
Omklassificering till Tillgångar som innehas för försäljning		153		153
Omklassificering	0	2		2
Årets valutakursdifferenser	9	40		49
Utgående balans 2017-12-31	-618	-2 769		-3 387

Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning

Per 2017-12-31	892	838	98	1 827
Varav finansiell leasing	496	23		518
Per 2016-12-31	945	878	148	1 970
Varav finansiell leasing	469	38		507

¹⁾ Avser Nebula, vilket är avyttrat under 2017.

forts. Not 12

Moderbolaget

Mkr	Byggnader och mark	Inventarier	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 2016-01-01	82	26	108
Investeringar		1	1
Utrangering / avyttringar		-7	-7
Utgående balans 2016-12-31	82	20	102
Ingående balans 2017-01-01	82	20	102
Investeringar		0	0
Utgående balans 2017-12-31	82	20	103
Ackumulerade avskrivningar			
Ingående balans 2016-01-01	-19	-23	-42
Årets avskrivningar	-2	-1	-4
Utrangering/avyttring		7	7
Utgående balans 2016-12-31	-21	-17	-38
Ingående balans 2017-01-01	-21	-17	-38
Årets avskrivningar	-2	-1	-3
Utgående balans 2017-12-31	-24	-18	-42
Värde enligt balansräkningen			
Per 2017-12-31	58	2	61
Per 2016-12-31	61	3	64

Not 13 Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Förändring av redovisade värden

Koncernen

Mkr	2017	2016
Redovisat värde vid årets ingång	1 964	2 357
Justering av ingående värde	3	
Investeringar	128	555
Avyttringar	-871	
Koncernföretag omklassificerade till andelar som redovisas enligt kapitalandelsmetoden		754
Nedskrivning		-1 692
Utdelningar		-3
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	19	-152
Andel av skatt från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-17	18
Andel av övrigt totalresultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-9	-28
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden i avyttrade företag		-55
Valutakursdifferenser	-13	210
Redovisat värde vid årets utgång	1 204	1 964

Nedskrivning av Aibel

Under 2016 skrev Ratos ner kapitalandelen för Aibel med 1 692 Mkr, varav 1 083 var hänförligt till moderbolagets ägare. Nedskrivningen föranleddes av en minskad aktivitetsnivå i kombination med överkapacitet i branschen och pressade marginaler samt att Ratos inte antog en återgång till den marknadssituation som rådde före oljeprisfallet. Genomförd nedskrivning påverkade posten Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden i Rapport över finansiell ställning. Det redovisade värdet för Aibel uppgick per den 31 december 2016 till 587 Mkr och återvinningsvärdet uppgick till 690 Mkr.

Per 31 december 2017 uppgår det redovisade värdet på Aibel till

679 Mkr. Genomförd nedskrivningsprövning för 2017, vilken baseras på en nyttjandevärdesberäkning visar inte på något ytterligare nedskrivningsbehov. Liksom i nyttjandevärdesberäkningen 2016 har omsättningstillväxt och antagande om EBITA-marginal i de prognosticerade kassaflödena anpassats efter de rådande marknadsförhållandena. Använd diskonteringsränta efter skatt uppgår till 8 procent (7 procent per 2016-12-31) och diskonteringsränta före skatt till 11 procent (9 procent per 2016-12-31). Inga rimliga förändringar i viktiga antaganden leder till att det beräknade nyttjandevärdet understiger redovisat värde. För beskrivning av metodik vid nedskrivningsprövning, se not 11.

forts. Not 13

Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden fördelade mellan betydande och ej individuellt betydande andelar

Mkr	2017					2016					
	Aibel ¹⁾	Gudrun Sjödén Group ²⁾	Serena Properties ³⁾	Individuellt ej betydande andelar	Totalt	Aibel ¹⁾	Arcus ⁴⁾	Gudrun Sjödén Group ²⁾	Serena Properties ³⁾	Individuellt ej betydande andelar	Totalt
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	49%	30%				49%	24%	30%	56%		
Ingår i koncernen enligt följande:											
Andel av resultat före skatt	-24	23	18	2	19	-198		8	36	2	-152
Skatt	-1	-6	-4	-6	-17	32		-2	-12		18
Andel av övrigt totalresultat	-8	1	-3		-10	-31			3		-28
Andel av totalresultat	-33	17	11	-4	-8	-197		5	28	2	-162
Koncernmässigt värde	997	183		24	1 204	918	729	166	134	17	1 964
100%											
Nettoomsättning	9 381	793	85			10 892		262	159		
Årets resultat	-50	56	25			-372		18	43		
Övrigt totalresultat	-16	2	-6			-62		3	6		
Summa totalresultat	-65	58	20			-434		21	49		
Anläggningstillgångar	6 658	256				7 156	2 415	252	1 862		
Omsättningstillgångar	2 897	248				2 969	2 323	202	108		
Långfristiga skulder	-4 339	-209				-4 602	-1 147	-239	-1 677		
Kortfristiga skulder	-3 437	-107				-3 680	-2 001	-86	-60		
Nettotillgångar	1 778	187				1 843	1 590	129	232		

¹⁾ Aibel Holding I AS ägs till 49% av NCS Invest. Mer information om koncernstrukturen framgår av not 30 Andelar i koncernföretag.

²⁾ Gudrun Sjödén Group ägs till 30% av GS Intressenter AB.

³⁾ Serena Properties AB avyttrades i september 2017.

⁴⁾ Resterande aktieinnehav i Arcus avyttrades i januari 2017.

Avstämning finansiell information i sammandrag för betydande investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Mkr	Aibel 100%		Gudrun Sjödén Group 100%		Serena Properties 100%	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ingående balans nettotillgångar	1 843	4 212	552		235	
Investeringar				533		0
Nyemission		996				183
Nedskrivning		-3 395				
Årets resultat före skatt	-48	-436	77	25	32	71
Skatt	-2	64	-21	-7	-6	-24
Övrigt totalresultat	-13	-62	2	0	-6	6
Omräkningsdifferenser	-3	463				
Avyttring					-255	
Utgående balans nettotillgångar	1 778	1 843	610	552	0	235
Aibel 49% ¹⁾						
Gudrun Sjödén Group 30%						
Serena Properties 100%						
Mkr	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Andel i nettotillgångar	885	918	56	38		130
Goodwill			119	119		
Övrigt	112		9	9		4
Redovisat värde	997	918	183	166		134

¹⁾ Koncernmässigt värde, justerat för andel som tillfaller innehav utan bestämmande inflytande, uppgår till 679 Mkr (587).

Not 14 Specifikation av moderbolagets andelar i intresseföretag

Förändring av redovisade värden

Moderbolaget

Mkr	2017	2016
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	3	
Dotterföretag omklassificerat till intresseföretag		3
Avyttrat	-3	
Värde enligt balansräkning	0	3

Intresseföretag, org nr, säte	Antal andelar	Ägd andel, %	Bokfört värde 2017	Bokfört värde 2016
Arcus AS, 987 470 569, Oslo, Norge				3
Totalt			0	3

Not 15 Fordringar på koncernföretag

Moderbolaget

Mkr	Långfristiga fordringar Koncernföretag		Mkr	Kortfristiga fordringar Koncernföretag	
	2017	2016		2017	2016
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	0	17	Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	1	70
Investerat	3		Investerat	226	2 475
Övertagen fordran	27		Omklassificeringar	-27	2
Reglerat	-18	-17	Reglerat	-197	-2 546
Utgående balans	12	0	Utgående balans	2	1

Not 16 Finansiella instrument

Koncernen

31 december Mkr	Verkligt värde via resultatet - Innehas för handel		Derivat som används för säkringsändamål		Låne- och kundfordringar		Finansiella tillgångar som kan säljas		Övriga finansiella skulder		Total enligt rapport över finansiell ställning	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Finansiella tillgångar												
Aktier och andelar							10	11			10	11
Finansiella fordringar ¹⁾		7	29	20	88	338					117	365
Kundfordringar					2 432	2 757					2 432	2 757
Likvida medel					3 881	4 389					3 881	4 389
		7	29	20	6 402	7 484	10	11			6 440	7 522
Överskott i pensionsplan, tillgång											1	3
											6 442	7 525
Finansiella skulder												
Räntebärande skulder												
- Skulder till kreditinstitut									5 860	7 371		
- Finansiell leasing									698	736		
- Övriga räntebärande skulder	162		26						92	75	6 838	8 181
Finansiella skulder	181	516		39							181	555
Leverantörsskulder									2 284	2 300	2 284	2 300
	343	516	26	39					8 934	10 482	9 303	11 036
Avsättningar för pensioner											486	487
											9 789	11 523

¹⁾ I finansiella fordringar ingår 89 Mkr (340) som är räntebärande.

Verkligt värde

Valutaterminer har värderats till verkligt värde med beaktande av aktuella räntor och kurser på bokslutsdagen. Ränteswapparnas verkliga värde baseras på diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktets förfallodagar och villkor och med hänsyn tagen till marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen. Verkligt värde för fordringar med rörlig ränta motsvarar dess redovisade värde. Merparten av de räntebärande skulderna löper med rörlig ränta, samt oftast en marginal som beror på skuldsättningsgrad, varför verkligt värde på balansdagen motsvarar redovisat värde.

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts utgår från följande nivåer.

Nivå 1: finansiella instrument värderas enligt priser noterade på en aktiv marknad.

Nivå 2: finansiella instrument värderas utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata och som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: finansiella instrument värderas utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Verkligt värde-hierarki

Tillgångar Mkr	Nivå 2		Nivå 3	
	2017	2016	2017	2016
Derivat				
- Valutaterminer	29	24		
Villkorade köpeskillingar				3
	29	24	0	3

Förändring, nivå 3 Mkr	Villkorade köpeskillingar	
	2017	2016
Ingående balans	3	11
Redovisat i finansnettot		-11
Tillkommande		3
Reglerat	-3	
Utgående balans	0	3

Skulder Mkr	Nivå 2		Nivå 3	
	2017	2016	2017	2016
Syntetiska optioner			159	158
Derivat				
- Ränteswappar	15	23		
- Valutaterminer	15	19		
Säljoption till innehav utan bestämmande inflytande			173	166
Villkorade köpeskillingar			7	189
	30	42	339	513

forts. Not 16

Förändring, nivå 3 Mkr	Syntetiska optioner		Säljoption		Villkorade köpeskillingar	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ingående balans	158	108	166	207	189	200
Redovisat i finansnettot	9	173			22	20
Redovisat i rörelseresultatet			-3	3	2	-12
Redovisat mot innehav utan bestämmande inflytande			5	42		
Nyutgivna/tillkommande	18	60				4
Avyttring, koncernföretag	0	-178		-58	-1	
Förvärv, koncernföretag					-40	44
Reglerat	-22	-11			-143	-75
Förfallna avtal				-40		
Omräkningsdifferens	-4	6	5	12	1	9
Omklassificering					-22	
Utgående balans	159	158	173	166	7	189

Omvärdering av finansiella instrument i nivå tre som ingår i årets resultat, och som avser skulder som ingår i den utgående balansen, uppgår till -8 Mkr (-59).

Den utgående balansen avseende syntetiska optioner representerar det sammanlagda bedömda värdet av ett antal utestående optioner inom koncernen, vilka har Ratos olika bolag som underliggande tillgångar. Ratos värderar syntetiska optioner utifrån på marknaden vedertagna principer. Avgörande parametrar i samband med optionsvärderingen är antagna marknadsvärden avseende de underliggande tillgångarna, den underliggande tillgångens volatilitet och hur lång den återstående löptiden på optionen är. Det finns som regel inte något starkt samband

mellan hur dessa parametrar utvecklas för olika optionsprogram. Eventuell samvariation har snarare att göra med allmänekonomiska faktorer.

Säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande värderas med utgångspunkt i villkoren i köpeavtal och aktieägaravtal och diskonteras till balansdagen. Den viktigaste parametern är aktiens värdeutveckling, vilken baseras på resultat fram till estimerad förfallotidpunkt.

Värdering av villkorade köpeskillingar beaktar nuvärdet av förväntade betalningar, diskonterade med en riskjusterad ränta. Olika scenarier för prognostiserat resultat beaktas för att bedöma storleken av de förväntade utbetalningarna och sannolikheten för dess inträffande.

Moderbolaget

31 december Mkr	Verkligt värde via resultatet - Innehas för handel		Låne- och kundfordringar		Finansiella tillgångar som kan säljas		Övriga finansiella skulder		Total enligt rapport över finansiell ställning	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Finansiella tillgångar										
Andra långfristiga värdepappersinnehav					0	0			0	0
Finansiella fordringar				4						4
Fordringar på koncernföretag			15	1					15	1
Likvida medel			2 226	2 677					2 226	2 677
			2 241	2 682	0	0			2 241	2 682
Finansiella skulder										
Räntebärande skulder, koncernföretag							319	2 270	319	2 270
Ej räntebärande skulder, koncernföretag							1 250		1 250	
Finansiella skulder	30	39							30	39
Leverantörsskulder							7	11	7	11
	30	39					1 576	2 281	1 605	2 321

Verkligt värde-hierarki Moderbolaget

Förändring, nivå 3 Mkr	Syntetiska optioner		Villkorad köpeskillning	
	2017	2016	2017	2016
Ingående balans		9		11
Redovisat i finansnettot		-9		-11
Tillkommande				
Omräkningsdifferens				
Utgående balans		0		0

Skulder

Mkr	Nivå 3	
	2017	2016
Syntetiska optioner	30	39
	30	39

Förändring, nivå 3

Mkr	Syntetiska optioner	
	2017	2016
Ingående balans	39	16
Redovisat i finansnettot	3	21
Nyutgivna	3	2
Reglerat	-16	
Utgående balans	30	39

Omvärderingar som avser syntetiska optioner ingår i årets resultat, med -3 Mkr (-21), avseende tillgångar och skulder som ingår i den utgående balansen.

Not 17 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Moderbolaget

Mkr	2017	2016
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	0	27
Nedskrivning		-27
	0	0

Not 18 Varulager

Koncernen

Mkr	2017	2016
Råvaror och förnödenheter	121	213
Varor under tillverkning	179	173
Färdiga varor och handelsvaror	836	1 003
	1 136	1 389

Not 19 Eget kapital

Aktiekapital

Antal	Stam A		Stam B		Preferens C	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Utgivna aktier per 1 januari	84 637 060	84 637 060	239 503 836	239 503 836	830 000	830 000
Inlösen av C-aktier (preferensaktier)					-830 000	
Utgivna aktier per 31 december	84 637 060	84 637 060	239 503 836	239 503 836	0	830 000
			Totalt antal aktier		Kvotvärde	Mkr
Utgivna aktier per 1 januari 2017			324 970 896		3,15	1 024
Inlösen av C-aktier (preferensaktier)			-830 000			-3
Utgivna aktier per 31 december 2017			324 140 896		3,15	1 021

Omstämpling av aktier

Årsstämman 2003 beslutade om att ett konverteringsförbehåll avseende möjlighet att stämpla om A-aktier till B-aktier skulle införas i bolagsordningen. Detta innebär att ägare av A-aktier har en kontinuerlig möjlighet att genomföra en konvertering till B-aktier. Under 2017 har 0 (0) A-aktier omstämplats till B-aktier.

Koncernen

Övrigt tillskjutet kapital

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna. Här ingår överkursfonder som betalats i samband med emissioner.

Balanserat resultat inklusive årets resultat

I balanserat resultat ingår intjänade resultat och omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner som redovisats i övrigt totalresultat för moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond ingår också i denna post.

Moderbolaget

Bundna fonder

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning.

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust. I reservfonden ingår även belopp som före 2006-01-01 tillförts överkursfonden.

Fritt eget kapital

Följande fonder utgör tillsammans med årets resultat fritt eget kapital, dvs det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Överkursfond

När aktierna emitteras till överkurs, dvs för aktierna betalas mer än aktiernas kvotvärde, ska ett belopp motsvarande det erhållna beloppet utöver aktiernas kvotvärde föras till överkursfonden. Avsättning till överkursfond efter 2006-01-01 utgör fritt eget kapital.

Fond för verkligt värde

Moderbolaget tillämpar årsredovisningslagens regler avseende värdering av finansiella instrument till verkliga värden enligt 4 kap 14 § a-e. Redovisning sker direkt mot fond för verkligt värde när värdeförändringen avser en kursförändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet. Redovisning framgår av not 20.

Balanserat resultat

Balanserat resultat utgörs av föregående års balanserat resultat och resultat efter avdrag för under året lämnad vinstutdelning. Kostnader för återköp av egna aktier, erhållna köpoptionspremier och eventuellt tillkommande transaktionskostnader redovisas direkt i balanserat resultat.

Kapitalhantering

Koncernens målsättning är att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerarens, kreditgivarens och marknadens förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, och att den långsiktiga avkastningen som genereras till aktieägarna är tillfredsställande.

Ratos avkastningsmål (årlig genomsnittlig avkastning på investerat kapital, IRR) är bolagsspecifikt och uppgår till lägst 15 procent.

Under de gångna fem åren har Ratos avyttrat 14 bolag och under 2017 försattes GS-Hydro i konkurs. Genomsnittlig IRR under dessa år uppgår till 12 procent per år. Avkastningen kommer alltid att variera över tid och mellan investeringar. Under 2017 avyttrades portföljbolagen AH Industries, Nebula, Serena Properties, del av Biolin samt kvarvarande andelar i Arcus. Investeringen i AH Industries gav en negativ årlig genomsnittlig avkastning medan Nebula och Serena Properties har gett en årlig genomsnittlig avkastning om 37 respektive 26 procent. Investeringen i Arcus gav en total genomsnittlig årlig avkastning om 30 procent.

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 2,00 kr per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2017, vilket motsvarar en total utbetalning om 638 Mkr. Baserat på betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 5,6%. Under första halvåret 2017 har utdelning på preferensaktier av serie

forts. Not 19

C utbetalats med ett totalt belopp om 39 Mkr. I maj 2017 fattade Ratos styrelse beslut om obligatorisk inlösen av samtliga utestående preferensaktier av serie C.

Sedan årsstämman 2009 finns ett beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos genom kvittning, apport eller mot kontant betalning. Detta mandat förnyades vid årsstämman 2017 och avser högst 35 miljoner B-aktier. Därutöver finns ett bemyndigande till styrelsen att emittera sammanlagt högst 1 250 000 preferensaktier av serie C och/eller serie D i bolaget, i samband med avtal om förvärv.

Varken moderbolaget eller något av dotterföretagen står under externa kapitalkrav.

Återköpta egna aktier som ingår i eget kapital-posten balanserat resultat inklusive årets resultat

Antal aktier	2017	2016
Ingående återköpta aktier	5 248 854	5 217 460
Årets anskaffning		32 738
Årets avyttring (till anställda)		-1 344
Inlösen av C-aktier (preferensaktier)	-122 592	
Utgående återköpta aktier	5 126 262	5 248 854
Antal utestående aktier		
Totalt antal aktier	324 140 896	324 970 896
Återköpta aktier	-5 126 262	-5 248 854
	319 014 634	319 722 042

Köptioner 2013-2017

Årsstämmorna 2013-2017 beslutade om utställande av köpoptioner på återköpta aktier.

Optionsvillkor för utestående köpoptioner per 2017-12-31 framgår av not 7 (sid 90). Enligt utestående optionsprogram är 2 318 000 återköpta aktier reserverade för överlåtelse. Totalt antal återköpta B-aktier uppgår till 5 126 262.

Utdelning

Efter balansdagen har styrelsen föreslagit följande utdelning:

	Mkr
Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 2,00 kr/aktie ¹⁾	638
Balanseras i ny räkning	6 817

¹⁾ Baserat på antalet utestående aktier den 28 mars 2018. Antalet återköpta aktier per detta datum är 5 126 262 st och kan förändras fram till avstämningsdagen för utdelning.

Den föreslagna utdelningen för 2016 fastställdes på årsstämman den 6 april 2017. Föreslagen utdelning för 2017 blir föremål för fastställande på årsstämman den 3 maj 2018.

Not 20 Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande

Mkr	Majoritetens andel av reserver			Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt
	Omräknings-reserv	Säkrings-reserv	Totalt		
Ingående redovisat värde 2016-01-01	-516	-8	-523	-249	-772
Justerings	9		9		9
Justerat ingående redovisat värde	-507	-8	-514	-249	-763
Årets omräkningsdifferenser	393		393	170	563
Omräkningsdifferenser hänförliga till avyttrade verksamheter	-207		-207	-44	-251
Kassaflödessäkringar					
– redovisade i övrigt totalresultat		-42	-42	-12	-54
– skatt hänförlig till årets förändring		7	7	3	9
Utgående redovisat värde 2016-12-31	-321	-43	-364	-132	-495
Ingående redovisat värde 2017-01-01	-321	-43	-364	-132	-495
Justerings	16		16		16
Justerat ingående redovisat värde	-305	-43	-348	-132	-479
Årets omräkningsdifferenser	-10		-10	14	5
Omräkningsdifferenser hänförliga till avyttrade verksamheter	-16		-16	-18	-34
Kassaflödessäkringar					
– redovisade i övrigt totalresultat		-1	-1	0	-1
– skatt hänförlig till årets förändring		0	0	0	1
Utgående redovisat värde 2017-12-31	-331	-43	-374	-135	-509

forts. Not 20

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Säkringsreserv

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförligt till kassaflöden som ännu inte har inträffat.

Moderbolaget

Specifikation av eget kapital-posten reserver

Mkr	2017	2016
Fond för verkligt värde		
Ingående balans	7	7
Omvärderingar redovisat i övrigt totalresultat		
Utgående balans	7	7

Not 21 Innehav utan bestämmande inflytande

2017 Mkr	NCS Invest	Bisnode	LEDiL	Individuellt ej betydande innehav utan bestämmande inflytande	Total
Innehav utan bestämmande inflytande, andel i %	36%	30%	34%		
Anläggningstillgångar	885	5 011	974		
Omsättningstillgångar		949	79		
Långfristiga skulder		-1 644	-331		
Kortfristiga skulder		-1 556	-92		
Nettotillgångar	885	2 760	629		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	319	831	211	525	1 886
Nettoomsättning		3 555	388		
Årets resultat	-25	201	72		
Övrigt totalresultat	-8	57	15		
Summa totalresultat	-33	258	87		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	-9	61	24	63	139
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	-3	17	5	-19	0
Kassaflöde från löpande verksamhet		515	75		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-291	-35		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		-183	-43		
Årets kassaflöde		41	-3		

2016 Mkr	NCS Invest	Bisnode	LEDiL	Individuellt ej betydande innehav utan bestämmande inflytande	Total
Innehav utan bestämmande inflytande, andel i %	36%	30%	34%		
Anläggningstillgångar	918	5 195	915		
Omsättningstillgångar		899	76		
Långfristiga skulder		-1 877	-98		
Kortfristiga skulder		-1 500	-95		
Nettotillgångar	918	2 717	797		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	330	819	268	586	2 003
Nettoomsättning		3 458	365		
Årets resultat	-1 858	60	70		
Övrigt totalresultat	200	100	0		
Summa totalresultat	-1 658	161	70		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	-669	18	24	57	-570
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	72	30	11	-10	104
Kassaflöde från löpande verksamhet		197	75		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-305	-3		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		13	-120		
Årets kassaflöde		-96	-48		

Not 22 Resultat per aktie

Resultat per aktie har beräknats på följande sätt:

Mkr	2017	2016
Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare	268	-500
Avgår - utdelning preferensaktier	-39	-72
	229	-572
Vägt genomsnittligt antal aktier		
Totalt antal stamaktier 1 januari	324 140 896	324 140 896
Effekt av innehav av egna aktier	-5 126 262	-5 126 468
Vägt genomsnittligt antal före utspädning	319 014 634	319 014 428
Effekt av aktieoptioner		
Vägt genomsnittligt antal efter utspädning	319 014 634	319 014 428
Resultat per aktie före utspädning	0,72	-1,79
Resultat per aktie efter utspädning	0,72	-1,79

Instrument som potentiellt kan ge utspädningseffekt

Ratos AB hade vid utgången av 2017 fem utestående köpoptionsprogram vars lösenkurser 56,90 kr, 51,80 kr, 55,50 kr, 45,00 kr, respektive 47,10 kr överstigit stamaktiernas genomsnittskurs. Dessa optioner anses därför sakna utspädningseffekt och har exkluderats från beräkningen av resultat per aktie efter utspädning. Om aktierna i framtiden går upp till en nivå över lösenkursen kommer dessa optioner att medföra utspädning.

Not 23 Pensioner

I koncernen finns både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. Ratos-koncernen har inte någon koncerngemensam policy avseende pensioner utan varje enskilt bolags styrelse beslutar om pensionslösningar för bolaget. Av Ratos nuvarande dotterföretag har sex förmånsbestämda pensioner. De förmånsbestämda planerna är inte huvudlösningen för dotterföretagen utan utgör endast komplement till avgiftsbestämda pensionsplaner.

Bisnode har det beloppsmässigt största pensionsåtagandet i koncernen och det uppgår till 413 Mkr och är fördelat på planer i fem olika länder.

Förmånsbestämda pensioner

Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Intjäningen baseras på antal år inom pensionsplanen och lönen vid pensionerings-tillfället.

Pensionsförpliktelseerna är säkerställda genom pensionsstiftelser och dylikt eller av bolaget.

Avgiftsbestämda pensioner

Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Pensionspremierna är lönerelaterade och kostnadsförs löpande.

forts. Not 23

Koncernen

Pensionskostnad

Mkr	2017	2016
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	23	23
Räntenetto	7	9
Effekter av reduceringar och regleringar	1	-2
Pensionskostnader för förmånsbestämda pensioner	31	31
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, Alecta	78	78
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, övriga	111	123
Årets pensionskostnad	220	231

Pensionskostnaderna ingår i resultaträkningen på raden Kostnader för ersättning till anställda med undantag av räntenetto som ingår i finansnettot i resultaträkningen.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Mkr	2017	2016
Nuvärde av fonderade förpliktelser	395	409
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-237	-236
	158	174
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	328	312
Effekt av begränsningsregel för nettotillgångar	-2	-1
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	485	485
Belopp som redovisas i balansräkningen		
Avsättningar för pensioner	486	487
Överskott i förmånsbestämd plan redovisad som långsiktig finansiell fordran	-1	-3
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	485	485

Aktuariella vinster och förluster

Erfarenhetsmässiga justeringar uppkommer som en följd av att utfallet på grund av dödlighet, sjukfrånvaro, personalomsättning, löneförändringar samt avkastning på förvaltningstillgångar under året avvikit från gjorda antaganden.

Specifikation av förändringarna i den nettoskuld som redovisas i Rapport över finansiell ställning

Mkr	2017	2016
Nettoskuld vid årets början	485	445
Nettokostnad redovisad i resultaträkningen	31	31
Omvärdering av pensionsförpliktelse redovisad i övrigt totalresultat ¹⁾	-16	46
Inbetalda avgifter och utbetalda pensioner	-14	-20
Valutakursdifferenser på utländska planer	1	18
Netto överlätna pensionsförpliktelser i samband med avyttring av företag	-2	-35
Nettoskuld vid årets slut	485	485

¹⁾ I koncernens övriga totalresultat redovisas även omvärdering av pensionsförpliktelse för investering som i koncernen redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

forts. Not 23

Förvaltningstillgångarna består av följande:

Mkr	2017	2016
Egetkapitalinstrument	2	1
Finansiella räntebärande tillgångar	2	2
Fastigheter	2	2
Andra tillgångar	232	231
	237	236

Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2017 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 154% (148). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Väsentliga aktuariella antaganden på balansdagen

	2017	2016
Diskonteringsränta, %	0,8-3,0	0,2-3,0
Inflation, %	0,5-2,0	0,5-2,0
Förväntad löneökningstakt, %	1,5-3,0	1,5-3,0
Årlig ökning av pensioner och fribrev, %	0,4-2,0	0,8-2,0

Diskonteringsräntan har förstklassiga företagsobligationer som bas för alla länder inom euroområdet. För svenska pensionsplaner baseras diskonteringsräntan på bostadsobligationer.

Moderbolaget

Moderbolagets pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner uppgår till 13 Mkr (14), varav 1 Mkr (7) avser Alecta.

Not 24 Avsättningar

Koncernen

Avsättningar, långfristiga

Mkr	2017	2016
Garantiåtaganden		
Vid årets början	6	23
Årets avsättningar	3	2
Avsättningar i avyttrat företag	0	-19
Omräkningsdifferens	0	0
Vid årets slut	9	6
Övrigt		
Vid årets början	93	88
Årets avsättningar	3	26
lanspråktaga avsättningar	-13	-12
Outnyttjade reverserade avsättningar	-13	0
Avsättningar i avyttrat företag	-6	-1
Avsättningar i förvärvat företag	1	1
Förändring av diskonterat värde	1	1
Omklassificering	-11	-15
Omräkningsdifferens	-2	5
Vid årets slut	53	93
Summa långfristiga avsättningar	61	99

forts. Not 24

Avsättningar som är långfristiga skulder och förfallostruktur

Garantiåtaganden

Avsättningarna avser garantiåtagande för utförda arbeten. Avsättning för garantier börjar beräknas när en tjänst slutförs eller en vara har övergått till kund. För att uppskatta beloppen används huvudsakligen historiska data avseende reparationer och utbyten. Garantiperioderna sträcker sig över 2-10 år.

Övriga avsättningar

Övriga långfristiga avsättningar består bland annat av avsättningar avseende sale and leaseback-affärer och legala krav. Av övriga avsättningar har 38 Mkr (47) en förfallostruktur om upp till 8 år. Resterande del beräknas regleras inom 2-5 år.

Avsättningar som är kortfristiga skulder

Förutbetalda servicekontrakt

Avsättning för förutbetalda servicekontrakt avser ersättning för ännu ej utförda tjänster.

Avsättningar, kortfristiga

Mkr	2017	2016
Garantiavsättningar		
Vid årets början	480	348
Årets avsättningar	143	156
Outnyttjade reverserade avsättningar	-51	-9
lanspråktaga avsättningar	-52	-38
Avsättningar i förvärvat företag		4
Avsättningar i avyttrat företag	0	-17
Omräkningsdifferens	-24	37
Vid årets slut	496	480

Förutbetalda servicekontrakt

Vid årets början	13	12
Årets avsättningar		2
Avsättningar i avyttrat företag	-13	0
Vid årets slut	0	13

Övrigt

Vid årets början	59	235
Årets avsättningar	142	183
lanspråktaga avsättningar	-47	-380
Outnyttjade reverserade avsättningar	-14	6
Förändring av diskonterat värde	0	0
Omklassificering	20	15
Omräkningsdifferens	1	0
Vid årets slut	161	59

Summa kortfristiga avsättningar **656** **553**

Moderbolaget

Avsättningar, långfristiga

Mkr	2017	2016
Övrigt		
Vid årets början	11	23
Omklassificering	-11	-13
Förändring av diskonterat värde	0	1
Vid årets slut	0	11

forts. Not 24

Avsättningar, kortfristiga

Mkr	2017	2016
Övrigt		
Vid årets början	117	309
Årets avsättningar	129	133
lanspråkta avsättningar	-97	-338
Outnyttjade reverserade avsättningar	-21	
Valutakurseffekt	1	
Omklassificering	11	13
Vid årets slut	140	117

Av moderbolagets avsättningar avser 112 Mkr (90) avsättningar för dotter- och intresseföretag.

Not 25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Moderbolaget

Mkr	2017	2016
Personalkostnader	35	63
Övrigt	11	49
	46	112

Not 26 Finansiella risker och riskpolicy

Principer för finansiering och finansiell riskhantering

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker relaterade till kundfordringar, leverantörsskulder, lån och derivatinstrument. Ratos finansiella risker består av:

- finansieringsrisk
- kreditrisk
- ränterisk
- valutarisk

Ratos styrelse fastställer den finansiella strategin för moderbolaget medan respektive dotterföretags styrelser fastställer respektive företags finansiella strategier.

Moderbolaget

Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicyen.

Koncernföretag

I koncernen finns inte någon central finansavdelning, däremot bistår koncernens Debt Manager dotterföretagen i övergripande finansiella frågor. Finanspolicy fastställs av respektive dotterföretags styrelse.

Den finansiella målsättningen för koncernen är att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerares, kreditgivares och marknadens förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, samtidigt som den långsiktiga avkastning som genereras till aktieägarna är tillfredsställande.

Ratos strävar efter att bolagen ska ha en optimal finansiell struktur givet vid var tid rådande förutsättningar.

Finansieringsrisk

Definition

Med finansieringsrisk avses risken att kostnaden blir högre vid upptagande av nya lån och att omfinansiering av förfallande lån försämrats.

Aktuell finansieringsrisk

Moderbolaget är i normalfallet obelånat och pantsätter inte aktier eller andra tillgångar som säkerhet för egna åtaganden eller för bolagens eller annans förpliktelser. Moderbolaget ska inte heller gå i generell borgen gentemot någon långivare för bolagens eller annans förpliktelser.

Garantier avseende tillskjutande av ägarkapital kan lämnas efter beslut i styrelsen. Tillgång till kapital och flexibilitet säkerställs genom moderbolagets rullande långfristiga kreditfacilitet som uppgår till 2,2 miljarder kr inklusive checkräkningskredit. Faciliteten kan även användas för att finansiera utdelning och löpande driftskostnader under en period med få eller inga exits. Utöver detta har moderbolaget ett bemyndigande från årsstämman att emittera aktier i samband med avtal om förvärv, se vidare not 19 avsnitt Kapitalhantering.

Varje dotterföretag ansvarar för sin egen finansiering. Per den 31 december 2017 uppgick koncernens räntebärande skulder till kreditinstitut till 5 860 Mkr (7 371). Totalt outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 4 265 Mkr (3 769).

Låneavtalen i dotterföretagen innehåller i normalfallet finansiella nyckeltal. Nyckeltalens nivåer är unika för varje dotterföretag. De vanligaste nyckeltalen är räntebärande nettoskuld i förhållande till resultat före avskrivningar och räntenetto, räntetäckningsgrad samt kassaflöde.

Om ett dotterföretag inte uppfyller lånevillkor i ett långfristigt låneavtal vid eller före rapportperiodens slut med effekt att företaget inte har en ovillkorad rätt att senarelägga skuldens reglering i minst tolv månader, klassificeras skulden som kortfristig.

Löptidsanalys finansiella skulder

För koncernens finansiella skulder per den 31 december 2017, visas följande förväntade förfallostruktur, omfattande odiskonterade kassaflöden avseende amorteringar och uppskattade räntebetalningar baserade på terminsavtal alternativt faktisk ränta samt uppskattade marginaler.

Omräkning till SEK av belopp i utländsk valuta har gjorts till gällande valutakurs vid rapportperiodens slut.

Löptidsanalysen omfattar inte skulder avseende syntetiska optioner. Per den 31 december 2017 uppgick koncernens skulder avseende syntetiska optioner till 159 Mkr (158).

forts. Not 26

Löptidsanalys finansiella skulder

2017-12-31 Mkr	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	1 053	1 956	524	415	2 333	6 282
Finansiell leasing	77	78	75	72	870	1 172
Övriga räntebärande skulder	18	1	1	1	93	114
Leverantörsskulder	2 284					2 284
Säljoptioner				173		173
Villkorad köpeskilling	6	1	1	1	1	9
Ränteswappar	11	4				15
Valutaterminer						
- utflöde	387					387
- inflöde	-372					-372
Summa	3 465	2 039	601	662	3 297	10 065

2016-12-31 Mkr	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	1 113	1 042	2 607	592	2 949	8 304
Finansiell leasing	81	86	86	86	985	1 324
Övriga räntebärande skulder	4	1	1	1	91	99
Leverantörsskulder	2 300					2 300
Säljoptioner					240	240
Villkorad köpeskilling	170	3	1	1	2	176
Ränteswappar	11	9	3			23
Valutaterminer						
- utflöde	541					541
- inflöde	-522					-522
Summa	3 698	1 142	2 698	680	4 268	12 485

Kreditrisk

Definition

Kreditrisk uppstår dels i finansiella, dels i kommersiella transaktioner. Koncernen är i sin finansiella verksamhet exponerad för kreditrisk på motparten i samband med placering av överskottslikviditet på bankkonton, i räntebärande värdepapper och i samband med köp av derivatinstrument. Den kommersiella exponeringen består främst av kreditrisken i koncernens kundfordringar och utgörs av risken att kunderna inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden.

Aktuell finansiell kreditrisk

För att reducera moderbolagets finansiella kreditrisk och för att moderbolaget ska ha en hög beredskap för investeringar placeras likviditeten i bank eller räntebärande värdepapper med låg ränterisk, låg kreditrisk och hög likviditet. Förutom att placera de likvida medlen på bankkonto eller depositionskonto hos av Ratos godkända nordiska banker, får investeringar endast göras i värdepapper (statskuldsväxlar, certifikat, obligationer eller motsvarande) emitterade av svenska staten, svenska kommuner, banker och företag som erhållit minst A+ rating av Standard & Poor's eller motsvarande rating av Moody's. Durationen på placering av värdepapper får inte överstiga sex månader förutom värdepapper utgivna av Svenska Staten där statskuldsväxlar får ha en duration på maximalt 12 månader och statsobligationer maximalt 24 månader. Moderbolagets likvida medel uppgick per 31 december 2017 till 2 226 Mkr (2 677).

Per den 31 december 2017 uppgick likvida medel i koncernen till 3 881 Mkr (4 389). Under 2017 förekom inga kreditförluster vid placering av likvida medel.

Aktuell kommersiell kreditrisk

Moderbolaget har inte några kundfordringar.

Redovisat värde på koncernens kundfordringar, i Rapport över finansiell ställning, avspeglar den maximala exponeringen för kreditrisk. Koncernens dotterföretag är verksamma inom ett flertal olika branscher och på ett stort antal geografiska marknader, vilket ger en god riskspridning.

Branschspridningen i kombination med den globala verksamheten innebär att koncernen inte har någon väsentlig koncentration på enskilda kunder. Kundfordringarna analyseras löpande av respektive dotterföretag för att fastställa om ett nedskrivningsbehov föreligger.

Bedömning görs dels utifrån individuell basis men även utifrån historiska data om inställda betalningar.

Åldersanalys, kundfordringar

Koncernen

2017-12-31 Mkr	Nominellt	Ackumulerad nedskrivning	Bokfört värde
Ej förfallet	1 749	-5	1 743
Förfallet 0 - 60 dagar	522	-10	512
Förfallet 60 - 180 dagar	73	-4	69
Förfallet 181 - 365 dagar	36	-9	27
Förfallet mer än ett år	117	-36	80
Totalt	2 497	-65	2 432

2016-12-31 Mkr	Nominellt	Ackumulerad nedskrivning	Bokfört värde
Ej förfallet	1 695	-3	1 692
Förfallet 0 - 60 dagar	784	-8	776
Förfallet 60 - 180 dagar	205	-9	196
Förfallet 181 - 365 dagar	96	-14	81
Förfallet mer än ett år	38	-26	12
Totalt	2 819	-62	2 757

Information om nedskrivning av kundfordringar återfinns i not 9.

Ränterisk

Definition

Med ränterisk avses risken att förändringar i räntenivåer påverkar koncernens finansiella resultat och kassaflöde.

Aktuell ränterisk

Moderbolaget är inte exponerat för ränterisk eftersom moderbolaget i normalfallet är obelånat.

Koncernens exponering för ränterisk återfinns främst i dotterföretagens långfristiga upplåning. Räntebindningen är beroende av det enskilda dotterföretagets struktur och den finanspolicy som fastställts. I de fall räntebindingstiden förändrats har detta skett genom användning av ränteswappar.

Ränteswappar motsvarar 22% (15) av koncernens skulder till kreditinstitut per den 31 december 2017. Ränteswapparnas verkliga värde uppgick till 15 Mkr (23) och är redovisade som skuld. Av koncernens utestående ränteswappar förfaller 100% (100) inom 36 månader.

Känslighetsanalys

Om räntan förändras med en procentenhet i samtliga länder där Ratos koncernen har lån eller placeringar blir effekten på finansnettot baserat på skulder till kreditinstitut per årsskiftet som ej är räntesäkrade, totalt cirka 36 Mkr (51). Känslighetsanalysen grundar sig på att alla andra faktorer (till exempel valutakurser) förblir oförändrade.

forts. Not 26

Valutarisk

Definition

Med valutarisk avses risken att förändringar i valutakurser påverkar koncernens resultaträkning, Rapport över finansiell ställning och/eller kassaflöden negativt. Valutarisker finns både i omräkningsexponering kopplad till utländska koncernföretag samt i monetära finansiella tillgångar och skulder.

Valutaexponering av monetära finansiella tillgångar och skulder per balansdagen

I moderbolaget förekommer endast placeringar i svensk valuta. Normalt görs inte valutasäkring av aktier, aktieägarlån eller dylika balansposter i moderbolaget. Transaktionsexponering, inför ett förvärv eller avyttring av ett utländskt företag, kan valutasäkras.

Koncernen hanterar sina valutarisker i enlighet med den finanspolicy som fastställts av respektive dotterföretags styrelse. Valutaexponering netto, och därtill hörande känslighetsanalys avser ställningen per balansdagen och innefattar kundfordringar, leverantörsskulder, skulder till kreditinstitut samt interna finansiella fordringar och skulder.

Det verkliga värdet på terminskontrakt uppgick netto till 14 Mkr (5) per den 31 december 2017, varav i Rapport över finansiell ställning redovisats 29 Mkr (24) som tillgångar och 15 Mkr (19) som skulder.

Koncernens riskexponering i utländsk valuta vid utgången av rapportperioden, uttryckt i svenska kronor, framgår av tabellen nedan:

Mkr	EUR		NOK		DKK		GBP		USD		SEK	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Kundfordringar	188	245	42	20	39	5	6	20	316	460	272	69
Finansiella fordringar	321	248	176	186	69	93	74	105	383	302	9	0
Skulder till kreditinstitut	-920	-967	-444	-462	-66	-63	-173	-189	-390	-512	-443	-388
Leverantörsskulder	-292	-284	-50	-15	-59	-25	-3	-5	-305	-414	-362	-136
Valutaexponering finansiella tillgångar och skulder	-703	-758	-276	-271	-17	9	-96	-68	4	-163	-524	-455
Valutaterminskontrakt	-14	-354			-147	-106	174	174	-300	-241	-261	271
Nettoexponering	-717	-1 111	-276	-271	-165	-96	79	106	-296	-404	-785	-185

Känslighetsanalys

Känslighetsanalysen beräknas utifrån monetära finansiella tillgångar och skulder i utländsk valuta per balansdagen. Förändrade valutakurser påverkar huvudsakligen koncernens resultat. Tillämpas säkringsredovisning påverkas övrigt totalresultat fram till dess reglering sker. Effekten förs då om till koncernens resultat.

En förändring av SEK med 10% gentemot Ratos exponering av nettoflöden i EUR, NOK, DKK, GBP och USD skulle påverka resultatet med cirka 138 Mkr (179). Störst påverkan på resultatet, efter finansnetto, uppkommer då skulder till kreditinstitut räknas om.

Not 27 Leasing

Koncernen

Operationella leasingavtal där företaget är leasetagare

Räkenskapsårets betalda leasingavgifter för ingångna avtal uppgår till:

Mkr	2017	2016
Minimileaseavgifter	911	965
Variabla avgifter	7	16
Totala leasingkostnader	919	981

Framtida avgifter för ingångna avtal uppgår till:

Mkr	2017	2016
Avgifter inom ett år	834	820
Mellan ett och fem år	2 635	2 592
Längre än fem år	2 376	2 428
	5 845	5 840

Av totala framtida avgifter för operationell leasing avser 3 943 Mkr (3 964) Plantasjen, för vilka bolaget ger garanti för.

Finansiella leasingavtal där företaget är leasetagare

Räkenskapsårets betalda leasingavgifter för ingångna avtal uppgår till:

Mkr	2017	2016
Minimileaseavgifter	83	54
Totala leasingkostnader	83	54

Nuvärde på finansiella leasingkulder fördelar sig enligt nedan:

Mkr	2017	2016
Inom ett år	32	32
Mellan ett och fem år	158	176
Längre än fem år	508	528
	698	736

Not 28 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Koncernen

Ställda säkerheter

Mkr	2017	2016
Fastighetsinteckningar	25	28
Företagsinteckningar	101	1 269
Aktier i koncernföretag	9 004	8 994
Övriga ställda säkerheter	3 616	3 823
	12 746	14 113

Eventalförpliktelser	1 665	1 743
----------------------	-------	-------

Moderbolaget

Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har eventalförbindelser till dotter- och intresseföretag uppgående till 358 Mkr (533). Därutöver garanterar moderbolaget att Medcro Intressenter AB och Outdoor Intressenter AB fullföljer sina åtaganden i samband med förvärvet av TFS respektive förvärvet av Oase Outdoors. Moderbolaget garanterar även att Sophion Holding AB, EMaint AB samt AHI Intressenter AB fullföljer sina åtaganden i samband med försäljning av Sophion Bioscience, försäljning av Euromaint respektive försäljning av AH Industries.

Not 29 Närståenderelationer

Transaktioner med närstående sker på marknadsmässiga villkor.

Moderbolaget

Moderbolaget har en närståenderelation med sina koncernföretag, se not 30. Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har eventalförpliktelser till dotter- och intresseföretag uppgående till 358 Mkr (533). Därutöver garanterar moderbolaget att Medcro Intressenter AB och Outdoor Intressenter AB fullföljer sina åtaganden i samband med förvärvet av TFS respektive förvärvet av Oase Outdoors. Moderbolaget garanterar även att Sophion Holding AB, EMaint AB samt AHI Intressenter AB fullföljer sina åtaganden i samband med försäljning av Sophion Bioscience, försäljning av Euromaint respektive försäljning av AH Industries.

Nedan redovisas moderbolagets intäkter och kostnader gentemot dotter- och intresseföretag för året samt moderbolagets balansposter mot dotter- och intresseföretag vid utgången av året.

Mkr	Kapitaltillskott	Utdelning
2017	316	572
2016	814	

Mkr	Fordran	Avsättning	Skuld	Eventalförpliktelse
2017-12-31	15	112	1 569	358
2016-12-31	1	90	2 269	533

Ratos har under året tillfört 130 Mkr till Diab, 54 Mkr till Bisnode (tilläggsförvärv), 55 Mkr till HL Display, 32 Mkr till AH Industries, 26 Mkr till Sophion samt 19 Mkr till GS-Hydro.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter framgår av not 7.

Not 30 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

Mkr	2017	2016
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	13 952	12 126
Investerat	473	3 053
Återbetalt aktieägartillskott	-19	-42
Dotterföretag omklassificerat till Intresseföretag		-4
Omklassificering		-812
Likviderat	-723	-366
Dotterföretag försatt i konkurs	-503	
Avyttringar		-4
Vid årets slut	13 180	13 952
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-4 885	-3 229
Likviderat	2	
Dotterföretag försatt i konkurs	503	
Omklassificering		812
Årets nedskrivning	-533	-2 467
Vid årets slut	-4 913	-4 885
Värde enligt balansräkning	8 267	9 068

Utifrån den nedskrivningsprövning som Ratos årligen gör, se not 11, utvärderas även eventuellt nedskrivningsbehov på det redovisade värdet av andelar i koncernföretag. Under 2017 har moderbolaget skrivit ner det redovisade värdet på sju bolag; AH Intressenter AB 40 Mkr (123), EMaint AB 50 Mkr (99), GS Hydro Holding Oy 19 Mkr (405), HL Intressenter AB 272 Mkr, Kamin Intressenter AB 5 Mkr (133), Kompositkärnan Förvaltning AB 138 Mkr, Quartzin Intressenter AB 9 Mkr (345).

Dotterföretag, org nr, säte

Mkr	Antal aktier	Ägd andel, %	2017-12-31	2016-12-31	Bolag	Ägd andel, %
Direktägda bolag						
Bisnode Business Information Group AB, 556681-5725, Stockholm	84 263 330	70	1 897	1 843		
GS Hydro Holding OY, 2268968-9 Finland ⁶⁾				19		
Ägarbolag till portföljbolag						
Blomster Intressenter AB, 559077-8675, Stockholm	50 000	100	1 386	1 386	Plantasjen ⁵⁾	96
GS Intressenter AB, 559067-2415, Stockholm	50 000	100	160	160	Gudrun Sjödén Group	30
HL Intressenter AB, 556809-4402, Stockholm	50 000	100	566	833	HL Display ⁵⁾	96
Kamin Intressenter AB, 556801-8427, Stockholm	100 000	100	4	9	Jøtul ⁵⁾	93
Kelly Intressenter 1 AB, 556826-5705, Stockholm	50 000	100	244	244	Kvdbil	100
Kompositkärnan Förvaltning AB, 556777-2271, Stockholm	100 000	100	670	678	Diab	96
Medcro Holding AB, 559026-2019, Stockholm	50 000	100	259	180	TFS ⁴⁾	60
Miehdnort AB, 556801-4731, Stockholm	100 000	100	313	313	HENT	73
NCS Intressenter AB, 556801-8435, Stockholm	100 000	100	802	690	Aibel ²⁾	32
Noiro Holding AB, 556993-7104, Stockholm	50 000	100	462	462	LEDIL	66
Outdoor Intressenter AB, 559067-2456, Stockholm	50 000	100	162	162	Oase Outdoors ⁵⁾	79
Speed Group Intressenter AB, 556801-8419, Stockholm	100 000	100	286	286	Speed Group	70
Vento Intressenter AB, 559052-2057, Stockholm	50 000	100	335	308	airteam	70
Direktägda övriga dotterföretag						
Aalborg Fastigheter Intressenter ApS, 32318746, Aalborg, Danmark	867 668	87	24	24		
AHL Intressenter AB, 556726-7744, Stockholm ⁷⁾	100 000	100	0	0	AH Industries ¹⁾	
Alube Network AB, 556925-9376, Stockholm ⁷⁾	50 000	100	285	285	Nebula ¹⁾	
Aneres Properties AB, 559030-0967, Stockholm ⁷⁾	50 000	100	348	359	Serena Properties ¹⁾	
EMaint AB, 556731-5378, Stockholm	100 000	100	34	68		
Myggvärmare AB, 556723-5667, Stockholm ³⁾				475		
Quartzin Intressenter AB, 556835-3824, Stockholm	50 000	100	23	31	Biolin Scientific ¹⁾	
Ratos Fastighets AB, 556308-3863, Stockholm	50 000	100	6	6		
Spin International AB, 556721-4969, Stockholm ³⁾				246		
			8 267	9 068		

¹⁾ Avyttrats under året. ²⁾ NCS Intressenter AB äger 64% av aktierna i NCS Invest AB där resterande 36% av aktierna ägs av Sjätte AP-fonden. NCS Invest i sin tur äger 49% av aktierna i Aibel. Ratos indirekta ägarandel i Aibel uppgår därmed till 32%. ³⁾ Likviderat under året. ⁴⁾ Medcro Holding AB äger 100% av aktierna i Medcro Intressenter AB som i sin tur äger 60% av aktierna i TFS. ⁵⁾ Ägd andel avser stamaktier. ⁶⁾ Har försatts i konkurs under året. ⁷⁾ Bolaget befinner sig i likvidation.

Not 31 Kassaflödesanalys

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Erhållen utdelning	2	13	2	26
Erhållen ränta	25	13	0	0
Erlagd ränta	-330	-284		

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet				
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-19	152		
Utdelning		3	-398	
Realisationsresultat	-720	-1 690	-1 622	-2 459
Av- och nedskrivningar av tillgångar	1 163	3 174	533	2 497
Kapitaliserad ränta				
Orealiserade kursdifferenser	13	-28	-12	-9
Avsättningar med mera	76	172	31	115
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	522	1 784	-1 463	143

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Likvida medel				
Kassa, bank	3 881	4 389	2 226	2 677
Likvida medel	3 881	4 389	2 226	2 677

Ej utnyttjad kreditfacilitet

Ej utnyttjad kreditfacilitet uppgår för koncernen till 4 265 Mkr (3 769) och för moderbolaget till 2 200 Mkr (2 200).

Avyttrade företag – koncernen ¹⁾

Mkr	2017	2016
Immateriella anläggningstillgångar	908	3 215
Materiella anläggningstillgångar	126	561
Finansiella anläggningstillgångar	12	70
Uppskjuten skattefordran	64	246
Varulager	226	1 006
Kortfristiga fordringar	246	1 766
Likvida medel	136	930
Tillgångar som innehas för försäljning	485	300
Summa tillgångar	2 204	8 094
Innehav utan bestämmande inflytande	120	4
Långfristiga skulder och avsättningar	836	2 430
Kortfristiga skulder och avsättningar	428	2 613
Skulder hänförliga till Tillgångar som innehas för försäljning	485	291
Summa skulder	1 868	5 337
Försäljningspris	843	2 760
Avgår:		
Köparrevers		-73
Villkorad tilläggsköpeskillning	2	
Likvida medel i den avyttrade verksamheten	-136	-930
Påverkan på koncernens likvida medel	709	1 757

Förvärv av koncernföretag – koncernen

Mkr	2017	2016
Immateriella anläggningstillgångar	15	988
Materiella anläggningstillgångar	9	854
Finansiella anläggningstillgångar		25
Uppskjuten skattefordran	4	230
Varulager	11	456
Kortfristiga fordringar	64	350
Likvida medel	20	260
Summa tillgångar	123	3 163
Innehav utan bestämmande inflytande		11
Långfristiga skulder och avsättningar		3 081
Uppskjuten skatteskuld	4	196
Kortfristiga skulder och avsättningar	80	698
Summa skulder	84	3 986
Netto identifierbar tillgångar och skulder	39	-823
Goodwill	124	3 394
Överförd ersättning	163	2 570
Avgår:		
Säljrevers		-64
Avsättning villkorad köpeskillning		-68
Apportemission		-10
Likvida medel i den förvärvade verksamheten	-20	-260
Utbetald villkorad köpeskillning	222	74
Påverkan på koncernens likvida medel	365	2 242

¹⁾Inkluderar även GS-Hydro som försattes i konkurs under 2017.

forts. Not 31

Förändringar av skulder hänförliga till finansieringsverksamheten Mkr	Ingående balans 2017	Kassaflöde		Ej kassaflödespåverkande förändringar				Utgående balans 2017
		Upptagna lån	Amortering av lån	Förvärvade och avyttrade företag	Omklassificering	Valutakursförändring	Övriga förändringar	
Skulder till kreditinstitut långfristigt	6 178	478	-667	-816	-216	-88	36	4 906
Skulder till kreditinstitut kortfristigt	1 192	169	-526	-120	215	6	18	954
Finansiell leasing	736	0	-30	-10	1	-6	6	698
Övriga räntebärande skulder	75	15	-6	0	204	2	-10	280
Totala skulder från finansieringsverksamheten	8 181	662	-1 228	-947	205	-87	51	6 838

Not 32 Tillgångar som innehas för försäljning

Tillgångar som innehas för försäljning

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Materiella anläggningstillgångar		154
Finansiella tillgångar		4
Uppskjutna skattefordringar		12
Varulager		140
Kortfristiga fordringar		144
Likvida medel		32
Summa tillgångar som omklassificerats		485

Skulder hänförliga till Tillgångar som innehas för försäljning

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Räntebärande skulder		306
Ej räntebärande skulder		172
Uppskjutna skatteskulder		7
Summa skulder som omklassificerats		485

Under 2017 har Nebula redovisats som tillgångar och skulder som innehas för försäljning. Under juli 2017 har bolaget avyttrats.

Tillgångarna och skulderna som 2016 redovisades som tillgångar och skulder som innehas för försäljning avsåg dotterföretaget AH Industries som avyttrades under första kvartalet 2017.

Not 33 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Ratos finansiella rapporter är upprättade i enlighet med IFRS. Detta kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar baseras på historiska erfarenheter, extern information och antaganden som företagsledningen anser vara rimliga under gällande omständigheter. Förändrade antaganden kan leda till justeringar av redovisade värden och det verkliga utfallet kan komma att avvika från gjorda uppskattningar och bedömningar.

Inom ramen för IFRS kan i vissa fall val göras mellan olika principer. Val av princip kräver i vissa fall att ledningen gör bedömningar av vilken princip som ger den mest rättvisande bilden av Ratos verksamhet.

Utvecklingen inom redovisningsområdet och valet av principer diskuteras även i Ratos revisionsutskott. Nedan följer de viktigaste områdena där kritiska bedömningar gjorts vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper och viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar.

Bedömningar vid tillämpning av redovisningsprinciper

Förvärv och avyttring av dotter- och intresseföretag

Ratos verksamhet som investeringsbolag innebär att bolag både förvärvas och avyttras, det kan även avse tilläggsförvärv såväl som delavyttringar. Redovisning av förvärv och avyttringar av dotter- och intresseföretag är därför av betydelse för Ratos avseende bland annat tidpunkt, grad av inflytande och värdering. Vid varje enskilt rörelseförvärv under 2017 har ställning tagits avseende proportionell eller full goodwill. Under 2017 har inga portföljbolag förvärvats.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Värdet på dotter- och intresseföretag inklusive goodwill prövas årligen genom att beräkna ett återvinningsvärde, dvs det högsta av ett nyttjandevärde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader, för respektive bolag. Beräkning av dessa värden kräver att flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar görs, såsom vinstmultiplar och framtida lönsamhetsnivå. En beskrivning av tillvägagångssättet återfinns i not 11. Framtida händelser och ny information kan förändra dessa bedömningar och uppskattningar.

Not 34 Entreprenadavtal

Entreprenaduppdrag intäktsförs i takt med uppbyggnad av projekten. Se not 1, Redovisningsprinciper.

Resultaträkningen

Mkr	2017	2016
Upparbetade intäkter	8 086	8 877
Nettoresultat	1 017	953

Rapport över finansiell ställning

Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal		
Mkr	2017	2016
Upparbetade intäkter	5 636	6 098
Fakturerings	-5 476	-5 834
	161	264
Varav kortfristiga fordringar	161	264

Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal

Mkr	2017	2016
Fakturerings	-19 844	-19 390
Upparbetad intäkt	19 289	18 482
	-556	-908

Not 35 Händelser efter balansdagen

I februari tecknade Ratos avtal om att sälja samtliga aktier i dotterföretaget Jøtul A/S (Jøtul), till OpenGate Capital till ett företagsvärde om cirka 360 MNOK (enterprise value). Försäljningen ger en beräknad positiv resultat effekt om cirka 40 Mkr. Investeringen har medfört en negativ genomsnittlig årlig avkastning (IRR).

Not 36 Uppgifter om moderbolaget

Ratos AB är ett publikt svenskregistrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Moderbolagets aktier är registrerade på Nasdaq Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Box 1661, 111 96 Stockholm och besöksadressen är Drottninggatan 2.

Koncernredovisningen för 2017 består av moderbolaget och dess koncernföretag. I koncernen ingår även ägd andel av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

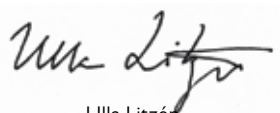
Styrelsens och verkställande direktörens intygande

Koncernredovisningen respektive årsredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 28 mars 2018

Per-Olof Söderberg
Ordförande

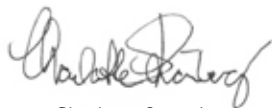
Ulla Litzén
Styrelseledamot

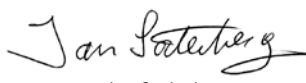
Annette Sadolin
Styrelseledamot

Karsten Slotte
Styrelseledamot

Charlotte Strömberg
Styrelseledamot

Jan Söderberg
Styrelseledamot

Jonas Wiström
Styrelseledamot,
Verkställande direktör

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 28 mars 2018. Koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning samt moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 3 maj 2018.

Vår revisionsberättelse har lämnats den 28 mars 2018
PricewaterhouseCoopers AB

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Helena Kaiser de Carolis
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org.nr 556008-3585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Ratos AB (publ) för år 2017 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 51-61. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 45-115 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 51-61. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Ratos är ett investeringsbolag som förvärvar, utvecklar och säljer nordiska bolag. Vid utgången av året hade Ratos 14 innehav vilka verkar inom olika branscher med olika risker. Innehavens bidrag till koncernens eget kapital varierar mellan ca 0-19%. Dessa faktorer bidrar till en riskspridning vilken reducerar risken avseende uppkomsten av väsentliga felaktigheter i koncernredovisningen.

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

I koncernrevisionen fastställde vi revisionsriskerna ur ett koncernperspektiv. Vi har, i koncernrevisionen, fokuserat på verksamheten i moderbolaget, vilken inkluderar nedskrivningsprövning, och de mest väsentliga innehaven och därutöver har övriga innehav varit föremål för vissa granskningsåtgärder.

Som en del i vårt arbete har vi också utfärdat granskningsinstruktioner och inhämtat skriftlig rapportering från innehavsrevisorerna. Vi har även haft samtal med samt besökt utvalda revisorer och innehavsbolag för att kunna dra slutsatsen att tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis inhämtats.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller fel. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område

Värdering av goodwill, respektive andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Ratos innehav vid utgången av året utgörs av 12 dotterbolag och två intressebolag, där vart och ett utgör en kassagenererande enhet. Till dotterbolagen har goodwill om 11 583 miljoner SEK allokerats, och de redovisade kapitalandelarna uppgår till 1 204 miljoner SEK vid utgången av året. Goodwill och andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden är en betydande del av koncernens balansomslutning som uppgår till 25 323 miljoner SEK.

Värdet på goodwill samt kapitalandelar prövas årligen för nedskrivning. Prövningen, och därmed redovisade värden är beroende av styrelsens och ledningens bedömningar och antaganden om bl.a. tillväxt, framtida lönsamhet, diskonteringsränta och vinstmultiplar. Framtida händelser och ny information kan förändra dessa bedömningar och uppskattningar och det är därför särskilt viktigt för företagsledningen att löpande utvärdera om värdet på den redovisade goodwillen respektive kapitalandelarna kan motiveras med beaktande av gjorda antaganden.

Ovan sammantaget med att vissa av innehaven verkar i utmanande marknadsförhållanden gör att vi bedömt värdering av goodwill och andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden som det mest betydelsefulla området för vår revision.

Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

Vi har i vår revision fokuserat granskningen på de innehav där skillnaden mellan bokfört värde och återvinningsvärde är begränsat.

Vi har med hjälp av värderingsspecialister genomfört ett antal granskningsåtgärder för att verifiera att de nedskrivningsprövningar som Ratos utfört är baserade på vedertagna värderingsmetoder, matematiskt korrekta och baserade på rimliga antaganden för framtida kassaflöden, tillväxt och diskonteringsräntor.

Våra revisionsåtgärder har innefattat granskning av bolagets prognoser där vi bedömt rimligheten i dessa baserat på historiska utfall och marknadsutsikter. Vi har också diskuterat värderingen med bolagsansvariga inom Ratos och utmanat gjorda antaganden och bedömningar.

Vi har utvärderat känslighetsanalyser för viktiga antaganden såsom tillväxt- och vinstmarginalantaganden samt utvärderat ändamålsenligheten av den jämförelsegrupp som använts vid multipelvärdering och jämfört denna mot oberoende källor.

Vi har också utvärderat notupplysningarna i relation till reglerna i IAS 36 och IAS 1.

Se årsredovisningen not 11 – Immateriella anläggningstillgångar samt not 13 Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen, koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-44 och 119-125. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Ratos AB (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och

bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsnämndens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 51–61 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm, utsågs till Ratos AB (publ) revisor av bolagsstämman den 6 april 2017 och har varit bolagets revisor sedan 18 april 2012.

Stockholm den 28 mars 2018
PricewaterhouseCoopers AB

Peter Clemedtsen
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Helena Kaiser de Carolis
Auktoriserad revisor

Ytterligare information

RATOS

Femårsöversikt, koncernen	120
Definitioner	121
GRI-index	122
Hållbarhetsrapport	124
Aktieägarinformation	125

Femårsöversikt, koncernen

	2017	2016	2015	2014	2013
Nyckeltal ¹⁾					
Resultat per stamaktie före utspädning, kr	0,72	-1,79	1,29	3,22	2,13
Utdelning per A- och B-aktie, kr	2,00 ²⁾	2,00	3,25	3,25	3,00
Utdelning per C-aktie (preferensaktie), kr		120	100	100	100
Direktavkastning, %	5,6 ²⁾	4,6	6,7	6,9	5,2
Totalavkastning, %	-13	-6	9	-15	-2
Börskurs vid årets slut, kr	35,84	43,14	48,83	47,07	58,15
Eget kapital per aktie, 31 december, kr ³⁾	30	31	36	39	38
Eget kapital, Mkr ⁴⁾	9 660	11 283	12 882	14 027	13 778
Avkastning på eget kapital, %	3	-4	4	8	6
Soliditet, %	46	45	47	46	41
Genomsnittligt antal stamaktier före utspädning	319 014 634	319 014 428	319 012 617	319 009 126	319 005 200
Utestående antal A-, B- och C-aktier ⁵⁾	319 014 634	319 722 042	319 753 436	319 839 789	319 836 019
Resultaträkning, Mkr					
Resultat/resultatandelar från bolag	679	295	664	392	602
Exitresultat vid försäljning av bolag	596	1 672	1 101	1 390	895
Nedskrivning, bolag samt resultat från konkurs	-482	-2 504	-565	-250	-308
Resultat från bolag	792	-538	1 200	1 532	1 189
Intäkter och kostnader i moderbolaget och centrala bolag	-134	-353	-308	-165	-106
Koncernens resultat före skatt	658	-890	892	1 367	1 083
Skatt	-251	-180	-216	-238	-281
Koncernens resultat efter skatt	407	-1 071	676	1 129	802
Resultat hänförligt till moderbolagets ägare	268	-500	496	1 109	742
Rapport över finansiell ställning, Mkr					
Immateriella anläggningstillgångar	13 424	14 834	14 293	16 917	20 445
Materiella anläggningstillgångar	1 827	1 970	1 789	2 744	3 581
Finansiella anläggningstillgångar	1 323	2 372	2 522	4 133	2 970
Uppskjutna skattefordringar	478	594	490	559	550
Omsättningstillgångar	8 270	10 034	13 529	12 353	11 620
Tillgångar	25 323	29 805	32 623	36 706	39 166
Eget kapital	11 546	13 286	15 302	17 009	16 133
Avsättningar	1 204	1 139	1 160	1 091	929
Uppskjutna skatteskulder	500	501	392	434	478
Räntebärande skulder	6 838	8 181	8 232	10 263	12 517
Ej räntebärande skulder	5 235	6 696	7 538	7 909	9 109
Eget kapital och skulder	25 323	29 805	32 623	36 706	39 166

¹⁾ Om inget annat anges avses B-aktien.

²⁾ Föreslagen ordinarie utdelning.

³⁾ Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut. Jämförelseperioderna har justerats för utestående preferenskapital. Samtliga preferensaktier har lösts in vid utgången av 2017.

⁴⁾ Hänförligt till moderbolagets ägare.

⁵⁾ Samtliga C-aktier har lösts in vid utgången av 2017.

Definitioner*

Avkastning på eget kapital

Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat före räntekostnader och skatt i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Direktavkastning

Utdelning på stamaktien i procent av B-aktiens börskurs.

EBIT

Resultat före finansnetto och skatt (Earnings Before Interest and Tax).

EBITA

Rörelseresultat före nedskrivning av goodwill samt av- och nedskrivningar av andra immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsförvärv och därmed likställda transaktioner (Earnings Before Interest, Tax and Amortisation).

EBITA-marginal

EBITA i procent av nettoomsättningen.

EBITDA

Resultat före av- och nedskrivningar (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation).

EBT

Resultat före skatt (Earnings Before Tax).

EBT-marginal

EBT i procent av nettoomsättningen.

Eget kapital per aktie

Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare med avdrag för utestående preferenskapital dividerat med utestående antal stamaktier vid periodens slut.

Enterprise value

Marknadsvärdet på aktierna plus räntebärande nettoskuld.

Exitresultat

Med exitresultat avses realisationsresultatet som uppstår då ett bolag avyttras.

IRR

Genomsnittlig årlig avkastning (Internal Rate of Return) – den genomsnittliga årliga avkastningen på investerat belopp beräknat utifrån ursprunglig investering, slutligt försäljningsbelopp och övriga kapitalflöden, med hänsyn tagen till när i tiden samtliga dessa betalningar skett till eller från Ratos.

Koncernmässigt värde

Koncernens andel av bolagets eget kapital, eventuella kvarvarande koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. Därutöver inkluderas aktieägarlån och kapitaliserade räntor på dessa.

Omsättningshastighet

Antal omsatta B-aktier under ett år i förhållande till totalt antal utestående B-aktier.

Operativ EBITA

EBITA med avdrag för jämförelsestörande poster.

Operativ EBITA-marginal

Operativ EBITA i procent av nettoomsättningen.

P/E-tal

Börskurs för B-aktien i förhållande till resultat per aktie.

Portföljens nyckeltal

Nedanstående nyckeltal presenteras för Ratos bolagsportfölj, både med bolagen inkluderade i sin helhet (100%), oavsett Ratos ägarandel, samt justerat för Ratos ägarandel i respektive bolag.

- *Portföljens nettoomsättning* - Nettoomsättning för hela innevarande period samt jämförelseperioder, i bolag som ingår i portföljen vid rapportperiodens utgång.
- *Portföljens EBITA* - Rörelseresultat för hela innevarande period samt jämförelseperioder, i bolag som ingår i portföljen vid rapportperiodens utgång, före nedskrivning av goodwill samt av- och nedskrivningar av andra immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsförvärv och därmed likställda transaktioner.
- *Portföljens operativa EBITA* - Portföljens EBITA enligt definition ovan, justerat för jämförelsestörande poster.
- *Portföljens operativa EBITA-marginal* - Portföljens operativa EBITA i procent av portföljens nettoomsättning.
- *Jämförelsestörande poster* - Resultatposter som har betydande inverkan på resultatet i bolaget, och om de ej lyfts fram försvårar förståelsen för bolagets underliggande operativa utveckling och/eller värdering.

Resultat per aktie

Periodens resultat hänförligt till moderbolagets ägare med avdrag för periodens utdelning på preferensaktier dividerat med genomsnittligt antal utestående stamaktier.

Räntebärande nettoskuld

Räntebärande skulder samt pensionsavsättningar minus räntebärande tillgångar och likvida medel.

Rörelsens kassaflöde

Kassaflöde från rörelsen, exklusive betald skatt och betalda räntor, inklusive kassaflöde från investeringar och avyttringar av immateriella respektive materiella anläggningstillgångar.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande skulder i förhållande till eget kapital.

Soliditet

Redovisat eget kapital i procent av balansomslutningen. I eget kapital inräknas innehav utan bestämmande inflytande.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen minus räntefria skulder.

Totalavkastning

B-aktiens kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning på stamaktierna.

* Om inget annat anges avses B-aktien

GRI-Index

Ratos hållbarhetsredovisning avser kalenderåret 2017. Denna rapport har upprättats i enlighet med GRI Standards: Core-alternativet. Ratos har använt relevanta delar av GRI Sector Disclosures, Financial Services. Det är Ratos andra hållbarhetsredovisning enligt GRI och Ratos har för avsikt att redovisa årligen.

Med åtagandet om Global Compact (GC) följer att Ratos lämnar en Communication on Progress (COP), som redovisar arbetet med

implementeringen av GC:s principer. I detta index beskrivs var GRI- och COP-informationen kan hämtas i Ratos årsredovisning 2017.

Hållbarhetsredovisningen är upprättad utifrån GRI:s principer för att bestämma innehåll och säkerställa kvalitet. Redovisningen omfattar Ratos som investeringsbolag, dvs moderbolaget Ratos. Ratos har ett betydande ägande i portföljbolagen, dock är en viktig princip i Ratos ägarmodell (som beskrivs i Ratos ägarpolicy) att respektive bolag agerar

GRI STANDARDS INDEX KÄRNIVÅ MED SEKTORTILLÄGG FÖR FINANS

Indikator/upplysning	Sida	Kommentar	UNGC principer
102: GENERELLA STANDARDUPPLYSNINGAR 2017			
Organisationsprofil			
102-1	Organisationens namn	2	
102-2	Verksamhet, märken, produkter och tjänster	2, 3	
102-3	Huvudkontorets lokalisering	126, baksida	
102-4	Länder där organisationen är verksam	1	
102-5	Ägarstruktur och företagsform	46	
102-6	Marknader som organisationen är verksam på	1, 3, 18, 28-29	
102-7	Organisationens storlek	18, 20-21, 28-29	
102-8	Information om anställda och andra arbetare	20-21	
102-9	Leverantörskedja		Ratos inköp består av tjänster och produkter till kontorsverksamheten i Stockholm samt konsultstöd i förvävs-, försäljningsprocesser och utvecklingsarbete. Leverantörerna är primärt verksamma i Norden.
102-10	Väsentliga förändringar gällande organisation och leverantörskedja	46-47	
102-11	Försiktighetsprincipen	122	Försiktighetsprincipen följs och avser bedömning och hantering av hållbarhetsrisker i samband med investeringar.
102-12	Externa initiativ	14-15, 17, 19, 122-123	
102-13	Medlemskap i organisationer	14-15, 122	Svenskt Näringsliv, Svenska Venture Capital Association (SVCA), Swedish Leadership for Sustainable Development (SLSD)
Strategi			
102-14	Uttalande från senior beslutsfattare	4-5, 14-17	
Etik och integritet			
102-16	Värderingar, principer och etiska riktlinjer	10, 14-22	10
Styrning			
102-18	Styrning	14, 51-58	
Intressentengagemang			
102-40	Lista över intressentgrupper	14	
102-41	Kollektivavtal		Ratos är inte anslutet till kollektivavtal. 3
102-42	Identifiering och urval av intressenter	14	
102-43	Förhållningssätt till intressentengagemang	14	
102-44	Viktiga frågor som lyfts av intressenter	14	
Om redovisningen			
102-45	Enheter som ingår i den finansiella redovisningen	72-73, 80-81, 112	
102-46	Process för att definiera redovisningens innehåll och avgränsning	14, 123	
102-47	Lista över väsentliga ämnen/hållbarhetsfrågor	123	www.ratos.se/globalassets/global/04_hallbarhet/dokument/ratos-vasentlighetsanalys.pdf
102-48	Förändringar av information		Detta är Ratos tredje hållbarhetsredovisning enligt GRI. Inga väsentliga förändringar har skett relaterat till information lämnad i tidigare redovisning.
102-49	Förändringar i redovisningen		Se ovan.
102-50	Redovisningsperiod	122	
102-51	Datum för publicering av senaste redovisningen		2017-03-20
102-52	Redovisningscykel	122	
102-53	Kontaktperson för redovisningen		Jonas Wiström, VD 08-700 17 00 Helene Gustafsson, IR- och presschef 08-700 17 00
102-54	Rapportering i enlighet med GRI:s standarder	122-123	
102-55	GRI innehållsindex	122-123	
102-56	Extern bestyrkande		Hållbarhetsrapporten genomgår inte extern granskning.

strategiskt, operativt och finansiellt oberoende av varandra. Vidare är Ratos inte evig ägare till sina bolag utan har en aktiv exitstrategi, vilket innebär att portföljen årligen ändrar sammansättning. Ett aktivt hållbarhetsarbete för Ratos moderbolag är en förutsättning för att Ratos ska utveckla bolag och deras hållbarhetsprestanda under ägarperioden.

Intressentdialoger och väsentlighetsanalys ligger till grund för Ratos prioriterade hållbarhetsfrågor. Ratos direkta påverkan anses mycket

liten i förhållande till portföljbolagens påverkan, varför redovisning av Ratos arbete som ansvarsfull investerare och ägare har högsta prioritet. Med "inom organisationen" avses därmed moderbolaget Ratos, "utanför organisationen" berör Ratos bolag och deras verksamheter samt andra delar av värdekedjan. Se även index per aspekt.

VÄSENTLIGA FRÅGOR, STYRNING OCH ÄMNESFRÅGESPECIFIKA UPPLYSNINGAR

Indikator/upplysning	Sida	Kommentar	UNGC principer
404: UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING 2017 – AVGRÄNSNING RATOS MODERBOLAG			
103-1 - 103-3	Hållbarhetsstyrning	14, 17	3-6
404-3	Procent medarbetare som får regelbunden utvärdering och uppföljning av sin prestation och karriärutveckling	22	3-6
405: MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET 2017 – AVGRÄNSNING RATOS MODERBOLAG			
103-1 - 103-3	Hållbarhetsstyrning	14, 17-18, 123	3-6
405-1	Mångfald hos styrelse, ledning och medarbetare	21, 60-61	3-6
205: ANTIKORRUPTION 2017 – AVGRÄNSNING RATOS MODERBOLAG, INNEHAVEN OCH UTANFÖR ORGANISATIONEN; AFFÄRSPARTNERS			
103-1 - 103-3	Hållbarhetsstyrning	15, 19, 56-58	10
205-1	Affärsenheter som analyserats med avseende för risk för korruption	19	10
419: SOCIOEKONOMISK EFTERLEVNAD 2017 – AVGRÄNSNING RATOS MODERBOLAG			
103-1 - 103-3	Hållbarhetsstyrning	15, 19, 56-58, 123	10
419-1	Belopp för betydande böter och totalt antal icke-monetära sanktioner för brott eller non-compliance mot gällande lagar och regler inom det sociala och ekonomiska området	Ratos har under året inte fått några betydande böter eller andra sanktioner på grund av överträdelse av lag eller regler.	10

RATOS EGNA HÅLLBARHETSFRÅGOR – AVGRÄNSNING RATOS MODERBOLAG

Produktportfölj			
103-1 - 103-3	Hållbarhetsstyrning	3, 14-19	1-10
FS6	Procent av portföljen utifrån investeringsportföljen - region, storlek, bransch	3, 15-16, 18-19, 28-29	1-10
Aktivt ägande			
103-1 - 103-3	Hållbarhetsstyrning	14-19, 47	Röstning används som en integrerad del av styrning av portföljbolagen, där miljö och sociala frågor ingår. 1-10
FS10	Andel av bolagen som organisationen har interagerat med om miljö eller sociala frågor	16	1-10

Hållbarhetsrapport

Ratos hållbarhetsrapport har upprättats i enlighet med GRI Standards: Core-alternativet och i linje med svensk lag avseende Företagens rapportering om hållbarhet och mångfaldspolicy i enlighet med ÅRL 6 kap 10-14§§ samt 7 kap 31a-c§§. Rapporteringen inklusive indikatorer och datapunkter avser räkenskapsåret 2017 om inget annat anges. Se även GRI index sid 122-123 för beskrivning av redovisningen och dess principer.

Ratos hållbarhetsrapport inkluderar beskrivning av strategi och affärsmodell (sid 8-9), redogörelse för materiella hållbarhetsfrågor i egenskap av aktiv ansvarsfull ägare, inklusive policies och processer för att hantera dessa, samt redovisning av resultat sid 14-19. En kortfattad redogörelse för respektive portföljbolags hållbarhetsarbete är inkluderad i bolagsbeskrivningarna (sidorna 28-43). De hållbarhetsindikatorer som redovisas för portföljbolagen utgör ett urval av de viktigaste måtten kopplade till respektive bolags väsentliga hållbarhetsfrågor.

Majoritetsägda större portföljbolag (dvs. bolag som självständigt kvalificeras för hållbarhetsrapportering i enlighet med EU-direktivet så som det införts i nationell lagstiftning eller liknande) har i tillägg till Ratos hållbarhetsrapport upprättat en egen hållbarhetsrapport enligt GRI Standards och respektive bolags revisor har intygat att rapporten uppfyller gällande lagkrav. Större portföljbolag inkluderar airteam, Bisnode, DIAB, HL Display, HENT, Jøtul, Plantasjen, Speed Group och TFS. Ratos intresseföretag, Aibel och Gudrun Sjödén, har också upprättat egna hållbarhetsrapporter i enlighet med lagkrav. Portföljbolagens enskilda hållbarhetsrapporter kommer återfinnas på Ratos hemsida under andra kvartalet 2018.

Revisorernas yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org.nr 556008-3585

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2017 på sidorna 8-9, 14-19, 28-43 samt 122-123 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevR 12 *Revisorernas yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att

vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 28 mars 2018
PricewaterhouseCoopers AB

Peter Clemedtson
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Helena Kaiser de Carolis
Auktoriserad revisor

Aktieägarinformation

Årsstämma den 3 maj 2018

Årsstämma i Ratos AB (publ) hålls torsdagen den 3 maj 2018 kl 14.00 på Skandiascenen på Cirkus, Djurgårdsslätten 43-45, Stockholm.

Deltagande

Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska

- dels vara införd i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken torsdagen den 26 april 2018,
- dels anmäla sitt deltagande senast torsdagen den 26 april 2018.

Anmälan

Av miljöhänsyn och för ökad effektivisering genom användning av digitala tjänster har Ratos i år valt att inte skicka ut inbjudan till stämman per post.

Anmälan om deltagande kan göras:

- via www.ratos.se
- per telefon 08-518 015 50 på vardagar kl 9.00-16.00
- skriftligen under adress: Computershare AB, "Ratos årsstämma 2018", Box 610, 182 16 Danderyd.

Vid anmälan uppges namn, person-/organisationsnummer, adress, telefonnummer dagtid samt antal eventuella biträden.

Förvaltarregistrerade aktier

Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste, för att få delta i stämman och utöva sin rösträtt, tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn. Sådan registrering ska vara verkställd hos Euroclear Sweden AB senast torsdagen den 26 april 2018. Det innebär att aktieägaren i god tid före denna dag måste underrätta förvaltaren om detta.

Utdelning och avstämningsdag

Styrelsen föreslår en utdelning för räkenskapsåret 2017 om 2,00 kr per aktie (2,00) av serie A och serie B. Avstämningsdag för utdelningen föreslås bli den 7 maj 2018 och utbetalning från Euroclear Sweden beräknas ske den 11 maj 2018.

Kalender

3 maj	Årsstämma 2018
3 maj	Delårsrapport jan-mars 2018
17 aug	Delårsrapport jan-juni 2018
25 okt	Delårsrapport jan-sept 2018

Rapporterna finns tillgängliga på Ratos hemsida direkt efter offentliggörandet och utges på svenska och engelska. Årsredovisningen skickas per post till de aktieägare som så begärt.

Beställning av information kan göras på www.ratos.se eller via

post: Ratos AB
Box 1661
111 96 Stockholm

e-post: info@ratos.se

Aktieägarkontakt

Helene Gustafsson
IR- och presschef
Tel: 08-700 17 00
e-post: info@ratos.se

Kontaktinformation styrelse och valberedning

Ratos AB
Box 1661
111 96 Stockholm
e-post: info@ratos.se

Produktion: Ratos i samarbete med Wildeco Ekonomisk Information
Foto VD samt styrelse och organisation: Karl Nordlund

Aibels fotografier: Øyvind Sætre

Tryck: Åtta.45, Järfälla 2018

Papper: omslag Tom&Otto Silk,
inlaga Arctic Silk

Ratos AB (publ) org nr 556008-3585

This annual report is also available in English.

RATOS

Drottninggatan 2 Box 1661 111 96 Stockholm
Tel 08-700 17 00 www.ratos.se Org nr 556008-3585